

EUROOPAN KESKUSPANKKI

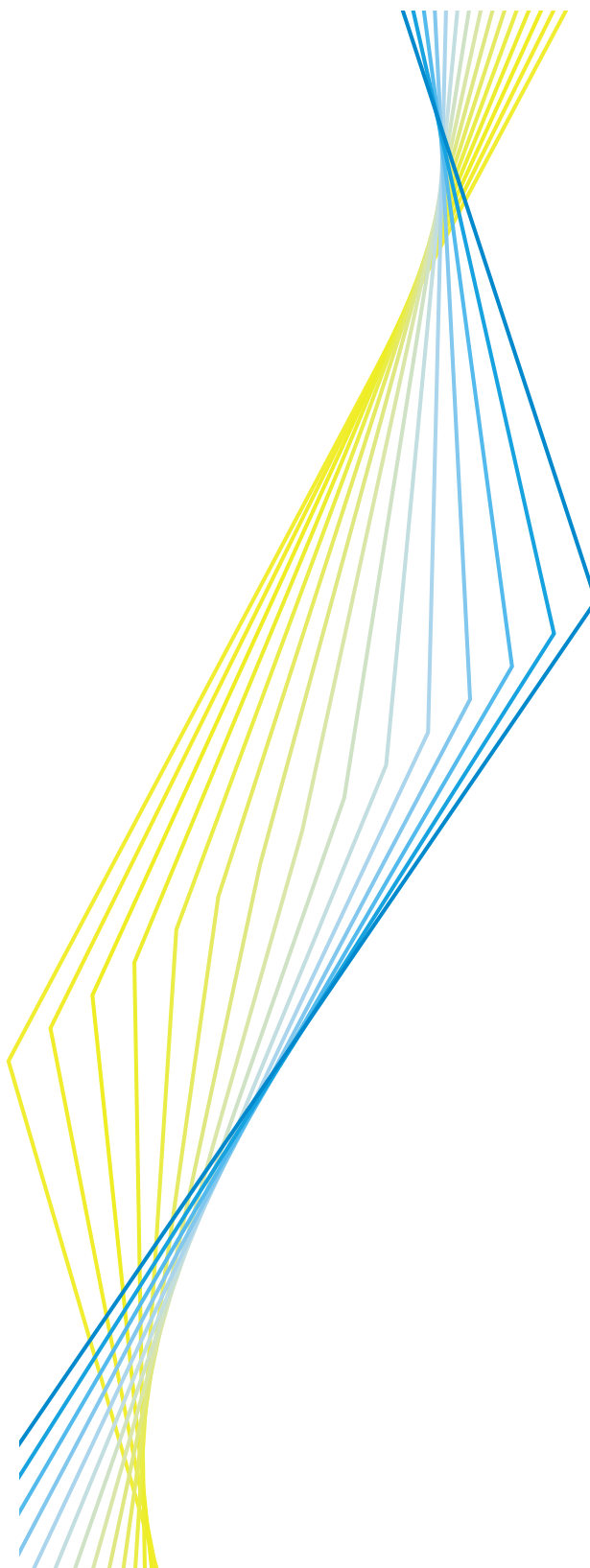
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Heinäkuu 2002

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Heinäkuu 2002

© Euroopan keskuspankki, 2002

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 3.7.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	17
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	24
Valuuttakurssit ja maksutase	32
Kehikot:	
1 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.6.2002 päättäneenä pitoajanjaksona	12
2 Miten yleisö on kokenut inflaation viime aikoina?	18
3 Palvelujen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella	20
4 Vuoden 2002 talouspolitiikan laajat suuntaviivat	28
Euroalueen suhdannekierron piirteitä	39
Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa	49
Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys	63
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	81*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	87*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 4.7.2002 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 4,25 ja 2,25 prosenttiin.

Nämä päätökset perustuivat euroalueen raha- ja reaali talouden sekä rahoitusmarkkinoiden kehityksen kokonaisvaltaiseen analyysiin. EKP:n neuvosto katsoi, että hintavakauteen kohdistuu nousupaineita keskipitkällä aikavälillä mutta että viimeaikainen kehitys ei ole yksiselitteisesti tulkittavissa.

EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäiseen pilariin liittyvien tietojen analyysistä käy ilmi, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo nousi 7,5 prosenttiin maaliskuussa 2002, kun se helmi-huhtikuussa 2002 oli 7,4 %. Vaikka M3:n kasvuvauhti normalisoitui jonkin verran vuoden 2002 alussa, viime aikoina kasvu on jälleen voimistunut. Tämä saattaa johtua osittain siitä, että rahoitusmarkkinoiden viimeaikaiseen epävarmuuteen liittyen arvopaperisijoituksia on jälleen siirretty M3:een sisältyviin instrumentteihin. Rahan määrän kasvun taustalla näyttää kuitenkin viime kuukausina olleen myös talouden perustekijöitä, kuten alhaiset rahoitusvaateiden hallussapidon vaihtoehtokustannukset ja euroalueen talouden elpyminen. Tätä näkemystä tukevat M1:n yhä voimistuva kasvu ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvun piristymisen. Vaikka rahan määrän viimeaikaisesta kehityksestä on syytä tulkita varoen, on silti huolestuttavaa, että euroalueella on käytössä merkittävästi enemmän likviditeettiä kuin mitä tarvittaisiin kestävään, inflaatiota kiihdyttämättömään talouskasvuun.

Toisen pilarin osalta voidaan todeta, että tuoreimmat tiedot vahvistavat euroalueen BKT:n määrän kasvun elpymisen vähittäin. Tehdasteollisuuden sekä palvelualan kehityksestä ennakoivien indikaattoreiden ja kyselytutkimusten mukaan BKT:n määrän kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä jonkin verran nopeampaa kuin ensimmäisellä neljänneksellä. Todennäköisintä on, että kotimainen ja ulkomainen kysyntä jatkavat vahvistumistaan ja BKT:n määrän kasvu palautuu potentiaalisen kasvun mukaiseksi vuoden loppua kohti

mentäessä. Euroalueella on siis edelleen olemassa edellytykset taloudellisen toimeliaisuuden kiihtymiselle. Euroalueella ei ole merkittäviä tasapainottomuuksia, rahoitus tilanne on hyvin suotuisa, ja inflaatio on hidastunut nopeuduttuaan tilapäisesti vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä. Näiden tekijöiden odotetaan tukevan käytävissä olevien reaalityulojen kasvua ja kulutuskysynnän elpymistä. Talouskasvun elpyminen on päässyt vauhtiin myös euroalueen ulkopuolella. Noususuhdanteen voimakkuuteen liittyvä epävarmuus ei kuitenkaan ole vähentynyt viime viikkojen aikana euroalueella eikä sen ulkopuolella, mikä näkyy myös kulutusta kuvaavissa indikaattoreissa ja rahoitusmarkkinoiden kehityksessä. Osakekurssit laskivat jyrkästi kesäkuussa euroalueella ja Yhdysvalloissa ja samalla volatili teetti kasvoi. Laskusuuntaus on ollut havaittavissa maaliskuusta 2002 alkaen. Tämä viimeaikainen kehitys heijastaa huolta kirjanpitoluottojen luotettavuudesta. Samaan aikaan sijoituksia on siirretty pois osakkeista osakemarkkinoihin liittyvän epävarmuuden vuoksi, ja osittain tästä syystä joukkolainatuotot ovat pienentyneet merkittävästi euroalueella.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui vuoden 2002 kesäkuussa 1,7 prosenttiin toukokuun 2,0 prosentista. On kuitenkin vielä liian aikaista tulkita tätä kehitystä merkiksi siitä, että hintoihin kohdistuvat nousupaineet olisivat väistymässä. Tosiasiassa ilman herkimmin muuttuvia eriä eli energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintoja laskettu YKHI-inflaatio on pysynyt nopeana vuoden alusta lähtien, mikä heijastaa erityisesti palvelujen hintojen kehitystä. Kun otetaan huomioon vertailuajankohdan vaikutus, YKHI-inflaation vuotuisen nousuvauhdin odotetaan liikkuvan tulevina kuukausina 2 prosentin tuntumassa.

Euron kurssin vahvistuminen hillinnee inflaatiota. On kuitenkin vaikeaa määrittää, milloin ja kuinka paljon valuutan vahvistuminen vaikuttaa. Hintavakauden ylläpitämiseksi keskipitkällä aikavälillä on erittäin tärkeää, että suuret palkkorotukset, jollaisiin viime aikoina on eräillä alueilla palkkaneuvotteluissa päädytty, eivät yleisty koko euroalueella. Ne muun muassa haittaisivat kilpailukykyä ja työllisyyden kasvua ja vähentäi-

sivät sitä kautta myös kulutusta. Tässä mielessä on huolestuttavaa, että nimellispalkkojen kasvu nopeutui euroalueella vuonna 2001 ja vuoden 2002 alkupuolella huolimatta heikentyneestä talouskasvusta.

Vaikka euron kurssin vahvistuminen hillinnee osaltaan inflaatiota, muut tekijät kuten erityisesti rahatalouden ja palkkojen kehitys eivät viittaa pitkän aikavälin hintapaineiden lieventymiseen. Tämän vuoksi rahapolitiikassa on tarkkailtava valppaasti keskeisiä keskipitkän aikavälin hintavakaussäilyttäviä vaikuttavia tekijöitä.

Viime kuukausina euroalueen maiden finanssipolitiikassa on ilmennyt huolestuttavia piirteitä. On tärkeää muistaa, että kaikkien jäsenvaltioiden on täytettävä sitoumuksensa saattaen budjettinsa tasapainoon tai ylijäämäiseksi vuoteen 2003 tai 2004 mennessä. Tässä yhteydessä on jälleen korostettava, että finanssipoliittiset tavoitteet on asetettava siten, että niissä pyritään riittävän määrätietoisesti julkisen talouden rakenteelliseen vakauttamiseen. Niiden on myös perustuttava realistisiin kasvuodotuksiin. Ajatukset nykyisen rahoitusaseman esittämisestä tilinpidossa niin, että se näyttäisi paremmalta kuin se tosiasiassa on, on syytä hylätä. Valtion tilinpidossa on voitava taata täydellinen avoimuus. Vakaus- ja

kasvusopimuksen uskottavuus voidaan säilyttää ainoastaan toteuttamalla sen kaikki kohdat määrätietoisesti. Näin ylläpidetään ja vahvistetaan luottamusta vakautteen tähtäävään talouspolitiiseen linjaan euroalueella. Hallituksia kannustetaan myös jatkamaan uudistuksia, jotka koskevat julkisen talouden menojen ja tulojen suuruutta ja rakennetta ja tarjoavat niille mahdollisuuden toteuttaa veronkevennyksiä ja varautua väestön ikääntymisestä johtuvien julkisten menojen kasvuun.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi äskettäin talouspolitiikan laajat suuntaviivat, mikä on erittäin myönteistä rakenteellisia uudistuksia ajatellen. Jos rakenteelliset uudistukset toteutetaan määrätietoisesti, ne auttavat parantamaan mahdollisuuksia inflaatiota kiihdyttämättömään kasvuun euroalueella ja pienentämään alueen suurta työttömyyttä.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kolme muuta artikkelia. Ensimmäisessä artikkelissa analysoidaan euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla, toinen käsittelee eurojärjestelmän vuoropuhelua EU:n hakijamaiden kanssa, ja kolmannen aiheena on euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 4.7. EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 4,25 prosentissa ja talletuskorko 2,25 prosentissa (ks. kuvio 1).

M3:n kasvu voimakasta toukokuussa

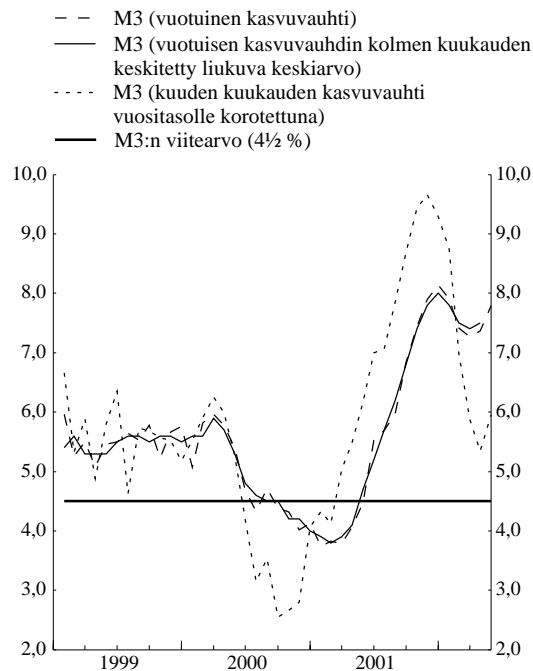
Toukokuussa 2002 M3 kasvoi voimakkaasti edellisestä: sen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 7,8 prosenttiin huhtikuun 7,4 prosentista. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo maaliskuusta toukokuuhun 2002 nopeutui 7,5 prosenttiin, kun se edellisenä kolmen kuukauden jaksona helmikuusta huhtikuuhun oli ollut 7,4 % (ks. kuvio 2).

M3:n nopea vuotuinen kasvuvauhti johtuu edelleen osittain sijoitusten siirtämisestä M3:een sisältyviin instrumentteihin syksyllä 2001, kun ta-

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

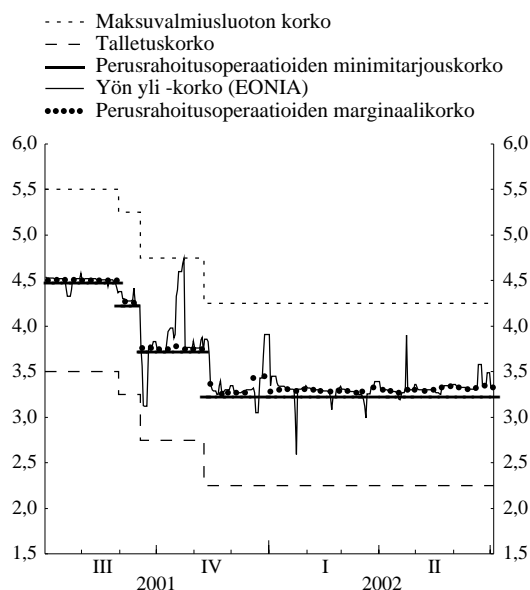

Lähde: EKP.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

loudessa ja rahoitusmarkkinoilla vallinneen epävarmuuden vuoksi lyhytaikaisten ja likvidien instrumenttien kysyntä oli kasvanut voimakkaasti. Vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä M3:n kehitys näytti viittaavan siihen, että talouden toimijat olisivat lopettaneet sijoitusten spekulatiivisen siirtämisen M3:een sisältyviin instrumentteihin ja jopa alkaneet palauttaa sijoitusten jakautumista ennalleen. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viimeaikainen kiihtyminen voi kuitenkin osittain johtua siitä, että sijoituksia siirretään jälleen M3:een sisältyviin instrumentteihin. Tämä saattaa johtua rahoitusmarkkinoiden lisääntyneestä epävarmuudesta.

Samaan aikaan talouden perustekijöiden kehitys, kuten alhaiset lyhyet korot ja euroalueen talouden orastava elpyminen, on ilmeisesti vaikuttanut rahan määrän kasvuun viime kuukausina, toisin kuin viime syksynä. Tätä teoriaa tukee M1:n voimistuva kasvu ja rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen kasvun nopeutumi-

nen. Koska rahan määrä on kasvanut nopeasti huhti-toukokuussa 2002, sekä nimellinen että reaalin rahapoikkeama ovat alkaneet jälleen kasvaa.¹ Tämä osoittaa, että euroalueella on hyvin runsaasti likviditeettiä.

EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäisen pilarin mukaisessa tarkastelussa todetut riskit hintavakaudelle – hintoihin näyttäisi kohdistuvan nousupaineita – ovat käymässä yhä ilmeisemmiksi. On huolestuttavaa, että euroalueella on merkittävästi enemmän likviditeettiä kuin kestävään, inflaatiota kiihdyttämättömään kasvuun tarvitaan. Riski siitä, että hyvin runsas ylimääräinen likviditeetti aiheuttaisi inflaatiopaineita, on kasvamassa erityisesti euroalueen talouskasvun elpymässä.

M3:n kasvun nopeutuminen toukokuussa johtui sen kaikkien kolmen pääerän (M1:n, muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten ja jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien) kasvun kiihtymisestä.

Suppean raha-aggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi toukokuussa 7,0 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 6,8 % (ks. taulukko 1). Tähän kehitykseen vaikutti liikkeessä olevan rahan supistumisvauhdin hidastuminen 18,0 prosenttiin huhtikuun 21,8 prosentista. Käteisrahan

vaihtojaksoa seuranneina kolmena kuukautena liikkeessä olevan rahan määrä on kausivaihtelusta puhdistettuna kasvanut noin 10 miljardia euroa kuukaudessa. Liikkeessä olevan rahan määrän asteittaiseen elpymiseen viittaavista tiedoista voidaan päätellä, että talouden toimijat euroalueella ja myös sen ulkopuolella ovat jälleen aloittaneet setelisäästämisen. Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuussa 11,8 prosenttiin edelliskuun 12,4 prosentista. Tämä näyttää pääasiassa liittyvän siihen, että kun aiemmin käteisrahaa oli sijoitettu yön yli -talletuksiin, näitä sijoituksia on nyt purettu (eli sijoitusten jakauma on muuttunut M1:een sisältyvien instrumenttien välillä). M1:n voimakas kasvu todennäköisesti johtuu sekä rahan ja yön yli -talletusten alhaisista vaihtoehtokustannuksista että euroalueen talouskasvun elpymisestä.

M3:n muista eristä muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi toukokuussa 6,7 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 6,0 %. Tämä johtui sen kahden erän kasvun nopeutumisesta. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen

¹ Rahapoikkeamien laskemista on kuvattu kesäkuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 8.

Taulukko 1.

Euroalueen rahataloudelliset muuttujat

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 Helmikuu	2002 Maaliskuu	2002 Huhtikuu	2002 Toukokuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>							
M1	3,8	5,5	6,2	6,2	5,9	6,8	7,0
josta: liikkeessä oleva raha	-7,5	-18,5	-28,0	-28,4	-25,2	-21,8	-18,0
josta: yön yli -talletukset	6,1	10,4	13,0	13,1	12,1	12,4	11,8
M2–M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	4,9	5,8	6,7	6,4	6,5	6,0	6,7
M2	4,4	5,7	6,4	6,3	6,2	6,4	6,8
M3–M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	16,4	20,7	15,7	14,7	14,0	13,5	13,8
M3	5,9	7,6	7,7	7,4	7,3	7,4	7,8
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>							
Pitkäaikaiset velat							
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)							
Luotot euroalueelle	5,6	5,2	5,1	5,1	4,9	4,4	4,5
Luotot julkisyhteisöille	-1,9	-0,6	1,8	2,1	3,1	2,2	1,8
josta: lainat julkisyhteisöille	-1,5	-0,8	-0,7	-0,3	0,2	-1,1	-0,8
Luotot muille euroalueella oleville	7,8	6,9	6,1	6,0	5,4	5,1	5,3
josta: lainat yksityiselle sektorille	7,4	6,5	5,7	5,6	5,5	5,5	5,8

Lähde: EKP.

kasvuvauhti kiihtyi 3,8 prosenttiin huhtikuun 2,4 prosentista. Myös irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui: toukokuussa se oli 9,4 %, kun se huhtikuussa oli ollut 9,2 %.

Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui toukokuussa 13,8 prosenttiin huhtikuun 13,5 prosentista. Kasvuvauhdin nopeutuminen johtui yksinomaan rahamarkkinapaperien ja enintään kahden vuoden velkapaperien vuotuisen kasvuvauhdin voimakkaasta nopeutumisesta toukokuussa eli 5,2 prosenttiin, kun niiden määrä oli huhtikuussa supistunut 6,5 %. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kahden muun erän kasvuvauhti hidastui toukokuussa: näistä rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuk-sien vuotuinen kasvuvauhti hidastui 26,6 prosenttiin huhtikuun 29,1 prosentista. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien nopea kasvu saattaa viitata siihen, että kun rahoitusmarkkinoilla on epävarmuus viime aikoina lisääntynyt, sijoituksia on jälleen siirretty lyhytaikaisiin ja likvideihin instrumentteihin. Toisin kuin syksyllä 2001, on mahdollista, että euroalueen verrattain jyrkän tuotto-käyrän vuoksi sijoituksia on siirretty myös sellai-siin pitkän aikavälin korkoinstrumentteihin, jotka eivät sisälly M3:een. Itse asiassa rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen kysyntä kasvoi toukokuus-sa 2002 merkittävästi (ks. jäljempänä).

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli toukokuussa 4,5 %, eli se oli pysynyt suurin piirtein vakaana. Luottojen kaksi tärkeintä ala-ää kehittyi kuitenkin eri suuntiin (ks. kuvio 3). Yksityiselle sektorille suuntautuvan luotonannon vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 5,3 prosenttiin huhtikuisesta 5,1 prosentista, kun sen sijaan julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 1,8 prosenttiin huhtikuisesta 2,2 prosentista.

Yksityiselle sektorille suuntautuvan luotonannon vuotuisen kasvuvauhdin kiihtyminen johtui lähinnä siitä, että lainojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui voimakkaasti eli 5,8 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 5,5 %. Tämä vahvis-

taa aikaisemmat viitteet siitä, että yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti on aiemman hidastumisen jälkeen alkanut ehkä nopeutua. Se johtunee sekä taloudellisen toimeliaisuuden elpymisestä että pankkien antolainauskorkojen pysymisestä alhaisina euroalueella.

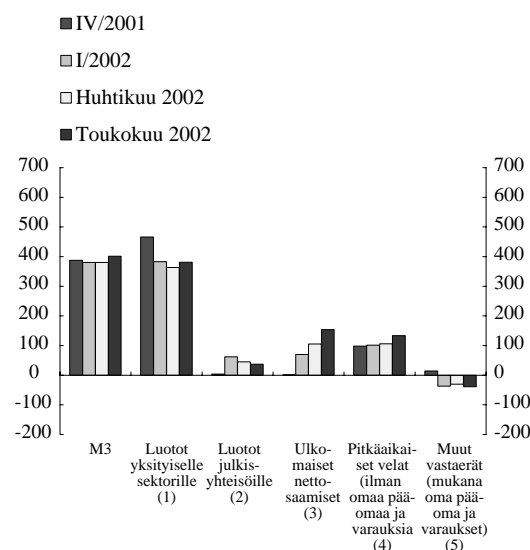
Ilman omaa pääomaa ja varauksia laskettujen rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui toukokuussa 4,7 prosenttiin edellisestä 3,7 prosentista (ks. taulukko 1). Nopeutuminen on elokuun 2001 jälkeen ollut asteittaista ja johtuu lähinnä yli kahden vuoden velkapaperien kysynnän voimistumisesta. Tämä kehitys liittyy todennäköisesti tuottoikäyrän jyrkkeneemiseen vuonna 2001 ja vuoden 2002 alussa. Kuten edellä mainittiin, viimeaikainen kehitys saattaa viitata myös siihen, että sijoituksia on siirretty uusiin kohteisiin maailmanlaajuisten osakemarkkinoiden epävarmuuden vuoksi.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema koheni toukokuussa kausivaihtelusta puhdistamattomien tietojen perusteella merkittävästi eli 35,2 miljardia euroa. Toukokuuhun ulottuneena 12 kuukauden jaksona euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat

Kuvio 3.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

$$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5.$$

153,5 miljardia euroa, kun ne huhtikuuhun ulotuneena vastaavanpituisena jaksoneen olivat kasvaneet 105,4 miljardia euroa. Vaikka tämä 12 kuukauden vähittäinen kasvu aiheutui osaksi vertailujankohdan vaikutuksista, se näyttää liittyvän myös euroalueella olevien aiempaa pienempiin sijoituksiin ulkomaille tai jopa sijoitusten kotiutuksiin, kuten huhtikuun maksutasetiedoista ilmenee.

Velkapaperien liikkeeseenlasku hidastui huhtikuussa

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui maaliskuun 7,3 prosentista 7,0 prosenttiin huhtikuussa 2002. Tämä johtui siitä, että huhtikuussa 2002 pitkäaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti heikkeni hieman eli 0,1 prosenttiyksikköä 7,7 prosenttiin ja lyhytaikaisten huomattavasti eli 2,5 prosenttiyksikköä 0,8 prosenttiin (ks. kuvio 4). Lyhytaikaisten velkapaperien liikkeeseenlaskujen jatkuva vähentyminen näyttäisi osaksi kytkeytyneen siihen, että luottoriskin katsottiin lisääntyneen lainojen laajakauman alapäässä.

Valuuttakohtainen tarkastelu osoittaa, että euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui 6,7 prosenttiin huhtikuussa 2002, kun se oli maaliskuussa ollut 6,9 %. Samaan aikaan euromääräisten velkapaperien osuus kaikista euroalueella olevien bruttoemissioista kasvoi 92,7 prosentista 93,7 prosenttiin.

Liikkeeseen laskettujen euromääräisten velkapaperien erittely sektoreittain osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuussa 4,5 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 4,7 %. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi edelleen nopeana: huhtikuussa se kiihtyi hieman eli 41,3 prosenttiin maaliskuun 40,7 prosentista. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuussa hiukan eli 14,5 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 14,7 %. Kullakin edellä mainituista sektoreista

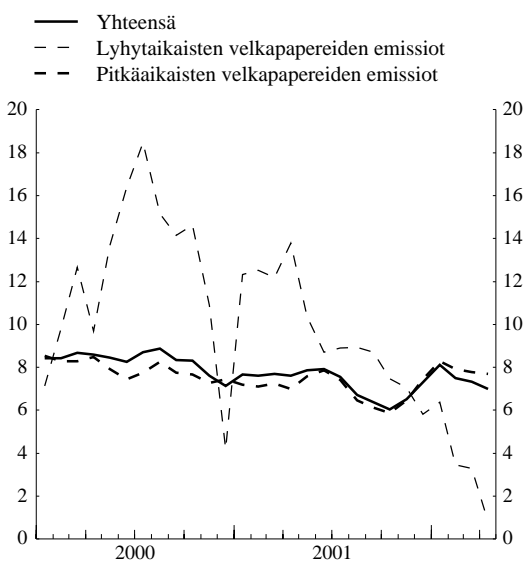
velkapaperien kannan kasvu jakautui epätasaisesti pitkien ja lyhyiden instrumenttien kesken, sillä pitkäaikaisten velkapaperien kannan kasvuvauhti joko kiihtyi tai pysyi vakaana kaikilla kolmella sektorilla huhtikuussa 2002. Samaan aikaan lyhytaikaisten velkapaperien emissioiden kasvuvauhti hidastui melko rajusti. Rahalaitossektorin liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten arvopaperien vuotuinen supistumisvauhti nopeutui huhtikuussa 4,7 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 2,1 %. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen supistumisvauhti kiihtyi 16,3 prosentista 23,6 prosenttiin. Lukuja tarkasteltaessa on otettava huomioon, että kyseinen sektori laskee lyhytaikaisia velkapapereita liikkeeseen hyvin vähän. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan maaliskuinen 2,6 prosentin kasvuvauhti muuttui huhtikuussa 0,1 prosentin supistumisvauhdiksi.

Julkisella sektorilla liikkeeseen laskettujen velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti heikke-

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisen kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

ni huhtikuussa 4,7 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa 2002 ollut 4,9 %. Tänä aikana valtion liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan kasvuvauhti heikkeni 4,3 prosentista 4,0 prosenttiin, kun sen sijaan muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 25,2 prosentista 26,6 prosenttiin.

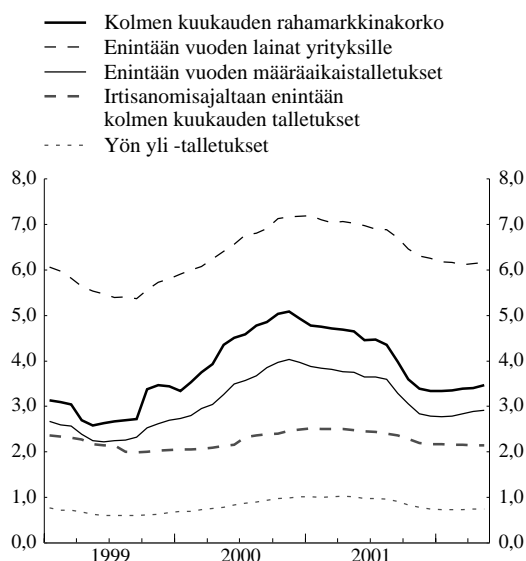
Pankkikorot nousivat hienoisesti toukokuussa

Lyhyet pankkikorot nousivat toukokuussa 2002 hienoisesti huhtikuun korkoihin verrattuna, mikä johtui lyhyiden markkinakorkojen viime kuukausien ajan jatkuneesta vähittäisestä noususta (ks. kuvio 5). Sekä enintään vuoden määräaikaistalletusten että yrityksille myönnettyjen lyhytaikaisten lainojen keskikorot nousivat huhti-toukokuussa 2002 noin 3 peruspistettä. Muut lyhyet pankkikorot pysyivät samana aikana lähes ennallaan.

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

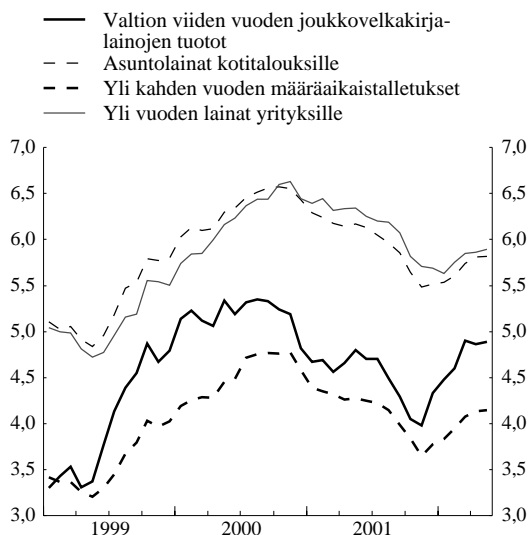

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Toukokuussa 2002 pitkät pankkikorot olivat hieman korkeammat kuin huhtikuussa (ks. kuvio 6). Pidemmän aikavälin tarkastelu osoittaa, että pitkien korkojen alettua nousta marraskuun 2001 jälkeen pitkät pankkikorot nousivat toukokuuhun mennessä 30–50 peruspistettä, kun taas valtion viiden vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto kasvoi yli 90 peruspistettä. On tyyppillistä, että pankkikorot reagoivat hienoisella viipeellä markkinakorkojen liikkeisiin. Tästä syystä erityisesti silloin, kun markkinakorkojen kehityksen suunta vaihtuu nopeasti, markkinakorkojen ja pankkikorkojen väliset erot muuttuvat tavallisesti huomattavasti. Näin on käynyt viime kuukausina.

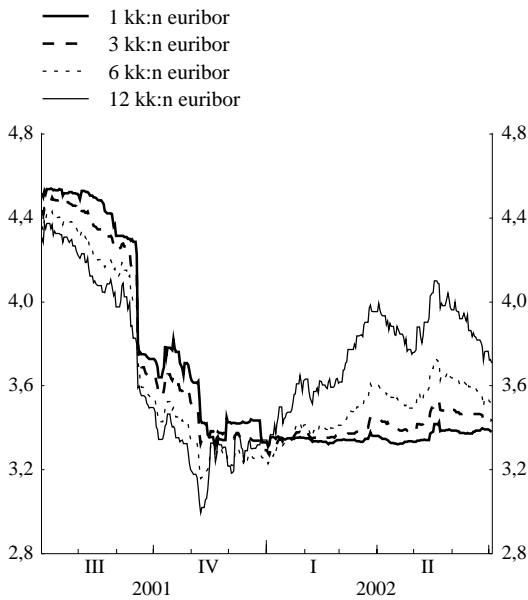
Pitkät rahamarkkinakorot laskivat hieman kesäkuussa

Pitkät rahamarkkinakorot ovat nousseet lähes yhtäjaksoisesti marraskuusta 2001 lähtien, mutta kesäkuussa ne laskivat hieman. Lyhyet rahamarkkinakorot pysyivät melko vakaina, joten rahamarkkinoiden tuottokäyrä loiveni. Myös futuurisopimusten pohjalta johdetut lyhyet korot laskivat kesäkuussa.

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Eonia-korkona mitattu yön yli -korko vaihteli suurimman osan toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän välisestä ajasta 3,30 prosentista 3,36 prosenttiin. Korko oli hieman eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 3,25 prosentin minimitarjouskorkoa korkeampi, mikä osaksi liittyi rahamarkkinakorkojen vähittäisen nousun odotuksiin markkinoilla. Eonia-korko nousi 23.6.2002 alkaneen pitoajanjakson lopussa tilapäisesti (ks. kehikko 1). Kahden viikon rahamarkkinakorot pysyivät toukokuun lopusta heinäkuun 3. päivään vakaina ja olivat noin 3,34 %. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin kesäkuussa ja 2.7.2002, marginaalikorot

ja keskkorot olivat 6–11 peruspistettä korkeammat kuin minimitarjouskorko.

Heinäkuun 3. päivänä yhden kuukauden euribor-korko oli 3,38 % ja kolmen kuukauden euribor-korko 3,43 %, eli yhden kuukauden euribor oli laskenut toukokuun lopusta 1 peruspisteen ja kolmen kuukauden euribor 6 peruspistettä (ks. kuvio 7). Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 27.6., marginaalikorko oli 3,38 % ja keskkorko 3,41 %, eli kumpikin oli lähellä tuolloista kolmen kuukauden euriborkorkoa. Marginaalikorko oli 7 peruspistettä ja keskkorko 6 peruspistettä alempi kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 30.5. Pitkät rahamarkkinakorot laskivat merkittävämmiin. Heinäkuun 3. päivänä 6 kuukauden euribor oli 3,52 % ja 12 kuukauden euribor 3,71 %, joten 6 kuukauden euribor oli laskenut toukokuun lopusta 12 peruspistettä ja 12 kuukauden euribor 25 peruspistettä. Näin ollen 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen välisenä erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä loiveni tarkasteluajanjaksona 57 peruspisteestä 33 peruspisteeseen.

Vuonna 2002 ja vuoden 2003 alussa erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut 3 kuukauden euriborkorot laskivat niin ikään kesäkuussa. Syyskuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot laskivat 31 peruspistettä toukokuun lopusta 3. päivään heinäkuuta, jolloin ne olivat 3,50 %. Joulukuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot laskivat samana aikana 46 peruspistettä eli 3,71 prosenttiin ja maaliskuussa 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot 54 peruspistettä eli 3,85 prosenttiin.

Kehikko 1.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.6.2002 päättyneenä pitoajanjaksona

Tarkasteltavana pitoajanjaksona eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorko	Marginaalikorko	Painotettu keski-korko
Perusrahoitusoperaatio	29/05/2002	12/06/2002	114,2	48,0	2,4	386	3,25	3,34	3,35
Perusrahoitusoperaatio	05/06/2002	19/06/2002	114,3	65,0	1,8	328	3,25	3,33	3,34
Perusrahoitusoperaatio	12/06/2002	26/06/2002	97,5	42,0	2,3	325	3,25	3,31	3,32
Perusrahoitusoperaatio	19/06/2002	03/07/2002	112,2	70,0	1,6	339	3,25	3,32	3,33
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	30/05/2002	29/08/2002	37,6	20,0	1,9	198	-	3,45	3,47

Lähde: EKP.

Kolmessa ensimmäisessä perusrahoitusoperaatiossa marginaalikorko laski asteittain 3,34 prosentista 3,31 prosenttiin ja nousi yhden peruspisteen pitoajanjakson viimeisessä perusrahoitusoperaatiossa. Painotettu keski-korko oli kussakin perusrahoitusoperaatiossa yhden peruspisteen marginaalikorkoa korkeampi.

Pitoajanjakson ensimmäisenä viikkona eoniakorko oli 3,34 ja 3,35 prosentin välillä ja nousi 3,36 prosenttiin 31.5. kuukauden lopun vaikutuksen vuoksi. Eoniakorko oli 3,33 % 4.–10.6., jonka jälkeen se laski asteittain ja oli 3,30 % 18. ja 19.6. Kesäkuun 20. päivänä eoniakorko nousi kaksi peruspistettä, ja pitoajanjakson viimeisenä päivänä eli perjantaina 21.6. se nousi 3,58 prosenttiin. Pitoajanjakson lopussa maksuvalmiusluottoa käytettiin 3,6 miljardin euron arvosta. Varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia oli päivittäin keskimäärin 0,8 miljardia euroa (131,8 miljardin euron suuruisen keskimääräisten sekkitilitalletusten ja 131,0 miljardin euron suuruisen keskimääräisen varantovelvoitteen välinen ero). Tavanomaista suuremmat varantovelvoitteen ylittävät talletukset johtuivat siitä, että pitoajanjakso päättyi sunnuntaina.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien) tekijöiden likviditeettiä vähentävä nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 40,9 miljardia euroa. Riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista julkistetut arviot vaihtelivat 37,6 miljardista eurosta 44,1 miljardiin euroon. Julkistetun arvion ja todellisen likviditeettitarpeen välinen ero oli suurimmillaan pitoajanjakson toisella viikolla, jolloin se oli 1,3 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.5.–23.6.2002

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	173,1	0,4	+ 172,7
Perusrahoitusoperaatiot	112,6	-	+ 112,6
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,5	0,4	+ 0,1
Muut operaatiot	-	-	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	396,2	437,1	- 40,9
Liikkeessä olevat setelit	-	300,8	- 300,8
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	45,1	- 45,1
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	396,2	-	+ 396,2
Muut tekijät, netto	-	91,2	- 91,2
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			131,8
(d) Varantovelvoite			131,0

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat kesäkuussa

Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat 3.7.2002 euroalueella 5,1 % eli noin 20 peruspistettä pienemmät kuin toukokuun lopussa. Samana päivänä Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat 4,8 % eli noin 35 peruspistettä pienemmät kuin toukokuun lopussa (ks. kuvio 8). Yhdysvaltain ja euroalueen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottoero suureni siten tänä ajanjaksona noin 15 peruspistettä; heinäkuun 3. päivänä Yhdysvaltain joukkolainojen tuotot olivat lähes 30 peruspistettä pienemmät kuin euroalueen tuotot.

Yhdysvalloissa valtion joukkolainojen tuotot supistuivat kesäkuussa voimakkaasti kaikissa maturiteeteissa. Eniten supistui lyhytaikaisten joukkolainojen tuotto. Tärkein syy Yhdysvaltain joukkolainojen tuottojen pienenemiseen näyttää olleen sijoitusten siirtäminen osakemarkkinoilta likvideimpiin valtion kiinteäkorkoisiin joukkolainoihin. Sen sijaan Yhdysvaltain indeksisidonnaisten 10 vuoden joukkolainojen reaalityttö muutui toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän väli-

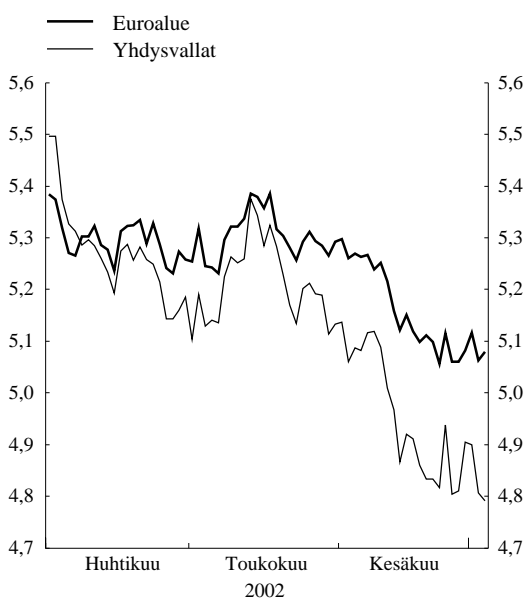
senä aikana kaiken kaikkiaan hyvin vähän, mikä viittaa siihen, että markkinaosapuolet eivät olleet muuttaneet merkittävästi näkemyksiään Yhdysvaltain keskimääräisistä pitkän aikavälin kasvunäkymistä. Näiden muutosten vaikutuksesta 10 vuoden nimellisten joukkolainojen ja indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottoero supistui huomattavasti. Tämän eron – tunnetaan tuotot yhtenäistävänä inflaatiovauhtina – supistuminen ei osakemarkkinoiden tämänhetkisen levottomuuden vuoksi kuitenkaan todennäköisesti viittaa pitkän aikavälin inflaatio-odotusten vastaavan suuruiseen vähentymiseen vaan pikemminkin indeksisidonnaisten joukkolainojen heikompaan likviditeettiin.

Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli 3.7. noin 1,3 %, eli se supistui lähes 10 peruspistettä toukokuun lopusta. Tämä pitkien joukkolainojen tuoton supistuminen näyttää olevan seurausta maailmanlaajuisesta osakemarkkinoiden epävakaisuudesta ja jenin arvon jatkuvasta alenemisesta Yhdysvaltain dollariin nähden. Pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat huolimatta siitä, että Japanin talousnäkyvien kohentumisesta oli joitakin merkkejä.

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

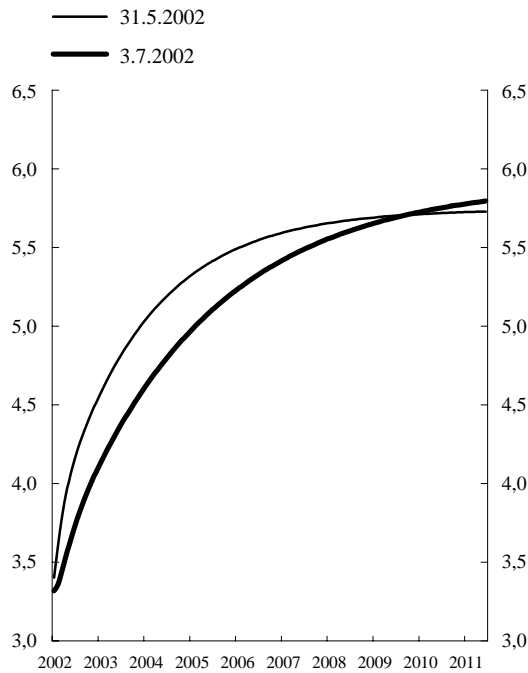
Euroalueella valtion joukkolainojen tuotot supistuivat kesäkuussa kaikissa maturiteeteissa 20–30 peruspistettä. Heinäkuun 3. päivään mennessä 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotto oli supistunut alimmilleen vuoden 2001 lopun jälkeen. Sen sijaan Ranskan 10 vuoden indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHLin sidottujen) joukkolainojen reaalin tuotto pienentyi vain hieman toukokuun lopusta heinäkuun 3. päivään, mikä viittaa siihen, että markkinaosapuolet eivät ole juurikaan muuttaneet euroalueen taloutta koskevia pitkän aikavälin kasvuodotuksiaan. Tästä syystä tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui tarkastelujaksolla 15 peruspistettä. Hidastuminen näyttää johtuvan Yhdysvaltojen tapaan lähinnä sijoitusten siirtämisestä osakkeista likvideimpiin kiinteäkorkoisiin joukkolainoihin eikä inflaatio-odotusten vähentymisestä.

Toukokuun lopun jälkeen futuurisopimusten pohjalta johdettu euroalueen yön yli -korkojen tuotokäyrä laski lyhyissä ja erityisesti keskipitkissä maturiteeteissa, kun sen sijaan pitkissä maturi-

Kuvio 9.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

teeteissa muutoksia ei juuri ole ollut (ks. kuvio 9). Tuottokäyrän muodon muutokset näyttävät johtuneen lähinnä edellä mainitusta sijoitusten siirtämisestä turvallisempiin kohteisiin, mikä on eniten vaikuttanut tuottoihin keskipitkissä maturiteeteissa.

Joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti oli 3.7. noin 4,7 %, eli se oli kasvanut toukokuun lopusta noin 20 peruspistettä. Tämä johtui siitä, että markkinaosapuolet olivat aikaisempaa epävarmempia pitkien joukkolainojen tuoton tulevasta kehityksestä euroalueella. Implisiittinen volatiliiteetti oli kuitenkin edelleen pienempi kuin viime vuosina keskimäärin.

Osakkeiden hinnat laskivat rajusti maailmanlaajuisesti kesäkuussa

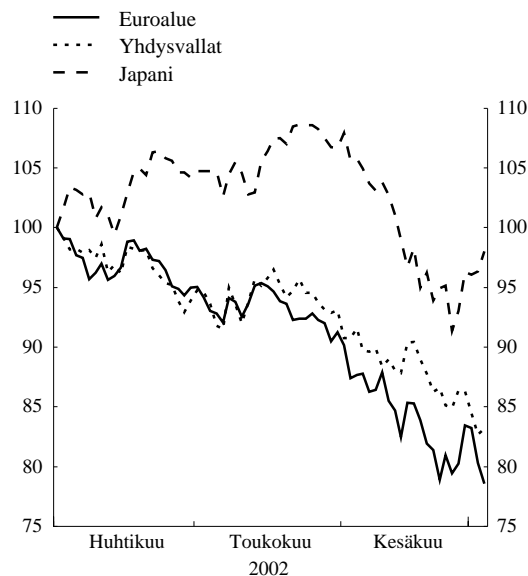
Osakeindeksit laskivat huomattavasti kaikilla keskeisillä talousalueilla toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän 2002 välisenä aikana, koska yritysten julkistamat tulostiedot olivat heikkoja ja markkinat olivat edelleen huolestuneita yritysten kirjanpidon luotettavuudesta. Etenkin euroalueella, Yhdysvalloissa ja Japanissa osakkeiden hinnat laskivat rajusti ja lähes yhtä paljon kuin Yhdysvaltoihin syyskuussa 2001 tehtyjen terrori-iskujen jälkeen. Toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän välisenä aikana euroalueen osakkeiden hinnat laskivat 14 % laajalla Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna ja Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi laski 11 % (ks. kuvio 10). Edellisestä, maaliskuun 2002 puolivälin huipparvosta osakkeiden hinnat ovat laskeneet euroalueella 22 % ja Yhdysvalloissa 18 %. Japanissa Nikkei 225 -indeksi laski 8 % toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän välisenä aikana, eli keväinen noususuuntaus päättyi.

Yhdysvalloissa laajat osakehintaindeksit laskivat yhä rajummin, koska yritysten julkistamat tulos-

Kuvio 10.

Osakeindeksit

(1.4.2002 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

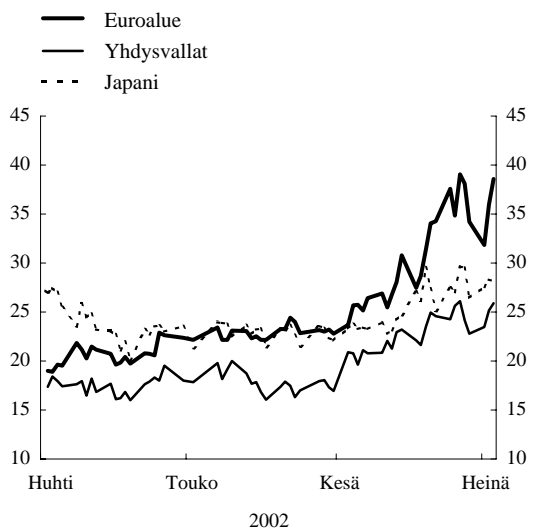
tiedot olivat olleet heikkoja. Markkinoiden alavi-
reisyttä voimistivat lisäksi kasvava huoli yritys-
ten julkistamien tietojen luotettavuudesta sekä
uudet tiedot yritysten hallintojärjestelmien huo-
nosta hoidosta. Samaan aikaan kun osakkeiden
hinnat laskivat, Standard & Poor's 500 -indeksiin
perustuvista optioista johdettu implisiittinen vo-
latiliteetti kasvoi 9 prosenttiyksikköä toukokuun
lopun ja heinäkuun 3. päivän välisenä aikana (ks.
kuvio 11) ja oli huomattavasti kahden aiemman
vuoden keskiarvoa suurempi. Vaikka osakkeiden
hinnat laskivat useimmilla aloilla, markkinat oli-
vat erityisen pessimistisiä kasvualojen kuten tie-
toteknikka-alan yritysten suhteen, sillä niiden kir-
janpidossa pelättiin olevan eniten epäselvyyksiä.
Tämä huolestuneisuus näkyi siinä, että tietotek-
niikkapainotteinen Nasdaq Composite -indeksi
laski 15 % toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päi-
vän välisenä aikana.

Japanissa osakkeiden hinnat laskivat kesäkuussa
alimmilleen sitten helmikuun 2002 Nikkei 225
-indeksillä mitattuna. Osakkeiden hinnat laskivat,
vaikka näköpiirissä oli merkkejä Japanin talou-
den elpymisestä. Hintojen laskun syynä olivat lä-
hinnä heijastusvaikutukset, koska markkinat oli-
vat huolestuneita Yhdysvalloissa paljastuneista
yritysten kirjanpidon epäselvyyksistä etenkin tie-
toteknikka-alalla. Nikkei 225 -indeksiin sisälty-
vistä optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti,
jolla mitataan markkinaosapuolten epävarmuut-
ta, lisääntyi toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päi-
vän välisenä aikana ja oli lähes yhtä suuri kuin
kahtena aiempaa vuonna keskimäärin.

Euroalueella osakkeiden hintakehitys oli Dow
Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna paljolti
samansuuntaista kuin Yhdysvalloissa. Hinnat las-
kivat euroalueella kuitenkin enemmän kuin Yh-
dysvalloissa, mikä on ollut tyypillistä maailman
osakemarkkinoille maaliskuussa 2000 alkaneiden
korjausliikkeiden jälkeen. Dow Jones Euro Stoxx

Kuvio 11. Osakekurssien implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintoja)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden
hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten kes-
kihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit,
joiden implisiittistä volatiliteettia kuvataan, ovat Dow Jones
Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yh-
dysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

-indeksiin perustuvista optioista johdettu impli-
siittinen volatiliteetti kasvoi lähes 16 peruspis-
tettä toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän
välisenä aikana ja oli huomattavasti kahden vuo-
den keskiarvoaan suurempi. Syynä näyttivät ole-
van lähinnä Yhdysvalloissa paljastuneet yritysten
kirjanpidon epäselvyydet sekä yritysten odotet-
tua heikommat tulostiedot ja myyntiennusteet
etenkin suuresti velkaantuneella televiestintäalal-
la, mutta ei ainoastaan sillä. Vaikka osakkeiden
hinnat laskivat euroalueella miltei kaikilla aloilla
toukokuun lopun ja heinäkuun 3. päivän välisenä
aikana, eniten laskivat televiestintä-, tietotekniik-
ka- ja rahoitusalojen yritysten osakkeet.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaation arvioidaan hidastuneen kesäkuussa 2002 alle 2,0 prosenttiin

YKHI-inflaation arvellaan hidastuneen edelleen kesäkuussa 2002. Tämä käy ilmi Eurostatin julkistamasta alustavasta arviosta, jonka mukaan inflaatiovauhti oli kesäkuussa 1,7 % (ks. taulukko 2). Hidastumiseen ovat luultavasti vaikuttaneet öljyn hinnan lasku ja euron kurssin vahvistuminen kesäkuussa. Niiden vuoksi öljyn euroääräinen hinta laski kesäkuussa yli 8 % toukokuusta 2002. Lisäksi inflaation hidastumiseen on todennäköisesti vaikuttanut se, että jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen nousu tämän vuoden alussa on vaimentunut edelleen. YKHIn eri erien kesäkuisista inflaatiovauhteista ei kuitenkaan ole vielä saatavilla yksityiskohtaisia tietoja.

Kehikossa 2 esitetään tarkempi arvio siitä, miten kuluttajat ovat kokeneet YKHI-inflaation kehittyneen viime kuukausina. Arviot perustuvat muun muassa kuluttajia koskevien Euroopan komission suhdannekyselyjen tuloksiin.

Toukokuussa 2002 euroalueen vuotuinen YKHI-inflaatio oli 2,0 % eli 0,4 prosenttiyksikköä hitaampi kuin huhtikuussa 2002. Tämä johtui pääasiassa energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuisten muutosvauhtien hidastumisesta. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti oli edelleen 2,6 %. Se on pysynyt samana viisi kuukautta peräkkäin.

Energian hinnan vuotuinen laskuvauhti oli 2,9 % toukokuussa 2002, kun se oli huhtikuussa ollut

Taulukko 2.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 Tammi	2002 Helmi	2002 Maalis	2002 Huhti	2002 Touko	2002 Kesä
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	1,1	2,3	2,5	2,4	2,1	2,6	.	2,7	2,5	2,5	2,4	2,0	1,7
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,9	2,7	2,5	2,3	1,7	2,2	.	2,4	2,1	2,0	2,0	1,3	.
Elintarvikkeet	0,6	1,4	4,5	5,1	4,7	4,9	.	5,6	4,8	4,2	3,6	2,7	.
Jalostetut elintarvikkeet	0,9	1,1	2,8	3,3	3,5	3,5	.	3,8	3,3	3,3	3,2	3,1	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	0,0	1,7	7,0	7,9	6,7	7,0	.	8,4	7,1	5,5	4,1	2,1	.
Teollisuustuotteet	1,0	3,4	1,5	1,0	0,2	0,9	.	0,9	0,8	1,0	1,2	0,6	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,7	0,7	1,1	0,9	1,6	1,8	.	1,7	1,9	1,8	1,8	1,7	.
Energia	2,4	13,3	2,7	1,1	-4,1	-2,0	.	-1,8	-2,8	-1,5	-0,5	-2,9	.
Palvelut	1,5	1,7	2,5	2,5	2,8	3,1	.	3,0	3,0	3,2	3,0	3,3	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ²⁾	-0,4	5,5	2,1	1,4	-1,0	-0,9	.	-0,8	-1,1	-0,8	-0,8	-0,9	.
Yksikkötyökustannukset ³⁾	1,4	1,0	2,6	2,5	3,4	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ³⁾	0,9	1,5	0,1	0,2	-0,5	-1,0
Työvoimakustannukset/työntekijä ³⁾	2,3	2,6	2,7	2,7	2,9	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ⁴⁾	2,3	3,2	3,4	3,7	3,3	3,7	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁵⁾	17,1	31,0	27,8	29,0	22,4	24,6	27,8	22,6	23,5	27,9	29,3	28,1	25,8
Raaka-aineiden hinnat ⁶⁾	-5,9	16,7	-7,6	-10,4	-15,6	-3,6	-5,5	-6,5	-4,0	-0,3	-1,4	-6,8	-8,4

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, Thomson Financial Datastream, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIn. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta.

1) Kesäkuun 2002 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

2) Ei sisällä rakentamista.

3) Koko kansantalous.

4) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

5) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).

6) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina. Painotettu euroalueen ulkopuolelta tulevan raaka-aineiden tuonnin mukaan.

Kehikko 2.

Miten yleisö on kokenut inflaation viime aikoina?

Inflaatiokehitystä koskevista kyselyistä saadut tiedot viittaavat siihen, että kahtena viime vuotena kuluttajat ovat kokeneet inflaation nopeammaksi kuin se todellisuudessa on ollut. Erityisesti on huomattava, että vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla YKHI:n kokonaisindeksi laski tammikuun 2,7 prosentista 1,7 prosenttiin kesäkuussa (Eurostatin alustava arvio), vaikka kuluttajilla näytti olevan käsitys, että hintojen nousu olisi kiihtynyt. Tällainen tilanne aiheuttaa jatkuessaan huolta. Jos kuluttajat yliarvioivat hintakehityksen, he saattavat aliarvioida reaalipalkkakehityksensä ja siten myös ostovoimansa. Tämä saattaa esimerkiksi johtaa väärästä käsityksestä aiheutuviin palkkavaatimuksiin ja optimaalista huonompiin kulutuspäätöksiin. Tässä kehikossa esitellään ensin Euroopan komission kuluttajatutkimukseen (EU-kysely) pohjautuvaa, koettua inflaatiota kuvaavaa indikaattoria. Tämän jälkeen arvioidaan viimeaikaista kehitystä ja pyritään erityisesti löytämään selityksiä koetun ja toteutuneen inflaation väliseen eroon, joka on havaittu vuoden 2000 puolivälistä lähtien.

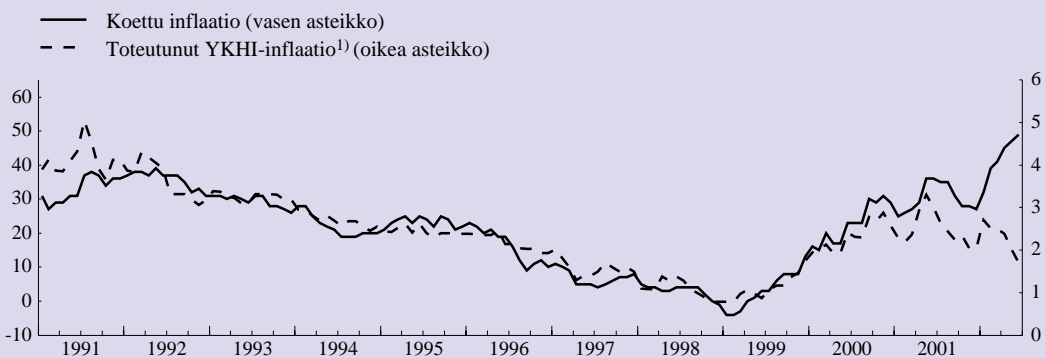
Koettua inflaatiota kuvaava indikaattori

EU-kyselyssä esitetään kaksi euroalueen hintakehitykseen liittyvää kysymystä. Ensimmäinen kysymys koskee kuluttajien odotuksia hintakehityksestä yhden vuoden päästä kyselyn ajankohdasta, kun taas toinen liittyy kuluttajien kokemaan hintakehitykseen menneenä 12 kuukauden ajanjaksona. EU-kysely toteutetaan kansallisesti kuukausittain. Kyselyyn osallistuu noin 26 000 kuluttajaa, joita pyydetään kertomaan, millaisiksi he kokevat tämänhetkisen inflaation. Vastaajien tulee arvioida, millaisiksi he nyt katsovat elinkustannuksensa vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna: ovatko ne 1) paljon korkeammat, 2) jonkin verran korkeammat, 3) hieman korkeammat, 4) jokseenkin samat, 5) alhaisemmat tai 6) eivät osaa sanoa. Euroopan komissio kokoaa kyselyn tulokset ns. saldotilastoksi, johon on laskettu elinkustannukset korkeammiksi ilmoittavien vastaajien osuuden ja elinkustannukset alhaisemmiksi tai muuttumattomiksi ilmoittavien vastaajien osuuden erotus (prosenttiyksikköinä). Tulisi kuitenkin huomata, että tämä indikaattori tuottaa kvalitatiivista tietoa inflaation muutoksen koetusta suunnasta eikä kerro todellista, kvantitatiivista inflaatiovauhtia.

Vaikka toteutunut YKHI-inflaatio hidastui vuoden 2002 alkupuoliskolla, yleisö koki inflaation kiihtyneen Oheisesta kuviosta ilmenee yleisön kokema inflaatio ja toteutunut YKHI-inflaatio tammikuusta 1991 kesäkuuhun 2002. Kuluttajat näyttävät hahmottaneen enimmäkseen varsin hyvin toteutuneen hintakehityksen arvioidessaan mennyttä inflaatiokehitystä. Vuoden 2000 puolivälistä lähtien koettua inflaatiota kuvaavan indikaattorin kehitys ei ole kuitenkaan ollut yhdenmukaista euroalueen YKHI:n toteutuneen kehityksen kans-

Yleisön kokema inflaatio ja toteutunut YKHI-inflaatio

(saldohvut prosenttiyksikköinä, vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot joulukuuhun 1994 saakka ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvia arvioita.

sa. Tämä ristiriitaisuus on lisääntynyt edelleen erityisesti vuonna 2002, mikä yhtäältä kuvastaa toteutuneen inflaation hidastumista ja toisaalta koetun inflaation kiihtymisen jatkumista.

Uskottavin selitys toteutuneen ja koetun inflaation erisuuntaiseen kehitykseen kahtena viime vuotena on, että kyselyyn vastatessaan kuluttajat kiinnittävät erityisen suurta huomiota sellaisten tavaroiden ja palveluiden hintoihin, joita he ostavat muita useammin (kuten elintarvikkeet, bensiini jne.). Jos näiden usein ostettujen tavaroiden tai palveluiden hintakehitys poikkeaa merkittävästi sellaisten tuotteiden hintakehityksestä, joita ostetaan harvemmin (kuten autot, jääkaapit, kamerat jne.), seurauksena on, että kuluttajan näkemys ei edusta laajaa käsitystä kulutuskorista – sen perusteella YKHI-painot lasketaan – eikä siten myöskään kuvaa kokonaishintakehitystä.

Tällainen selitys saa tukea viimeaikaisen toteutuneen hintakehityksen tarkastelusta. Euroalueen inflaatioon on kohdistunut monia epäsuotuisia hintasokkeja vuodesta 1999 lähtien (ks. kesäkuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikko ”Sokkien kasaantumisen vaikutus YKHI-inflaatioon EMUn kolmannen vaiheen aikana”). Energian hintaan vuonna 1999 ja suurimman osan vuotta 2000 vaikuttaneen sokin (jota voimisti euron valuuttakurssin heikentyminen) vuoksi bensiinin hinnan vuotuinen muutosvauhti kiihtyi joulukuussa 1998 tilastoidusta -6,1 prosentista 23,8 prosenttiin maaliskuussa 2000. Tämä vastasi öljyn hinnannousua: öljyn barrelihinta nousi 8,8 eurosta 28,2 euroon samana ajanjaksona. Lisäksi vuonna 2000 lihan hinta alkoi nousta monissa euromaissa hullun lehmän taudista johtuvien terveyteen liittyvien huoltien takia. Suu- ja sorkkataudin puhkeaminen joissakin maissa ja toimenpiteet taudin leviämisen estämiseksi loivat lisää nousupaineita elintarvikkeiden hintoihin. Itse asiassa tammi-toukokuussa 2001, jolloin vuotuinen inflaatiiovauhti oli huipussaan eli 3,3 prosentissa, inflaation nopeutuminen johtui pääasiassa jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen noususta. Vuoden 2001 jälkipuoliskolla, jolloin lihan hintaan kohdistunut sokki alkoi vaimeta, epäsuotuisat sääolot alkoivat puolestaan aiheuttaa nousupaineita vihannesten hintoihin. Tammikuussa 2002 vihannesten hinnat olivat miltei 20 % kalliimmat kuin vuotta aiemmin. Käteiseuron käyttöönotto ei ole kokonaisuutena katsoen vaikuttanut merkittävästi hintoihin. Tietyissä palveluissa, kuten ravintoloiden, kampaamojen ja pesuloiden tarjoamissa, hinnat nousivat kuitenkin tavanomaista enemmän vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla, mikä saattaa liittyä euroseteleiden ja -kolikoiden käyttöönottoon. Esimerkiksi tammikuussa 2002 ravintolapalvelujen hintojen nousu edellisvuodesta oli kolminkertainen (1,3 %) tammikuun hintojen keskimääräiseen nousuun verrattuna vuosina 1996–2001 (0,4 %). Joidenkin näiden palveluiden hinnat nousivat edelleen normaalia enemmän vähintään toukokuuhun 2002 saakka.

Bensiini, liha, vihannekset ja ravintolapalvelut ovat kaikki hyviä esimerkkejä eristä, joita ostetaan muita useammin, ja siten kuluttajat saattavat pitää niiden hintakehitystä erityisen tärkeänä inflaatiokehitystä arvioidessaan. Näiden erien viimeaikaisen hinnannousujen vuoksi on selvää, miksi kuluttajat kokevat inflaation nopeammaksi kuin se todellisuudessa oli viimeksi kuluneena kahtena vuotena. Ellei uusia hintasokkeja tule, kuluttajien tällä hetkellä kokeman hintakehityksen tulisi muuttua laskusuuntaiseksi ja vastata paremmin toteutunutta inflaatiokehitystä. Tällainen lähentyminen on ratkaisevan tärkeää, sillä se estää kuluttajia arvioimasta väärin esimerkiksi reaali-palkkakehitystään.

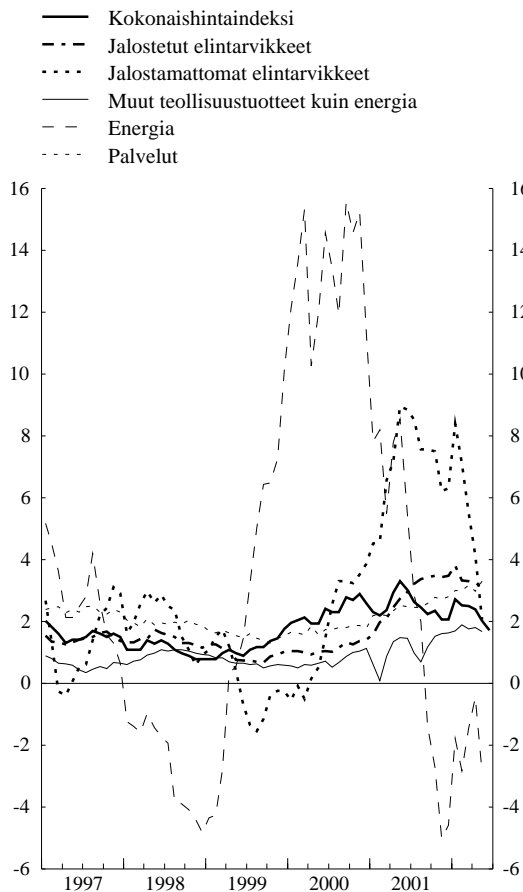
0,5 % (ks. kuvio 12). Nopeutuminen johtuu vertailuajankohdan vaikutuksesta ja vähäisemmässä määrin öljyn hinnan hienoisesta laskusta toukokuussa sekä euron kurssin vahvistumisesta. Jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat olivat 2,1 % korkeammat toukokuussa 2002 kuin toukokuussa 2001, kun vastaava nousu oli huhtikuussa 2002 ollut 4,1 %. Tämä vuotuisen nousuvauh-

din huomattava hidastuminen johtui siitä, että lihan hinnan nousu toukokuussa 2001 (lihan hinta nousi tuolloin elintarvikkeisiin liittyneiden terveysnäkökohtien vuoksi) ei enää vaikuttanut vuotuisen muutosvauhtien laskentaan toukokuussa 2002. Hidastuminen johtui lisäksi vihannesten hintoihin kohdistuneiden nousupaineiden asteittaisesta vaimenemisesta. Nousupaineet olivat ai-

Kuvio 12.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

heutuneet epäsuotuisista sääoloista, jotka vaivasivat useita euroalueen maita vuoden 2002 alussa.

Palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui toukokuussa 2002 edelleen 3,3 prosenttiin huhtikuun 3,0 prosentista. Vuotuinen nousuvauhti oli jälleen nopein vapaa-ajan ja henkilökohtaisten palvelujen hintojen aluerässä (4,4 %). Eniten palvelujen hintojen vuotuisen muutosvauhdin nopeutumiseen huhtikuusta toukokuuhun 2002 vaikuttivat valmistamattomien elintarvikkeiden hinnat. Tämän aluerän vuotuisen nousuvauhdin viimeaikaiseen kehitykseen näyttää kuitenkin vaikuttaneen joidenkin maiden poikkeuksellinen kausikehitys. Myös ravintola- ja kahvilahinnat ovat nousseet viime kuukausina historiallisia keskiarvojaan nopeammin, mikä viittaa siihen, että hinnannousut ovat saattaneet liittyä osittain eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönottoon. YKHIin sisältyvien palvelujen erän hintojen viimeikaista kehitystä käsitellään tarkemmin kehikossa 3.

Kun palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui, jalostettujen elintarvikkeiden ja muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuiset muutosvauhdit hidastuivat 0,1 prosenttiyksikköä: jalostettujen elintarvikkeiden 3,1 prosenttiin ja muiden teollisuustuotteiden kuin energian 1,7 prosenttiin. Tämä viittaa siihen, että näiden erien aiempiin sokkeihin liittyneet välilliset vaikutukset ovat vaimenemassa asteittain.

Kehikko 3.

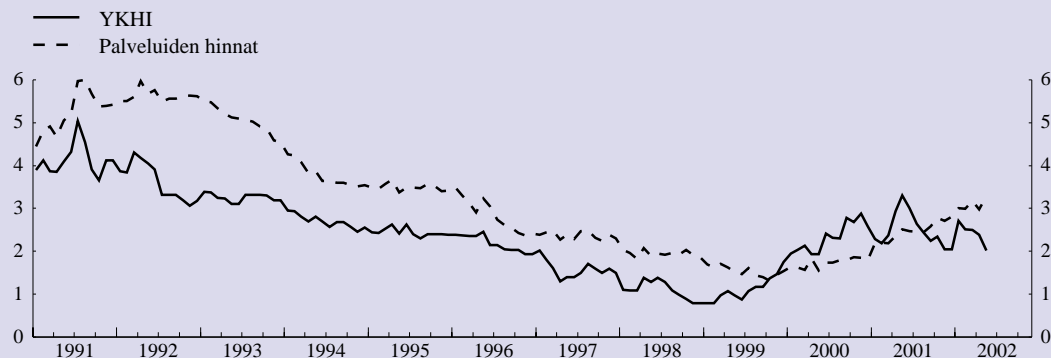
Palvelujen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella

Palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut viime kuukausina toisin kuin muiden YKHIin pääerien hintojen kehitys. Vaikka YKHIin sisältyvät palvelut käsittävät epäyhtenäisen joukon palveluja, useimpien palvelualan toimintojen hintadynamiikka on taloudelliselta rakenteeltaan riittävän yhtenäistä, jotta palveluja voidaan pitää merkityksellisenä taloudellisena kokonaisuutena. Koska palvelujen hintojen osuus on noin 40 % YKHIin kokonaisindeksistä ja ne heilahtelevat yleensä vähemmän kuin joidenkin muiden erien hinnat, palvelujen hinnat ovat tärkeitä keskipitkän aikavälin hintakehityksen tarkastelussa.

Kuviossa A esitetään palvelujen hintojen ja YKHIin kokonaisindeksin kehitys euroalueella 1990-luvun alusta. Vaikka molempien erien vuotuiset hinnat laskivat miltei samassa suhteessa suurimman osan 1990-lukua ja nousivat vuosien 1999 ja 2000 vaihteessa, muutamia huomattavia eroja kuitenkin on. Ensinnäkin suurimman osan 1990-lukua palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti oli nopeampaa kuin YKHIin kokonaisinflaation. Tämä johtui lähinnä siitä, että palvelualan tuottavuuden kasvu oli hitaampaa kuin kulutustavaroita

Kuvio A. YKHI-kokonaisindeksi ja palveluiden hinnat euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja¹⁾)

Lähde: Eurostat.

1) Tiedot joulukuuhun 1994 saakka ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvia arvioita.

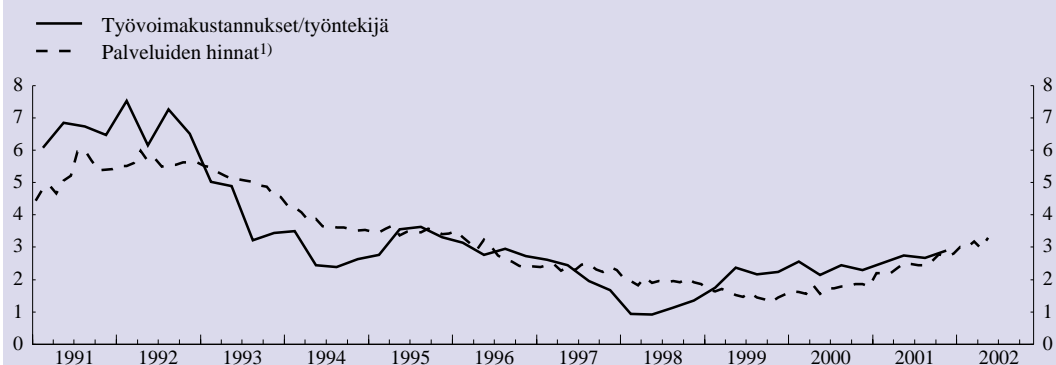
tuottavien alojen. Näin ollen yksikkötyökustannusten kasvuvauhti oli nopeampaa palvelualalla, koska palkkojen nimelliskorotukset olivat molemmilla aloilla yhtä suuret. Toiseksi YKHIn kokonaisindeksin vuotuinen muutosvauhti alkoi kiihtyä aikaisemmin kuin palvelujen hintojen. Tämä johtuu siitä, että öljyn hinnan muutosten ja valuuttakurssien kehityksen sokit vaikuttivat välittömästi YKHIn energiaerään, kun taas näiden sokkien epäsuorat vaikutukset näkyivät palvelujen hinnoissa viivästymän jälkeen.

Palvelujen hinnat siis laskivat suurimman osan 1990-lukua ja nousivat vuodesta 1999 lähtien useimmissa euroalueen maissa ja useimmilla palvelualoilla. Vaikka esimerkiksi televiestintäalalla palvelujen hinnat ovat laskeneet, koska tuottavuus on parantunut tekniikan kehityksen ja markkinoiden sääntelyn purkamisen ansiosta, hintojen laskuvauhti on hidastunut merkittävästi kahden viime vuoden aikana. Vaikka palvelujen hintojen muutosvauhti vaihtelee hieman euroalueen maiden välillä mm. tuottavuuden lähentymisen ja suhdanetilanteen mukaan, palvelujen hintojen muutosvauhti on kuitenkin kiihtynyt kaikissa maissa kahden viime vuoden aikana. Eri alojen ja maiden väliset yhtäläisyydet viittaavat siihen, että viimeaikaiseen kehitykseen vaikuttavat yhteiset tekijät.

Euroalueen palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut tasaisesti 1,3 prosentista (lokakuu 1999) 3,3 prosenttiin (toukokuu 2002). Samaan aikaan myös muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti kiihtyi 0,5 prosentista 1,7 prosenttiin. Tämä kehitys viittaa siihen, että hinnat ovat osaksi nousseet yhteisten tekijöiden vaikutuksesta, esimerkiksi öljyn hinnan tai valuuttakurssien aikai-

Kuvio B. Palveluiden hinnat ja työvoimakustannukset/työntekijä euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausi- ja neljännesvuosihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

1) Tiedot joulukuuhun 1994 saakka ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvia arvioita.

sempiä muutosten epäsuorien vaikutusten sekä palkkakehityksen vuoksi. Koska palvelujen hinnat ovat kuitenkin nousseet nopeammin kuin kulutustavaroiden hinnat, edellä lueteltujen tekijöiden vaikutus on voinut olla erilainen. Etenkin palkat nousivat hieman vuonna 1999, minkä vuoksi varsinkin palvelujen hinnat näyttävät nousseen. Kuviossa B esitetään palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti sekä euroalueen palkkakehitys. Koska työvoimakustannusten osuus on melko suuri palveluntarjoajien kustannusrakenteessa, palkkojen (puhdistettu tuottavuuden kasvulla) odotetaan vaikuttavan merkittävästi palvelujen tulevaan hintakehitykseen. Työvoimakustannusten lisäksi kannattavuus vaikuttaa merkittävästi palvelualojen hintakehitykseen. Näin ollen tuote- ja työmarkkinaudistusten jatkaminen hillitsisi entisestään hintojen nousua palvelualoilla.

Käteiseuron käyttöönotto näyttää myös vaikuttaneen jonkin verran palvelujen hintojen vuotuisen muutosvauhtiin viime aikoina. Hinnat näyttävät nousseen eniten joillakin tietyillä aloilla, esimerkiksi ravintoloissa, kampaamoissa ja kuivapesuloissa. Käteiseuron käyttöönotto on kuitenkin vaikuttanut hintoihin melko vähän, ja vaikutuksen pitäisi olla tilapäistä.

Palvelujen hintojen vuotuinen nousuvauhti saattaa hidastua hieman vuoden 2002 toisella puoliskolla, koska aiempien sokkien epäsuorat vaikutukset heikentyvät. Siitä eteenpäin hintanäkymiin vaikuttaa enimmäkseen palkkakehitys, elleivät öljyn tai muiden tuotteiden hinnat nouse rajusti.

Tuottajahintojen vuotuinen laskuvauhti nopeutui toukokuussa 2002

Euroalueen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen laskuvauhti nopeutui toukokuussa 0,9 prosenttiin huhtikuun 0,8 prosentista (ks. kuvio 13). Tämä johtui lähinnä energian hinnan vuotuisen laskuvauhdin nopeutumisesta. Kehitykseen vaikuttivat myös kulutustavaroiden hinnat, joiden vuotuinen nousuvauhti oli alimmillaan kahteen vuoteen, mikä johtui todennäköisimmin tuontihintojen aiempiin nousuihin liittyneiden välillisten vaikutusten vaimenemisesta. Tämä on näkynyt kaikkein selvimmin ei-kestävien kulutustavaroiden hinnoissa.

Välituotteiden hintojen vuotuinen laskuvauhti hidastui edelleen toukokuussa. Näiden tuotteiden hintakehitykseen näyttää vaikuttaneen raaka-aineiden hintojen ja varsinkin öljyn hinnan nousu tammi-huhtikuussa 2002. Myös pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui toukokuussa.

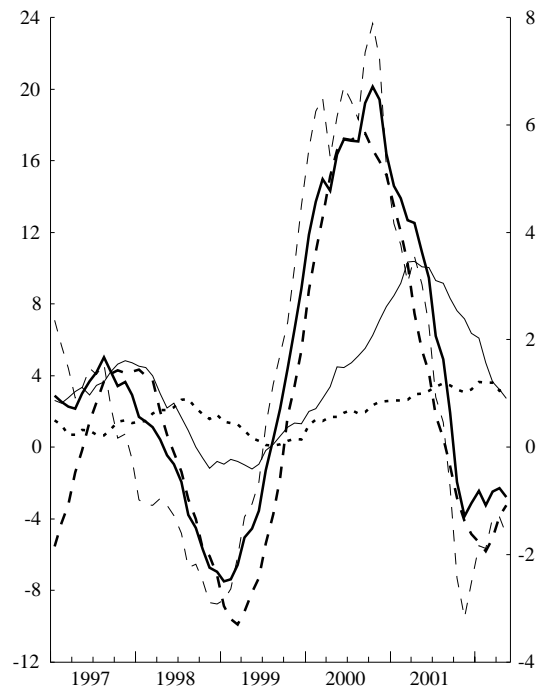
Tuottajahintojen kehitystä mittaavien kyselytutkimusten mukaan euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Price Index) nousi edelleen kesäkuussa 2002. Näin tuotantopanosten hinnat nousivat jo kolmatta kuukautta peräkkäin (ks. kuvio 14).

Kuvio 13.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavainnot)

- — Energia (vasen asteikko)
- Teollisuus pl. rakentaminen (oikea asteikko)
- - Välituotteet (oikea asteikko)
- ... Pääomahyödykkeet (oikea asteikko)
- Kulutustavarat (oikea asteikko)

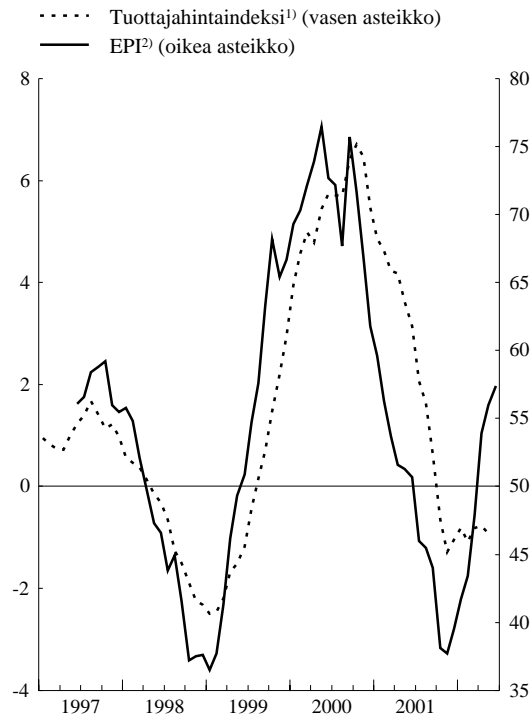
Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Kuvio 14.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Työvoimakustannusindikaattorit nousevat edelleen

Eurostatin julkistaman ensimmäisen arvion mukaan tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti euroalueen yrityssectorilla oli 3,7 % vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä. Näin se oli 0,4 prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Vaikka joidenkin maiden tilastolliset tekijät ovat saattaneet vaikuttaa tähän nopeutumiseen, tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvuvauhti on kiihtynyt vuoden 2001 alusta lähtien. Myös muut työvoimakustannusindikaattorit, kuten työntekijää kohden lasketut

työvoimakustannukset ja sopimuspalkat, ovat kehittyneet samansuuntaisesti.

Työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen muutosvauhti nopeutui 2,9 prosenttiin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 2,7 %. Koska lisäksi työn tuottavuus huonontui merkittävästi heikon talouskehityksen vuoksi, yksikkötyökustannusten vuotuinen muutosvauhti nopeutui 0,9 prosenttiyksikköä 3,4 prosenttiin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Koko vuonna 2001 työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvuvauhti oli 2,7 %. Vaikka vauhti oli ainoastaan 0,1 prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin, yhdessä tämä ja työn tuottavuuden kehitys vaikuttivat siihen, että yksikkötyökustannukset kasvoivat vuonna 2001 keskimäärin 2,6 %. Kasvu oli huomattavasti nopeampaa kuin vuonna 2000 keskimäärin (1,0 %).

YKHI-inflaation odotetaan vaihtelevan 2,0 prosentin tuntumassa lyhyellä aikavälillä

Sitä, että vuotuinen YKHI-inflaatio on todennäköisesti hidastunut alle 2 prosenttiin kesäkuussa 2002, ei voida vielä tulkita merkiksi hintojen nousupaineiden vaimenemisesta. Tulevina kuukausina vuotuisen inflaatiovauhdin odotetaan pikeminkin vaihtelevan 2 prosentin tuntumassa lähinnä sen mukaan, millainen on öljyn hinta- ja euron valuuttakurssikehitys. YKHI-inflaation lyhyen aikavälin kehityksessä näkyvät joihinkin YKHIn vaihteleviin eriin kohdistuvat epäsuotuisat vertailuajankohdan vaikutukset sekä se, että ilman energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintoja laskettuun YKHIn kohdistuneet aiemmat nousupaineet eivät ole juurikaan vaimentuneet. Tämä näkyy erityisesti palvelujen hinnoissa.

Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä euron viimeaikaisen vahvistumisen pitäisi jatkuessaan hidastaa kuluttajahintainflaatiota jonkin verran. Inflaatiovauhdin kestävä hidastuminen kannalta on kuitenkin olennaisen tärkeää, että palkankorotukset pysyvät sopusoinnussa keskipitkän aikavälin hintavakauden kanssa.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n määrä kasvoi vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä

Kuten edellisessä Kuukausikatsauksessa todettiin, euroalueen BKT:n määrä kasvoi Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan 0,2 % vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 2001 viimeisestä neljänneksestä, jolloin se supistui 0,3 % (ks. taulukko 3). BKT:n määrän kasvamisen syyksi katsottiin nettoviennin positiivinen kasvuvaihtelu, joka oli voimakkaampi kuin varastojen muutoksen ja kotimaisen loppukysynnän negatiivinen vaikutus. On kuitenkin pidettävä mielessä, että Eurostatin toisessa arviossa etenkin BKT:n määrän kasvuun vaikuttavia tekijöitä on usein tarkistettu ensimmäisestä arviosta. Vaikka mahdolliset tarkistukset otetaan huomioon, kotimainen loppukysyntä oli kuitenkin aiempaa odotettua heikompi, mikä johtui pääasiassa yksityisestä reaalisesta kulutuksesta. Tämä saattoi johtua heikosta

työmarkkinatilanteesta ja nopeutuneesta inflaatiosta, jotka laskivat käytettävissä olevia reaalityuloja kuluvaan vuoden alkupuolella. Arvonlisäystä koskevien tietojen mukaan viennin kasvu, joka johtui kasvun kiihtymisestä muualla maailmantaloudessa, edisti kasvua erityisesti teollisuussektorilla.

Ilman rakentamista laskettu euroalueen teollisuustuotanto supistui huhtikuussa 2002 kuukausitasolla 0,7 % (ks. taulukko 4). Huhtikuun supistuminen vaikuttaa kuitenkin johtuvan erityistekijöistä eikä siten näytä antavan aiheutta huoleen. Kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella teollisuustuotanto kasvoi 0,6 % eli saman verran kuin maaliskuussa, mikä kertoo jatkuneesta kasvusta. Viime kuukausien kasvu ei kuitenkaan vielä näy kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Etenkään kestävien kulutustavaroiden tuotanto ei vielä näytä selviä elpymisen merkkejä. Sitä vas-

Taulukko 3.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾									Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1999	2000	2001	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2002 I	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2002 I	
Bruttokansantuotteen määrä	2,7	3,5	1,5	2,5	1,6	1,3	0,3	0,1	0,5	0,0	0,1	-0,3	0,2	
<i>josta:</i>														
Kotimainen kysyntä	3,4	3,0	0,8	1,8	1,1	0,7	-0,4	-0,8	-0,1	0,2	-0,2	-0,3	-0,5	
Yksityinen kulutus	3,3	2,5	1,7	1,9	1,7	1,8	1,5	0,3	1,0	0,4	0,1	-0,1	-0,2	
Julkinen kulutus	2,1	1,9	2,2	2,3	2,4	2,3	1,9	1,3	0,8	0,4	0,2	0,5	0,2	
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,9	4,7	-0,5	1,6	0,2	-1,7	-2,2	-2,4	-0,4	-0,7	-0,6	-0,5	-0,7	
Varastojen muutos ^{3), 4)}	-0,2	0,1	-0,5	-0,1	-0,4	-0,4	-1,1	-0,7	-0,7	0,1	-0,2	-0,2	-0,3	
Nettovienti ³⁾	-0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7	0,8	0,6	-0,2	0,3	0,0	0,7	
Vienti ⁵⁾	5,3	12,2	2,5	7,7	4,5	0,9	-2,8	-1,7	-0,2	-0,8	-0,5	-1,3	0,9	
<i>josta tavarat</i>	5,0	12,3	2,5	8,3	4,1	1,1	-2,8	.	0,1	-1,3	-0,2	-1,4	.	
Tuonti ⁵⁾	7,4	10,9	0,8	6,1	3,2	-1,0	-4,8	-4,1	-1,9	-0,3	-1,4	-1,3	-1,1	
<i>josta tavarat</i>	7,3	11,3	0,5	6,4	3,1	-1,5	-5,4	.	-2,6	-0,3	-1,5	-1,2	.	
Reaalinen arvonlisäys, brutto:														
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	2,3	-0,3	-0,7	-0,6	-0,7	-0,8	-0,6	0,8	-1,4	0,1	1,1	-0,4	0,0	
Teollisuus	1,4	4,1	0,5	2,7	1,0	0,2	-1,9	-2,1	0,9	-1,0	-0,2	-1,5	0,7	
Palvelut	3,1	3,8	2,3	2,9	2,5	2,2	1,7	1,5	0,6	0,4	0,4	0,3	0,4	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

- 1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.
- 2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.
- 3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.
- 4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.
- 5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.
- 6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

Taulukko 4.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2001	2001	2002	2002	2002
			Helmi	Maalis	Huhti	Helmi	Maalis	Huhti	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	5,5	0,2	-3,3	-2,3	-1,2	0,0	0,8	-0,7	-1,8	-1,5	-0,4	0,6	0,6
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	6,0	0,0	-4,0	-2,7	-1,7	0,3	0,4	-0,2	-2,5	-2,3	-0,5	0,7	0,9
Väli tuotteet	6,0	-0,9	-2,8	-0,5	-0,5	1,5	1,3	-1,1	-2,5	-2,3	-0,2	2,4	3,1
Pääomahyödykkeet	9,3	1,2	-7,8	-6,8	-3,3	-0,7	0,0	0,6	-2,3	-2,6	-1,9	-1,3	-0,8
Kulutustavarat	2,3	0,1	-1,4	-1,7	-1,6	1,3	-0,7	0,4	-1,9	-1,7	-0,6	-0,3	0,3
Kestävät	6,2	-2,7	-7,1	-8,0	-6,5	-0,6	-1,8	0,8	-2,8	-2,0	-0,2	-1,1	-1,7
Ei-kestävät	1,6	0,7	-0,2	-0,3	-0,6	1,6	-0,5	0,4	-1,7	-1,6	-0,7	-0,1	0,7
Energiantuotanto	1,6	0,9	1,3	1,0	3,0	-0,4	0,9	-0,4	0,8	2,0	1,9	0,4	-0,3
Tehdasteollisuus	5,9	0,1	-4,0	-3,3	-1,2	0,5	0,2	0,4	-2,2	-2,2	-0,8	0,5	1,1

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja. Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä koksia ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

toin pääomahyödykkeiden tuotanto kasvoi kuukausitasolla sekä huhtikuussa että maaliskuussa, joskin helmikuun negatiivisen kasvun ansiosta kolmen kuukauden liukuva keskiarvo näyttää

edelleen supistuvan. Väli tuotteiden tuotanto supistui huhtikuussa ensimmäistä kertaa sitten joulukuun 2001, mutta kolmen kuukauden liukuva keskiarvo jatkoi silti nousua.

Taulukko 5.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
				III	IV	I	II	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-0,2	2,6	-2,7	-1,3	-1,4	0,4	0,4	0,2	0,1	0,3	-0,1	0,5	-0,3
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	7	12	6	3	0	1	2	0	2	2	1	3	2
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	0	12	-1	-3	-10	-6	-3	-7	-7	-4	-4	-2	-3
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	14	21	15	13	11	9	9	8	10	9	8	11	9
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	0	5	-1	-1	-4	-9	-10	-6	-10	-10	-10	-10	-11
Palvelualojen luottamusindikaattori ²⁾	5	8	-7	-8	-26	-18	-15	-21	-19	-13	-14	-14	-18
Suhdanneindikaattori ³⁾	-0,1	1,3	-0,1	-0,4	-1,1	-0,8	-0,4	-1,0	-0,9	-0,6	-0,6	-0,2	-0,4
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	81,9	83,9	82,8	82,4	81,3	80,8	.	80,8	-	-	80,7	-	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikkönä. Palvelualojen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

Yritysten luottamuksesta päätellen kasvu jatkui toisella vuosineljänneksellä

Yleisesti ottaen suhdannekyselyjen tulokset parantivat toisella vuosineljänneksellä ensimmäiseen verrattuna. Samalla indikaattorien kuukausitason vaihtelu kuitenkin viittaa siihen, että elpymisen voimakkuus on yhä epävarma.

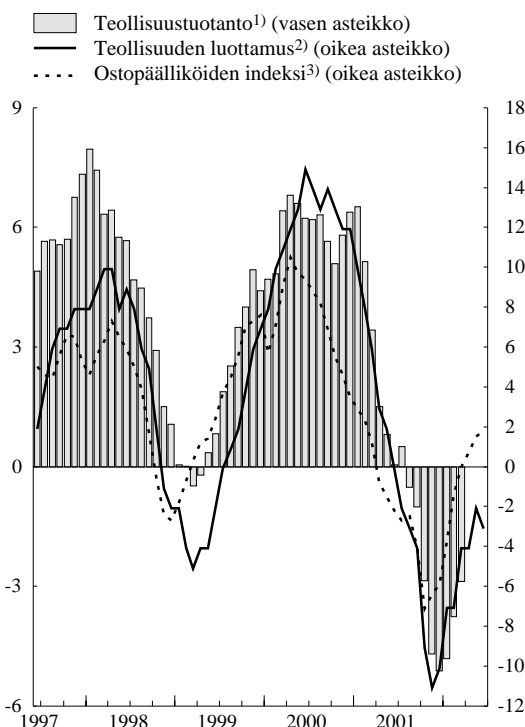
Tehdasteollisuuden luottamusta tarkasteleva euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) jatko

hiljalleen nousuaan ja oli 51,8 (ks. kuvio 15). Ostopäälliköiden indeksi on ollut tehdasteollisuuden tuotannon positiivista kasvua kuvaavan kynnysarvon yläpuolella koko toisen vuosineljänneksen ajan. Vuoden 2002 toisella neljänneksellä indeksin nousu oli kuitenkin hitaampaa kuin ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Yrityksiä ja kuluttajia koskevan Euroopan komission tuoreimman suhdannekyselyn mukaan teollisuuden luottamus voimistui toisella vuosineljänneksellä ensimmäiseen neljännekseen verrattuna, joskin se heikkeni hieman kesäkuussa (ks. taulukko 5). Lisäksi kyseisen indikaattorin mukaan luottamus koheni vuoden 2002 toisella neljänneksellä hitaammin kuin ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Kaikki tuotanto-odotuksiin, tilauskanta-arvioihin ja varastojen kehitykseen liittyvät osatekijät kohenevat toisella vuosineljänneksellä ensimmäiseen verrattuna. Myös ostopäälliköiden indeksin tiedot kertovat taloudellisen toimeliaisuuden vilkastumisesta ja tilauskannan kasvusta.

Kuvio 15.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Palvelualan luottamusta koskevat tuoreimmat tiedot vahvistavat tehdasteollisuuden kyselytiedoista saatua käsitystä. Euroopan komission yritys- ja kuluttajia koskevan suhdannekyselyn mukaan palvelualueen luottamus koheni toisella vuosineljänneksellä ensimmäiseen neljännekseen verrattuna mutta pysyi toukokuussa muuttumattomana ja heikkeni kesäkuussa. Tämä johtui erityisesti kysyntää koskevien odotusten vähentämisestä.

Kotitalouksien kulutuksen indikaattorit edelleen epäyhtenäisiä

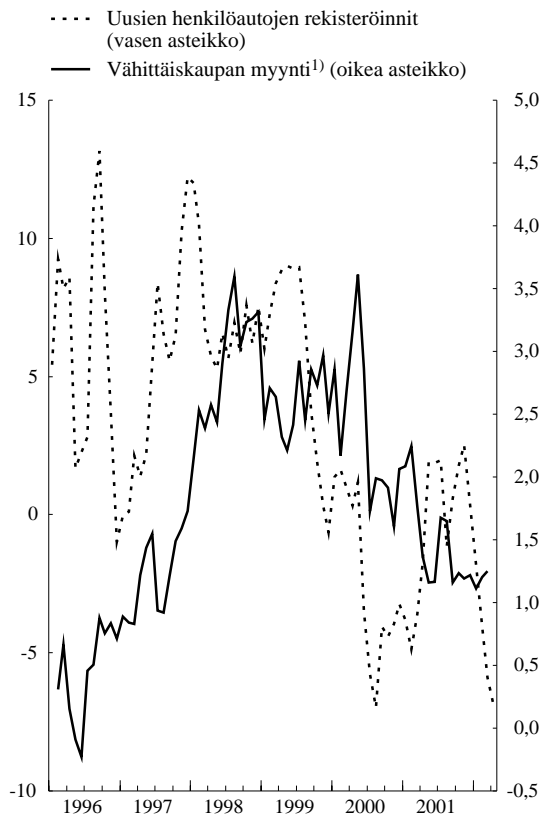
Yksityisen kulutuksen indikaattoreista vuoden 2002 toiselta neljännekseltä saadut tiedot ovat edelleen epäyhtenäisiä.

Euroalueen vähittäismyynnin määrä pieneni huhtikuussa 2002 edelliskuiseseen verrattuna 0,6 %, kun se oli kasvanut sekä maaliskuussa että helmikuussa. Huhtikuuhun päättyneen kolmen kuukauden jakson aikana vähittäismyynti kasvoi 0,3 % tammikuuhun päättyneestä jaksosta eli kasvu hidastui edelleen ensimmäisen neljänneksen 0,5 prosentista. Henkilöautojen rekisteröintien määrä lisääntyi 2,3 % toukokuussa 2002, eli se kasvoi ensimmäistä kertaa supistuttuaan viisi kuukautta peräkkäin. Kolmen kuukauden liuku-

Kuvio 16.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

van keskiarvon mukaan henkilöautojen rekisteröintien määrä kuitenkin pieneni edelleen (ks. kuvio 16).

Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt viittaavat siihen, että kuluttajien luottamus koheni hieman vuoden 2002

toisella neljänneksellä, vaikka se heikkenikin kesäkuussa. Koheneminen johtui pääasiassa yleis-
taloudellisen tilanteen kehitystä koskevien arvioi-
den parantumisesta. Odotukset kuluttajien talou-
dellisesta tilanteesta kuitenkin heikkenivät hie-
man toisella vuosineljänneksellä, eikä tämän
tekijän kohenemisesta ole vielä havaittavissa sel-
keitä merkkejä. Vähittäiskaupan luottamus heik-
keni vain hieman toisella vuosineljänneksellä
ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Näin
ollon näköpiirissä ei vielä ole merkkejä luotta-
muksen kohenemisestä tällä sektorilla.

Elpymisen voimakkuus edelleen epävarmaa

Viimeaikaiset taloudellisen toimeliaisuuden indi-
kaattoreista saadut tiedot viittaavat siihen, että
BKT:n määrä kasvoi toisella vuosineljänneksellä
hieman enemmän kuin ensimmäisellä neljännek-
sellä. Lyhyellä aikavälillä elpymisen voimakkuudes-
ta on kuitenkin edelleen jonkin verran epävar-
muutta etenkin kotimaisen kysynnän suhteen.
Pidemmällä aikavälillä todennäköisintä kuitenkin
on, että taloudellinen toimeliaisuus voimistuu
vuoden kuluessa edelleen asteittain ja pääsee lähelle
potentiaalista tasoaan loppuvuodesta. Vuoden 2002
ensimmäisen neljänneksen nopean inflaation taittumisen
pitäisi vahvistaa käytettävissä olevien reaalitulojen
kasvua ja siten edistää yksityisen kulutuksen määrän
kasvua. Lisäksi kehitystä tukevat odotettavissa
oleva varastojen purkamisen päättyminen, euroalueen
talouden tasapainoisuus sekä varsin suotuista rahoitus-
tilanne. Suotuisista näkymistä huolimatta öljyn tu-
leva hintakehitys ja taloudellinen epätasapainoi-
sus muualla maailmassa ovat kuitenkin edelleen
uhkaavia tekijöitä keskipitkällä aikavälillä. Hiljat-
tain hyväksytyt vuotta 2002 koskevat talouspoli-
tiikan laajat suuntaviivat pyrkivät mm. vahvista-
maan kokonaistalouden hoitoa ja edistämään työ-
paikkojen syntymistä (ks. kehikko 4).

Kehikko 4.

Vuoden 2002 talouspolitiikan laajat suuntaviivat

Sevillassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi 21.–22.6.2002 vuoden 2002 talouspolitiikan laajat suuntaviivat, jotka Ecofin-neuvosto sen jälkeen vahvisti virallisesti. Suuntaviivat on osoitettu EU:n jäsenmaille ja koko yhteisölle, ja niillä linjataan talouspolitiikkaa sekä yleisesti että yksittäisten maiden kannalta.

Tämänvuotisissa suuntaviivoissa painotetaan neljää keskeistä haastetta. Tavoitteina on turvata euroalueen makrotalouspolitiikan toimintaympäristö ja vahvistaa sitä edelleen, edistää uusien ja parempien työpaikkojen syntymistä, vahvistaa tuottavuuden nopean kasvun edellytyksiä ja edistää kestävästä kehityksestä sekä nykyisten että tulevien sukupolvien edun mukaisesti. Näihin haasteisiin vastaamiseksi on erittäin tärkeää, että EU:n jäsenmaat pitävät kiinni sovituista tavoitteista, jotka koskevat sekä julkisen talouden vakauttamista että rakennepoliittisia uudistuksia. Seuraavassa tarkastellaan tärkeimpiä yleisiä suosituksia.

Kasvuun ja vakautteen tähtäävän makrotalouspolitiikan varmistaminen

Jäsenmaiden tulisi tasapainottaa julkista talouttaan vakaus- ja kasvusopimuksen edellyttämällä tavalla. Etenkin niiden jäsenmaiden, joiden julkisen talouden rahoitusasema on edelleen epätasapainoinen, tulisi toimia nykyistä tehokkaammin saadakseen julkisen taloutensa rahoitusasema tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi mahdollisimman pian ja viimeistään vuoteen 2004 mennessä. Kaikkien jäsenmaiden tulisi huolehtia verouudistustensa tarkoituksenmukaisesta rahoittamisesta, välttää suhdanteita vahvistavaa finanssipolitiikkaa ja antaa suhdanneautomaatiikan toimia täydellä teholla talouden alkaessa elpyä. Julkista taloutta olisi vahvistettava sen pitkän aikavälin kestävyuden turvaamiseksi ennen kuin demograafiset muutokset alkavat vaikuttaa siihen.

Talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaan on välttämätöntä, että nimellispalkat ovat sopusoinnussa hintavakauden kanssa ja että reaalipalkat eivät kasva työn tuottavuutta nopeammin. Jäsenmaiden palkkakehityksen on lisäksi mukauduttava erilaisiin talous- ja työllisyystilanteisiin. Kansalliset työmarkkinatarkistukset ja työehtosopimusneuvottelut olisi järjestettävä työmarkkinaosapuolten itsenäisyyttä kunnioittaen niin, että paikalliset työmarkkinaolot tulevat otetuksi huomioon.

Julkisen talouden laadun ja kestävyuden kohentaminen

Jäsenmaiden olisi muutettava verotus- ja etuusjärjestelmiään nykyistä enemmän työllisyyttä suosiviksi. Joidenkin maiden olisi pienennettävä kokonaisverotaakkaa julkisen talouden vakauttamista keskeyttämättä. Jäsenmaita kehoitetaan jatkamaan verotus- ja etuusjärjestelmien uudistamista ja kiinnittämään huomiota erityisesti matalapalkkaisiin työntekijöihin. Maiden olisi ohjattava julkisia menoja aineellisen ja henkisen pääoman lisäämiseksi sekä tutkimukseen ja kehitykseen. Lisäksi maiden olisi tehostettava julkista kulutusta institutionaalisiin ja rakenteellisiin uudistuksiin.

Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyuden kohentamiseksi jäsenmaiden olisi noudatettava laaja-alaista strategiaa, joka perustuu kolmeen osa-alueeseen eli työllisyyden kohentamiseen, julkisen velan supistamiseen ja eläkejärjestelmien mukauttamiseen. Jäsenmaiden olisi myös koordinoitava verotusta edelleen, jotta verotus ei synnyttäisi vahingollista kilpailua.

Työmarkkinoiden tehostaminen

Jäsenmaita kehoitetaan noudattamaan määrätietoisesti EU:n neuvoston tammikuussa 2002 hyväksymiä työllisyyspolitiikan suuntaviivoja¹. Erityisesti kehoitetaan muuttamaan verotus- ja etuusjärjestelmiä työnteon saamiseksi kannattavaksi, kannustamaan työnhakua ja vähentämään varhaisen eläköitymisen kannustimia. Maiden olisi kohennettava aktiivisen työmarkkinapolitiikan vaikuttavuutta ja tehokkuutta ja kohdistettava se niihin, joita pitkäaikaistyöttömyys pahimmin uhkaa. Jäsenmaiden olisi myös helpotettava työvoiman amma-

¹ Vuoden 2002 työllisyyspolitiikan suuntaviivoja on käsitelty tarkemmin tammikuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikossa 4.

tillista liikkuvuutta koulutuksen, osaamisen kehittämisen ja elinikäisen oppimisen avulla sekä purettava niin maiden sisäisiä kuin maiden välisiä työvoiman liikkuvuuden esteitä.

Jäsenmaita kehoitetaan yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa lisäämään työn organisoinnin joustavuutta ja tarkistamaan työsopimuslainsäädäntöä. Niitä kannustetaan purkamaan naisten työllistymistä vielä vaikeuttavia esteitä ja puuttumaan tekijöihin, jotka aiheuttavat sukupuoleen liittyviä palkkaeroja.

Hyödykemarkkinoiden rakenneuudistusten tehostaminen

Jäsenmaita kehoitetaan nostamaan sisämarkkinalainsäädännön toteuttamisastetta ja poistamaan entistä määrätietoisemmin jäljellä olevia yritysten markkinoille pääsyn tai kaupan esteitä. Maiden tulisi edelleen laajentaa yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisten hankintojen markkinoille ja lisätä näiden markkinoiden avoimuutta. Kilpailu- ja sääntelyviranomaisten riippumattomuus ja riittävät resurssit olisi myös taattava. Valtion tukea olisi vähennettävä ja tehostettava sen kohdentumista.

Jäsenmaita pyydetään nopeuttamaan jakeluverkkokeskeisten toimialojen vapauttamista. Erityisen tärkeää olisi, että maat panisivat uuden tietoliikennettä koskevan säädöskokonaisuuden täytäntöön heinäkuuhun 2003 mennessä. Maiden olisi taattava, että vuodesta 2004 alkaen kotitalouksia lukuun ottamatta kaikilla kuluttajilla on oikeus valita vapaasti sähkön- tai kaasuntoimittajat, ja huolehdittava tätä koskevasta kansallisesta sääntelystä. Jäsenmaita kehoitetaan myös sopimaan maasta toiseen myytävän sähkön hinnoittelujärjestelmästä, jonka tulisi olla avoin ja tasapuolinen, sekä huolehtimaan, että jäsenmaiden välillä on vuoteen 2005 mennessä vähintään tarvittava määrä siirtokapasiteettia. Kuljetuksiin liittyvissä kysymyksissä maita kehoitetaan päättämään välittömästi Euroopan komission ehdotuksista, jotka koskevat lentokenttien lähtö- ja tuloaikojen jakoa, satamapalveluja ja julkisista palveluista tehtäviä sopimuksia, avaamaan Euroopan rautateiden rahtiliikenneverkon kilpailulle vuoden 2003 alkupuoleen mennessä ja harkitsemaan toimenpiteitä, joilla tähdätään yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan perustamiseen vuoden 2004 loppuun.

Rahoituspalvelumarkkinoiden tehokkuuden ja integroitumisen edistäminen

Aidosti yhtenäisten rahoituspalvelujen markkinoiden edistämiseksi kaikkien keskeisten osapuolten – EU:n neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission – on huolehdittava siitä, että rahoituspalveluista laadittu toimintasuunnitelma on viety läpi täysimääräisesti vuoteen 2005 mennessä. Erityisesti odotetaan arvopaperimarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa vuoteen 2003 mennessä. Toimielimiä kehoitetaan myös vauhdittamaan valmisteluja, jotka tähtäävät riskirahoituksesta laaditun toimintasuunnitelman toteuttamiseen vuoteen 2003 mennessä. Laajoissa suuntaviivoissa korostetaan, että eri maita ja toimialoja kattavan toiminnan vakauden valvontaan liittyviä yhteistyö- ja koordinoitujärjestelyjä on tarpeen tehostaa entisestään. Tehokkaiden maiden välisen selvitys- ja toimitusjärjestelmien esteiden poistamiseksi on myös toimittava määrätietoisesti.

Yritteliäisyyden kannustaminen

Jäsenmaita kehoitetaan luomaan yrittäjyyttä suosiva ympäristö. Maita kannustetaan tehostamaan ja yksinkertaistamaan yritysverotusta ja sitä koskevaa sääntelyä sekä tehostamaan julkisia palveluja. Maiden tulisi vähentää maiden välisen yritystoiminnan esteitä, jotka liittyvät mm. erilaisiin kirjanpitoikäntäntöihin, yritysjohdon valvontaa koskeviin sääntöihin, yritysverotukseen tai arvonlisäveroon. Yritysten riskinottoa olisi myös kannustettava parantamalla pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia hankkia rahoitusta.

Tietoyhteiskunnan edistäminen

Jäsenmaita kehoitetaan parantamaan tutkimustoiminnan yleisiä edellytyksiä, jotta EU:n tutkimus- ja kehitysmenot olisivat vuoteen 2010 mennessä kasvaneet 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Yksityisen sektorin osuus näistä menoista olisi kaksi kolmasosaa. Maiden suositetaan edistävän yliopistojen ja yritysten välisiä yhteyksiä samoin kuin tutkimukseen ja innovointiin liittyvää Euroopan tasoista yhteistyötä sekä hyväksyvän kuudennen tutkimuksen puiteohjelman. Tieto- ja viestintätekniikan käytön tukemiseksi jäsenmaita pyydetään purkamaan ns. paikalliset silmukat, mikä vauhdittaisi laajakaistaverkon kehitystä, ja edistämään Internetin käyttöä.

Ympäristön kannalta kestävä kehityksen edistäminen

Suuntaviivoissa toivotaan, että nykyistä enemmän toteutettaisiin markkinoihin pohjautuvaa ympäristöpolitiikkaa, johon liittyvät esimerkiksi verotus, käyttäjä- ja saastuttajamaksut, vakuutus- tai vastuuvakuutus sopimukset ja myytävissä olevat päästöoikeudet. Toisaalta maiden kannattaisi vähentää toimialoittaisia tukipalkkioita ja verohelpotuksia, joilla on negatiivisia ympäristövaikutuksia. Jäsenmaita pyydetään ryhtymään tarvittaviin toimiin Kioton sopimuksen ehtojen täyttämiseksi ja luodakseen tämän edellyttämät seuranta- ja tarkistusmenettelyt. Maita kehoitetaan sopimaan tarkoituksenmukaisesta energiaverotuksesta EU:n tasolla ja jatkamaan energian käyttöön kohdistuvien toimien toteuttamista. Maiden olisi lisäksi kannustettava yrityksiä julkaisemaan vuosikertomuksissaan tietoja toimintansa vaikutuksista ympäristöön ja myös itse julkistettava selvitykset politiikan eri lohkoilla tehtyjen toimien vaikutuksista ympäristöön.

Työttömyysaste pysyi toukokuussa 2002 ennallaan

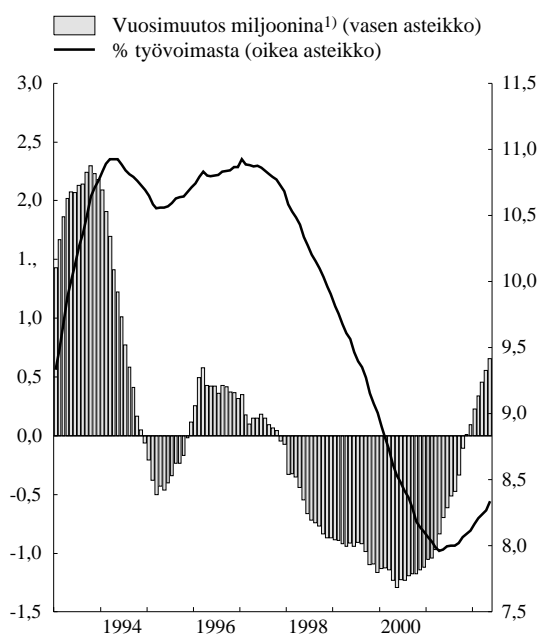
Toukokuussa 2002 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 8,3 % työvoimasta eli sama kuin edellisessä kuussa (ks. taulukko 6). Työttömien määrä kuitenkin kasvoi toukokuussa noin 100 000:lla edellisestä kuusta. Vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä työttömien määrä oli kasvanut noin 60 000:lla kuukaudessa, ja huhtikuussa työttömien määrä kasvoi 50 000:lla edellisestä. Viimeaikainen kehitys viittaa edelleen siihen, että vuoden 2002 alkupuoliskolla euroalueen työttömyysaste on kasvanut (ks. kuvio 17).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna alle 25-vuotiaiden työttömyysaste kasvoi toukokuussa 0,2 prosenttiyksikköä eli 16,5 prosenttiin, ja 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien työttömyysaste kasvoi 0,1 prosenttiyksikköä eli 7,3 prosenttiin. Suhdannekehitys vaikuttaa alle 25-vuotiaiden työttömyysasteeseen toista ikäryhmää enemmän, ja alle 25-vuotiaiden työttömyysaste onkin kasvanut 0,5 prosenttiyksikköä joulukuusta 2001. Toisen ikäryhmän eli 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien

Kuvio 17.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Taulukko 6.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2002	2001	2002	2002	2002	2002	2002
				II	III	IV	I	Joulu	Tamm	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
Yhteensä	9,4	8,5	8,0	8,0	8,0	8,1	8,2	8,1	8,2	8,2	8,2	8,3	8,3
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	18,5	16,6	15,7	15,6	15,7	15,9	16,2	16,0	16,1	16,2	16,3	16,3	16,5
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	8,2	7,4	7,0	7,0	7,0	7,1	7,2	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2	7,3

Lähde: Eurostat.

Huom. 1) On suosittujen mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2001 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 22,9 %.

työttömyysaste on puolestaan kasvanut 0,2 prosenttiyksikköä joulukuusta 2001. Vaikka työttömyysaste kansallisella tasolla nousikin toukokuussa vain muutamassa euroalueen maassa, työttömien määrä kasvoi edelleen useimmissa euroalueen maissa.

Työllisyyden kasvu hidastui vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä

Kansantalouden tilinpidon tilastojen mukaan euroalueen työllisyys on kasvanut vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä 0,1 % edellisestä neljänneksestä (ks. taulukko 7). Kasvuvauhti on 0,1 prosenttiyksikköä hitaampi kuin vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä. Viimeisen neljänneksen lukua on korjattu 0,1 prosenttiyksikköä pienemmäksi eli 0,2 prosentiksi. Hieman korjattunakin työllisyyden kehitys on sopusoinnussa sen kanssa, että talouskasvun aiempi hidastuminen vaikuttaa odotusten mukaisesti viipeellä työllisyyteen.

Kansantalouden tilinpidon alakohtaiset työllisyys-tilastot osoittavat, että vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä työllisyys heikkeni euroalueel-

la hieman kaikilla aloilla. Ilman rakentamista lasketun teollisuuden työllisyys heikkeni 0,4 % edellisestä neljänneksestä, jolloin työllisyys oli puolestaan heikentynyt 0,3 % sitä edellisestä neljänneksestä. Tämä kehitys on yhdenmukaista teollisuustuotannon kehityksen kanssa vuoden 2001 lopussa. Rakentamisen työllisyys pysyi suurin piirtein ennallaan edellisestä neljänneksestä, ja se oli kohentunut vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä. Palveluala oli ainoa ala, jonka työllisyyskehityksen myötä työpaikkojen nettomäärä kasvoi euroalueella vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä. Palvelualan työllisyyden kasvuvauhti kuitenkin hidastui 0,3 prosenttiin vuoden 2001 viimeisen neljänneksen 0,5 prosentista. Palvelualan alasektoreista rahoitustoiminnassa ja liike-elämän palveluissa työllisyyden kehitys tuki palvelualan työllisyyden kasvua, kun taas kaupan ja kuljetusten alasektorilla työllisyys heikkeni edelleen. Euroopan komission kyselytutkimusten tulosten ja ostopäälliköiden kyselyn mukaan euroalueen työllisyysodotukset viittaavat työllisyyden kasvun hidastuneen sekä rakentamisessa että palvelualalla vuoden 2002 toisena neljänneksenä. Tehdasteollisuuden työllisyysodotukset ovat sitä vastoin kohentuneet oltuaan varsin alhaiset vuoden 2002 ensimmäisenä neljänneksenä.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2001	2001	2001	2001	2002
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,7	2,1	1,4	1,9	1,4	1,2	1,0	0,8	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-3,0	-1,4	-1,2	-0,1	-0,6	-1,7	-2,3	-2,9	0,1	-0,6	-1,2	-0,6	-0,5
Teollisuus	0,3	1,0	0,6	1,2	0,8	0,4	-0,1	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,3
pl. rakentaminen	-0,1	0,7	0,5	1,3	0,7	0,3	-0,3	-0,8	0,1	-0,1	-0,1	-0,3	-0,4
Rakentaminen	1,3	1,9	0,7	0,9	0,9	0,6	0,4	0,1	0,3	0,0	-0,1	0,2	-0,0
Palvelut	2,6	2,8	1,9	2,4	1,8	1,8	1,7	1,7	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3
Kauppa ja kuljetus ³⁾	2,4	2,8	1,4	1,8	1,2	1,4	1,3	1,5	-0,0	0,2	0,7	0,4	0,2
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,6	6,0	4,0	5,0	4,0	3,7	3,4	3,1	1,0	0,6	1,0	0,8	0,7
Julkishallinto ⁵⁾	1,4	1,3	1,4	1,6	1,5	1,4	1,2	1,2	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euro vahvistui edelleen kesäkuussa 2002

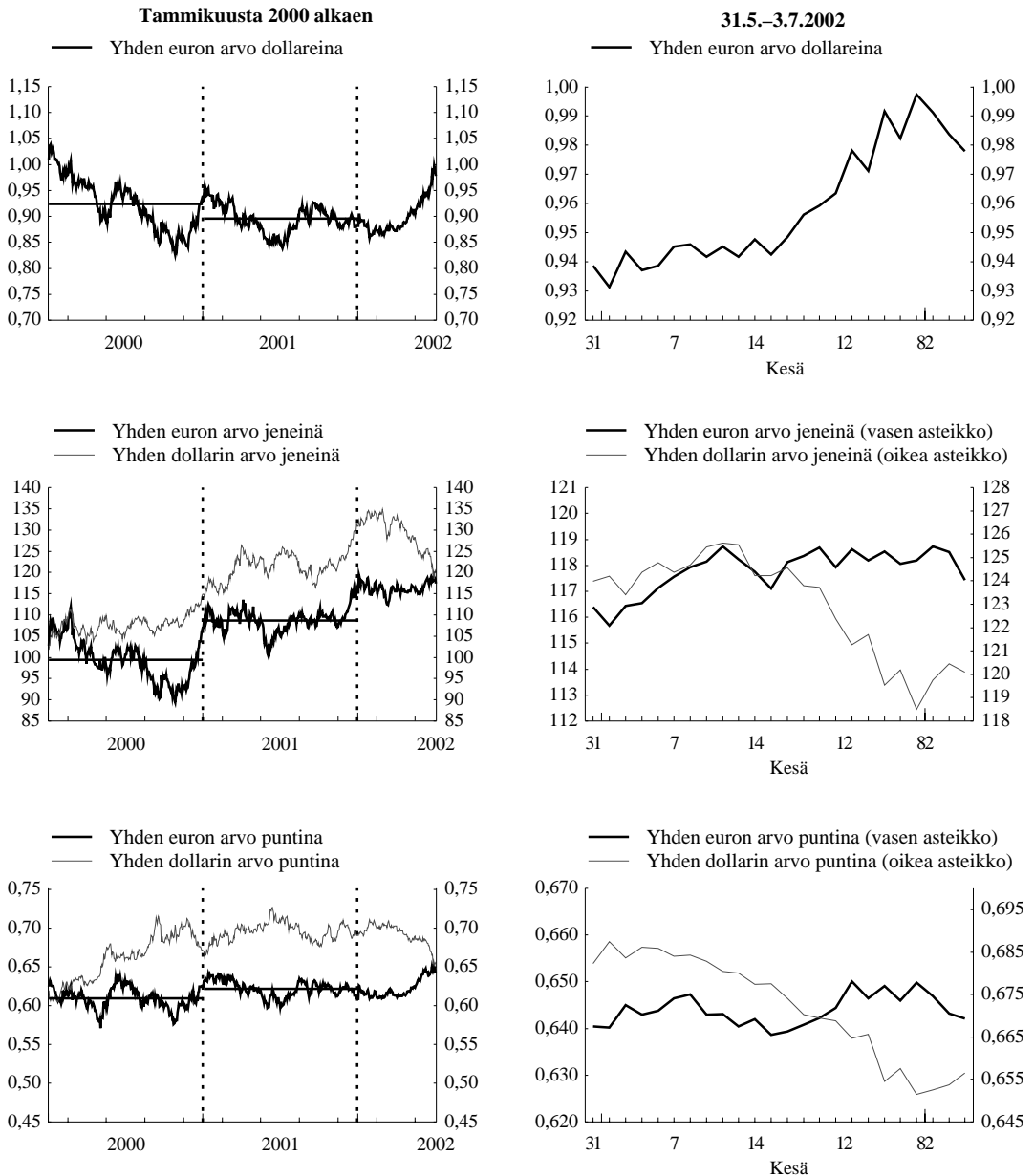
Kesäkuussa 2002 Yhdysvaltain dollari heikkeni valuuttamarkkinoilla kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Dollarin heikentyminen näytti joh-

tuvan markkinaosapuolten kasvavasta tietoisuudesta Yhdysvaltain suuresta vaihtotaseen alijäämästä sekä kirjanpitostandardeihin ja yritysten tuloskehitykseen Yhdysvalloissa liittyvistä huolista. Erityisen selvästi dollari heikentyi suhteessa euroon. Lisäksi euro vahvistui samaan aikaan lähes

Kuvio 18.

Valuuttakurssikehitys

(päävähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Oikeassa ja vasemmassa asteikossa on sama mittakaava kussakin kuviossa. Vaakasuorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

kaikkien muiden euroalueen keskeisten kauppakumppaneiden valuuttoihin nähden. Heinäkuun 3. päivänä euron nimellinen efektiivinen kurssi oli 1,8 % vahvempi kuin toukokuun lopussa.

Dollari heikkeni edelleen kesäkuussa, kun julkaisujen tietojen mukaan Yhdysvaltain talous kasvatti hitaammin kuin rahoitusmarkkinoilla oli aiemmin odotettu. Yhdysvaltain vaihtotaseen alijäämän kasvua huhtikuussa 2002 osoittavien tietojen julkistaminen ja odotukset, joiden mukaan Yhdysvaltain liittovaltion budjetti muuttuisi vuoden 2002 aikana ylijäämäisestä alijäämäiseksi, näyttivät myös aiheuttavan paineita dollarin heikentymiseen. Näitä paineita lisäsi edelleen Yhdysvaltain osakemarkkinoiden heikkous, jonka aiheuttivat kesäkuussa yleisesti lisääntyneet huolet kotimaan kirjanpitoikäntäntöistä ja yritysten kannattavuudesta. Yhdysvaltain dollarin vaihtelu oli erityisen suurta suhteessa euroon, jota kesäkuussa vahvisti myös toukokuun alkupuolelta jatkunut pitkien korkojen eron kasvu euroalueen hyväksi. Yhdysvaltain keskuspankin 26.6.2002 tekemä päätös jättää korot ennalleen oli laajalti odotettu, eikä se vaikuttanut dollarin kurssiin. Heinäkuun 3. päivänä euron dollarikurssi oli 0,98 eli 4,2 % vahvempi kuin toukokuun lopussa ja 9,2 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Japanin jeni heikkeni kesäkuun kahden ensimmäisen viikon aikana, mutta tarkastelujakson loppupuolella se vaihteli euroon nähden suhteellisen vähän (ks. kuvio 18). Suhteessa Yhdysvaltain dollariin jeni heikkeni ensin hieman, mutta vähitellen jenin vahvistumista ennakoivat paineet lisääntyivät. Tämä kehitys ei johtunut yksinomaan dollarin yleisestä heikkoudesta, vaan siihen liittyi myös joitakin myönteisiä merkkejä, jotka osoittivat Japanin talouden heikkenemisen mahdollisesti taittuneen. Tätä näkemystä vahvistivat tiedot, joiden mukaan Japanin kauppataaseen ylijäämä oli kasvanut huhtikuussa 2002. Edellisen kuukauden tavoin nämä muutokset saivat Japanin keskuspankin jatkamaan interventioita valuutamarkkinoilla jenin vahvistumisen hillitsemiseksi. EKP osallistui Japanin keskuspankin puolesta yhteen tällaiseen operaatioon. Heinäkuun 3. päivänä euron jenikurssi oli 117 eli noin 1 % vahvempi kuin toukokuun lopussa ja 8,1 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Englannin punta pysyi tarkastelujakson ajan suhteellisen vakaana euroon nähden kurssin vaihdellessa 0,64:stä 0,65:een, mutta suhteessa Yhdysvaltain dollariin punta vahvistui merkittävästi. Punnan vahvistuminen dollariin nähden näytti johtuvan Ison-Britannian ja Yhdysvaltojen pitkien korkojen eron asteittaisesta kasvusta. Heinäkuun 3. päivänä euron puntakurssi oli 0,64 eli sama kuin toukokuun lopussa ja noin 3,3 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

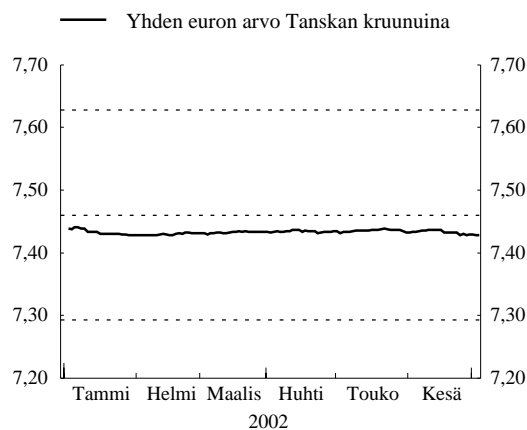
Muista eurooppalaisista valuutoista Tanskan kruunu lähestyi ERM II -järjestelmän mukaista eurokeskuskurssiaan kesäkuussa ja heinäkuun alkupäivinä (ks. kuvio 19). Ruotsin kruunuun ja Sveitsin frangiin nähden euron kurssi pysyi jokseenkin muuttumattomana.

Euron nimellinen efektiivinen kurssi, joka laskeaan suhteessa euroalueen 12 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttoihin, vahvistui tarkastelujaksona ja oli 3. heinäkuuta 1,8 % vahvempi kuin toukokuun lopussa (ks. kuvio 20). Heinäkuun 3. päivänä euron nimellinen efektiivinen kurssi oli 4,6 % vahvempi kuin keskimäärin vuonna 2001 (ks. kuvio 21). Kuviosta 21 ilmenee myös Yhdys-

Kuvio 19.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavainnot)

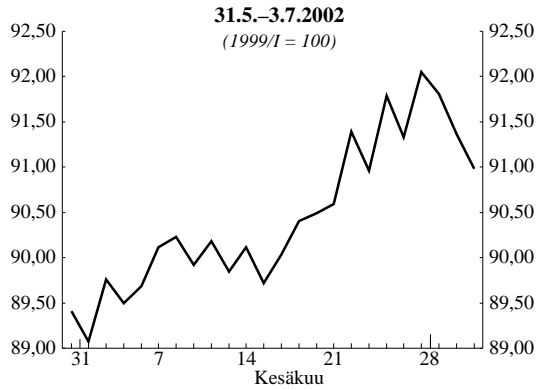
Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25$ %).

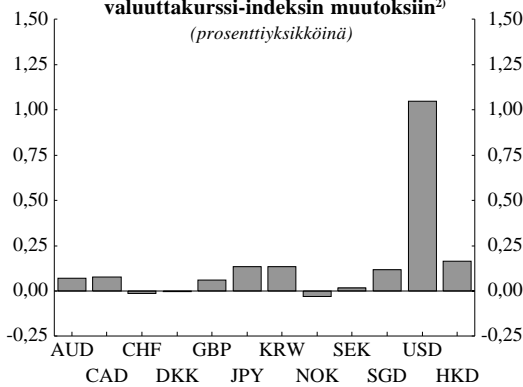
Kuvio 20.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavainnot)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin²⁾
(prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

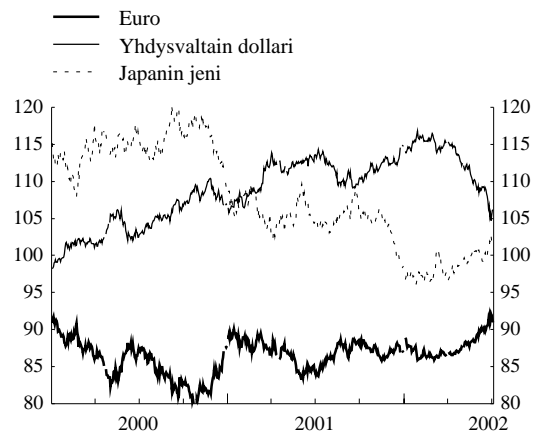
- 1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppaniin valuuttaan nähden.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

valtain dollarin ja Japanin jenin nimellisten efektiivisten valuuttakurssi-indeksien kehitys lasketuna suhteessa kyseisten talousalueiden 12 keskeisen kauppakumppanin valuuttoihin. Yhdysvaltain dollarin nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi laski tarkasteluajanjaksona edelleen ja oli selvästi vuoden 2001 keskimääräisen tason alapuolella. Samanaikaisesti Japanin jenin valuuttakurssi-indeksi nousi hieman, mutta pysyi heikompana kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Kuvio 21.

Euron, Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin efektiiviset valuuttakurssit¹⁾

(päivähavainnot, 1999/I = 100)

Lähde: EKP.

- 1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppaniin valuuttaan nähden.

Vaihtotaseen alijäämä supistui huhtikuussa 2002

Huhtikuussa 2002 euroalueen vaihtotaseen alijäämä supistui 5,8 miljardiin euroon oltuaan 6,7 miljardia euroa huhtikuussa 2001 (ks. taulukko 8). Vaihtotaseen alijäämän pieneneminen johtui tavarakaupan taseen ylijäämän suurenemisestä (3,1 miljardista eurosta 8,2 miljardiin euroon). Tavarakaupan taseen suureneminen kompensoi tulonsiirtojen taseen alijäämän kasvun (1,5 miljardilla eurolla) ja tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämän kasvun (0,9 miljardilla eurolla) sekä palvelutaseen 1,6 miljardin euron ylijäämän muuttumisen pieneksi 0,1 miljardin euron alijäämäksi. Tavarakaupan taseen ylijäämän kasvu vuodentakaisesta johtui siitä, että huhtikuussa tuonti väheni ja vienti lisääntyi viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Huhtikuussa vienti kasvoi edellisvuotisesta ensimmäistä kertaa siten lokakuun 2001.

Tavarakaupan taseen ylijäämän kehitys vaikutti myös kumulatiivisen vaihtotaseen alijäämän supistumiseen vuoden 2001 neljän ensimmäisen kuukauden 17,2 miljardista eurosta 1,5 miljardiin euroon vastaavana ajankohtana vuonna 2002. Tarkemmin sanottuna tänä ajanjaksona tavara-

kaupan taseen ylijäämä kasvoi 8,6 miljardista eurosta 29,2 miljardiin euroon, minkä vaikutus oli paljon suurempi kuin palvelutaseen alijäämän suureneminen 3,0 miljardilla eurolla ja tulonsiirtojen taseen alijäämän suureneminen 2,2 miljardilla eurolla. Tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä väheni hieman (0,3 miljardilla eurolla).

Kuukausittaisen kehityksen tarkastelu kausivaihtelusta puhdistettujen lukujen perusteella osoittaa, että tavaraviennin arvo supistui 7,9 % ja tavarantuonnin arvo 7,7 % huhtikuussa 2002 edellisestä. Näin helmi-maaliskuun kasvu taittui (ks. kuvio 22). Suurin osa tavaraviennin ja -tuonnin arvon supistumisesta huhtikuussa maaliskuun

Taulukko 8.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2001 Tammi-huhtikuu	2001 Huhtikuu	2002 Tammi-huhtikuu	2002 Helmikuu	2002 Maaliskuu	2002 Huhtikuu
Vaihtotase	-17,2	-6,7	-1,5	2,1	3,7	-5,8
Tulot	562,1	138,7	539,5	128,3	137,3	136,1
Menot	579,3	145,4	541,0	126,2	133,6	141,9
Tavarat	8,6	3,1	29,2	8,2	10,8	8,2
Vienti	338,1	83,6	332,1	80,6	89,1	86,1
Tuonti	329,5	80,5	302,9	72,4	78,3	77,9
Palvelut	-3,4	1,6	-6,4	-2,4	-1,2	-0,1
Vienti	95,0	26,3	95,0	21,6	24,0	25,8
Tuonti	98,4	24,6	101,4	24,0	25,3	25,9
Tuotannontekijäkorvaukset	-16,1	-7,0	-15,8	-0,1	-1,1	-7,9
Tulonsiirrot	-6,3	-4,5	-8,5	-3,6	-4,8	-6,0
Pääomansiirrot	5,1	2,2	4,2	0,2	0,2	1,3
Rahoitustase	42,2	11,7	-13,4	5,8	19,6	-1,1
Suorat sijoitukset	-39,8	0,8	-3,7	-9,9	-5,9	7,7
Ulkomaille	-72,2	-6,8	-44,6	-20,0	-13,2	-6,6
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-35,9	-9,4	-29,1	-4,9	-14,9	-3,0
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-36,3	2,6	-15,5	-15,1	1,7	-3,6
Euroalueelle	32,4	7,6	40,8	10,1	7,3	14,3
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	31,5	2,8	23,1	3,1	6,7	6,7
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	0,8	4,9	17,7	6,9	0,5	7,6
Arvopaperisijoitukset	-57,7	-19,2	-31,5	-9,9	8,1	11,5
Osakkeet	-15,8	-5,4	-0,9	0,7	4,2	-0,7
Saamiset	-45,5	-16,4	-31,4	-6,1	-8,3	-3,0
Velat	29,7	11,0	30,4	6,8	12,5	2,3
Velkapaperit	-41,9	-13,8	-30,6	-10,5	3,9	12,2
Saamiset	-58,1	-4,3	-39,5	-5,1	-13,8	-5,6
Velat	16,2	-9,5	8,9	-5,4	17,7	17,8
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-97,5	-18,4	-35,2	-19,8	2,2	19,3
Johdannaiset	-0,4	1,7	-1,4	1,3	-5,4	2,1
Muut sijoitukset	123,6	21,4	17,9	21,7	22,9	-30,8
Valuuttavaranto	16,5	7,0	5,3	2,5	-0,2	8,3
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-30,1	-7,1	10,6	-8,1	-23,5	5,6

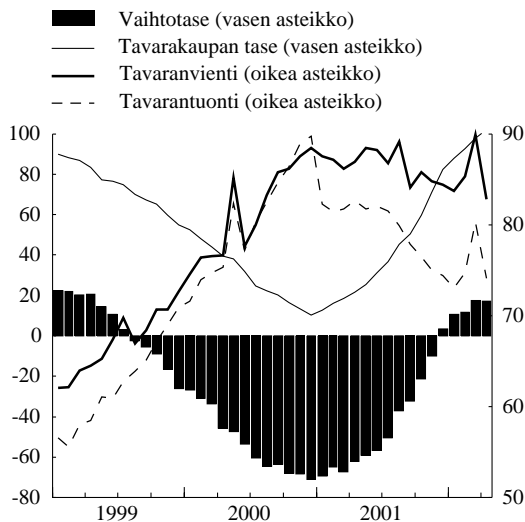
Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Vuoden 2001 kolmannen ja viimeisen neljänneksen lukuihin tehdyt tarkistukset on selostettu EKP:n helmikuussa 2002 julkaisemassa maksutasetiedotteessa. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

Kuvio 22.

Euroalueen vaihtotase, tavarakaupan tase sekä tavaravienti ja -tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja. Taseet ovat 12 kuukauden summia. Vienti- ja tuontitiedot ovat kuukausittaisia arvoja.

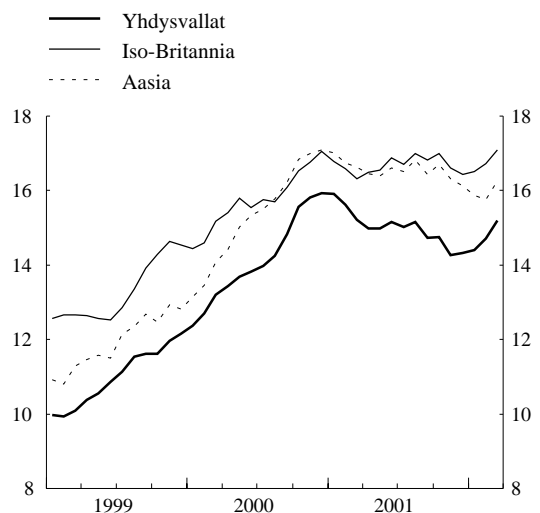
hun verrattuna voi kuitenkin selittyä sillä, että maaliskuussa sekä viennin että tuonnin arvo oli poikkeuksellisen suuri. Helmikuuhun verrattuna viennin arvo supistui huhtikuussa ainoastaan 2,9 % ja tuonnin arvo vain 0,8 %. Tuonnin arvo pieni huhtikuussa jonkin verran vähemmän kuin viennin arvo osittain sen vuoksi, että öljyn hinta nousi huhtikuussa.

Viennin arvon maantieteellinen jakauma ulkomaankauppatilastojen perusteella (ks. tilasto-osan taulukko 9; uusimmat käytettävissä olevat tiedot ovat maaliskuulta 2002) osoittaa, että viennin arvon supistuminen vuonna 2001 johtui pääasiassa Yhdysvaltoihin ja Aasiaan suuntautuvasta viennistä, kun taas Isoon-Britanniaan suuntautuvan viennin arvo pysyi suhteellisen vakaana (ks. kuvio 23). Yhdysvaltoihin suuntautuvan viennin arvo alkoi kuitenkin kasvaa joulukuussa 2001, mikä johti siihen, että euroalueen kokonaisviennin arvon pieneneminen taittui vuoden 2002 alussa. Tämä kehitys johtui lähinnä Yhdysvaltojen talouden elpymisestä. Myös Isoon-Britanniaan suuntautuvan viennin arvo kasvoi, joskin vähemmän, kun taas Aasiaan suuntautuvan viennin arvo supistui edelleen maaliskuuhun 2002 saakka.

Kuvio 23.

Yhdysvaltoihin, Isoon-Britanniaan ja Aasiaan suuntautuvan euroalueen viennin arvo

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettu kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

Huomattavaa pääomantuontia rahoitustaseessa huhtikuussa 2002

Euroalueen yhteenlasketuissa suorissa sijoituksissa ja arvopaperisijoituksissa kirjattiin 19,3 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti huhtikuussa 2002 (ks. taulukko 8). Tämä johtui pääoman nettotuonnista sekä suorina sijoituksina (7,7 miljardia euroa) että arvopaperisijoituksina (11,5 miljardia euroa).

Ulkomaisten sijoittajien suorat sijoitukset euroalueelle olivat nettomääräisesti 14,3 miljardia euroa, mikä vastaa suorien sijoitusten kuukausittaisia pääomavirtoja edellisenä vuonna. Suorien sijoitusten näkyvin piirre huhtikuussa oli kuitenkin euroalueella olevien vähäiset nettomääräiset suorat sijoitukset ulkomaille. Erityisesti euroalueella olevien oman pääoman ehtoiset suorat sijoitukset olivat huhtikuussa pienimmillään (nettomääräisesti 3,0 miljardia euroa) siten helmikuun 2001.

Arvopaperisijoitukseen liittyvä 11,5 miljardin euron pääoman nettotuonti huhtikuussa oli suhteellisen suuri edellisiin kuukausiin verrattuna.

Tämä pääoman nettotuonti johtui ulkomaisten sijoittajien arvopaperisijoituksista euroalueelle (nettomääräisesti 20,0 miljardia euroa), kun taas euroalueella olevien arvopaperisijoitukset ulkomaille olivat huomattavasti pienemmät kuin useimpina muina kuukausina sitten tammikuun 2001 (nettomääräisesti 8,5 miljardia euroa; ks. tilasto-osan taulukko 8.5). Tärkeintä huhtikuun arvopaperisijoituksissa oli rahamarkkinapapereihin liittyvä suuri pääoman nettotuonti (10,8 miljardia euroa). Se oli suurin määrä sitten kesäkuun 2000. Huhtikuussa ulkomaiset sijoittajat toivat pääomaa euroalueelle rahamarkkinapaperisijoituksina nettomääräisesti 7,8 miljardia euroa, kun taas euroalueella olevat kotiuttivat ulkomailta aikaisemmin tekemiään rahamarkkinapaperisijoituksia 3,0 miljardin euron arvosta.

Muihin sijoituksiin kuuluvaan muiden sektorien saamiset -erään, johon lähinnä sisältyvät lainat ja talletukset ulkomaisilla tileillä, kirjattiin huhtikuussa suuri 22,0 miljardin euron pääoman nettovienti

(ks. tilasto-osan taulukko 8.6). Tämä ei kuitenkaan johtunut mistään yksittäisestä transaktiosta tai maasta, sillä pääoman nettovientiä tapahtui useissa euroalueen maissa. Näihin pääomanliikkeisiin sisältyi erityisesti merkittäviä rahoituslaitosten transaktioita.

Kaiken kaikkiaan pääoman nettotuonti yhteenlaskettuina suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina oli huhtikuussa 2002 suurimpia viimeksi kuluneina 12 kuukautena. Lisäksi suuri pääoman nettotuonti rahamarkkinapaperisijoituksina huhtikuussa merkitsi näiden sijoitusten kehityksen suunnan muuttumista verrattuna vuoteen 2001 ja vuoden 2002 alkuun. Kumulatiivisesti tarkasteltuna pääoman nettovienti yhteenlaskettuina suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina oli huomattavasti vähäisempää vuoden 2002 neljänä ensimmäisenä kuukautena (35,2 miljardia euroa) kuin vastaavana ajankohdana vuonna 2001 (97,5 miljardia euroa).

Euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla

Osana rahapolitiikan strategiaansa EKP seuraa säännöllisesti useiden indikaattorien kehitystä ja arvioi, miten tämä kehitys vaikuttaa hintanäkymiin ja mitä riskejä siitä aiheutuu euroalueen hintavakaudelle. Analyysin tekoa helpottavat taustatiedot siitä, miten talouden indikaattorit yleensä käyttäytyvät talouskehityksen eri vaiheissa. Tässä artikkelissa selvitetään joitakin euroalueen suhdannekierron pääpiirteitä koko 1990-luvulla sen perusteella, miten BKT:n määrä, BKT:n tärkeimmät menoerät, muutamat keskeiset työmarkkinamuuttujat ja teollisuustuotanto ovat kehittyneet. Lisäksi artikkelissa tarkastellaan näiden indikaattorien kehitystä yksittäisinä, lyhyempinä ajanjaksoina sen arvioimiseksi, miten lyhyen ajan suhdannekehitys on mukautunut keskimääräiseen kehitykseen. Artikkelissa todetaan, että kaikkina lyhyempinä ajanjaksoina esiintyy joitakin säännönmukaisuuksia mutta että koko 1990-luvun keskimääräiseen suhdannekiertoon sisältyy merkittäviä erityispiirteitä yksittäisinä, lyhyempinä ajanjaksoina. Siten suhdanneanalyseja ja ennusteita tehtäessä on välttämätöntä arvioida huolellisesti erityistekijöitä, jotta tietyn suhdannetilanteen ja keskimääräisen suhdannekierron välisiä eroja voitaisiin ymmärtää.

I Johdanto

Markkinatalouksille on ominaista toistuvat talouskehityksen vaihtelut, joita nimitetään suhdanne-
nesykleiksi ja jotka johtuvat talouteen kohdistu-
vista häiriöistä, häiriöitä levittävästä mekanismeista ja siitä, miten talouspolitiikalla häiriöihin reagoidaan. Talouden suhdannesykleillä on yleensä sekä yhteisiä että erottavia piirteitä. Suhdannesykli-
en säännönmukaisuuksien yhtä hyvin kuin niiden erityispiirteidenkin ymmärtäminen on suhdanneanalyysien ja ennusteiden teossa olennaisen tärkeää.

Tässä artikkelissa pyritään kartoittamaan joitakin euroalueen 1990-luvun suhdanteiden keskeisiä piirteitä niiden tilastollisten ominaisuuksien perusteella liittämättä tarkastelua mihinkään ennalta valittuun talousteoriaan. Keskeisillä piirteillä tarkoitetaan tässä tarkastelun kohteena olevien muuttujien keskimääräisiä tilastollisia ominaisuuksia ja niiden suhdetta yleiseen suhdannekehitykseen. Tällaiset tiedot tarjoavat hyödyllisen vertailupohjan tulevien suhdannenäkymien analysointiin. Suhdanneanalyseja ja ennusteita tehtäessä on tärkeää paitsi analysoida tapahtunutta keskimääräistä suhdannekehitystä myös ymmärtää se, missä määrin yksittäisten, lyhyempien ajanjaksojen suhdannekehitys saattaa poiketa pidemmän ajanjakson keskimääräisestä kehityksestä. Vaikka 1990-luku eli kymmenen vuotta on suhteellisen lyhyt ajanjakso tilastollisten keskiarvojen laskemiseksi, se valittiin

viiteperiodiksi erityisten syiden takia. Ensinnäkin yhdenmukaistetut kansantalouden tilinpidon tiedot ovat saatavissa koko euroalueen tasolla vasta 1990-luvun alusta lähtien. Toiseksi integraatioprosessi kohti rahaliittoa on todennäköisesti vaikuttanut merkittävästi euroalueen yksittäisten talouksien toimintaan. Näin ollen keskimääräisten havaintojen laskeminen pidemmältä ajanjaksolta ei välttämättä tuota parempaa tietoa euroalueen taloudellisten muuttujien tämänhetkisistä suhteista.

Edellä mainittujen näkökohtien perusteella tämä artikkeli on jaettu kahteen pääosaan. Osassa 2 käsitellään tarkastelun kohteena olevien muuttujien suhdannekierron keskimääräisiä piirteitä koko 1990-luvulla. Muuttujiksi on valittu BKT:n menoerät, muutamat keskeiset työmarkkinamuuttujat ja teollisuustuotanto. Ulkomaan ja kotimaan sektorien erottamiseksi toisistaan käytetään myös ulkomaankauppatilastoihin perustuvia tietoja euroalueen ulkopuolelle suuntautuvasta tavaraviennistä. Tätä eroa ei voitaisi tehdä yksinomaan kansantalouden tilinpidon tietojen perusteella, sillä niihin sisältyvät euroalueen sisäisten transaktioiden kauppavirrat. BKT:n määrää käytetään kuvaamaan yleistä talouskehitystä. Tässä mielessä on esimerkiksi kiintoisaa selvittää, onko yksittäisten muuttujien suhdannekierto samanaikaista, ennakkoivaa vai viivästeistä suhteessa koko BKT:n määrän sykliin. Artik-

kelin osassa 3 tarkastellaan näiden muuttujien suhdannesyklejä 1990-luvun aikana ja arvioidaan, missä määrin ne vastaavat koko 1990-luvun kes-

kimääräistä kehitystä. Tämä auttaa ymmärtämään, miten paljon suhdannesyklit ovat aikaisemmin poikenneet toisistaan.

2 Euroalueen suhdannekehityksen keskimääräisiä piirteitä 1990-luvulla

Tässä osassa arvioidaan euroalueen viime vuosikymmenen suhdannekehityksen keskimääräisiä tilastollisia ominaisuuksia. Aluksi kuvataan käsitteet ja ne tilastolliset menetelmät, joita osan loppupuolella sovelletaan euroalueen suhdannekehitykseen 1990-luvulla.

Käsitteiden ja tilastollisten menetelmien määrittely

Itse suhdannesyklin tunnistamiseen käytetään yleisesti erilaisia käsitteitä ja menetelmiä, eikä lopullista yksimielisyyttä ole siitä, mitkä ovat parhaimpia tai käyttökelpoisimpia (oheisessa kehikossa kerrotaan yksityiskohtaisemmin suhdannesykliin erilaisista määritelmistä ja mittaustavoista). Tämän artikkelin lähtökohtana on ns. poikkeamasykli eli talouskehityksen poikkeama trendistään. Koska trendiä ei voida havaita, se on estimoitava. Tässä artikkelissa käytetään ns. kaistanpäästösuodinta (band-pass filter), joka on yksi yleisimmistä menetelmistä muuttujan suh-

dannekomponentin erottamiseksi trendistä. Tarkasteltavat muuttujat ovat BKT:n määrä ja BKT:n tärkeimmät menoerät, eräät keskeiset työmarkkinamuuttujat (työllisyys, työttömyysaste ja työn tuottavuus) sekä teollisuustuotanto (ilman rakentamista). Neljännesvuosittainen aineisto ulottuu vuoden 1991 ensimmäisestä neljänneksestä vuoden 2001 viimeiseen neljännekseen.¹ Oheisessa taulukossa esitetään suhdannesyklin analyysissä tavallisesti käytettyihin tilastollisiin menetelmiin perustuvia tuloksia.

Suhdannesyklin pääpiirteiden tunnistamiseksi voidaan käyttää monia tilastollisia menetelmiä. Esimerkiksi BKT:n suhdannekomponentin ja sen erien tai muiden muuttujien suhdannekomponenttien välinen *korrelaatio* tarjoaa kahdenlaista

¹ Aineisto koostuu Eurostatin virallisista tiedoista sekä EKP:n arvioista. Kaistanpäästösuodimella lasketut trendiarviot eivät menetelmällisistä syistä ole luotettavia lähellä otoksen alkua ja loppua. Näiden ajanjaksojen trendiarvioiden luotettavuuden parantamiseksi aineistoa jatkettiin taakse- ja eteenpäin. Estimoidusta suhdannekomponentista poistettiin tavanomaiseen tapaan kolme ensimmäistä ja viimeistä vuotta.

Kehikko.

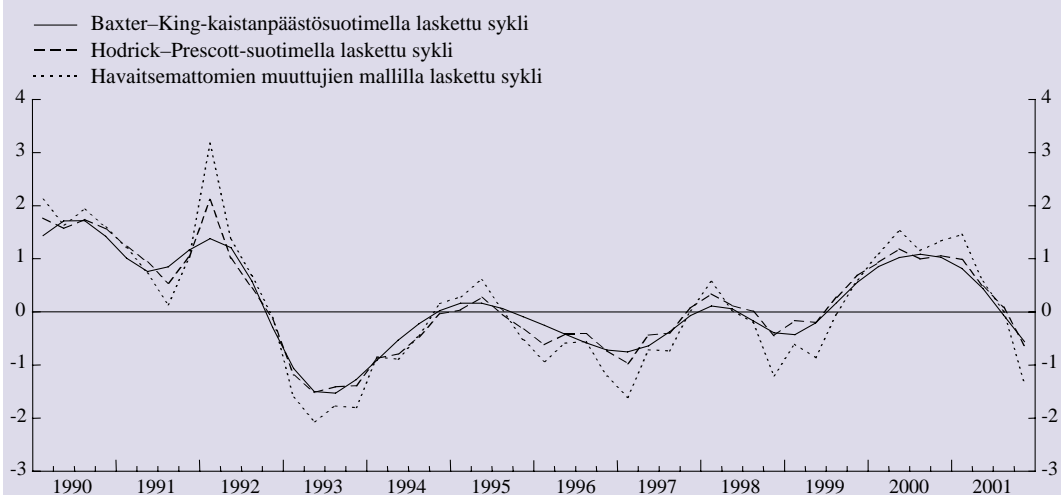
Suhdannesyklin määritelmä ja mittaaminen

Suhdannesyklistä käytetään kahta erilaista mutta toisiinsa liittyvää käsitettä. Niin sanotut perinteiset suhdannesyklit tarkoittavat ajanjaksoja, joiden aikana talouskehityksessä on havaittavissa absoluuttista laskua ja nousua. Toisaalta ns. poikkeamasyklit tarkoittavat talouskehityksen poikkeamista trendistään. Perinteisessä suhdannesyklistä laskusuhdanteeseen liittyy siten aina kokonaistuotannon supistuminen, kun taas trendipoikkeamasta lasketussa syklissä laskusuhdanne tarkoittaa, että tuotannon kasvu on trendikasvua hitaampaa ja että niin voi olla, vaikka kasvuvauhti olisikin yhä positiivinen. Poikkeamasyklin analyysin perustana olevan havaitsemattoman trendin estimointiin on esitetty useita menetelmiä. Tässä kehikossa tarkastellaan, kuinka poikkeamasyklejä voidaan laskea ja kuinka ne eroavat tuotannon kasvuvauhdin vaihteluista. Kuten muuallakin tässä artikkelissa taloudellista aktiiviteettia kuvataan yleisen käytännön mukaan BKT:n määrällä.

Kuviossa A esitetään euroalueen BKT:n määrän trendipoikkeamat, jotka on saatu soveltamalla trendikomponentin estimoinnissa useimmin käytettyjä menetelmiä. Nämä ovat Baxter–King-kaistanpäästösuodin,

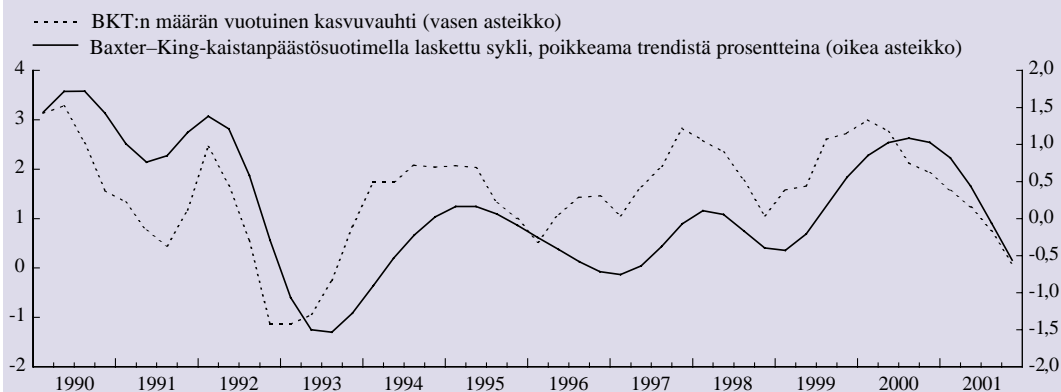
havaitsemattomien muuttujien mallit ja Hodrick–Prescott-suodin.¹ Näin estimoidut suhdannekomponentit vaikuttavat varsin samankaltaisilta, ja niiden kahdenvälinen korrelaatio vaihtelee 0,9:stä 1,0:aan. Euroalueen 1990-luvun suhdannekehityksen ominaisuuksien analyysi johtaisi siten hyvin samankaltaisiin tuloksiin riippumatta siitä, millä menetelmällä BKT:n trendi ja suhdannekomponentti estimoidaan. Tässä artikkelissa muuttujien trendin poistamiseen käytetään Baxter–King-kaistanpäästösuodinta.

Kuvio A. Vaihtoehtoisia estimaatteja BKT:n määrän poikkeamista pitkän aikavälin trendistään

Huom. Baxter–King-kaistanpäästösuodinta ja havaitsemattomien muuttujien mallia käyttämällä aikasarjassa voidaan erottaa kolme komponenttia: trendi, epäsäännöllinen vaihtelu (ns. kohina) ja suhdannekomponentti. Kuviossa A kuvataan suhdannekomponenttia. Hodrick–Prescott-suodinta sovellettaessa ero tehdään ainoastaan trendin ja suhdannekomponentin välillä.

Kuvio B. BKT:n määrän poikkeama pitkän aikavälin trendistään suhteessa BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhtiin

Kuvio B esittää, miten trendipoikkeamana määritelty (Baxter–King-kaistanpäästösuodimella laskettu) sykli vertautuu BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhtiin, jota käytetään yleisesti säännöllisessä suhdanneseurannassa. On ilmeistä, että kasvuvauhtiin muutokset yleensä ennakoivat trendipoikkeaman muutoksia: näiden kahden aikasarjan maksimikorrelaatio (0,7) toteutuu, kun BKT:n määrän kasvuvauhtiin aikasarjaa viivästetään kahdella neljänneksellä. Tämä kuvastaa esimerkiksi sitä, että kasvu saattaa olla hidastumassa (eli kuvion pisteiviiva osoittaa alaspäin) mutta on edelleen keskimääräistä nopeampaa, jolloin muuttujan todellisen arvon ja sen trendin välinen positiivinen ero kasvaisi yhä (eli kuvion yhtäjaksoinen viiva osoittaisi edelleen ylös-

¹ Näitä menetelmiä käsitellään tarkemmin marraskuun 2001 Kuukausikatsauksen yhdistelmäindikaattoreita käsittelevässä artikkelissa, lokakuun 2000 Kuukausikatsauksen potentiaalisen tuotannon kasvua käsittelevässä artikkelissa ja heinäkuun 1999 Kuukausikatsauksen keskeisten talousindikaattorien kehitystä käsittelevässä artikkelissa.

päin). Tällainen tilanne oli esimerkiksi vuoden 2000 alkupuolella. Mitä jyrkempiä talouskehityksen laskut tai nousut ovat, sitä lähemmäksi toisiaan kasvuvauhtien ja poikkeamasykliä muutokset ajoittuvat. Käytännössä suhdanneanalyysissä yleensä käytetään BKT:n määrän kasvuvauhtia eikä niinkään poikkeamia trendistä lähinnä sen vuoksi, että kasvuvauhti on helpompi laskea. Trendipoikkeamat ovat teknisempiä, ja niiden laskemisessa on valittava useista mahdollisista estimointimenetelmistä. Kasvuvauhtiin perustuvassa analyysissä ei kuitenkaan oteta huomioon sitä, että trendikehitys saattaa muuttua ajan myötä ja että talouden eri muuttujilla on kullakin oma trendinsä. Koska talous yleensä kasvaa ja talouden absoluuttinen supistuminen on verrattain harvinaista, poikkeamasykleihin sisältyvät myös perinteiset suhdannesykliä. Keskipitkän aikavälin suhdanneanalyysi, joka on tämän artikkelin aiheena, perustuu sen vuoksi yleensä trendipoikkeamiin.

tietoa. Kahden muuttujan välisen korrelaation lähellä 1:tä oleva positiivinen arvo tarkoittaa, että nämä muuttujat liikkuvat yleensä samaan suuntaan ja että tämä taipumus on voimakas. Käänteisessä tapauksessa korrelaation lähellä -1:tä oleva negatiivinen arvo osoittaa, että kyseiset kaksi muuttujaa liikkuvat yleensä yhdessä mutta vastakkaisiin suuntiin. Jos korrelaatio on lähellä nollaa, nämä kaksi muuttujaa kehittyvät toisistaan riippumatta. Toisaalta vertaamalla korrelaatiota BKT:n määrän ja sellaisen muuttujan välillä, jota on aikaistettu tai viivästetty tietyllä neljännessen määrällä, voidaan päätellä, pyrkiikö muuttuja edeltämään vai seuraamaan suhdannesykliä.

Jos maksimikorrelaatio saadaan muuttujaa aikaistamatta tai viivästämättä, muuttujaa kutsutaan samanaikaiseksi. Jos taas maksimikorrelaatio toteutuu, kun muuttujaa aikaistetaan, muuttujaa sanotaan viivästeiseksi. Jos korrelaatiokerroin on suurin silloin, kun muuttujaa viivästetään, muuttujaa sanotaan ennakoivaksi.

Näitä kahta ominaisuutta tulisi analysoida yhdessä, kuten oheisesta taulukosta ilmenee. Kun tarkastellaan esimerkiksi julkista ja yksityistä kulutusta, havaitaan, että näiden muuttujien maksimikorrelaatiokertoimet suhteessa BKT:hen ovat samanlaiset ja suhteellisen lähellä 1:tä. Lisäksi mo-

Taulukko.

Keskimääräisiä tilastolukuja euroalueen suhdannekehityksestä 1990-luvulla

Muuttuja	Samanaikainen korrelaatio	Maksimikorrelaatio ¹⁾	Ennakointi-aika/viive ²⁾	Keskihajonta ³⁾	Autokorrelaatio		
					x(t)-x(t-1)	x(t)-x(t-2)	x(t)-x(t-3)
BKT:n määrä					0,88	0,65	0,35
Kotimainen kysyntä	0,94	0,94	Samanaikainen	1,4	0,91	0,72	0,46
Yksityinen kulutus	0,83	0,86	Viivästeinen (1)	1,1	0,93	0,79	0,59
Julkinen kulutus	0,02	0,87	Viivästeinen (7)	0,7	0,92	0,74	0,52
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	0,94	0,94	Samanaikainen	3,0	0,91	0,72	0,46
Varastojen muutokset	0,57	0,60	Ennakoiva (1)	39,5	0,87	0,59	0,26
Vienti yhteensä ⁴⁾	0,81	0,81	Samanaikainen	3,2	0,89	0,61	0,25
Tuonti yhteensä ⁴⁾	0,96	0,96	Samanaikainen	4,0	0,90	0,67	0,38
Työllisyys	0,82	0,89	Viivästeinen (1)	0,9	0,91	0,78	0,61
Työttömyysaste	-0,47	-0,69	Viivästeinen (2)	1,1	0,87	0,72	0,57
Työn tuottavuus	0,21	0,32	Ennakoiva (1)	0,9	0,69	0,37	0,10
Teollisuustuotanto (ilman rakentamista) ⁵⁾	0,92	0,92	Samanaikainen	2,9	0,89	0,63	0,30
Euroalueen ulkopuolelle suuntautuva tavaravienti	0,19	0,23	Ennakoiva (1)	3,9	0,88	0,60	0,28

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

- 1) Maksimikorrelaatio on suurin niistä korrelaatiokertoimista, jotka saadaan, kun muuttujaa aikaistetaan tai viivästetään -8:sta +8:aan neljännessä.
- 2) Suluissa olevat luvut osoittavat sen aikaistuksen tai viiveen pituuden (neljännessävuosina), jolla maksimikorrelaatio saavutetaan.
- 3) Suhteessa BKT:n määrän keskihajontaan.
- 4) Sisältää euroalueen sisäiset transaktiot.
- 5) Teollisuustuotannon (ilman rakentamista lasketut) luvut perustuvat tietoihin vuosilta 1991–1998.

lemmat muuttajat näyttävät keskimäärin seuraavan BKT:n suhdannesykliä viipeellä. Kun yksityisen kulutuksen havaitaan seuraavan sykliä keskimäärin vain yhden neljänneksen viipeellä, julkisen kulutus seuraa BKT:n sykliä lähes kahden vuoden viipeellä. Koska julkisen kulutuksen viive on pitkä verrattuna syklin keskimääräiseen keston, on 1990-luvun julkisen kulutuksen suhdannekäyttäytymistä vaikea yhdistää yleiseen suhdannekiertoon huolimatta suuresta maksimikorrelaatiosta BKT:n kanssa. Siten julkisen kulutuksen ja BKT:n syklien katsotaan olevan toisistaan riippumattomia, kun taas yksityisen kulutuksen ja BKT:n suhdannekierron välillä tulkitaan olevan vahva yhteys.

Toinen tarkasteltava mittari on muuttujan suhdannekomponentin *keskihajonnan* suhde BKT:n määrän keskihajontaan. Tämä kertoo, ovatko muuttujan vaihtelut suurempia vai pienempiä kuin BKT:n määrän vaihtelut. Suuri keskihajonta saattaa olla merkki suurista ja nopeista muutoksista. Tämä on tyypillistä varastojen muutoksille, minkä vahvistaa oheisesta taulukosta ilmenevä varastojen muutosten erittäin suuri keskihajonta verrattuna BKT:n määrän keskihajontaan. Toisaalta myös tasaisesti kehittyvien muuttujien suhteellinen keskihajonta voi olla suuri, jos suhdannekomponentin samansuuntaiset muutokset kumuloituvat useiden neljännesvuosien ajan. Tästä ovat esimerkkinä vienti, tuonti ja kiinteän pääoman bruttomuodostus. Kuten taulukosta nähdään, näiden muuttujien keskihajonnat suhteessa BKT:n määrän keskihajontaan vaihtelevat 3:sta 4:ään.

Analyysejä talouden muuttujien suhdannekäyttäytymisestä voidaan täydentää vielä yhdellä suhdeluvulla. Jos muuttuja vaihtelee satunnaisesti neljänneksestä toiseen, muuttujan ja sen aiempien arvojen välinen korrelaatio on pieni. Tätä tarkoitusta varten lasketaan ns. *autokorrelaatio* eli muuttujan ja sen omien viipeiden välinen korrelaatio. Oheisesta taulukosta ilmenevät muuttujien ja niiden yhdellä, kahdella ja kolmella neljänneksellä viivästettyjen arvojen väliset korrelaatiot. Mitä suurempi autokorrelaation arvo on, sitä tasaisempi tai vakaampi muuttuja on. Jos viihearvoksi otetaan esimerkiksi BKT:n autokorrelaatioarvot, voidaan päätellä, että yksityinen kulutus näyttää olevan suhteellisen vakaa muuttuja.

Keskihajontoja ja autokorrelaatioita tulisi arvioida myös yhdessä. Volatiileille muuttujille on tyypillistä suhteellisen suuri keskihajonta ja pieni autokorrelaatio. Varastojen muutosten erittäin suuri keskihajonta ja suhteellisesti pienemmät autokorrelaatiokertoimet kuin muilla muuttujilla osoittavat esimerkiksi, että tämän muuttujan vaihtelu on erittäin suurta.

Havaintoja euroalueen suhdannekehityksestä

Edellä mainittujen erilaisten menetelmien perusteella euroalueen viime vuosikymmenen suhdannekehityksessä voidaan havaita seuraavia keskimääräisiä piirteitä.

BKT:n *menoerien* kehitys seuraa yleensä melko tarkkaan BKT:n määrän kehitystä, mikä näkyy sekä suurina maksimikorrelaatioina että samanaikaisena kehityksenä tai hyvin pieninä eroina syklien ajoittumisessa suhteessa BKT:hen. Julkisen kulutus on ainoa menoerä, jonka yhteys BKT:n suhdannesykliin näyttää olevan suhteellisen heikko, mikä ilmenee tämän muuttujan pitkästä viipeestä. Julkisen kulutuksen viive suhdannesykliin nähden selittyy sillä, että erityisesti lakimääräisten budjettikäytäntöjen vuoksi julkisen kulutuksen muuttaminen vie aikaa. Yksityinen kulutus, joka on suurin menoerä, on yleensä seurannut sykliä yhden neljänneksen viipeellä. Varastojen muutokset, joiden osuus BKT:stä on pienin, korreloivat heikoimmin (mutta kuitenkin merkittävästi) BKT:n määrän kanssa ja ovat ennakoineet BKT:n suhdannekehitystä keskimäärin yhtä neljännestä aikaisemmin. Muista menoeristä kiinteän pääoman bruttomuodostuksen ja ulkomaankauppaan liittyvien muuttujien kehitys seuraa BKT:n määrän kehitystä varsin läheisesti ja samanaikaisesti korrelaation vaihdellessa 0,8:sta 1:een. Ulkomaankaupan muuttujien suhteellisen suuri korrelaatiokertoimen arvo selittyy osittain sillä, että euroalueen kansantalouden tilinpidon tuonti- ja vientitietoihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa. BKT:n ja euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan kaupan välinen korrelaatio on todennäköisesti tätä pienempi, mitä osoittaa oheisen taulukon viimeiseltä riviltä näkyvä euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan tavaraviennin ja BKT:n välinen pieni korrelaatio.

Korrelaatiokertoimet viittaavat myös siihen, että euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin suhdannekierto on yleensä edeltänyt BKT:n suhdannekehitystä vain noin yhdellä neljänneksellä.

Menoerissä on huomattavia eroja vaihtelun laajuuden ja pysyvyyden eli trendipoikkeamien keskon suhteen. Yksityisen ja julkisen kulutuksen volatiliiteetti on vähäistä, kun taas keskihajonta on yksityisen kulutuksen osalta samanlainen ja julkisen kulutuksen osalta pienempi kuin BKT:n keskihajonta. Toisaalta niille on ominaista suurempi pysyvyys eli trendipoikkeamien pitempi kesto kuin BKT:llä. Yksityisen kulutuksen BKT:tä suurempi pysyvyys vastaa käsitystä ”kulutuksen tasoittamisesta” eli sitä, että kotitaloudet pyrkivät tasoittamaan tulojen lyhytaikaiset muutokset säästämistä sopeuttamalla. Julkisen kulutuksen vähäinen vaihtelu liittyy osittain siihen, että julkisen sektorin työntekijöiden määrä muuttuu hitaasti suhdannesyklin aikana.

Kulutuksesta poikkeavasti kiinteän pääoman bruttomuodostuksen ja ulkomaankauppavirtojen vaihtelut 1990-luvulla ovat yli kaksi kertaa niin suuret kuin koko BKT:n vastaava vaihtelu. Tämä kuvastaa näiden muuttujien suurta herkkyyttä euroalueen ulkoisen ja sisäisen ympäristön muutoksille. Tuonnin ja viennin vaihtelut ovat lyhytkestoisempia kuin investointien. Kun näiden muuttujien keskihajontoja ja autokorrelaatioita tarkastellaan yhdessä, nähdään, että koko ulkomaankaupan muuttujien volatiilisuus on hieman suurempaa kuin investointien. Yleinen käsitys on myös, että kokonaismyynti yleensä vaihtelee enemmän kuin kokonaistuotanto. Kun tuotantoa sitten sopeutetaan seuraavina neljänneksinä, varastot voivat vaihdella kooltaan huomattavasti yhdestä neljänneksestä toiseen. Tätä näkemystä tukee varastojen muutosten erittäin suuri keskihajonta.

Taulukon *työmarkkinamuuttujia* koskevat tulokset tukevat sitä perinteistä käsitystä, että työllisyyden ja työttömyyden suhdannekehitys seu-

raa tavallisesti BKT:n suhdannesykliä viipeellä, kun taas tuotannon työntekijäkohtaisella määrällä mitatun työn tuottavuuden suhdannekehitys yleensä edeltää suhdannesykliä. Kaikkien työmarkkinamuuttujien keskihajonta on samansuuruinen. Sen sijaan työllisyys- ja työttömyysasteen pysyvyys on suurempaa kuin BKT:n määrän, kun taas työn tuottavuuden trendipoikkeamat ovat huomattavasti lyhytkestoisempia. Työllisyyden vaihtelujen suurempi pysyvyys liittyy siihen, että yritykset yleensä odottavat lisätietoja suhdanteiden kehittymisestä tiettyyn suuntaan ennen kuin ryhtyvät henkilöstösopeutuksiin. Työttömyysasteen pysyvyyttä vahvistavat siirtymiset työvoimaan ja pois työvoimasta.

Mielenkiintoista on myös tarkastella sitä, missä määrin BKT:n suhdannekomponentin vaihtelu selittyy (ilman rakentamista lasketun) *teollisuustuotannon* suhdannevaihtelulla. Vaikka teollisuustuotannon osuus euroalueen kokonaistuotannosta oli vuosina 1991–2001 keskimäärin vain noin 23 %, taulukon luvut viittaavat siihen, että teollisuustuotannolla on merkittävä vaikutus BKT:n suhdannesyklin kehitykseen. Teollisuustuotannon suhdannekehitys on samanaikainen BKT:n suhdannekehityksen kanssa, ja näiden muuttujien välinen maksimikorrelaatio on erittäin suuri. Teollisuustuotannon syklin vaihteluväli on paljon suurempi ja trendipoikkeamien pysyvyys samankaltainen kuin BKT:n määrän suhdannesyklissä. Nämä luvut viittaavat siihen, että teollisuustuotannon kehitys voi selittää yli puolet kokonaistuotannon suhdannevaihtelusta 1990-luvulla.

Tämän analyysin tarkoituksena oli tuoda esiin euroalueen suhdannekierron keskimääräisiä pääpiirteitä viime vuosikymmenellä. Sen perusteella on kiintoisaa tarkastella myös lyhyempiä ajanjaksoja ja arvioida, kuvastuiko tämä yleiskehitys kussakin perättäisessä syklissä vai ovatko talouden muuttujat toisinaan poikenneet keskimääräisestä suhdannekehityksestään.

3 Euroalueen suhdannekierron säännönmukaisuuksia ja erityispiirteitä 1990-luvulla

Tässä osassa arvioidaan tarkastelun kohteena olevien muuttujien käyttäytymistä 1990-luvun suhdannesykleissä ja verrataan sitä edellisessä osassa löydettyihin keskimääräisiin piirteisiin. 1990-luvulla voidaan erottaa kolme täydellistä suhdannehuipusta suhdannehuippuun ulottuvaa poikkeamasykliä:

- ensimmäinen sykli 1990-luvun alussa eli vuoden 1992 ensimmäisen neljänneksen suhdannehuipusta vuoden 1995 ensimmäisen neljänneksen suhdannehuippuun
- toinen sykli 1990-luvun puolivälissä eli vuoden 1995 ensimmäisen neljänneksen suhdannehuipusta vuoden 1998 ensimmäisen neljänneksen suhdannehuippuun
- kolmas sykli 1990-luvun lopussa eli vuoden 1998 ensimmäisen neljänneksen suhdannehuipusta vuoden 2000 kolmannen neljänneksen suhdannehuippuun.

Kuvioissa 1, 2 ja 3, jotka esittävät näitä syklejä, vasen puoli kuvaa BKT:n ja kotimaisen kysynnän suhdannekehitystä vasemmalla asteikolla ja euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan tavaraviennin suhdannekehitystä oikealla asteikolla. Kuvion oikealla puolella näkyvät kulutus ja työllisyys vasemmasta asteikosta ja investoinnit oikeasta asteikosta. Kussakin kuviossa varjostettu alue tarkoittaa laskusuhdannetta eli ajanjaksoa suhdannehuipusta aallonpohjaan. Oikeat ja vasemmat asteikot ovat samat kaikissa kolmessa kuviossa, jotta perättäisten syklien vertailu olisi mahdollista.

1990-luvun alun suhdannesykli

Vaikka tämän suhdannesyklin piirteet yleensä vastaavat 1990-luvun keskimääräistä kehitystä, joitakin erityispiirteitä kannattaa ottaa esiin. Viennin sektorin (jota kuvaa euroalueen ulkopuolelle suuntautuva tavaraviennin) suhdannekehitys edelsi BKT:n suhdannekehitystä, ja ennakointiaika oli merkittävästi keskimääräistä pitempi (ks. kuvion 1 vasen puoli). Viennin vaihtelun alue oli kuitenkin kapeampi kuin 1990-luvulla keskimäärin. Sekä kotimaisen kulutuksen että työmarkkinamuut-

tujen kehitys vastasivat ajoittumiseltaan keskimääräistä suhdannesykliä (ks. kuvion 1 oikea puoli). Esimerkiksi investointien vaihtelu osui suhdannesyklin kanssa samaan aikaan, kun taas kulutus ja työllisyys seurasivat sykliä viipeellä. Lisäksi kotimainen kulutus ja työmarkkinamuutajat kehittyivät yhtäaikaaisesti syklin kanssa, ja niiden vaihtelun laajuus oli koko vuosikymmenen keskimääräisellä tasolla.

1990-luvun alun suhdannekehitys selittyi lähinnä kotimaisen kysynnän kehityksellä. Se, että euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin supistumisen ennakointiaika venyi epätavallisen pitkäksi BKT:n kehitykseen nähden, kuvastaa suureksi osaksi Saksan yhdistymisen vaikutusta eli tilannetta, jossa kansallinen kehitys oli kyllin merkittävää muokataksaan koko euroalueen kehitystä. Saksan yhdistymisen ekspansiivinen vaikutus euroalueen kotimaiseen kysyntään oli merkitykseltään suurempi kuin viennin hidastuminen, joka oli alkanut jo vuosina 1990–1991 Yhdysvaltojen ja Ison-Britannian taantuman seurauksena. Ulkomaisen kysynnän heikkenemisen negatiivista vaikutusta euroalueen ulkopuolelle suuntautuvaan vientiin vahvisti euroalueen hintakilpailukyvyen mureneminen inflaation nopeuttua 1990-luvun alussa. Näin ollen suhdannetaantuma näkyi euroalueen ulkopuolelle suuntautuvassa viennissä noin 1½ vuotta ennen kuin BKT:ssä. Kun Saksan yhdistymiseen liittynyt kotimaisen kysynnän vilkastuminen päättyi, yksityisen kulutuksen hiipuminen ja investointien heikkeneminen alkoivat vahvistaa suhdannetaantumaa, mikä selittää taantuman syvyyttä. Tämän jälkeistä elpymistä tuki ulkoinen kehitys, joka osoittautui suotuisaksi jo vuoden 1993 alussa. Yleinen talouskehitys voimistui kuitenkin vasta, kun kotimainen kysyntä alkoi kasvaa vuoden 1993 toisella puoliskolla.

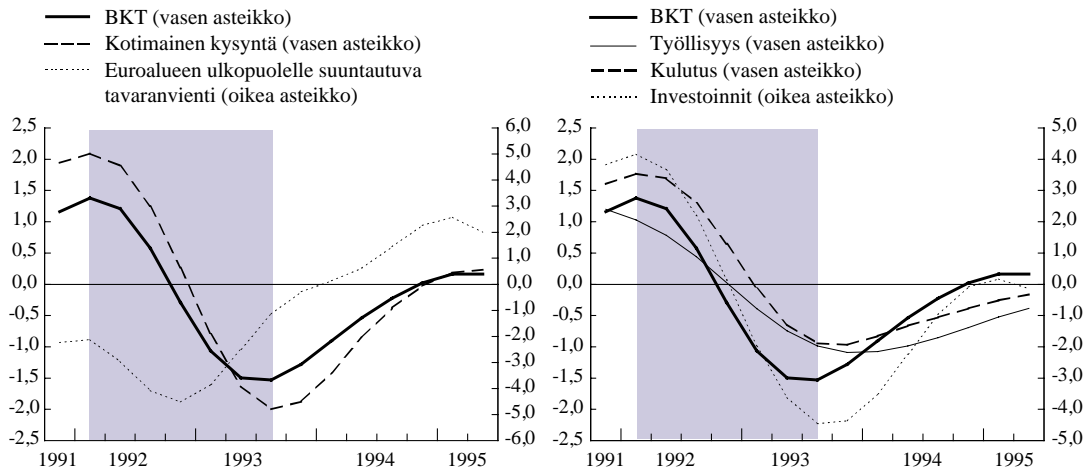
1990-luvun puolivälin suhdannesykli

Tämä suhdannesykli oli useimpien muuttujien suhteellisen vaihtelun perusteella tyyppillinen. BKT:n vaihtelu 1990-luvun puolivälin syklin aikana oli kuitenkin vähäisempää kuin koko vuosi-

Kuvio 1.

Euroalueen 1990-luvun alun suhdannesykli; seurausta lähinnä kotimaisen kysynnän kehityksestä

(poikkeama trendistä prosentteina, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

kymmenenä keskimäärin ja paljon pienempää kuin 1990-luvun alun suhdannesyklin aikana. Lisäksi 1990-luvun puolivälin taantuma oli pitempi kuin vuosikymmenen muut taantumukset. Myös ennakoitajat ja viipeet joidenkin muuttujien välillä olivat tänä ajanjaksona jonkin verran erilaiset kuin keskimäärin. Viennin suhdannetaantuma osui samaan aikaan kuin BKT:n suhdannetaantuma, eikä vienti siis ennakoinut BKT:n suhdannetaantumaa kuten keskimäärin tapahtui. Sen sijaan viennin koheneminen ennakoiti BKT:n kasvua keskimääräistä useammalla neljänneksellä (ks. kuvion 2 vasen puoli). Sitä vastoin kotimainen kysyntä seurasi BKT:tä viipeellä erityisesti syklin nousuvaiheessa eikä ollut samanaikainen BKT:n kehityksen kanssa kuten 1990-luvulla keskimäärin. Merkille pantavaa on, että kulutuksen ja työllisyyden suhdannehuippu osui vasta vuoden 1995 loppuun, mikä merkitsi tavanomaista pitempää viivettä suhteessa BKT:n määrän sykliin (ks. kuvion 2 oikea puoli).

Useimpien euroalueen maiden valuuttojen efektiivisten valuuttakurssien voimakas vahvistuminen vuosina 1994–1995 oli yksi niistä keskeisistä tekijöistä, joiden seurauksena euroalueen ulkopuolelle suuntautuva vienti taantui, vaikka ulkomainen kysyntä pysyi vahvana. Euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin kasvun heikkeneminen on todennäköisesti vaikuttanut kiinteiden

investointien supistumiseen vuoden 1995 alusta lähtien. Suhdannetaantumalla alussa työllisyyden kasvun jatkuminen auttoi osaltaan ylläpitämään kulutuksen suhdanneluonteista kasvua. Viennin ja investointien suhdannetaantuma levisi kuitenkin työllisyyteen ja kulutukseen vuoden 1995 loppua kohden, millä oli puolestaan vähentävä vaikutus investointeihin. Investointien suhdannekuva pysyi siksi muuttumattomana pari neljänestä vuoden 1995 puolivälissä ja heikkeni sitten edelleen vuonna 1996.

Kun ulkomainen kysyntä vahvistui ja efektiiviset valuuttakurssit alkoivat heiketä vuoden 1996 puolivälissä, euroalueen ulkopuolelle suuntautuva vienti elpyi kahdesta kolmeen neljänestä ennen kuin BKT:n määrä alkoi kasvaa. Viennin positiiviset vaikutukset yhdessä sekä lyhyiden että pitkien korkojen laskun kanssa palauttivat suotuisat olosuhteet investointien ja myöhemmin myös työllisyyden ja kulutuksen vahvistumiselle.

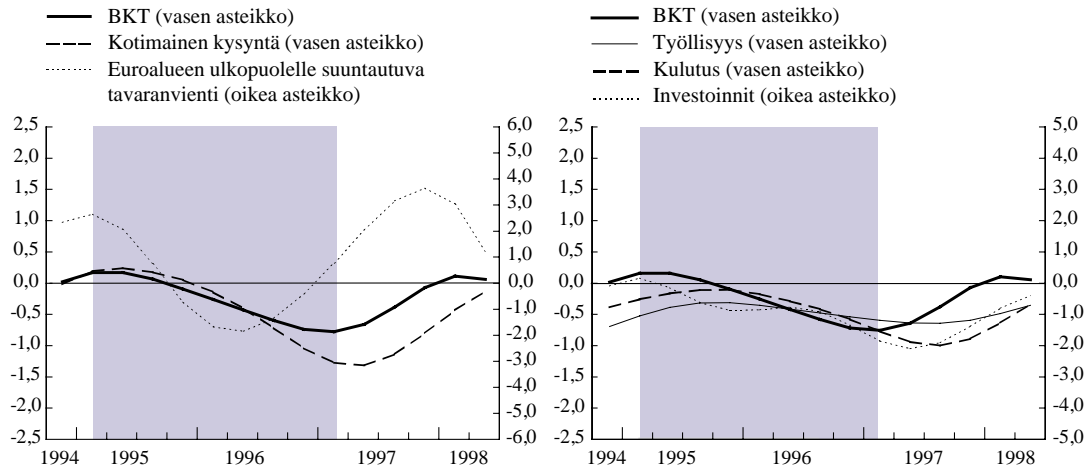
1990-luvun lopun suhdannesykli

1990-luvun lopun syklissä BKT:n suhdannevaihtelut johtuivat lähes kokonaan vientisektorin kehityksestä. Euroalueen ulkopuolelle suuntautuva vienti supistui paljon voimakkaammin kuin aiemmissa suhdannesykleissä, ja poikkeama tren-

Kuvio 2.

Vienti ja investoinnit keskeisinä kasvutekijöinä 1990-luvun puolivälissä

(poikkeama trendistä prosentteina, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

distä laski noin 8 prosenttiyksikköä suhdannehuipusta aallonpohjaan (ks. kuvion 3 vasen puoli) verrattuna noin 4,5 prosenttiyksikön eroon 1990-luvun puolivälissä ja noin 2 prosenttiyksikön eroon 1990-luvun alussa. Kotimaan kehitys oli vakaata koko ajanjakson ajan, ja kasvu hidastui vain vähän vuoden 1998 loppua kohden. Eriyisesti yksityisen kulutuksen suhdannekasvu oli edelleen vakaata (ks. kuvion 3 oikea puoli), kun taas investoinnit ja työllisyys eivät supistuneet lainkaan. Kulutuksen, investointien ja työllisyy-

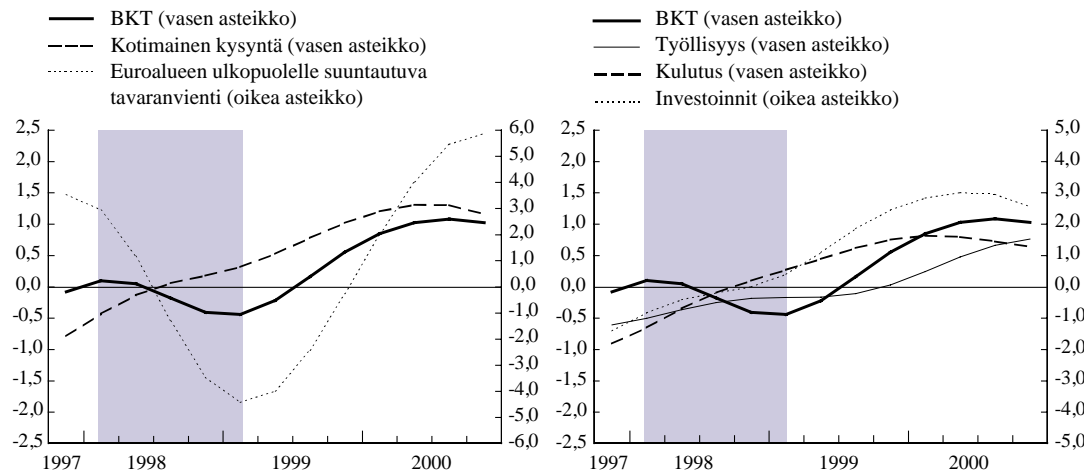
den kehitys poikkeaa sen vuoksi siitä kiinteästä yhteydestä, joka näiden muuttujien ja BKT:n välillä on havaittu keskimäärin olevan. Lisäksi BKT:n kasvun hidastuminen oli varsin lyhytaikaista ja vähäistä.

Vuoden 1997 lopussa Aasian kehittyvien markkinatalouksien kriisin vaikutukset ja rahoitusmarkkinoiden levottomuus Venäjällä olivat kyllin voimakkaita heikentääkseen merkittävästi ulkoista ympäristöä, ja se johti euroalueen BKT:n kas-

Kuvio 3.

Suurta vaihtelua ulkomaisessa kysynnässä, mutta kotimainen kysyntä pysyi vahvana 1990-luvun lopulla

(poikkeama trendistä prosentteina, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

vun taittumiseen 1–2 neljänestä myöhemmin. Useat tekijät tukivat kuitenkin vahvana säilynyttä kotimaista kysyntää. Erona 1990-luvun aiempiin laskukausiin euroalueen maiden välisten kiinteiden valuuttakurssien luoma vakaus todennäköisesti osaltaan ylläpiti kotimaista kysyntää. Devalvaatoriskin puuttuminen poisti yhden mahdollisen epävaus- ja epävarmuustekijän, joka oli tukahduttanut kasvua esimerkiksi vuonna 1995. Lisäksi kotimaista kysyntää tuki korkojen laskun jatkuminen vuonna 1998 ja vuoden 1999 alussa ennen rahaliiton alkamista ja pian sen jälkeen. Investointien vahva kehitys on puolestaan todennäköisesti liittynyt investointien vähäisyyteen aiempina vuosina ja tieto- ja viestintätekniikkasektorin maailmanlaajuiseen kehitykseen.

4 Päätelmät

Euroalueen 1990-luvun suhdannekehitystä analysoitaessa voidaan tunnistaa monia keskimääräisiä piirteitä. Ensinnäkin BKT:n menoerien kehitys vastaa enimmäkseen melko tarkkaan BKT:n määrän kehitystä, mutta eroja on volatiliteetissa ja vaihtelujen ajoittumisessa BKT:n suhdannesykliin nähden. Toiseksi analyysin tulokset tukevat sitä tavanomaista käsitystä, että työllisyyden ja työttömyyden suhdannekehitys yleensä seuraa suhdannesykliä viipeellä. Kolmanneksi analyysin tulokset viittaavat siihen, että teollisuustuotanto vaikuttaa merkittävästi BKT:n määrän suhdannekehitykseen.

1990-luvun yksittäisten syklien tarkastelu vahvistaa, että joitakin keskimääräisiä piirteitä voidaan havaita säännöllisesti mutta että kussakin yksittäisessä syklissä näkyy erityistekijöiden vaikutus. Jotkin keskimääräiset piirteet, kuten työmarkkinamuuttujien viivasteinen luonne, näyttävät vaikuttaneen kaikissa 1990-luvun yksittäisissä sykleissä, kun taas useissa muuttujissa havaittiin myös erityispiirteitä. Vaikka esimerkiksi yksityisen kulutuksen suhdannekehitys seuraa yleensä tarkkaan BKT:n kehitystä keskimäärin ainoastaan yhden neljänneksen viipeellä, se voi myös kehittyä syklillä erillään. Näin tapahtui 1990-

Yksityisen kulutuksen keskeytymätön suhdanne-
luonteinen kasvu taas kuvasti olennaisilta osiltaan työllisyyden vahvuutta ja inflaation hidastumista, jotka auttoivat ylläpitämään vahvaa kulutusta ja kuluttajien luottamusta.

Kun ulkomainen kysyntä piristyi jälleen vuoden 1999 alussa, euroalueen ulkopuolelle suuntautuva vienti koheni ja BKT:n määrän kasvu kiihtyi. Euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin poikkeuksellisen vahvaa suhdannenousua vuosina 1999–2000 vauhdittivat maailmantalouden epätavallisen voimakas elpyminen ja hintakilpailukyvyyn paraneminen. Hintakilpailukyvyyn paraneminen liittyi euron efektiivisen valuuttakurssin pitkittyneeseen heikkenemiseen.

luvun lopun laskusuhdanteessa, kun kulutuksen suhdannekasvu jatkui. Keskeinen ero syklien välillä liittyi ulkomaisen ja kotimaisen kehityksen väliseen suhteeseen. Yleensä ulkomaisen kysynnän kehitys ja sen vaikutus euroalueen vientiin ovat vaikuttaneet keskeisesti BKT:n määrän suhdannesyklin käynnistymiseen, mutta syklien syvyys ja kesto ovat lopulta määrättyneet kotimaisen kysynnän kehityksen perusteella. Tässä mielessä 1990-luvun alun ja puolivälin taantumukset kuvastivat lähinnä kotimaisen kysynnän eivätkä niinkään ulkomaisen kysynnän heikkoutta. Lisäksi 1990-luvun lopun kehitys osoitti, että ulkomaisen kysynnän häiriöt aiheuttavat vain pieniä suhdannereaktioita niin kauan kuin kotimainen kysyntä pysyy vahvana.

Kaiken kaikkiaan analyysi on osoittanut, että suhdannekehityksen keskimääräiset piirteet voivat olla käyttökelpoinen vertailukohta mutta että erityiset tapahtumat saattavat kuitenkin johtaa suhdannesyklin poikkeamiseen keskimääräisestä kehityksestä. Tämä merkitsee sitä, että suhdanneanalyysia ja ennusteita tehtäessä on otettava huomioon erityisolot, jotka voivat aiheuttaa eroja syklin ja keskimääräisen suhdannekehityksen välillä.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa

Euroopan unionin (EU) laajentuminen on ensimmäisen hakijamaajoukon osalta viimeisessä vaiheessa. Neuvottelujen odotetaan päättyvän tämän vuoden loppuun mennessä. Nykyisten suunnitelmien mukaan nämä maat voivat liittyä Euroopan unioniin liittymissopimusten ratifioinnin jälkeen vuonna 2004. EU:hun liittyytään nämä maat liittyvät myös talous- ja rahaliittoon euroalueen ulkopuolisina maina, ja niiden keskuspankit tulevat osaksi Euroopan keskuspankkijärjestelmää (EKPJ). Sen jälkeen kun nämä maat ovat saavuttaneet Maastrichtin sopimuksen kriteerien mukaisen kestävän lähentymisen, ne ottavat euron käyttöön ja niiden keskuspankit tulevat osaksi eurojärjestelmää.

Eurojärjestelmä osallistuu EU:n laajentumisprosessiin omaan toimivaltaansa eli keskuspankkitoimintaan kuuluvilla aloilla. Osallistumismuotona on jatkuva vuoropuhelu, jota käydään sekä poliittisesta että teknisestä näkökulmasta. Vuoropuhelun tavoitteena on uusien keskuspankkien integroiminen EKPJ:hin ja myöhemmin eurojärjestelmään. Vuoropuheluun kuuluvia asioita ovat keskuspankkien kannalta tärkeät politiikan osa-alueet, kuten makrotalouden kehitys, raha- ja valuuttapolitiikan strategiat, rahoitusmarkkinoiden rakenne ja keskuspankkien riippumattomuus. Lisäksi siihen kuuluu tekninen yhteistyö hakijamaiden keskuspankkien kanssa useilla aloilla, kuten maksujärjestelmät, oikeudelliset asiat ja tilastot.

Tässä artikkelissa kuvataan eurojärjestelmän ja hakijamaiden keskuspankkien välisen vuoropuhelun rakennetta ja sisältöä. Artikkelista käy ilmi, että hakijamaat ovat edistyneet huomattavasti matkallaan kohti EU:n ja myöhemmin euroalueen jäsenyyttä. Artikkelissa esitetään myös joitakin jäljellä olevia poliittisia haasteita.

I Johdanto

EU:hun liittymisestä neuvottelee parhaillaan 12 maata: Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro. Myös Turkki on virallinen jäsenehdokas, mutta EU ja Turkki eivät vielä ole aloittaneet liittymisneuvotteluita, joten Turkkia ei tässä artikkelissa käsitellä. Näiden 12 maan jäsenyysneuvottelut ovat edistyneet huomattavasti viimeisen vuoden aikana, ja Laekenissa joulukuussa 2001 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa vahvistettiin, että neuvottelut pyritään saattamaan päätökseen kymmenen maan eli kaikkien muiden kuin Bulgarian ja Romanian kanssa vuoden 2002 loppuun mennessä.

Hakijamaiden on jäseneksi tultuaan hyväksyttävä EU:n koko säännöstö, vaikka neuvotteluissa voidaankin sopia siirtymäajoista, mikä tarkoittaa, että jotkin säädökset tulisivat voimaan uusissa jäsenvaltioissa vasta tietyn ajan kuluttua. Tähän mennessä siirtymäajoista on sovittu vain muutamissa asioissa. Neuvotteluteknisesti EU:n säännöstö on jaettu 31 osa-alueeseen. Eurojärjestel-

män kannalta kaksi tärkeintä osa-aluetta ovat EMUa koskevat säädökset, joihin kuuluu mm. keskuspankin riippumattomuuden periaate, ja pääoman vapaata liikkumista koskevat säädökset. Muut eurojärjestelmän kannalta tärkeät osa-alueet liittyvät yhteismarkkinoihin, joista mainittakoon tavaroiden, palvelujen ja henkilöiden vapaa liikkuvuus ja kilpailupolitiikka. Kaikista EU:n säännöstön 31 osa-alueesta oli kesäkuun 2002 puoliväliin mennessä alustavasti sovittu noin kolmesta neljäsosasta hakijamaiden kanssa ryhmänä. EMUa ja pääoman vapaata liikkuvuutta koskevista osa-alueista oli sovittu kaikkien muiden hakijamaiden paitsi Romanian kanssa.

Eurojärjestelmä ei osallistu suoraan liittymisneuvotteluihin, vaikka sitä kuullaan keskuspankkitoimintaan liittyvissä asioissa. Tämän lisäksi eurojärjestelmä on aloittanut yksityiskohtaisen vuoropuhelun hakijamaiden keskuspankkien kanssa liittymisen helpottamiseksi. Seuraavissa luvuissa kuvataan vuoropuhelun rakennetta ja annetaan yleiskatsaus joistakin käsiteltävistä asioista.

2 Hakijamaiden kanssa käytävän vuoropuhelun rakenne

Vuoropuhelu hakijamaiden kanssa jakautuu kahden peruslinjaan, nimittäin johtokunta- ja päällikkötasolla käytävään poliittiseen ja asiantuntijatasolla käytävään tekniseen vuoropuheluun. **Poliittisen vuoropuhelun** ensisijainen tarkoitus on mielipiteitten vaihto yhteisesti kiinnostavista asioista ja ensikäden tietojen vaihto taloudesta ja keskuspankkitoiminnasta. Vuoropuhelun päätapauksia ovat korkean tason seminaarit, jotka EKP järjestää vuosittain yhteistyössä jonkin euroalueen maan kansallisen keskuspankin kanssa. Näihin seminaareihin osallistuu eurojärjestelmään kuuluvien maiden ja hakijamaiden keskuspankkien pääjohtajia ja johtokunnan jäseniä. Ensimmäinen vuotuinen seminaari järjestettiin Helsingissä vuonna 1999 yhdessä Suomen Pankin kanssa, ja siellä muodostettiin pohja säännölliselle poliittiselle ja tekniikkaa käsittelevälle vuoropuhelulle. Seuraava seminaari järjestettiin Wienissä vuonna 2000 yhdessä Itävallan keskuspankin kanssa ja tämän jälkeen Berliinissä vuonna 2001 yhdessä Saksan keskuspankin kanssa. Tämänvuotinen seminaari järjestetään Brysselissä joulukuussa yhdessä Belgian keskuspankin kanssa.

Vuotuisen seminaarin lisäksi hakijamaiden keskuspankkien pääjohtajat ja päälliköt sekä EKP tapaavat säännöllisesti. Näissä tapaamisissa on keskitytty vastaaviin poliittisiin kysymyksiin kuin korkean tason seminaareissakin, kuten raha- ja valuuttakurssipolitiikan strategioihin, inflaation hidastumisprosessiin, reaalityulojen lähentymisen seurauksiin ja keskuspankin riippumattomuuden toteuttamiseen. EU:n laajentumiseen liittyviä asioita on tapaamisissa käsitelty yksityiskohtaisesti, ja useasti ne ovat toimineet alustuksena asiantuntijoiden käymälle, tekniikkaan liittyvälle vuoropuhelulle.

Teknisellä vuoropuhelulla on tarkoitus tukea hakijamaiden keskuspankkien liittymisvalmisteluja tekniseltä ja operatiiviselta kannalta, jotta ne voisivat sujuvasti liittyä EKPJ:hin. Vuoropuhelulla pyritään myös tutustuttamaan hakijamaiden keskuspankit EKPJ:n toimintaan. Teknistä vuoropuhelua on monenlaista: asiantuntijaseminaare-

ja ja työpajoja, asiantuntijoiden kahdenvälisiä tapaamisia, koulutustilaisuuksia, harjoittelujaksoja ja teknistä tukea. Tässä yhteydessä EKP on painottanut erityisesti monenvälisiä tilaisuuksia, joihin osallistuu kaikkien hakijamaiden keskuspankkien edustajia (esim. seminaarit). Kansalliset keskuspankit ovat enimmäkseen keskittyneet kahdenväliseen, räätälöityyn tekniseen yhteistyöhön yksittäisten keskuspankkien kanssa. Euroalueen kaikki kansalliset keskuspankit osallistuvat tekniseen yhteistyöhön. Eräät niistä osallistuvat paljon resursseja vaativiin, useita vuosia kestäviin kumppanuusohjelmiin tiettyjen keskuspankkien kanssa. Toiset keskuspankit puolestaan järjestävät useita erilaisia työpajoja ja koulutusohjelmia.

Teknisessä vuoropuhelussa käsitellään useita operatiivisia asioita, kuten maksujärjestelmiä, oikeudellista perustaa, tilastoja, rahapolitiikan ohjausjärjestelmää, euroseteleitä ja tietotekniikkaa. Useissa tapauksissa eurojärjestelmään kuuluvien maiden keskuspankkien ja hakijamaiden keskuspankkien asiantuntijat ovat yhdessä analysoineet tärkeitä asioita, kuten EU:hun liittymisen oikeudellisten valmistelujen edistymistä, maksujärjestelmiä ja tilastointijärjestelmää.

Edellä mainitun vuoropuhelun lisäksi eurojärjestelmä osallistuu EU:n ja hakijamaiden väliseen **talouspoliittiseen vuoropuheluun**. Tämä vuoropuhelu aloitettiin Ecofin-neuvoston kokouksessa vuoden 2001 alkupuolella, ja sitä koordinoi Euroopan komissio. Vaikka talouspoliittinen vuoropuhelu ei olekaan osa liittymisneuvottelua, sen tarkoituksena on edistää laajentumisprosessia vaihtamalla ennen hakijamaiden liittymistä näkemyksiä EU:n instituutioiden ja hakijamaiden välillä makrotalouspolitiikasta ja rahoitusmarkkinoiden vakaudesta. Talouspoliittisen vuoropuhelun tarkoituksena on myös tutustuttaa hakijamaat EU:n monenvälisen valvonnan menettelytapoihin, koska hakijamaiden on osallistuttava näihin menettelyihin liittymisensä jälkeen. EU:n talouspoliittiseen vuoropuheluun osallistuvat ministerit sekä talous- ja rahoituskomitea, ja kokouksia järjestetään kahdesti vuodessa.

3 Keskeisiä kohtia vuoropuhelusta

Hakijamaiden kanssa käytävässä vuoropuhelussa on käsitelty yksityiskohtaisesti useita poliittisia ja teknisiä asioita. Merkittävimpiä asioita ovat olleet 1) makrotalouksien reaalin lähentymisen, 2) inflaatiokehitys, 3) raha- ja valuuttakurssipolitiikan strategiat, 4) rahoitusmarkkinoiden rakenne ja toiminta, 5) keskuspankin riippumattomuus ja 6) tekninen yhteistyö. Näitä asioita käsitellään seuraavissa kappaleissa.

Makrotalouksien reaalin lähentyminen

Vaikka hakijamaiden väestömäärä onkin kokonaisuudessaan suuri eli yli 100 miljoonaa henkeä, niiden taloudellinen paino on euroalueeseen verrattuna pieni (ks. taulukko 1). Vuonna 2001 hakijamaiden yhteenlaskettu BKT:n arvo oli noin 460 miljardia euroa, mikä on hieman alle 7 % euroalueen BKT:stä. Hakijamaiden BKT asukasta kohden oli keskimäärin 4 400 euroa tämänhetkisinä valuuttakursseilla eli noin 20 % euro-

alueen vastaavasta luvusta. Ostovoimapariteettikurssilla laskettuna hakijamaiden BKT asukasta kohden oli noin 9 100 euroa, mikä on noin 40 % euroalueen vastaavasta luvusta. Vertailun vuoksi todettakoon, että ostovoimapariteettikurssilla laskettuna Kreikan, Portugalin ja Espanjan BKT asukasta kohden oli 60–70 % EU:n keskimääräisestä luvusta silloin, kun maat liittyivät EU:hun.

Koska tuloerot ovat suuret hakijamaiden ja euroalueen maiden välillä, makrotalouksien reaaliin lähentymiseen liittyvät asiat ovat nousseet päällimmäisiksi poliittisessa vuoropuhelussa. Vaikka erilaiset tulotasot ja talouksien erilaiset rakenteet voivat periaatteessa olla sopusoinnussa rahaliittoon osallistumisen kanssa, makrotalouksien reaalin lähentymisen euroalueen kanssa sekä asukasta kohden laskettujen tulojen että talouksien rakenteiden osalta on toivottavaa. Tämä edistää talous- ja rahaliiton sisäistä taloudellista yhtenäisyyttä, yhdentymistä jäsenmaiden välillä ja pienentää osaltaan asymmetristen sokkien riskiä ja niiden vaikutuksia.

Taulukko 1.

Hakijamaiden keskeisiä tietoja (2001)

	Väestömäärä, miljoonaa	Pinta-ala, 1000 km ²	BKT:n arvo, mrd. euroa	BKT asukasta kohden ¹⁾ , euroa	BKT asukasta kohden, % euroalueen ^{1), 2)} keskiarvosta ¹⁾ , vuonna 1995	BKT asukasta kohden, % euroalueen ¹⁾ keskiarvosta ¹⁾ , vuonna 2001
Bulgaria	8,5	111	15	6 087	25	26
Kypros	0,6	9	10	20 028	83	88
Tšekki	10,3	79	63	14 016	62	60
Viro	1,4	45	6	9 406	30	40
Unkari	10,0	93	57	12 208	45	53
Latvia	2,4	65	8	7 021	24	30
Liettua	3,7	65	13	7 517	27	32
Malta	0,4	0	4	13 372	49	58
Puola	38,6	323	197	8 905	36	38
Romania	22,4	238	44	6 050	32	26
Slovakia	5,4	49	22	10 995	46	47
Slovenia	2,0	20	21	16 240	64	70
Yhteensä ³⁾	105,6	1 097	461	9 126	38	39
Kreikka	10,6	132	130	16 432	62	71
Portugali	10,4	92	123	16 622	57	72
Espanja	40,0	506	650	19 964	70	86
Euroalue ³⁾	303,0	2 508	6 811	23 227	100	100

Lähteet: EKP, Euroopan komissio, Eurostat, Maailmanpankki ja IMF:n World Economic Outlook.

1) Ostovoimapariteettikurssilla laskettuna.

2) Kreikan, Portugalin ja Espanjan tiedot ovat siltä vuodelta, jolloin ne liittyivät Euroopan unioniin (Kreikka 1981, Portugali ja Espanja 1986).

3) Painotettu keskiarvo paitsi sarakeissa 1, 2 ja 3.

Taulukko 2.

BKT:n kasvuvauhti

(prosenttia)

	Bulgaria	Kypros	Tšekki	Viro	Unkari	Latvia	Liettua
1995	2,9	6,1	5,9	4,6	1,5	-0,8	3,3
1996	-10,1	1,9	4,3	4,0	1,3	3,3	4,7
1997	-7,0	2,4	-0,8	10,4	4,6	8,6	7,3
1998	3,5	5,0	-1,2	5,0	4,9	3,9	5,1
1999	2,4	4,5	-0,4	-0,7	4,2	1,1	-3,9
2000	5,8	5,1	2,9	6,9	5,2	6,8	3,8
2001	4,2	3,7	3,6	5,4	4,6	7,6	5,9
Keskiarvo 1995–2001	0,2	4,1	2,0	5,1	3,7	4,4	3,7
2002 ²⁾	4,0	2,5	3,4	4,0	3,5	5,0	4,0

	Malta	Puola	Romania	Slovakia	Slovenia	Yhteensä ¹⁾	Euroalue
1995	6,2	7,6	7,1	6,7	4,1	5,6	2,2
1996	4,0	6,0	3,9	6,2	3,5	3,9	1,4
1997	4,9	6,8	-6,1	6,2	4,6	3,2	2,3
1998	3,4	4,8	-4,8	4,1	3,8	2,7	2,9
1999	4,1	4,1	-1,2	1,9	5,2	2,5	2,7
2000	5,2	4,0	1,8	2,2	4,6	3,9	3,5
2001	-1,0	1,1	5,3	3,3	3,0	3,0	1,5
Keskiarvo 1995–2001	3,8	4,8	0,9	4,4	4,1	3,5	2,4
2002 ²⁾	3,9	1,4	4,2	3,6	3,1	2,8	0,9–1,5

Lähteet: Euroopan komissio, Eurostat ja EKP.

1) Painotettu keskiarvo (painotettu vuoden 1995 BKT:llä).

2) Arvioita (Euroopan komissio hakijamaiden osalta ja EKP euroalueen maiden osalta).

Tässä yhteydessä eurojärjestelmä on korostanut, että talouksien reaalista ja nimellistä lähentymistä pitäisi edistää yhtäaikaaisesti ja reaalin lähentyminen ei saisi tapahtua nimellisen kustannuksella. Nimellisellä lähentymisellä tarkoitetaan tällöin inflaatiovauhdin asteittaista hidastumista hintavakauden tavoitteen mukaiseksi. Edistämällä talouksien reaalista lähentymistä rakenteellisilla uudistuksilla hakijamaat voivat itse asiassa tukea myös talouksien nimellistä lähentymistä. Rakenteelliset uudistukset parantavat kasvunäkymiä ja kohentavat talouksien tarjontapuolta hyödyke- ja työmarkkinoiden lisääntyneen joustavuuden myötä. Myös hakijamaiden talouskasvunäkymät kohentuisivat, ja siten talouksien reaalin lähentyminen edistyisi, kun nimellinen lähentyminen edistyy, inflaatio-odotukset kiinnitetään ja ns. inflaatioharha pienenee.

Reaalitulojen lähentyminen on kuitenkin ollut verrattain hidasta viime vuosina. Vuoden 1995 jälkeen BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti on ollut hakijamaissa kokonaisuutena ottaen yleensä nopeampaa kuin euroalueella, mutta ero on enimmäkseen ollut pieni (ks. taulukko 2). Esimerkiksi vuonna 2000 tämä ero oli 0,4 prosenttiyksikköä ja vuonna 2001 ero oli 1,5 prosentti-

yksikköä. Vuosina 1998–1999 tämä ero oli ollut jopa hieman negatiivinen. Kehitys viittaa siihen, että joissakin hakijamaissa, kuten Bulgariassa ja Romaniassa, uudistuksia ei vielä ole saatettu loppuun. Kehitykseen ovat vaikuttaneet myös kotimaisten ja ulkoisten kriisien vaikutukset Bulgariassa, Tšekissä ja Romaniassa vuosina 1996–1999 ja Venäjän kriisi vuonna 1998. Suuret erot reaalityuloissa viittaavat siihen, että hakijamaiden euroaluetta nopeammasta talouskasvusta huolimatta tulojen lähentyminen voi kestää vielä pitkään sen jälkeen, kun hakijamaat ovat liittyneet EU:hun tai euroalueeseen.

On huomattava, että tulojen lähentymisen kokonaiskuvasta eivät näy huomattavat erot eri hakijamaiden välillä. Ostovoimapariteettikurssilla laskettuna tulot asukasta kohden vaihtelivat suuresti. Vuonna 2001 tulotaso Bulgariassa oli 26 % euroalueen keskimääräisestä tuloitasosta ja Kyproksessa 88 % (ks. taulukko 1). Myös tulojen lähentymisen nopeus vaihtelee huomattavasti. Esimerkiksi Viron, Unkarin ja Maltan tuloero euroalueeseen nähden on pienentynyt noin 10 prosenttiyksikköä vuodesta 1995, ja muissa hakijamaissa tuloero ei ole pienentynyt tai se on jopa suurentunut.

Makrotalouksien reaalin lähentyminen tarkoittaa kuitenkin muutakin kuin tulotasojen lähentymistä. Se tarkoittaa myös sitä, että hakijamaiden talouksien rakenteet on sopeutettava nykyistä lähemmäksi euroalueen talouksien rakenteita, hakijamaiden on perustettava tarvittavat instituutiot ja otettava käyttöön parhaat kansainväliset käytännöt useilla aloilla (kilpailupolitiikka, yrityshallinto, rahoitusmarkkinalainsäädäntö jne.). On rohkaisevaa havaita, että hakijamaat ovat edistyneet huomattavasti näiden suhteen. Esimerkiksi Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankin (EBRD) julkaisema markkinatalousindikaattori osoittaa, että hakijamaat ovat yleisesti ottaen hyvin lähellä markkinataloutta (ks. kuvio 1). Tässä indikaattorissa otetaan huomioon, kuinka pitkällä ovat uudistukset yritysten yksityistämisen ja uudelleenjärjestelyjen, markkinoiden ja kaupankäyntijärjestelmien mukauttamisen ja rahoituslaitosten uudistamisen suhteen. Hakijamaat ovat edistyneet erityisen hyvin kahden ensiksi mainitun suhteen yritysten yksityistämisen, hintojen vapauttamisen ja kaupankäynti- ja valuuttakauppajärjestelmien uudistamisen myötä. Rahoituslaitosten uudistaminen on kuitenkin vielä kesken pääasiassa siksi, että arvopaperimarkkinoiden ja muiden rahoituslaitosten kuin pankkien osalta on vielä uudistuksia tekemättä.

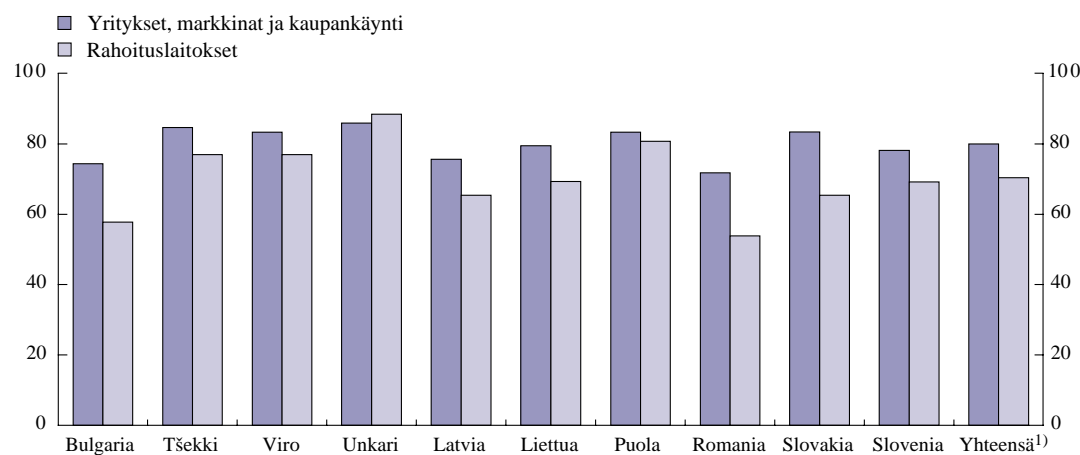
Talouksien reaalin lähentyminen edellyttää myös hakijamaiden talouksien yhdentymistä euroalueen kanssa. Myös tällä alueella edistys on ollut nopeampaa kuin tuloerojen perusteella voitaisiin päätellä. Hakijamaiden taloudet ovat yhdentyneet euroalueen kanssa merkittävästi enemmän kuin muutamaa vuotta aiemmin. Tähän ovat vaikuttaneet kaupankäynnin ja rahoitusmarkkinoiden kytkökset sekä makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden vakaus. Osittain tästä syystä Argentiinan ja Turkin viimeaikaiset kriisit eivät juuri vaikuttaneet hakijamaihin.

Hakijamaiden on kuitenkin jatkettava rakenteellisia uudistuksia markkinatalouteen siirtymisen saattamiseksi loppuun sekä talouskasvun ja hyvän hallintotavan edistämiseksi. Hakijamaiden on erityisesti jatkettava toimia hintojen vapauttamiseksi, omistusoikeuksien takaamiseksi, yrityshallinnon kehittämiseksi ja päätöksenteon siirtämiseksi valtion toimielimiltä markkinaosapuolille. Yritys- ja rahoitussektorin rakenteelliset uudistukset ovat myös tärkeitä investointi-ilma piirin parantamiseksi, hyvien liiketoimintakäytäntöjen edistämiseksi ja rahoitusmarkkinoiden vakauden vakiinnuttamiseksi. Työmarkkinoiden uudistuksia tarvitaan talouden tarjontapuolen olojen kohentamiseksi erityisesti siksi, että työt-

Kuvio 1.

Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankin markkinatalousindikaattori (2001)

(indeksi 100 = hyvin toimiva markkinatalous)

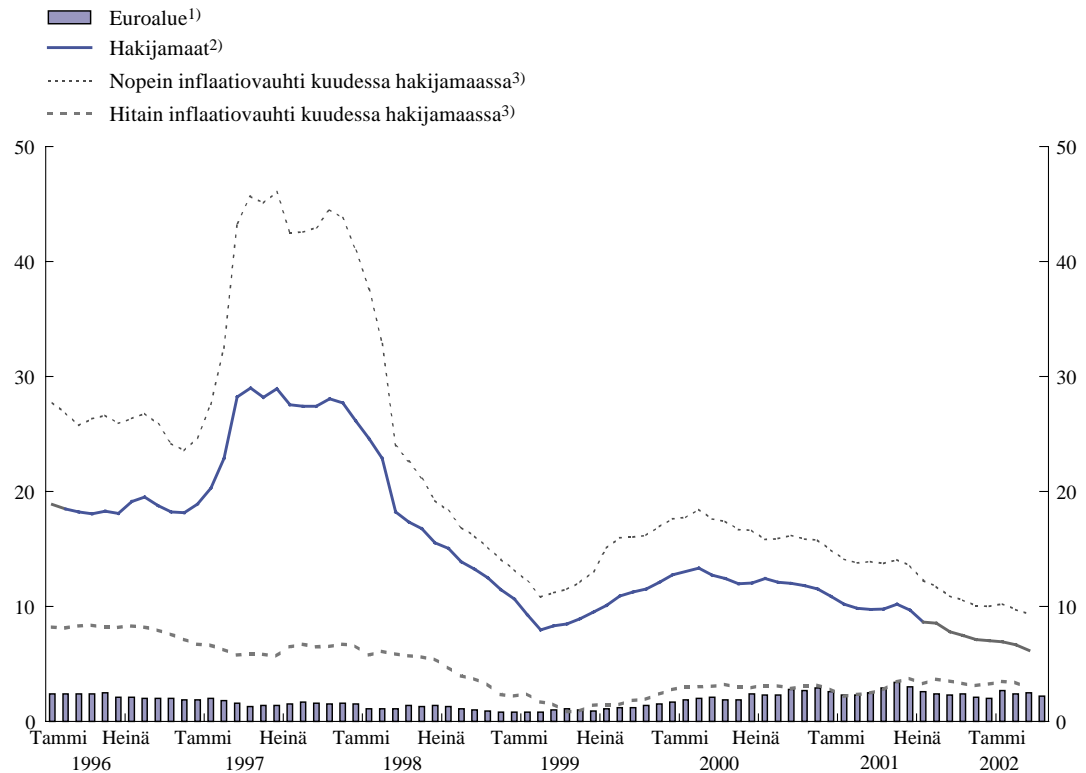
Lähteet: Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankki ja EKP:n laskelmat.

1) Painottoman keskiarvo.

Kuvio 2.

Kuluttajahintainflaatio

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: EKP, Eurostat ja IMF:n International Financial Statistics.

1) YKHI-inflaatio.

2) Painotettu keskiarvo (painotettu vuoden 1996 BKT:llä). Bulgarian tietoja ei ole laskettu mukaan tammikuun 1996 ja tammikuun 1998 väliseltä ajalta.

3) Hakijamaiden kuuden nopeimman ja kuuden hitaimman inflaatiiovauhdin painottamaton keskiarvo. Bulgarian tietoja ei ole laskettu mukaan tammikuun 1996 ja tammikuun 1998 väliseltä ajalta.

tömyysaste on viime vuosina noussut jyrkästi joissakin hakijamaissa.

Inflaatiokehitys

Hakijamaiden inflaatiiovauhdit ovat merkittävästi hidastuneet viime vuosina ja myös inflaatiiovauhtien maidenväliset hajonnat ovat pienentyneet selvästi (ks. kuvio 2). Joissakin maissa inflaatio on hidastunut kaksinumeroisista luvuista tai jopa hyperinflaatiosta verrattain hitaaksi onnistuneiden makrotalouden vakauttamisohjelmien myötä. Näissä ohjelmissa käytettiin monissa tapauksissa ulkoisia ankkureita. Romaniaa lukuun ottamatta hakijamaiden inflaatiot ovat hidastuneet yksinumeroisiin lukuihin vuonna 2001 (ks. taulukko 3). Edistymisestä huolimatta

hakijamaiden inflaatiiovauhdit (keskimäärin noin 9 %) olivat vuonna 2001 merkittävästi nopeammat kuin euroalueella, vaikka tänä vuonna inflaatiiovauhtien ennustetaan jatkavan hidastumistaan.

Poliittisen vuoropuhelun aloittamisesta asti hintakehitys on ollut keskeinen käsiteltävä asia. Koska päämääränä on, että hakijamaat ottavat euron käyttöön, niiden on täytettävä Maastrichtin kriteerit. Siten inflaatiokehitys ja talouksien nimellinen lähentyminen euroalueeseen ovat edelleen tärkeimmät käsiteltävät asiat.

Inflaation hidastuminen asteittain lähemmäksi euroalueen inflaatiiovauhtia on ratkaisevan tärkeää erityisesti siksi, että siten hintavakaus saadaan vakiinnutettua. Inflaation hidastuminen verrattain hitaasta hitaaksi on kuitenkin haasteel-

lista, kuten vuonna 2000 havaittiin, kun inflaation hidastuminen keskeytyi tilapäisesti. Hakijamaiden inflaatiovauhtien välillä on edelleen eroja, mihin ovat vaikuttaneet useat tekijät. Monet näistä tekijöistä liittyvät laajenemisprosessiin ja johtuvat pääasiassa hintojen vapauttamisesta ja sääntelyn purkamisesta. Inflaatiopaineita ovat myös aiheuttaneet indeksiehtojen käyttö palkkasopimuksissa, sitkeästi korkeina pysyvät inflaatio-odotukset ja kysyntää kasvattanut raha- ja finanssipolitiikka. Tässä yhteydessä Tšekin, Unkarin, Puolan ja Slovakian lipsumiset finanssipolitiikassa aiheuttavat huolta, koska ne voivat uhata vaivalla saavutettua edistymistä kohti vakautta.

Edellä mainittujen tekijöiden lisäksi inflaatioeroihin on merkittävästi vaikuttanut ns. Balassa–Samuelson-vaikutus, koska hakijamaiden euroaluetta suurempi tuottavuuden kasvu nopeuttaa inflaatiota erityisesti kiinteän valuuttakurssin maissa.¹ On olemassa merkkejä siitä, että

kyseistä Balassa–Samuelson-vaikutusta esiintyy hakijamaissa ja sen merkitys voi jopa kasvaa, jos tuottavuuden kasvu nopeutuu esimerkiksi EU-jäsenyyden tukemana. Useimpien empiiristen tutkimusten mukaan Balassa–Samuelson-vaikutuksen osuus hakijamaiden ja euroalueen viime vuosien inflaatioeroihin on kuitenkin vähäinen.²

- ¹ Balassa–Samuelson-vaikutus esiintyy, kun tuottavuuden kasvu on avoimella sektorilla suljettua sektoria nopeampaa – kuten yleensä on – ja tämä johtaa suljetun sektorin tuotteiden suhteellisten hintojen nousuun. Avoimen sektorin tuottavuuden kasvu yleensä nostaa kyseisen sektorin palkkoja, ja koska työvoiman oletetaan liikkuvan sektorilta toiselle, niin myös suljetun sektorin palkat nousevat. Koska suljetun sektorin palkat nousevat vaikka tuottavuus ei kasva, tämä nostaa suljetun sektorin tuotteiden kustannuksia ja hintoja, mikä nostaa kokonaishintaindeksiä.
- ² O. Arratibel, D. Rodriguez Palenzuela and C. Thimann (2002) *Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a new Keynesian perspective*, EKP:n Working Paper 132, M. De Broeck and T. Slok (2001) *Interpreting real exchange rate movements in transition countries*, IMF:n Working Paper WP/01/156; R. Corker and R. van Elkan (2000) *Exchange rate regimes in selected advanced transition economies*, IMF, SM/00/43, A. Simon and M. Kovacs (1998) *Components of the real exchange rate in Hungary*, Unkarin keskuspankin Working Paper 1998/3.

Taulukko 3.

Kuluttajahintainflaatio

(prosenttimuutos, ajanjakson keskiarvo)

	Bulgaria	Kypros	Tšekki	Viro	Unkari	Latvia	Liettua
1995	62,1	2,6	9,2	28,8	28,3	25,0	39,7
1996	121,6	3,0	8,8	23,1	23,4	17,6	24,6
1997	1058,4	3,6	8,5	10,6	18,3	8,4	8,9
1998	18,7	2,2	10,6	8,2	14,2	4,7	5,1
1999	2,6	1,6	2,1	3,3	10,0	2,4	0,8
2000	10,3	4,1	3,9	4,0	9,8	2,7	1,0
2001	7,4	2,0	4,7	5,7	9,2	2,5	1,2
2002 ²⁾	7,5	3,1	3,9	4,1	5,2	3,0	2,7
	Malta	Puola	Romania	Slovakia	Slovenia	Yhteensä ¹⁾	Euroalue ³⁾
1995	4,0	28,1	32,2	9,9	12,6	24,3	2,4
1996	2,5	19,8	38,8	5,8	9,7	22,7	2,2
1997	3,1	15,1	154,8	6,1	9,1	68,5	1,6
1998	2,4	11,7	59,1	6,7	8,6	16,1	1,1
1999	2,1	7,3	45,8	10,6	6,6	10,5	1,1
2000	2,4	10,1	45,7	12,0	10,8	12,5	2,3
2001	2,9	5,5	34,5	7,3	9,4	9,1	2,5
2002 ²⁾	2,6	4,0	26,0	4,1	7,5	6,7	2,1–2,5

Lähteet: EKP, IMF:n International Financial Statistics ja Euroopan komissio.

1) Painotettu keskiarvo (painotettu vuoden 1995 BKT:llä).

2) Arvioita (Euroopan komissio hakijamaiden osalta ja EKP euroalueen maiden osalta).

3) YKHI-inflaatio.

Raha- ja valuuttakurssipolitiikan strategiat

Eurojärjestelmä ja hakijamaiden keskuspankit keskustelevat säännöllisesti myös raha- ja valuuttakurssipolitiikan strategioista. Keskusteluissa tarkastellaan esimerkiksi raha- ja valuuttakurssipolitiikan merkitystä makrotalouden vakauden saavuttamisen kannalta sekä suurten ja herkästi vaihtelevien pääomanliikkeiden hallintaa. Pohdittavana on myös hakijamaiden osallistuminen valuuttakurssimekanismiin (ERM II) tulevaisuudessa, ja siinä yhteydessä arvioidaan niiden valuuttakurssijärjestelmien yhteensopivuutta ERM II:n vaatimusten kanssa.

Koska kaikkien hakijamaiden voidaan katsoa olevan pieniä avoimia talouksia, keskustelu on pitkälti keskittynyt valuuttakurssipolitiikan strategioihin. Kunkin maan strategiassa on yleensä otettu huomioon maan muu talouspolitiikka ja yleinen talouskehitys. Useimmat siirtymätaloudet sitoivat siirtymävaiheen alkuajoina valuuttansa joko kiinteästi tai tiukasti ohjatusti johonkin ulkoiseen valuuttaan. Kiinteän valuuttakurssin järjestelmää pidettiin tehokkaana välineenä hallita inflaatio-odotuksia. Monet maat ovat 1990-luvun puolivälistä lähtien siirtyneet vähitellen joustavampien valuuttakurssien järjestelmiin. Kun huomioon ei oteta Tšekkiä ja Slovakiaa vuosina 1997–1998, valuuttakurssipolitiikan muutokset eivät ole liittyneet valuuttakriiseihin vaan pikemmin siihen, että on ennakoitu taloudellisen tilanteen muutoksia, kuten pääomanliikkeiden kasvua.

Hakijamaiden nykyiset valuuttakurssipolitiikan strategiat ovat hyvin erilaisia: valuuttakatejärjestelmästä aina valuutan vapaaseen kelluntaan (ks. taulukko 4). Bulgariassa, Virossa ja Liettuassa on käytössä valuuttakatejärjestelmä, jossa valuutta on kiinnitetty euroon, Latviassa ja Maltassa on tavanomainen valuuttakorikiinnitys, ja Kypros ja Unkari ovat sitoneet valuuttansa yksipuolisesti euroon jossain määrin ERM II:n kaltaista järjestelyä jäljitellen (keskuskurssi on ilmoitettu virallisesti ja vaihteluvälinä on $\pm 15\%$). Romaniassa, Slovakiassa ja Sloveniassa on käytössä ohjattu kellunta, ja Tšekissä ja Puolassa valuutta kelluu vapaasti.

Viime vuosina euron merkitys tärkeimpänä viitevaluuttana on kasvanut sekä sellaisissa valuuttakurssijärjestelmissä, joissa valuutta on kiinnitetty euroon, että niissä ohjatun kellunnan järjestelmissä, joissa euro on viitevaluuttana. Muiden viitevaluuttojen sijaan valuuttoja on yhä useammin kiinnitetty euroon tai on siirrytty ohjattuun kelluntaan, jossa euro on tärkein viitevaluutta. Muutoksiin ovat olleet syynä hakijamaiden ulkomaankaupan ja rahoitusmarkkinoiden yhä tiiviimpi integroituminen euroalueeseen ja euron käyttöönottoon tähtäävään perimmäiseen tavoitteeseen liittyvät institutionaaliset vaatimukset. Tuorein esimerkki euron aiempaa suuremmasta merkityksestä on Liettuan päätös purkaa valuuttakatejärjestelmänsä dollarikiinnitys ja kiinnittää maan valuutta euroon helmikuussa 2002.

Myös hakijamaiden rahapolitiikan strategiat ovat keskenään hyvin erilaisia. Maat, joissa on käytössä kiinteän valuuttakurssin järjestelmä, joutuvat luonnollisesti ohjaamaan rahapolitiikkaa valuuttakurssitavoitteen mukaan. Jotkin maat, kuten Puola ja Tšekki, ovat valinneet rahapolitiikan strategialleen inflaatiotavoitteen. Unkarissa on yhdistetty inflaatiotavoite ja ERM II:ta jäljittelevä valuuttakurssipolitiikka, ja Slovenia käyttää rahagregateille määriteltyjä tavoitteita.

Hakijamaiden raha- ja valuuttakurssipolitiikka on yleensä edistänyt merkittävästi makrotalouden vakautta ja inflaation hidastumista, kiinnittänyt inflaatio-odotuksia ja siten luonut edellytyksiä kestäväälle talouskasvulle. Kaikissa strategioissa on kuitenkin ollut omat varjopuolensa: esimerkiksi ulkoinen kilpailukyky on saattanut vaarantua tai kasvavien, volatiilien pääomanliikkeiden hallinnassa ja inflaatiotavoitteiden saavuttamisessa on saattanut ilmetä vaikeuksia. Rakenteelliset häiriöt ovat myös hankaloittaneet rahapolitiikan harjoittamista esimerkiksi vaikeuttamalla inflaatiotavoitteen saavuttamista.

Joillakin hakijamailla on ollut myös vaikeuksia löytää sopiva tasapaino raha-, finanssi- ja rakennepolitiikan välillä. Esimerkiksi Tšekissä, Unkarissa, Puolassa ja Slovakiassa julkisen talouden budjettitavoitteista on viime vuosina lipsuttu huolestuttavasti, ja monissa maissa kohdattiin lisäksi takaiskuja rakennemuutosohjelmien toteuttamisessa. Näistä syistä rahapolitiikkaa on jouduttu

Taulukko 4.**Hakijamaiden valuuttakurssipolitiikka ja rahapolitiikan strategiat**

	Valuuttakurssijärjestelmä ¹⁾	Valuuttayksikkö	Huomautuksia
Valuuttakatejärjestelmä			
Bulgaria	Kiinnitys euroon	Bulgarian lev	Otettu käyttöön vuonna 1997
Viro	Kiinnitys euroon	Viron kruunu	Otettu käyttöön vuonna 1992
Liettua	Kiinnitys euroon	Liettuan liti	Otettu käyttöön vuonna 1994, kiinnitys dollariin purettu helmikuussa 2002, jolloin liti kiinnitettiin euroon.
Valuuttakurssin tavanomainen kiinnitys			
Latvia	Kiinnitys SDR:ään	Latvian lati	Vaihteluväli ± 1 %
Malta	Kiinnitys valuuttakoriin	Maltan liira	Valuuttakori (USD, EUR, GBP), vaihteluväli ± 0,25 %
ERM II:ta jäljittelevä valuuttakurssin yksipuolinen kiinnitys			
Kypros	Kiinnitys euroon, vaihteluväli ± 15 %	Kyproksen punta	
Unkari	Kiinnitys euroon, vaihteluväli ± 15 %	Unkarin forintti	Valuuttakurssitavoitteen lisäksi inflaatiotavoite: 2,5–4,5 % vuoden 2003 loppuun mennessä
Ohjattu kellunta			
Romania	Ohjattu kellunta	Romanian leu	Valuuttakoria (USD, EUR) käytetään epävirallisesti vertailukohteena
Slovakia	Ohjattu kellunta	Slovakian koruna	
Slovenia	Ohjattu kellunta	Slovenian tolar	Rahapolitiikan tavoite: euroa käytetään epävirallisesti viitevaluuttana
Riippumaton kellunta			
Tšekki	Vapaa kellunta	Tšekin koruna	Inflaatiotavoite: 2–4 % vuoden 2005 loppuun mennessä
Puola	Vapaa kellunta	Puolan zloty	Inflaatiotavoite: 2–4 % vuoden 2003 loppuun mennessä

Lähteet: IMF ja kansalliset keskuspankit.

¹⁾ IMF:n luokittelu.

pitämään kireämpänä kuin muutoin olisi ollut tarpeen.

Useimmat maat ovat jo mukauttaneet valuuttakurssijärjestelmänsä tulevaa liittymistä ERM II:een silmällä pitäen. ERM II:ssa euro on ainoa viitevaluutta, eikä siinä voida hyväksyä liukuvia kiinnityksiä, vapaata kelluntaa tai kiinnityksiä muihin valuuttoihin. EKP katsoo, etteivät valuuttakatejärjestelmät korvaa osallistumista ERM II:een. Näin ollen valuuttakatejärjestelmää käyttävien maiden edellytetään osallistuvan ERM II:een kahden vuoden ajan ennen euron käyttöönottoa. Jos kuitenkin valuuttakatejärjestelmä

perustuu euroon ja se arvioidaan kestäväksi, maata ei välttämättä veloiteta muuttamaan järjestelmänsä kahdesti eli päästämään ensin valuuttansa kellumaan ERM II:n vaihteluvälin puitteissa ja kiinnittämään se myöhemmin takaisin tiukasti euroon. Tällaiset maat voisivat siis osallistua ERM II:een siten, että valuuttakatejärjestelmä toimisi yksipuolisena sitoumuksena, mikä lisäksi kurinalaisuutta ERM II:ssa. EKP on kuitenkin painottanut, että tällaista järjestelyä pohditaan tapaus kerrallaan ja että keskuskurssista euroon nähden on päästävä yhteiseen sopimukseen.

Rahoitussektorin rakenne ja toiminta

Vaikka hakijamaiden rahoitussektorit ovat merkittävästi muuttuneet kymmenen viime vuoden aikana, ne eivät edelleenkään ole täysin kehittyneitä. Useimmissa maissa alkuasetelmana oli yhden pankin järjestelmä ja käytännössä pääomamarkkinat puuttuivat kokonaan. Tämä ei koske Kyprosta ja Maltaa, jotka eivät ole siirtymämaita. Vielä nykyään monissa rahoitusjärjestelmissä rahoituksen välitys on vähäistä, pankkisektorilla on hallitseva ja pääomamarkkinoilla vähäpätöinen asema, ulkomaista omistusta on paljon ja arvopapereiden likviditeetti on useilla markkina-ohkoilla huono.

Pankkikeskeisyys merkitsee useimmissa hakijamaissa, että muu rahoitussektori on kehittynyt heikosti. Kotimaiset pääoma- ja osakemarkkinat ovat usein pienet ja epälikvidit, eikä jälkimarkkinoilla ole paljon kaupankäyntiä. Esimerkiksi BKT:hen suhteutettu osakkeiden markkina-arvo oli hakijamaissa noin 16 % vuonna 2001, kun se euroalueella oli 72 % (ks. taulukko 5). Pankkisektori puolestaan on useimmissa maissa valtaosin ulkomaalaisomistuksessa, ja esimerkiksi Bulgariassa, Tšekissä ja Virossa lähes kaikki pankit ovat ulkomaalaisten omistuksessa. Ulkomaisen sijoittajien asema on keskeinen myös muilla

markkina-ohkoilla, kuten valuutta-, osake- ja joukkovelkakirjamarkkinoilla, ja suuret kotimaiset yritykset hankkivat rahoitusta usein ulkomaisista pankeista tai ulkomaisilta pääomamarkkinoilta.

Useimpien maiden pankkisektorin voidaan yleisesti katsoa olevan vakaa ja toimivan riittävän pääoman turvin. Tästä huolimatta rahoituksen välitys on edelleen varsin vähäistä jopa niissäkin maissa, joissa rahoitusmarkkinat ovat kehittyneimmät (Tšekissä, Unkarissa ja Puolassa). BKT:hen suhteutettuna pankkien saamisten määrä on vain neljänneksen ja kotimaisten luottojen määrä kolmanneksen euroalueen vastavasta luvusta. Markkinoiden muillakin lohkoilla kuten valuutta-, raha-, joukkovelkakirja- ja osakemarkkinoilla on melko vähän likviditeettiä.

Hakijamaiden keskuspankkien kanssa käytävässä vuoropuhelussa on tähdennetty, että rahoitussektoreita (maksujärjestelmät mukaan lukien) on tärkeää kehittää edelleen vaarantamatta kuitenkaan rahoitusjärjestelmän vakauden saavuttamista. Vakaat ja hyvin toimivat pankkisektorit, pääomamarkkinat ja maksujärjestelmät ovat keskeisiä rahapolitiikan tehokkuuden kannalta, koska ne lujittavat rahapolitiikan välittymisprosessia. Rahoitussektorin kehittyminen voisi myös edistää reaalista lähentymistä. Talouskehityksel-

Taulukko 5.

Hakijamaiden rahoitussektorin rakenne

	Pankkien saamiset ¹⁾ , % BKT:stä	Kotimainen luotonanto ²⁾ , % BKT:stä	Julkiselle sektorille myönnetty luoto ²⁾ , % kotimaisesta luotonannosta	Yksityiselle sektorille myönnetty luoto ²⁾ , % kotimaisesta luotonannosta	Osakkeiden markkina-arvo ¹⁾ , % BKT:stä
Bulgaria	44	21	29	71	4
Kypros	249	137	13	87	69
Tšekki	126	61	20	80	16
Viro	72	43	4	96	27
Unkari	61	42	22	78	19
Latvia	77	25	21	79	9
Liettua	32	18	34	66	10
Malta	224	147	20	80	37
Puola	66	39	34	66	14
Romania	30	13	40	60	3
Slovakia	96	67	54	46	19
Slovenia	79	56	30	70	30
Kaikki	76	44	29	71	16
Euroalue	265	135	21	79	72

Lähteet: EKP, IMF:n kansainväliset rahoitustilastot, kansalliset viranomaiset ja International Federation of Stock Exchanges (FIBV).

1) Vuoden 2001 lopun tietoja.

2) Vuoden 2000 lopun tietoja.

le ja rakennemuutoksille olisi nimittäin eduksi, jos olisi tehokkaasti käytettävissä useita erilaisia rahoitusinstrumentteja. Talouskasvun ja työpaikkojen syntymisen kannalta usein keskeisessä asemassa olevat pienet ja keskisuuret yritykset ovat pääomanhankinnassaan yleensä erityisen riippuvaisia kotimaisista rahoitusmarkkinoista ja saattavat siksi hyötyä eniten rahoitussektorien kehittymisestä ja tehostumisesta.

Rahoitussektorin rakenteeseen ja toimivuuteen liittyvien kysymysten odotetaan olevan jatkosakin hakijamaiden kanssa käytävän vuoropuhelun pääteemoja. Euroalueen laajentumista silmällä pitäen pankkisektoria ja rahamarkkinoita on tärkeää kehittää myös siksi, että voidaan parantaa rahapolitiikan välittymistä. Rahoitussektorin vakauden säilyttämiseksi on syytä entisestään vahvistaa instituutiorakennetta ja lainsäädäntöä sekä tehostaa hallintoa ja valvontaa. Olennaista on myös käynnistää euroalueen ja hakijamaiden valvontaviranomaisten välinen yhteistyö.

Keskuspankin riippumattomuus

Keskuspankin riippumattomuus on hintavakauden saavuttamiseen ja ylläpitämiseen tähtäävän talouspolitiikan kannalta olennainen asia. EU:n jäsenyys velvoittaa hakijamaita huolehtimaan, että niiden keskuspankkilainsäädäntö on perustamisopimuksen mukainen ja täyttää keskuspankkien riippumattomuudelle määritellyt institutionaaliset, henkilöihin liittyvät ja taloudelliset tunnusmerkit.

Hakijamaiden keskuspankit ovat säännöllisesti toimittaneet EKP:lle keskuspankkien asemaa koskevat lakiesityksensä, joiden sopusointuisuutta EU:n vaatimusten kanssa EKP arvioi. Kaikki hakijamaat ovat joko muuttaneet keskuspankkilakejaan muutamana viime vuonna tai parhailaan muuttavat niitä EU:n vaatimusten mukaisiksi. Lainsäädännön mukauttamisessa on tähän mennessä edistytty huomattavasti. Etenkin Kypros, Tšekki, Latvia, Liettua, Slovakia ja Slovenia ovat pitkällä valmisteluissaan. Useimmat muutkin maat ovat edistyneet tässä asiassa, joskin niiden on yhä hiottava keskuspankkilakejaan tai perustuslakejaan joiltakin osin, jotta ne olisivat täysin sopusoinnussa perustamissopimuksen

kanssa. Monet hiottavista asioista liittyvät henkilöitä koskevaan tai taloudelliseen riippumattomuuteen. Keskuspankkien perussääntöjen tarkistamisen ohella on myös tärkeää huolehtia siitä, että muutetut lait pannaan täysimääräisesti täytäntöön ja että keskuspankin riippumattomuutta ei ole ainoastaan muodollisesti taattu, vaan sitä myös kunnioitetaan talouspolitiikan päivittäisessä toteuttamisessa.

Keskuspankkien perussääntöjen muutosprosessi ei ole sujunut täysin kitkatta kaikissa hakijamaisissa. Tšekin keskuspankkilain muutoksia vastustettiin aluksi parlamentissa vuonna 2001, ennen kuin asia ratkaistiin lopulta vuonna 2002. Sittemmin Unkarin ja Puolan parlamentit ovat keskustelleet keskuspankkilakejaan koskevista muutosesityksistä, jotka voisivat tosiasiallisesti vähentää keskuspankin toiminnallista itsenäisyyttä. Koska tällaiset muutokset saattavat heikentää olennaisesti keskuspankkien mahdollisuuksia pyrkiä hintavakauteen, niiden hyväksyminen olisi vakava huolenaihe liittymisprosessissa.

Tekniset valmistelut

Hakijamaiden keskuspankkien kuulumisen tulevaisuudessa EKPJ:hin ja eurojärjestelmään vaatii keskuspankkipolitiikan vahvistamisen lisäksi merkittäviä teknisiä valmisteluja. Koska valmistelut saattavat vaatia useita vuosia, hakijamaiden keskuspankit ovat jo aloittaneet ne monissa asioissa. EKP ja kansalliset keskuspankit ovat avustaneet tässä prosessissa antamalla hakijamaiden keskuspankeille tilaisuuden tutustua EKPJ:n ja eurojärjestelmän toiminnalliseen ja operatiiviseen välineistöön ja tarjoamalla asiantuntijatason tukea eri aloilla. Tekninen valmistelu ja eurojärjestelmän ja hakijamaiden keskuspankkien välinen yhteistyö kattaa kaikki keskuspankkitoiminnot ja tukeutuu huomattavasti myös kansallisten keskuspankkien resursseihin. Vuodesta 2000 lähtien on toteutettu noin 800 yhteistyöprojektiä. Seuraavassa tarkastellaan viime vuosien teknistä yhteistyötä tärkeimmillä osa-alueilla.

Maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien perusrakenteita ja menettelyjä on muutettu tai niitä parhailaan muutetaan, jotta liittyminen EU:n toimintaympäristöön sujuisi kit-

katta. EKP täsmensi valmistelujen painopiste-alueita vuonna 1999 julkaisemassaan raportissa EU:n jäsenyyttä hakevien maiden maksu- ja selvitysjärjestelmistä. Valmisteluissa on sittemmin edistytty merkittävästi. Useimmat perusrakenteet ja menettelyt sekä niitä koskeva sääntely on mukautettu tai niitä mukautetaan parhaillaan EU:n vaatimuksiin, mikä on usein edellyttänyt huomattavia investointeja. Maksujärjestelmiä kehitetään valmistelemalla reaaliaikaisten bruttoselvitysjärjestelmien käyttöönottoa, ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä kehitetään luomalla menettelyitä, joiden ansiosta toimitus maksua vastaan -periaatteen käyttöönotto ja tehokas vakuushallinta ovat mahdollisia. Seurantaraportti näissä asioissa edistymisestä julkaistaan vuoden 2002 jälkipuoliskolla.

Keskuspankin riippumattomuuden toteuttamisen ohella eurojärjestelmän näkökulmasta tärkein lainsäädäntöön liittyvä valmistelutyö on ollut rahoitusmarkkinalainsäädännön muuttaminen yhdenmukaiseksi EU:n säännösten kanssa. Tämä lainsäädäntö koskee esimerkiksi pääomien vapautta liikkuvuutta ja maksujen vapautta, pankki- ja sijoituspalvelujen ja arvopaperikauppaan liittyvien palvelujen tarjoamista ja vakuuksia koskevia sääntöjä. Tavoitteena on myös yhdenmukaistaa rahoituspalveluja koskevaa lainsäädäntöä. Näkemyksiä näistä lakiasioista voidaan vaihtaa säännöllisesti seminaareissa, joita eurojärjestelmä on järjestänyt hakijamaiden kansallisten keskuspankkien virkamiehille. Lisäksi eurojärjestelmästä (sekä EKP:stä että kansallisista keskuspankeista) on nimetty eri maihin keskittyviä asiantuntijoita, jotka seuraavat tiiviisti lakimuutoksia, tarjoavat neuvontaa ja laativat epävirallisia lausuntoja valmisteilla olevasta lainsäädännöstä.

Tilastoyhteistyön painopiste on ollut asioissa, joista EKP vastaa yksin tai yhdessä Euroopan komission ja Eurostatin kanssa. Kyse on etenkin raha- ja pankkitilastoista sekä maksutasetilastoista. Yhteistyö on painottunut valmisteluihin, joiden ansiosta hakijamaat voivat aikanaan tuottaa laadukkaita tietoja vastaavalla tavalla kuin euroalueen jäsenmaissa. EKP on osallistunut yhteistyöhön myös julkaisemalla useita teknisiä käsikirjoja tilastojen kehittämistä hakijamaissa. Hakijamaat ovat edistyneet huomattavasti tilastojensa muuttamisessa EKP:n vaatimusten mu-

kaisiksi. Tämänhetkinen tilanne on eri asioissa erilainen sen mukaan, mikä on kunkin muutoksen valmistelu-aika ja asiakokonaisuuden edellyttämä tärkeysjärjestys. Maksutasetilastoinnissa kaikki maat ovat ottaneet käyttöön IMF:n maksutasekäsikirjan standardit. Useimmat maat laativat kuukausittaisen maksutaseen, kaikki laativat valuuttavarantoa koskevan tilaston vähintään kuukausittain, ja yhtä lukuun ottamatta kaikki laativat säännöllisesti kattavan tilaston ulkomaisesta varallisuusasemasta. Raha- ja pankkitilastoihin liittyvässä työssä tarkastellaan parhaillaan rahalaitoksia ja joitakin muita rahoituksen välittäjiä koskevia tietoja. Monet hakijamaat ovat jo valmistautuneet hyvin rahalaitosten tasetilastojen varten, ja pitkällä ovat myös valmistelut, joiden ansiosta tilastotietoja voidaan toimittaa EKP:n tilastointiin yhteensopivassa muodossa.

Rahapolitiikkaa tukeviin operatiivisiin kysymyksiin kuten rahapolitiikan välineistöön liittyvä yhteistyö on tiivistynyt huomattavasti aivan viime aikoina. Jotkut hakijamaat ovat jo ottaneet käyttöön rahapolitiikan välineitä ja menettelyjä, jotka ovat samankaltaisia kuin eurojärjestelmässä käytössä olevat. Avomarkkinaoperaatioita sekä maksuvalmius- ja vähimmäisvarantojärjestelmiä muutetaan parhaillaan monissa maissa eurojärjestelmän käytäntöjen mukaisiksi. Hakijamaat ovat myös alkaneet aktiivisesti perehtyä eurojärjestelmän valuuttavarannon sijoituskäytäntöihin.

Setelien liikkeeseenlaskuun liittyvän yhteistyön painopiste oli viime aikoihin asti käteisen euron käyttöönotossa. Euron käyttöönottoa tarkasteltiin sekä teknisten valmistelujen että viestintänäkökohtien kannalta. Asia oli erityisen kiinnostava monille hakijamaille, joilla oli hallussaan huomattavia määriä euroalueen maiden kansallisia seteleitä. Sekä kahdenvälisesti että EKP:n järjestämissä seminaareissa käytiin intensiivisiä keskusteluja, jotka edistivät käteisrahan vaihdon onnistumista näissä maissa. Vastaavanlaista yhteistyötä tehdään euroseteleiden väärentämisen ehkäisemiseksi.

Myös tietotekniikkaan liittyvä valmistelutyö on alkanut. Hakijamaiden keskuspankit perehdyttään teknisiin sovelluksiin, joilla nämä keskuspankit kytketään EKP:n tietotekniseen infrastruk-

tuuriin. Tarkoitus on, että hakijamaiden keskuspankit ja EKP voivat näin vaihtaa tietoja ja luotamuksellisia asiakirjoja heti liittymisestä lähtien. Valmistelujen tässä vaiheessa on erityisen tär-

keää luoda turvallinen sähköinen viestintäkanava. Tähän liittyvät tekniset valmistelut ovat jo meneillään.

4 Päätelmät

Hakijamaat ovat viime vuosina edistyneet huomattavasti makrotalouden vakauttamisessa, talouksiensa muuntamisesta markkinatalouksiksi ja talouksiensa yhdentämisessä euroalueen kanssa kauppaj- ja rahoitussuhtein. Lähestyvä EU-jäsenyys ja euron käyttöönotto tulevaisuudessa ovat siten jo vaikuttaneet merkittävästi niiden talous-, raha- ja valuuttakurssipolitiikkaan sekä myös ohjanneet poliittisia päätöksentekijöitä ja markkinaosapuolia.

Hakijamaat ovat edistyneet erityisesti inflaation hidastamisessa ja rahoitusmarkkinoiden vakauttamisessa. Talouden rakenteita lähennetään jatkuvasti EU:n talouksien rakenteisiin muuttamalla tuotantorakenteita, yksityistämällä ja vapauttamalla markkinoita. Kaupankäynnin ja rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen on myös pitkällä. Reaalitulojen lähentyminen on sitä vastoin ollut melko hidasta. Makrotalouden vakauttaminen ja rakenteelliset uudistukset ovat kuitenkin edis-

tyneet, mikä on auttanut luomaan pohjaa inflaatiota kiihdyttämättömälle kestäväälle talouskasvulle. Hakijamailla on kuitenkin vielä haasteita. Niiden on lähennettävä inflaatiovauhtejaan edelleen euroalueeseen nähden, makrotalouden vakaus on vakiinnutettava jopa aiempaa suurempien ja vaihtelevampien pääomavirtojen aikana, ja taloutta ja rahoitusmarkkinoita on kehitettävä edelleen. Tässä yhteydessä on tärkeää, että jäljellä olevat rakenteelliset uudistukset toteutetaan ja uudistusten suhteen ei taannuta, etenkin ei keskuspankin itsenäisyyden suhteen.

EKP:lle ja eurojärjestelmälle on ensiarvoisen tärkeää ohjata liittymisprosessia keskuspankinäkökulmasta, ja ne ovat asettaneet merkittävästi resursseja tähän tehtävään. Valmisteluja tehostetaan lähitulevaisuudessa sen varmistamiseksi, että hakijamaiden keskuspankit voivat sujuvasti liittyä EKP:hin ja myöhemmin eurojärjestelmään.

Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys

Suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät pääomanliikkeet euroalueen ja muiden maiden välillä ovat lisääntyneet merkittävästi 1990-luvun lopusta lähtien. Fuusiot ja yritysostot ovat vaikuttaneet suoriin sijoituksiin, kun taas euroalueen ja ulkomaiden välisiin arvopaperisijoitusvirtoihin – vaikka ne ovatkin keskinäisessä suhteessa suoriin sijoituksiin – vaikuttivat pääasiassa riskien hajauttaminen ja odotukset yritysten suhteellisesta kannattavuudesta. Vuosina 1998–2001 (tältä ajalta on saatavissa koko euroaluetta koskevia tietoja) suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten yhteenlasketut nettopääomavirrat olivat varsin vientivoittoiset: pääoman yhteenlaskettu nettovienti oli vuositasolla keskimäärin 126 miljardia euroa. Virrat suuntautuivat varsinkin Yhdysvaltoihin. Nettovienti väheni kuitenkin asteittain tänä aikana, ja euroalueen rahoitusvirtojen koostumus vaihteli merkittävästi etenkin osake- ja velkapaperisijoitusten kesken. Arvopaperisijoituksiin näyttävät vaikuttaneen useat tekijät: talous- ja rahaliiton (EMU) muodostamiseen liittyvät odotukset vuonna 1998, euroalueella olevien liikkeeseenlaskijoiden joukkolainaemissioiden huomattava lisääntyminen vuodesta 1999 lähtien, vuoteen 2000 ulottunut markkinoiden optimistisuus yhdysvaltalaisen yritysten kannattavuuden suhteen varsinkin ns. uuden talouden sektorilla, Yhdysvaltain ja euroalueen korkoerojen kaventuminen vuosina 1999 ja 2000 sekä kasvava epävarmuus maailmantalouden näkymien suhteen vuoden 2000 lopussa ja vuonna 2001.

1 Johdanto

Koko 1990-luvulle oli tunnusomaista maailmanlaajuisten ja varsinkin euroalueen rahoitusmarkkinoiden jatkuva ja laajamittainen yhtenäistymisen. Rahoitusmarkkinoiden vapauttamisen ja tieto- ja viestintätekniikan kehityksen ansiosta sijoittajien on ollut entistä helpompaa käydä kauppaa kansainvälisillä markkinoilla, mikä on johtanut tuntuviin arvopaperisijoitusvirtoihin eri maiden välillä. Lisäksi maailmanlaajuinen kilpailu on lisännyt euroalueen ja muiden maiden yritysten välisiä fuusioita ja yritysostoja, jotka ovat olleet syynä suorien sijoitusten voimakkaaseen kasvuun.

Tässä artikkelissa tarkastellaan, miten euroalueen ja ulkomaiden väliset suoriin sijoituksiin ja arvo-

paperisijoituksiin liittyvät pääomavirrat ovat kehittyneet ja mitkä tekijät niihin ovat vaikuttaneet. Yhteenlasketut virtatiedot on koottu euroalueen maksutasetilaston rahoitustaseosasta. Rahoitustase sisältää suoria sijoituksia ja arvopaperisijoituksia koskevat transaktiot euroalueella olevien ja ulkomailla sijaitsevien talousyksiköiden välillä (ks. kehikko), mutta ei euroalueen maiden välisiä liiketoimia. Näitä tietoja on saatavissa vuodesta 1998 lähtien. Yksityiskohtaisemmat tiedot kahdenvälisistä pääomanliikkeistä euroalueen ja Yhdysvaltojen sekä euroalueen ja Japanin välillä on koottu Yhdysvaltojen ja Japanin kansallisista tilastolähteistä.

2 Euroalueen suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen viimeaikainen kehitys

Fuusiot ja yritysostot vaikuttivat ratkaisevalla tavalla euroalueen ja ulkomaiden välisten suorien sijoitusten kehitykseen 1990-luvun lopussa. Euroalueen yritykset ovat usein vahvistaneet asemiaan kansainvälisillä markkinoilla ja päässeet hyötymään paikallisesta teknologisesta osaamisesta ja asiantuntemuksesta tekemällä yhteistyötä ulkomaisten yritysten kanssa ja sijoittamalla

niihin pääomaa. Vuosina 1998–2001 (tältä ajalta on saatavissa koko euroaluetta koskevia tietoja) euroalueen yritykset tekivät suoria sijoituksia ulkomaille vuosittain keskimäärin 275 miljardin euron arvosta, ja suurin osa sijoituksista oli oman pääoman ehtoisia osakesijoituksia (ks. taulukko 1 ja tilasto-osan taulukko 8.4). Suosituin sijoituskohte oli yhdysvaltalaiset yritykset. Myös ulko-

Taulukko I.

Euroalueen ulkomaiset rahoitusvirrat, netto

(mrd. euroa)

	1998	1999	2000	2001	Keskiarvo
Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-191	-159	-88	-68	-126
A. Suorat sijoitukset	-81	-118	15	-105	-72
Saamiset	-173	-317	-385	-228	-275
Velat	92	198	400	123	203
B. Arvopaperisijoitukset	-110	-40	-103	37	-54
Saamiset	-363	-302	-400	-267	-333
Velat	253	262	297	303	279
1. Osakkeet	-12	-67	-243	143	-45
Saamiset	-116	-157	-289	-95	-164
Velat	104	90	46	238	120
2. Velkapaperit	-98	26	140	-106	-10
Saamiset	-247	-145	-111	-171	-169
Velat	149	171	251	65	159
2.1 Joukkolainat	-117	-29	135	-75	-22
Saamiset	-239	-147	-92	-153	-157
Velat	122	117	226	78	136
2.2 Rahamarkkinapaperit	20	55	5	-32	12
Saamiset	-8	1	-19	-18	-11
Velat	28	54	24	-13	23

Lähde: EKP.

Huom. Miinusmerkki osoittaa pääoman nettovientiä euroalueelta. Kreikan tiedot eivät sisälly vuoden 1998 lukuihin.

maiset yritykset pitivät euroaluetta tärkeänä sijoituskohteena ja sijoittautumisalueena. Tarkastelujaksolla pääomaa tuotiin euroalueelle suorina sijoituksina vuosittain keskimäärin 203 miljardin euron arvosta. Näin ollen euroalueen suurien sijoitusten nettopääomavirrat olivat vientivoittoiset koko ajanjakson ajan. Poikkeuksena oli vuosi 2000, jolloin euroalueelle tehtiin yksi erityisen suuri suora sijoitus. Tämän helmikuussa 2000 tehdyn yksittäisen yrityskaupan vuoksi euroalueen maksutaseen erässä ”oma pääoma” näkyi pelkästään tuona kuukautena 158 miljardin euron suuruinen pääoman tuonti ulkomailta.

Euroalueen maksutaseen arvopaperisijoituksista ilmenee, että vuosina 1998–2001 euroalueelta vietiin pääomaa arvopaperisijoituksina nettomääräisesti keskimäärin 54 miljardia euroa vuodessa. Lisäksi osake- ja velkapaperisijoituksille oli ominaista voimakas vaihtelu ja pääomanliikkeiden suunnanmuutokset. Näihin virtoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen onkin varsin hankalaa. Riskien hajauttaminen ja odotukset yritysten suhteellisesta kannattavuudesta maailmanlaajuisesti ja varsinkin Yhdysvalloissa näyttävät kuitenkin olleen tärkeimpiä tekijöitä, jotka

vaikuttivat euroalueen arvopaperisijoitusvirtoihin vuosina 1998–2001.

Kun tarkastellaan arvopaperisijoitusten yksittäisiä eriä, osakesijoituksina euroalueelta vietiin pääomaa tarkastelujaksolla nettomääräisesti keskimäärin 45 miljardia euroa. Tähän keski-

Kuvio I.

Yhdysvaltain ja euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhtien ero

(prosenttiyksikköinä)

Lähteet: BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Yhdysvaltain ja euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhdit on laskettu vertaamalla BKT:n määrää edellisen vuoden vastaavaan neljänneksen BKT:n määrään.

Kehikko.

Euroalueen maksutaseen rahoitustaseosa

Euroalueen maksutaseen rahoitustaseosa jakautuu viiteen pääerään: suoriin sijoituksiin, arvopaperisijoituksiin, johdannaisiin, muihin sijoituksiin ja valuuttavarantoon.

Suorien sijoitusten tarkoituksena on, että yhdessä maassa sijaitseva yritys pyrkii luomaan pysyvän taloudellisen suhteen toisessa maassa sijaitsevaan yritykseen. Kansainvälisten standardien mukaisesti suorien sijoitusten määrittelyyn käytetään ns. 10 prosentin omistusosuusperustetta. Suorissa sijoituksissa on kolme erää: ”oma pääoma” (sisältää varsinkin useat fuusioihin ja yritysostoihin liittyvät transaktiot), ”uudelleen sijoitetut voitot” (”suorien sijoittajien” tuotot, joita ei ole jaettu osinkoina) ja ”muu pääoma” (lähinnä konsernien sisäiset lainat).

Maksutaseen arvopaperisijoituksissa näkyvät kaikki muut arvopapereihin liittyvät transaktiot paitsi ne, jotka tilastoidaan suoriin sijoituksiin ja valuuttavarantoon. Arvopaperisijoituksiin kuuluvat osakkeet ja velkapaperit, joista jälkimmäiset jaotellaan vielä joukkolainoihin ja rahamarkkinapapereihin. Euroalueen saamisten virroilla tarkoitetaan euroalueella olevien sijoittajien transaktioita, jotka liittyvät euroalueen ulkopuolisten yhteisöjen liikkeeseen laskemiin arvopapereihin, kun taas velkojen virroilla tarkoitetaan euroalueella olevien ja euroalueen ulkopuolisten välisiä transaktioita, jotka liittyvät euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

Johdannaiset ovat johonkin tiettyyn rahoitusinstrumenttiin, indikaattoriin tai hyödykkeeseen kytkettyjä rahoitusinstrumentteja, joiden avulla rahoitusmarkkinoilla voidaan käydä kauppaa tietyillä rahoitukseen liittyvillä riskeillä.

Muut sijoitukset sisältävät lainoihin, talletuksiin ja takaisinostosopimuksiin liittyvät transaktiot, ja valuuttavaranto koostuu eurojärjestelmän hallussa olevista ulkomaanvaluutan määräisistä likvideistä ja luottokelpoisista varoista.

Tällä hetkellä euroalueen maksutaseessa ei esitetä maittain eriteltyjä tietoja. Niitä aiotaan koota ja julkistaa vuoden 2004 lopusta lähtien. Tästä syystä tässä artikkelissa käytetään joidenkin vastapuolten maiden (Yhdysvallat ja Japani) julkistamia tilastotietoja, vaikka niihin ja euroalueen maksutasetilastoihin saattaakin liittyä joitakin metodologisia eroja.

arvolukuun sisältyy kuitenkin jonkin verran vastakkaissuuntaista kehitystä, sillä osakesijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti vuosina 1998–2000 kääntyi merkittäväksi nettotuonniksi vuonna 2001 (ks. taulukko 1). Koska huomattava osa osakesijoitusvirroista suuntautui ilmeisesti Yhdysvaltoihin (ks. luku 3), vuosien 1998–2000 kehitykseen on todennäköisesti ollut syynä Yhdysvaltain voimakas talouskasvu vuoden 1990 jälkipuoliskolla (ks. kuvio 1). BKT:n määrän kasvun merkittävä voimistuminen Yhdysvalloissa sai sijoittajat suhtautumaan optimistisesti yhdysvaltalaisen yritysten – varsinkin ns. uuden talouden yritysten – pitkän aikavälin kannattavuuteen. Lisäksi on huomattava, että kun vuonna 2000 pääoman nettovienti euroalueelta osakesijoituksina oli erityisen runsasta, tilastotietoihin vaikutti myös fuusioiden ja yritysostojen selvittäminen

osakkeita vaihtamalla. Tämä osoittaa, että sekä suoriin sijoituksiin että arvopaperisijoituksiin kirjattavat pääomavirrat ovat keskinäisessä suhteessa toisiinsa.

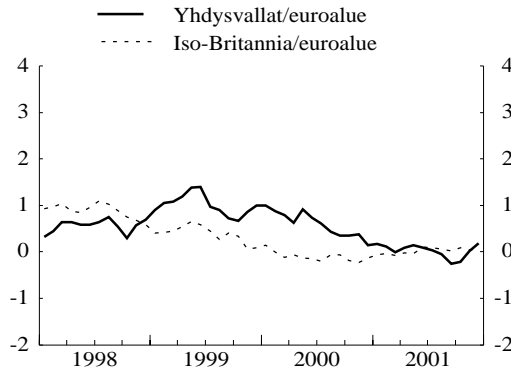
Vuonna 2001 Yhdysvaltojen talouskasvun hidastumisen aiheuttama epävarmuus ja sen vaikutukset muihin talousalueisiin näkyivät osakesijoitusvirroissa: vuonna 2001 euroalueen osakesijoitusten velkapuolelle kirjattiin huomattava 238 miljardin euron suuruinen pääoman tuonti, kun taas euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisiin osakkeisiin vähenivät. Euroalueen osakesijoituksiin liittyikin 143 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti vuonna 2001, kun niihin oli edellisinä vuosina ja varsinkin vuonna 2000 liittynyt huomattavaa pääoman nettovientiä.

Kuvio 2.

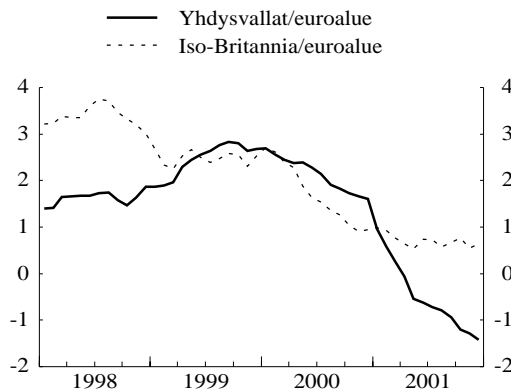
Yhdysvaltain, Ison-Britannian ja euroalueen korkoerot

(kuukausikeskiarvoja, prosenttiyksikköinä)

Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot

Pankkien väliset 3 kuukauden korot

Lähteet: BIS, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Velkapapereihin tehdyt sijoitukset olivat lähes tasapainossa, sillä niihin kirjattiin keskimäärin 10 miljardin euron suuruinen pääoman nettovienti vuosina 1998–2001. Vuosina 1998 ja 2001 velkapaperisijoituksiin liittyvät nettopääomavirrat olivat vientivoittoiset, mutta vuosina 1999 ja 2000 tuontivoittoiset. Vuonna 1998 odotettiin, että EMUn kolmannen vaiheen alkamisen myötä euroalueen joukkolainojen tuotot yhtenäistyisivät, mikä on saattanut johtaa sijoitusten hajauttamiseen ja suojaamiseen. Tämä selittäisi ainakin osittain joukkolainoihin liittyvän pääoman nettovientin euroalueelta. Vuoden 1999 puolivälistä vuoden 2000 loppuun Yhdysvaltojen, Ison-Britannian ja euroalueen välinen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottoero pieneni (ks. kuvio 2) ja euroalueella olevien liikkeeseenlaskijoiden joukkolainaemissiot lisääntyivät voimakkaasti (ks. kuvio 3), mikä johtui ainakin osaksi euron käyttöönotosta, euroalueen yrityssektorin uudelleenjärjes-

telyistä ja aiempaa syvempien ja likvidimpien velkapaperimarkkinoiden syntymisestä Euroopassa. Nämä tekijät ovat saattaneet vaikuttaa siihen, että joukkolainoihin liittyvä pääoman nettovienti väheni vuonna 1999 ja muuttui nettotuonniksi vuonna 2000. Rahamarkkinapapereihin liittyvät transaktiot ovat olleet vaihtelevia euroalueen rahoitustaseen saamis- ja velkapuolella. Euroalueen ulkopuolisten sijoitukset euroalueen rahamarkkinapapereihin ovat kuitenkin vähentyneet maaliskuusta 2000 lähtien. Rahoitusvirtojen pienenemiseen rahamarkkinapapereiden velkapuolella vuonna 2000 ja 2001 vaikuttivat todennäköisesti odotukset Yhdysvaltain, Ison-Britannian ja euroalueen lyhyiden korkojen erojen kehityksestä sekä euron heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin ja Englannin puntaan nähden.

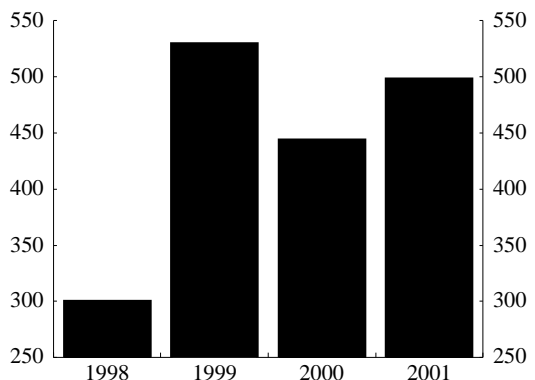
Velkapaperien kumpaankin alaerään liittyi siis pääoman nettovientiä vuonna 2001. Tämä on saattanut olla yhteydessä euroalueen ulkopuolisten odotuksiin pääomavoittojen saamisesta Yhdysvaltain joukkolainamarkkinoilla, kun Yhdysvaltain rahapolitiikkaa kevennettiin vuonna 2001.

Kaiken kaikkiaan euroalueen suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten yhteenlasketut nettopääomavirrat olivat vientivoittoiset vuosina 1998–2001. Tämä yhteenlaskettu pääoman nettovienti on kuitenkin vähentynyt vuodesta 1999 lähtien, ja viime aikoina siihen on vaikuttanut se, että arvopaperisijoituksiin kuuluviin osakesijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti on muuttunut nettotuonniksi.

Kuvio 3.

Euroalueella olevien liikkeeseenlaskijoiden velkapapereiden nettoemissiot

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

3 Euroalueen pääomavirtojen kohde- ja alkuperämaat

Euroalueen maksutaseessa ei vielä eritellä pääomien virtatietoja maittain. Yhdysvaltain ja Japanin tilastolähteitä tarkastelemalla voidaan kuitenkin saada jonkinlainen kuva niiden suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten koosta ja suunnista, joita Yhdysvallat ja Japani ovat tehneet kahdenvälisesti euroalueen kanssa.

Yhdysvallat näyttää olleen euroalueelta suuntautuvien rahoitusvirtojen tärkein kohdema vuosina 1998–2001. Euroalueen ja Yhdysvaltain kahdenväliset pääomavirrat kasvoivat merkittävästi vuosina 1999 ja 2000, mikä ilmenee yhdysvaltalaisen taloustutkimuslaitoksen US Bureau of Economic Analysisin ja kansainvälisestä pääomanliikkeistä raportoivan Yhdysvaltain valtiovarainministeriön alaisen viranomaistahon US Treasury International Capitalin (TIC) tiedoista. Virtojen kasvuun olivat todennäköisesti syynä Yhdysvaltain vahva talouskasvu ja markkinoiden odotukset yhdysvaltalaisen yritysten kannattavuuskehityksen suhteen.

Taulukosta 2 käy ilmi tarkemmin, että vuosina 1998–2001 euroalueen suorat sijoitukset Yhdysvaltoihin olivat vuosittain keskimäärin 107 miljardia euroa, kun Yhdysvaltojen suorat sijoitukset euroalueelle olivat vuosittain keskimäärin 35 miljardia euroa. Suoriin sijoituksiin liittyikin tarkastelujaksolla keskimäärin 71 miljardin euron vuotuinen pääoman nettovienti euroalueelta Yhdysvaltoihin. Pääomaa vietiin nettomääräisesti myös arvopaperisijoituksina euroalueelta Yhdys-

valtoihin (vuosittain keskimäärin 79 miljardia euroa vuosina 1998–2001), sillä euroalueella olevien arvopaperisijoitukset Yhdysvaltoihin olivat keskimäärin 67 miljardia euroa vuodessa, ja Yhdysvallat myivät samana aikana euroalueelle tekemiään arvopaperisijoituksia vuosittain keskimäärin 11 miljardin euron arvosta. Nämä tiedot euroalueen ja Yhdysvaltain kahdenkeskisistä pääomavirroista auttavat ymmärtämään paremmin euroalueen osakesijoitusten kehitystä. Näin ollen se, että euroalueen osakesijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti vuonna 2000 muuttui nettotuonniksi vuonna 2001 (ks. taulukko 1), on todennäköisesti johtunut euroalueelta yhdysvaltalaisiin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten väheneemisestä. Nämä osakesijoitukset vähenivät 91 miljardista eurosta vuonna 2000 yhteensä 35 miljardiin euroon vuonna 2001 (ks. taulukko 2).¹

Euroalueella on myös rahoituksellisia yhteyksiä Japaniin, vaikka ne ovatkin heikommat kuin yhteydet Yhdysvaltoihin. Japanin valtiovarainministeriö on julkistanut vuodesta 1995 lähtien suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyviä virtatietoja seitsemästä euroalueen maasta. Nämä maat ovat Belgia, Saksa, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg ja Alankomaat. Näiden tieto-

¹ Tietoja on tulkittava varoen, sillä tilastollisten menetelmä- ja määritelmäerojen vuoksi Yhdysvaltain tiedot arvopaperisijoituksista eivät ole suoraan vertailukelpoisia euroalueen maksutaseeseen vastaavien tietojen kanssa. Treasury International Capitalin tietojenkeruujärjestelmässä arvopaperikauppojen vastaavuuksia selvitetään transaktioiden toteutuspaikan eikä arvopaperien lopullisten omistajien perusteella.

Taulukko 2.

Euroalueen ja Yhdysvaltain kahdenväliset suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset, netto

(mrd. euroa)

	1998	1999	2000	2001	Keskiarvo
Kahdenväliset suorat sijoitukset	-34	-89	-93	-70	-71
- Yhdysvaltoihin	-74	-113	-131	-109	-107
- Euroalueelle	40	24	38	39	35
Kahdenväliset arvopaperisijoitukset	-65	-67	-133	-50	-79
- Yhdysvaltoihin	-59	-53	-119	-39	-67
- Euroalueelle	-6	-15	-14	-11	-11
1. Osakesijoitukset	-39	-62	-110	-38	-62
- Yhdysvaltoihin	-33	-43	-91	-35	-51
- Euroalueelle	-5	-19	-19	-3	-12
2. Joukkolainasijoitukset	-26	-5	-23	-11	-16
- Yhdysvaltoihin	-26	-9	-28	-3	-17
- Euroalueelle	0	4	5	-8	0

Lähteet: US Bureau of Economic Analysis, Yhdysvaltain valtiovarainministeriö ja EKP:n laskelmat.

Huom. Miinusmerkki osoittaa pääoman vientiä euroalueelta ja pääoman tuontia Yhdysvaltoihin.

Taulukko 3.

Euroalueen ja Japanin kahdenväliset suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset, netto

(mrd. euroa)

	1998	1999	2000	Keskiarvo	Vuoden 2000 alkupuolisko	Vuoden 2001 alkupuolisko
Kahdenväliset suorat sijoitukset	1	-2	-3	-1	0	1
- Japaniin	0	-9	-7	-5	-2	-1
- Euroalueelle (7 maata)	1	6	4	4	2	3
Kahdenväliset arvopaperisijoitukset	63	73	60	65	32	8
- Japaniin	16	18	8	14	2	-2
- Euroalueelle (7 maata)	47	55	52	51	30	10

Lähteet: Japanin valtiovarainministeriö ja EKP:n laskelmat.

Huom. Miinusmerkki osoittaa pääoman vientiä euroalueelta ja pääoman tuontia Japaniin. Euroalueen 7 maata ovat Belgia, Saksa, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg ja Alankomaat.

jen perusteella Japanin ja euroalueen väliset suorien sijoitusten pääomavirrat ovat suhteellisen vähäisiä (ks. taulukko 3).

Arvopaperisijoitukseen liittyi vuosittain keskimäärin 65 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti Japanista euroalueelle vuosina 1998–2001. Japanissa olevat sijoittivat vuosittain keskimäärin 51 miljardia euroa euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin velkapapereihin ja osakkei-

siin, varsinkin joukkolainoihin. Sitä vastoin euroalueella olevat myivät tarkastelujaksona hallussaan olevia japanilaisia arvopapereita vuosittain keskimäärin 14 miljardin euron arvosta. Kun vuoden 2000 alkupuoliskon tietoja verrataan vuoden 2001 alkupuoliskon tietoihin (tuoreimmat tiedot ovat vuoden 2001 alkupuoliskolta), näyttäisi siltä, että Japanin ja euroalueen väliset suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset ovat saattaneet vähentyä koko vuonna 2001.

4 Päätelmät

Euroalueen ja ulkomaiden väliset pääomavirrat kasvoivat voimakkaasti 1990-luvun lopussa. Euroalueen ja ulkomaiden välisiin suoriin sijoituksiin liittyvien pääomavirtojen merkittävään lisääntymiseen vaikuttivat pääasiassa fuusiot ja yrityssuorat, mikä kuvastanee kilpailun kiristymistä maailmanmarkkinoilla. Sen sijaan euroalueen ja ulkomaiden välisiin arvopaperisijoitusvirtoihin – vaikka ne ovatkin keskinäisessä suhteessa suoriin sijoituksiin – vaikuttivat keskeisesti riskien hajauttaminen ja odotukset varsinkin amerikkalaisten yritysten kannattavuudesta. Suoriin sijoituksiin liittyvät euroalueen nettopääomavirrat olivat vientivoittoiset vuosina 1998–2001. Poikkeuksena oli vuosi 2000, jolloin euroalueelle tehtiin yksi suuri sijoitus. Sen sijaan arvopaperisijoituksiin kuuluviin osakesijoituksiin liittyvät nettopääomavirrat olivat vientivoittoiset vuosina 1998–2000 ja tuontivoittoiset vuonna 2001, ja pääasiassa näihin virtoihin vaikuttivat odotukset yhdysvaltalaisen ja euroalueen yritysten suhteellisesta kannattavuudesta.

Euroalueen maksutaseessa oli myös tyypillisenä piirteenä velkapapereihin liittyvien pääomanliik-

keiden suunnanmuutokset. Vuonna 1998 velkapaperisijoitukseen liittyi pääoman nettovientiä euroalueelta, mikä on saattanut johtua euroalueella olevien reagoinnista odotuksiin, että euroalueen joukkolainojen tuotot yhtenäistyivät EMUn kolmannen vaiheen alkamisen myötä. Sitä vastoin velkapaperisijoitukseen liittyvä pääoman nettovienti euroalueelta vuonna 2001 johtui todennäköisesti siitä, että euroalueen ulkopuoliset odottivat saavansa pääomavoittoja Yhdysvaltain velkapaperimarkkinoilla. Vuosina 1999 ja 2000 velkapaperisijoitukseen liittyi puolestaan pääoman nettotuontia euroalueelle, mikä oli seurausta useiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Näistä tekijöistä tärkeimmät olivat euroalueella olevien liikkeeseenlaskijoiden joukkolainoamisoiden voimakas lisääntyminen sekä Yhdysvaltain ja euroalueen pitkien korkojen eron kaventuminen varsinkin vuonna 2000.

Kaiken kaikkiaan euroalueen suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten yhteenlasketut nettopääomavirrat olivat tarkastelujaksona vientivoittoiset. Tämä yhteenlaskettu pääoman nettovienti on kuitenkin vähentynyt vuodesta 1999 lähtien.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

¹ Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Teknisiä huomautuksia	73*
	Yleistä	75*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka on saatavissa cvs-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int).

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeesen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
			3	3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	8,0	4,5	4,9	-	9,6	21,1	4,40	5,44
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	3,6	4,2	5,5	-	7,8	26,2	4,26	5,03
2001 III	3,8	4,4	5,9	-	7,4	27,2	4,28	5,12
2001 IV	5,5	5,7	7,6	-	6,5	27,3	3,45	4,81
2002 I	6,2	6,4	7,7	-	5,7	28,7	3,36	5,13
2002 II	.	.	.	-	.	.	3,45	5,26
2002 helmi	6,2	6,3	7,4	7,5	5,6	28,6	3,36	5,07
2002 maal.	5,9	6,2	7,3	7,4	5,5	25,3	3,39	5,32
2002 huhti	6,8	6,4	7,4	7,5	5,5	25,6	3,41	5,30
2002 touko	7,0	6,8	7,8	.	5,8	.	3,46	5,30
2002 kesä	3,46	5,16

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2000	2,3	5,5	3,2	3,5	5,5	83,8	2,1	8,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	2,5	2,1	3,4	1,5	0,2	83,2	1,4	8,0
2001 III	2,4	1,4	3,7	1,3	-0,4	83,0	1,2	8,0
2001 IV	2,1	-1,0	3,3	0,3	-3,8	81,8	1,0	8,1
2002 I	2,6	-0,9	3,7	0,1	-2,8	80,8	0,8	8,2
2002 II	80,7	.	.
2002 helmi	2,5	-1,1	-	-	-3,3	-	-	8,2
2002 maal.	2,5	-0,8	-	-	-2,3	-	-	8,2
2002 huhti	2,4	-0,8	-	-	-1,2	-	-	8,3
2002 touko	2,0	-0,9	-	-	.	-	-	8,3
2002 kesä	1,7	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2000	-50,2	35,6	17,6	-111,5	378,0	88,2	86,3	0,924
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	10,4	81,8	-104,6	36,5	392,4	91,0	88,0	0,896
2001 III	8,4	24,8	-22,4	49,6	393,4	91,2	88,0	0,890
2001 IV	15,9	35,6	10,1	-0,3	392,4	92,0	88,6	0,896
2002 I	7,3	21,1	-11,5	-43,0	409,0	91,3	88,0	0,877
2002 II	93,9	90,4	0,919
2002 helmi	2,3	8,2	-9,9	-9,9	411,4	91,1	87,7	0,870
2002 maal.	3,9	10,8	-5,9	8,1	409,0	91,2	88,1	0,876
2002 huhti	-4,5	8,2	7,7	11,5	394,2	91,7	88,4	0,886
2002 touko	386,7	93,7	90,2	0,917
2002 kesä	96,4	92,6	0,955

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot
		1	2	3	4	5	6	7	8
2002	helmi 1.	126 801	267 766	21 901	6 498	201 055	141 000	60 000	0
	8.	126 801	267 929	20 878	6 150	189 033	128 998	60 000	0
	15.	126 801	269 623	21 550	5 948	186 017	126 000	60 000	0
	22.	126 801	267 712	21 037	5 330	169 730	107 000	60 000	0
maalis	1.	126 801	266 023	21 985	5 448	183 030	123 001	60 001	0
	8.	126 766	267 945	21 210	5 133	178 014	117 999	60 001	0
	15.	126 869	269 552	22 201	5 229	168 094	108 085	60 001	0
	22.	126 814	269 425	22 411	5 050	170 646	110 087	60 001	0
	29.	139 808	267 653	21 845	5 198	192 716	132 000	60 000	0
huhti	5.	139 808	269 459	20 703	5 322	178 008	117 999	60 000	0
	12.	139 808	266 663	21 218	5 162	163 109	103 000	60 000	0
	19.	139 808	267 964	21 492	5 053	157 009	96 999	60 000	0
	26.	139 502	264 366	23 330	4 854	169 028	108 999	59 999	0
touko	3.	139 502	260 581	23 971	5 223	169 031	109 001	59 999	0
	10.	139 502	261 627	23 914	4 970	174 946	114 923	59 999	0
	17.	139 502	262 163	22 923	5 043	169 022	108 999	59 999	0
	24.	139 458	261 125	23 086	4 983	173 028	113 000	59 999	0
	31.	139 419	259 372	24 085	5 087	178 381	118 002	60 000	0
kesä	7.	139 414	260 127	23 583	5 079	173 309	113 000	60 000	0
	14.	139 414	261 837	22 944	5 135	167 022	106 999	60 000	0
	21.	139 378	263 172	22 001	4 985	175 937	111 999	60 000	0
	28.	128 323	237 959	19 742	4 491	200 958	140 000	59 999	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaistalletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2002	helmi 1.	312 923	134 033	133 974	59	0	0	0	2 116	2 939
	8.	305 434	128 443	128 397	46	0	0	0	2 172	2 939
	15.	296 361	138 276	138 204	72	0	0	0	2 269	2 939
	22.	287 727	132 339	131 839	500	0	0	0	2 119	2 939
maalis	1.	285 800	134 936	134 872	52	0	0	12	2 636	2 939
	8.	284 562	132 856	132 795	46	0	0	15	2 610	2 939
	15.	281 713	134 298	134 226	55	0	0	17	2 443	2 939
	22.	280 237	133 942	133 081	844	0	0	17	2 188	2 939
	29.	287 483	131 372	131 315	53	0	0	4	2 221	2 939
huhti	5.	287 729	132 421	132 396	24	0	0	1	2 264	2 939
	12.	285 822	134 011	133 008	1 002	0	0	1	2 306	2 939
	19.	284 884	134 321	134 307	13	0	0	1	2 166	2 939
	26.	286 516	132 223	132 104	119	0	0	0	2 250	2 939
touko	3.	294 502	129 859	128 775	1 083	0	0	1	2 185	2 939
	10.	297 335	134 275	134 083	191	0	0	1	2 304	2 939
	17.	297 223	133 262	133 231	29	0	0	2	2 195	2 939
	24.	295 202	128 581	128 540	41	0	0	0	2 189	2 939
	31.	299 030	130 158	130 091	55	0	0	12	2 351	2 939
kesä	7.	302 923	132 931	132 859	60	0	0	12	2 472	2 939
	14.	303 602	128 245	128 202	30	0	0	13	2 432	2 939
	21.	304 536	135 049	132 344	2 693	0	0	12	2 249	2 939
	28.	308 753	134 893	134 781	100	0	0	12	2 034	2 939

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luotolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	11	44	531	27 601	68 575	89 397	810 126	2002 helmi	1.
0	15	20	526	27 922	68 577	89 107	796 924		8.
0	16	1	346	28 163	68 576	89 769	796 794		15.
0	2 727	3	233	29 048	68 572	88 938	777 402		22.
0	23	5	391	29 172	68 577	88 743	790 171	maalis	1.
0	11	3	374	29 479	68 580	88 823	786 325		8.
0	5	3	375	29 367	68 590	88 696	778 974		15.
0	547	11	256	29 312	68 622	89 303	781 840		22.
0	704	12	296	29 153	68 639	89 592	814 901		29.
0	1	8	253	29 100	68 611	88 877	800 142	huhti	5.
0	105	4	230	30 051	67 733	88 941	782 916		12.
0	6	4	238	30 288	67 702	89 249	778 804		19.
0	21	9	237	30 463	67 706	89 348	788 835		26.
0	14	17	259	30 135	67 708	87 422	783 833	touko	3.
0	14	10	253	30 330	67 708	88 366	791 617		10.
0	20	4	287	29 933	67 710	88 926	785 510		17.
0	17	12	235	30 161	67 705	89 030	788 812		24.
0	366	13	209	29 930	67 701	89 148	793 333		31.
0	305	4	213	29 944	67 701	89 062	788 433	kesä	7.
0	5	18	231	30 087	67 701	89 192	783 564		14.
0	3 925	13	205	30 220	67 698	90 077	793 674		21.
0	930	29	512	30 481	67 687	90 691	780 845		28.

Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								13	14	15
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
54 483	8 738	2 713	21 300	6 967	75 480	125 316	63 119	810 126	2002 helmi	1.
55 608	8 508	2 589	20 545	6 967	75 324	125 316	63 080	796 924		8.
52 811	8 524	2 623	21 454	6 967	76 198	125 316	63 057	796 794		15.
49 650	8 633	2 599	18 987	6 967	77 016	125 316	63 111	777 402		22.
62 731	8 365	2 847	17 926	6 967	76 560	125 320	63 145	790 171	maalis	1.
61 818	8 294	2 616	19 587	6 967	75 625	125 320	63 132	786 325		8.
52 802	8 691	2 684	22 407	6 967	75 588	125 320	63 123	778 974		15.
57 084	8 489	2 558	22 938	6 967	75 886	125 320	63 293	781 840		22.
74 560	8 675	1 833	22 061	6 990	76 515	136 887	63 365	814 901		29.
59 263	8 500	1 477	22 153	6 990	75 797	136 887	63 722	800 142	huhti	5.
55 955	8 518	1 489	20 024	6 990	64 246	136 887	63 729	782 916		12.
50 964	8 302	1 441	21 003	6 990	65 173	136 887	63 734	778 804		19.
63 552	8 430	1 398	19 124	6 990	64 792	136 887	63 734	788 835		26.
53 269	9 597	1 428	17 841	6 990	64 561	136 887	63 775	783 833	touko	3.
53 628	8 515	1 405	18 929	6 990	64 635	136 887	63 775	791 617		10.
47 272	8 649	1 479	19 441	6 990	65 398	136 887	63 775	785 510		17.
60 721	8 433	1 405	18 757	6 990	62 611	136 887	64 097	788 812		24.
59 922	8 476	1 376	18 216	6 990	62 886	136 887	64 102	793 333		31.
47 953	8 561	1 377	18 619	6 990	62 519	136 887	64 262	788 433	kesä	7.
46 035	8 318	1 423	20 020	6 990	62 407	136 887	64 266	783 564		14.
48 337	8 932	1 423	19 135	6 990	62 934	136 887	64 263	793 674		21.
70 880	8 437	1 641	16 944	6 521	64 431	99 114	64 258	780 845		28.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos	
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko				
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
	marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton koroon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2002 tammi	2.	88 696	31 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	9.	155 890	83 000	-	3,25	3,30	3,32	14
	16.	116 846	22 000	-	3,25	3,31	3,32	14
	23.	146 286	103 000	-	3,25	3,29	3,30	14
	30.	108 013	38 000	-	3,25	3,31	3,32	13
helmi	6.	156 977	91 000	-	3,25	3,30	3,31	14
	12.	90 332	35 000	-	3,25	3,29	3,30	15
	20.	135 530	72 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	27.	127 024	51 000	-	3,25	3,29	3,30	14
maalis	6.	127 212	67 000	-	3,25	3,29	3,30	12
	13.	90 424	41 000	-	3,25	3,27	3,28	14
	18.	107 575	69 000	-	3,25	3,28	3,29	17
	27.	121 842	63 000	-	3,25	3,33	3,34	14
huhti	4.	112 796	55 000	-	3,25	3,30	3,31	13
	10.	112 847	48 000	-	3,25	3,29	3,29	14
	17.	102 694	49 000	-	3,25	3,27	3,28	13
	24.	115 604	60 000	-	3,25	3,30	3,31	14
	30.	106 166	49 000	-	3,25	3,30	3,31	15
touko	8.	108 472	66 000	-	3,25	3,29	3,30	14
	15.	108 733	43 000	-	3,25	3,30	3,30	14
	22.	112 438	70 000	-	3,25	3,33	3,34	14
	29.	114 221	48 000	-	3,25	3,34	3,35	14
kesä	5.	114 258	65 000	-	3,25	3,33	3,34	14
	12.	97 462	42 000	-	3,25	3,31	3,32	14
	19.	112 227	70 000	-	3,25	3,32	3,33	14
	26.	111 439	70 000	-	3,25	3,35	3,36	14
heinä 3.	108 626	57 000	-	3,25	3,33	3,33	14	

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	
2000 heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91	
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91	
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92	
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91	
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91	
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85	
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98	
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91	
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97	
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84	
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91	
maalis 28.	39 976	20 000	-	3,40	3,42	91	
huhti 25.	40 580	20 000	-	3,35	3,36	91	
touko 30.	37 602	20 000	-	3,45	3,47	91	
kesä 27.	27 670	20 000	-	3,38	3,41	91	

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2000 tammi 5. ⁴⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7	
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7	
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1	
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1	
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7	
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3	
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1	

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 4) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2001 touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5
heinä	10 590,4	5 912,2	183,4	199,1	1 312,5	636,2	2 346,9
elo	10 551,6	5 872,7	187,8	190,2	1 309,3	654,1	2 337,6
syys	10 627,3	5 956,0	188,2	191,3	1 315,7	631,6	2 344,6
loka	10 687,8	5 962,3	190,8	196,5	1 313,7	672,4	2 352,2
marras	10 798,1	6 073,4	199,0	191,3	1 300,9	656,5	2 376,9
joulu	10 910,1	6 226,1	204,7	185,0	1 315,2	605,1	2 374,0
2002 tammi	10 952,8	6 195,2	194,7	202,2	1 350,7	610,8	2 399,0
helmi	10 964,1	6 164,7	196,8	196,0	1 337,1	653,2	2 416,3
maalis	11 031,8	6 178,0	202,2	198,4	1 349,9	663,1	2 440,1
huhti	11 076,4	6 176,1	205,1	199,8	1 355,1	699,1	2 441,2
touko ⁶⁾	11 113,1	6 150,6	204,3	206,2	1 355,7	743,1	2 453,2

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko ⁶⁾ , %
	1	2	3	4	5
2001 heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50
syys	125,3	126,0	0,7	0,0	4,27
loka	124,4	125,0	0,6	0,0	3,76
marras	126,1	126,6	0,5	0,0	3,62
joulu	126,4	127,3	0,9	0,0	3,30
2002 tammi	128,7	130,1	1,4	0,0	3,34
helmi	131,7	132,4	0,7	0,0	3,30
maalis	131,3	132,0	0,7	0,0	3,28
huhti	130,6	131,1	0,5	0,0	3,30
touko	131,0	131,5	0,5	0,0	3,30
kesä	131,0	131,7	0,7	0,0	3,33
heinä ⁶⁾	130,7

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittävät varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiti- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2001 touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1				
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3				
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3				
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6				
syys	401,3	147,1	60,0	0,5	3,5	0,4	0,0	335,4	45,2	105,4	126,1	461,9				
loka	389,9	136,7	60,0	1,1	0,0	0,1	0,0	325,2	43,6	93,6	125,1	450,4				
marras	385,0	132,3	60,0	0,2	0,0	0,3	0,0	311,3	46,1	93,1	126,7	438,3				
joulu	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2				
2002 tammi	385,2	118,5	60,0	0,4	3,7	0,6	0,0	344,3	38,3	54,2	130,4	475,2				
helmi	386,0	127,3	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	306,2	49,6	85,2	132,6	438,8				
maalis	386,7	114,6	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	283,3	54,2	91,8	132,1	415,6				
huhti	395,4	112,7	60,0	0,4	0,0	0,2	0,0	285,9	55,9	95,3	131,2	417,3				
touko	397,7	110,6	60,0	0,1	0,0	0,3	0,0	293,7	49,2	93,5	131,7	425,6				
kesä ⁶⁾	396,2	112,6	60,0	0,5	0,0	0,4	0,0	300,8	45,1	91,2	131,8	433,0				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitiilisaldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitiilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulko-maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro-alueelle	Raha-laitoksille ¹⁾	Julkis-yhteisöille	Muulle	Raha-laitosten	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Raha-laitosten	Muiden	12	13				
1999	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000															
II	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,8	1 209,3
III	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,4	1 129,8
IV	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001															
I	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,7	11,3	54,4	983,9
2001															
touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,1
kesä	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
heinä	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,3	1 019,9
elo	391,1	363,3	27,2	0,6	107,6	3,5	102,9	1,2	14,0	4,6	9,4	396,8	12,0	54,6	976,0
syys	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,9	971,8
loka	356,7	328,9	27,2	0,6	107,8	3,9	102,8	1,2	13,4	4,8	8,7	400,0	12,0	55,6	945,6
marras	370,0	342,4	27,1	0,6	107,3	3,8	102,2	1,2	13,6	4,7	8,9	400,5	12,1	55,1	958,5
joulu	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	4,6	9,2	399,0	11,9	54,4	998,7
2002															
tammi	400,1	373,7	25,7	0,6	104,1	3,8	99,0	1,3	13,8	4,7	9,1	409,0	12,0	102,7	1 041,7
helmi	373,4	347,1	25,7	0,6	105,9	4,1	100,6	1,2	13,7	4,7	9,0	413,4	12,0	103,6	1 022,0
maalis	381,3	354,9	25,8	0,6	106,5	4,2	101,0	1,4	13,8	4,7	9,1	414,3	11,9	106,4	1 034,3
huhti	344,2	317,8	25,8	0,6	107,5	5,0	101,4	1,1	13,5	4,7	8,8	401,3	12,0	108,3	986,8
touko ^(p)	356,1	329,7	25,7	0,6	107,0	4,9	101,0	1,0	13,3	4,7	8,6	394,5	12,0	110,3	993,3

2. Velat

	Liikkeessä-oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahamarkkinat			Raha-markkina-paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha-laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden					
1999	393,3	341,5	279,3	53,4	8,8	7,9	174,3	49,8	47,6	1 014,5
2000										
II	374,3	497,9	432,8	52,6	12,5	6,3	193,4	92,0	45,4	1 209,3
III	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8
IV	390,2	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001										
I	370,6	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,9
2001										
touko	369,6	317,5	266,5	36,0	15,1	5,5	212,1	27,6	50,9	983,1
kesä	368,9	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2
heinä	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	5,6	214,7	31,9	57,3	1 019,9
elo	356,1	320,4	259,2	46,6	14,7	5,6	211,6	28,4	53,9	976,0
syys	346,2	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,8
loka	333,9	302,8	244,7	40,0	18,1	5,5	210,6	34,3	58,5	945,6
marras	317,5	330,4	277,5	35,2	17,6	4,7	210,1	35,3	60,6	958,5
joulu	285,9	391,9	342,4	35,1	14,4	4,6	209,8	35,6	70,8	998,7
2002										
tammi	340,0	345,2	285,1	44,9	15,2	4,6	214,5	37,4	100,0	1 041,7
helmi	308,5	349,6	282,7	52,1	14,7	4,6	219,8	33,9	105,7	1 022,0
maalis	309,5	355,1	282,4	56,3	16,4	4,6	217,8	36,8	110,5	1 034,3
huhti	311,6	323,5	254,8	50,8	17,9	4,6	212,8	32,4	101,9	986,8
touko ^(p)	319,7	326,6	268,4	40,7	17,4	4,6	208,0	31,6	102,7	993,3

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positioilla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulko-maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4												
1999	9 779,9	3 414,1	828,3	5 537,5	2 179,4	828,8	1 123,8	226,7	129,9	650,6	211,5	439,1	1 719,6	154,0	919,4	15 532,8
2000 II	10 126,0	3 462,2	817,3	5 846,5	2 211,2	894,9	1 073,3	243,0	151,4	704,0	210,0	494,0	1 892,4	154,2	1 023,3	16 262,6
2000 III	10 235,9	3 456,4	799,9	5 979,7	2 231,7	940,5	1 033,9	257,2	142,0	707,6	204,1	503,5	2 003,7	155,9	1 034,6	16 511,4
2000 IV	10 419,8	3 510,4	817,9	6 091,5	2 193,4	933,3	995,9	264,2	141,4	750,9	240,2	510,8	2 026,2	158,7	1 015,4	16 705,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	10 805,5	3 707,3	824,4	6 273,7	2 320,0	969,0	1 064,0	286,9	157,2	812,2	255,3	556,9	2 240,1	160,8	1 097,2	17 592,9
2001 touko	10 800,1	3 655,4	811,2	6 333,5	2 381,0	992,3	1 089,1	299,5	160,8	835,9	258,4	577,5	2 276,7	162,8	1 131,8	17 749,1
2001 kesä	10 886,9	3 691,1	808,5	6 387,3	2 395,5	991,3	1 103,8	300,5	164,7	799,2	251,3	547,9	2 288,2	163,5	1 128,3	17 826,3
2001 heinä	10 846,3	3 647,2	805,7	6 393,4	2 416,3	1 005,0	1 098,0	313,3	169,2	795,0	252,4	542,6	2 214,1	164,6	1 073,8	17 679,2
2001 elo	10 821,3	3 651,1	801,6	6 368,7	2 414,8	1 003,7	1 089,0	322,1	163,4	783,2	247,5	535,7	2 226,0	164,9	1 064,9	17 638,6
2001 syys	10 946,1	3 722,5	802,6	6 420,9	2 413,9	995,5	1 092,4	325,9	163,8	771,5	245,1	526,4	2 298,9	165,7	1 115,8	17 875,7
2001 loka	10 969,9	3 719,2	800,0	6 450,6	2 415,5	1 004,2	1 083,1	328,2	167,1	779,0	244,0	535,0	2 341,0	166,3	1 147,0	17 985,8
2001 marras	11 110,7	3 793,6	816,2	6 500,9	2 428,9	1 009,6	1 087,9	331,4	158,8	782,5	246,8	535,7	2 426,9	167,1	1 136,3	18 211,1
2001 joul	11 128,5	3 788,1	822,1	6 518,4	2 420,1	1 008,0	1 076,6	335,5	153,7	810,3	251,8	558,5	2 406,8	168,1	1 129,2	18 216,6
2002 tammi	11 058,4	3 705,9	819,1	6 533,4	2 465,4	1 018,6	1 106,7	340,2	169,4	810,9	252,3	558,6	2 420,2	165,4	1 159,7	18 249,4
2002 helmi	11 042,1	3 672,6	821,8	6 547,8	2 485,2	1 030,4	1 106,5	348,4	167,6	811,5	254,2	557,3	2 419,4	164,6	1 095,8	18 186,2
2002 maal	11 189,8	3 759,4	828,7	6 601,7	2 519,5	1 045,3	1 128,9	345,4	173,5	809,0	259,2	549,8	2 431,2	164,4	1 026,2	18 313,5
2002 huhti	11 244,3	3 799,3	808,8	6 636,3	2 524,9	1 052,6	1 128,9	343,4	175,4	823,2	266,7	556,5	2 426,7	163,9	1 006,2	18 364,7
2002 touko ^(p)	11 310,3	3 849,6	805,6	6 655,0	2 542,9	1 055,4	1 142,3	345,3	180,4	824,7	265,4	559,3	2 451,0	164,0	982,5	18 455,8

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Muiden				Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ¹⁾	Rahamarkkinapaperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat	Muut velat	Yhteensä
						Yön yli	Määrä- aikaiset	Irri- sanomis- ehtoiset	Repot						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,7	8 735,7	3 590,9	88,6	5 056,2	1 537,6	2 043,2	1 331,5	143,9	293,4	2 531,1	849,1	1 870,4	1 252,4	15 532,8
2000 II	0,6	8 850,2	3 621,0	93,3	5 135,9	1 596,3	2 080,9	1 291,4	167,3	344,7	2 652,3	898,6	2 120,5	1 395,6	16 262,6
2000 III	0,0	8 859,4	3 595,4	113,7	5 150,4	1 577,2	2 129,3	1 272,4	171,4	334,8	2 720,5	913,6	2 295,1	1 388,0	16 511,4
2000 IV	0,0	9 057,2	3 679,4	117,4	5 260,5	1 648,9	2 159,8	1 276,9	174,9	323,3	2 712,9	941,5	2 299,5	1 371,3	16 705,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	0,0	9 325,3	3 806,2	103,6	5 415,5	1 624,0	2 242,7	1 322,8	225,9	358,8	2 817,4	982,4	2 636,2	1 472,9	17 592,9
2001 touko	0,0	9 337,3	3 746,5	110,9	5 479,9	1 677,1	2 243,0	1 322,5	237,4	378,2	2 845,6	991,0	2 727,4	1 469,6	17 749,1
2001 kesä	0,0	9 424,1	3 798,5	113,7	5 512,0	1 715,9	2 240,8	1 330,8	224,5	382,2	2 861,3	998,1	2 710,6	1 449,9	17 826,3
2001 heinä	0,0	9 365,3	3 755,5	108,7	5 501,1	1 699,1	2 242,0	1 333,6	226,4	393,6	2 874,0	997,7	2 611,1	1 437,4	17 679,2
2001 elo	0,0	9 344,8	3 746,6	105,8	5 492,4	1 667,0	2 254,3	1 337,3	233,9	405,1	2 861,1	1 000,5	2 591,7	1 435,4	17 638,6
2001 syys	0,0	9 484,8	3 832,2	110,2	5 542,4	1 733,7	2 237,8	1 342,6	228,2	410,4	2 875,5	1 011,1	2 609,9	1 483,9	17 875,7
2001 loka	0,0	9 484,7	3 808,9	113,2	5 562,5	1 732,5	2 241,2	1 351,9	236,9	423,6	2 900,6	1 019,5	2 627,3	1 530,1	17 985,8
2001 marras	0,0	9 601,3	3 868,7	115,1	5 617,4	1 780,8	2 242,1	1 365,0	229,5	434,6	2 888,6	1 024,2	2 690,9	1 571,6	18 211,1
2001 joul	0,0	9 696,4	3 823,7	103,9	5 768,8	1 882,2	2 261,3	1 405,0	220,4	430,9	2 882,9	1 043,2	2 683,4	1 479,8	18 216,6
2002 tammi	0,0	9 630,1	3 796,9	104,0	5 729,3	1 833,0	2 257,7	1 418,8	219,7	452,5	2 921,5	1 050,1	2 717,8	1 477,5	18 249,4
2002 helmi	0,0	9 571,2	3 738,4	103,7	5 729,2	1 829,1	2 254,6	1 420,9	224,5	464,7	2 933,1	1 050,6	2 729,4	1 437,2	18 186,2
2002 maal	0,0	9 675,3	3 819,2	101,2	5 755,0	1 827,7	2 271,5	1 422,9	232,9	473,5	2 968,9	1 054,2	2 747,7	1 394,0	18 313,5
2002 huhti	0,0	9 724,2	3 842,7	106,8	5 774,8	1 856,5	2 273,0	1 414,5	230,7	481,1	2 971,6	1 061,2	2 734,8	1 391,9	18 364,7
2002 touko ^(p)	0,0	9 790,2	3 889,3	108,3	5 792,5	1 857,2	2 282,3	1 415,4	237,5	489,4	2 996,0	1 068,4	2 718,5	1 393,3	18 455,8

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulko-maiset velat”.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut	Yhteensä
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	saamiset ²⁾	omaisuus	saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2000	marras	6 884,1	827,1	6 057,0	1 376,4	1 112,3	264,2	515,8	2 489,1	167,7	1 068,9	12 502,1
	joulu	6 927,0	835,0	6 092,0	1 355,0	1 089,5	265,5	521,7	2 406,9	169,9	1 029,6	12 410,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi 1.	7 007,9	853,9	6 154,0	1 423,6	1 156,0	267,6	530,4	2 402,7	172,9	1 008,9	12 533,7
2001	tammi	7 043,5	857,2	6 186,3	1 416,7	1 145,7	271,0	542,9	2 463,6	171,8	1 083,8	12 722,3
	helmi	7 056,4	848,9	6 207,4	1 436,2	1 156,2	280,0	549,8	2 484,2	172,3	1 072,8	12 771,7
	maalis	7 126,0	851,7	6 274,3	1 453,2	1 165,2	288,0	567,0	2 636,9	172,0	1 117,3	13 072,4
	huhti	7 157,1	843,5	6 313,6	1 465,3	1 171,4	293,9	586,8	2 614,3	173,3	1 128,1	13 124,9
	touko	7 172,5	838,4	6 334,1	1 492,2	1 191,4	300,8	587,2	2 675,6	174,6	1 148,3	13 250,4
	kesä	7 223,5	835,7	6 387,9	1 507,0	1 205,3	301,7	557,5	2 702,9	175,4	1 147,0	13 313,3
	heinä	7 226,9	832,9	6 394,0	1 514,9	1 200,4	314,5	552,2	2 619,0	176,5	1 092,2	13 181,8
	elo	7 198,0	828,8	6 369,3	1 515,1	1 191,9	323,3	545,1	2 622,9	176,9	1 082,6	13 140,6
	syys	7 251,4	829,8	6 421,5	1 521,3	1 194,3	327,0	534,7	2 696,0	177,6	1 134,1	13 315,1
	loka	7 278,5	827,2	6 451,2	1 515,2	1 185,8	329,4	543,7	2 741,0	178,3	1 164,2	13 420,8
	marras	7 344,8	843,3	6 501,5	1 522,8	1 190,1	332,7	544,6	2 827,3	179,1	1 153,6	13 572,3
	joulu	7 366,7	847,7	6 519,0	1 515,2	1 178,4	336,8	567,7	2 805,7	180,0	1 137,3	13 572,7
2002	tammi	7 378,8	844,8	6 534,0	1 547,2	1 205,7	341,5	567,7	2 829,2	177,5	1 168,9	13 669,2
	helmi	7 395,9	847,5	6 548,4	1 556,6	1 207,1	349,6	566,3	2 832,8	176,6	1 131,1	13 659,3
	maalis	7 456,9	854,5	6 602,4	1 576,6	1 229,9	346,7	558,8	2 845,6	176,3	1 077,5	13 691,7
	huhti	7 471,4	834,6	6 636,9	1 574,8	1 230,4	344,5	565,3	2 828,1	175,9	1 065,0	13 680,6
	touko ^(p)	7 487,0	831,4	6 655,7	1 589,6	1 243,3	346,3	567,9	2 845,5	176,0	1 047,5	13 713,6

2. Velat: kannat

		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ³⁾	Raha- markki- napaperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2000	marras	337,7	168,8	5 187,4	1 609,0	2 148,7	1 256,3	173,5	319,8	1 670,2	920,8	2 420,0	1 477,1	0,4	12 502,1
	joulu	348,4	164,5	5 270,3	1 658,7	2 159,8	1 276,9	174,9	300,1	1 662,8	894,6	2 329,4	1 428,2	11,9	12 410,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi 1.	355,3	166,2	5 395,1	1 673,3	2 198,4	1 328,2	195,2	300,1	1 663,7	912,1	2 219,4	1 455,2	12,1	12 533,7
2001	tammi	336,1	147,1	5 379,6	1 623,8	2 212,2	1 329,8	213,8	313,2	1 696,8	909,0	2 445,7	1 473,7	21,1	12 722,3
	helmi	335,1	155,6	5 388,4	1 625,6	2 223,6	1 323,5	215,8	322,3	1 711,6	911,4	2 475,2	1 491,3	-19,2	12 771,7
	maalis	336,3	150,3	5 427,9	1 636,1	2 243,0	1 322,8	225,9	333,2	1 719,5	927,0	2 663,0	1 536,7	-21,6	13 072,4
	huhti	336,2	152,5	5 457,3	1 666,9	2 241,6	1 323,9	224,9	341,8	1 720,3	928,1	2 676,4	1 524,5	-12,2	13 124,9
	touko	332,9	146,9	5 495,0	1 691,8	2 243,3	1 322,5	237,4	351,3	1 722,1	940,1	2 754,9	1 520,5	-13,2	13 250,4
	kesä	333,0	165,5	5 528,3	1 731,8	2 241,2	1 330,8	224,5	349,3	1 740,7	965,9	2 743,2	1 504,1	-16,8	13 313,3
	heinä	328,0	155,5	5 515,1	1 712,7	2 242,4	1 333,6	226,4	358,4	1 737,3	955,3	2 643,0	1 494,6	-5,7	13 181,8
	elo	319,2	152,4	5 507,1	1 681,2	2 254,7	1 337,3	233,9	369,9	1 731,3	960,0	2 620,0	1 489,2	-8,6	13 140,6
	syys	309,6	147,8	5 559,0	1 749,9	2 238,2	1 342,6	228,2	374,4	1 754,1	970,4	2 639,9	1 541,2	18,7	13 315,1
	loka	295,5	153,3	5 580,6	1 750,3	2 241,6	1 351,9	236,9	386,4	1 768,1	981,4	2 661,6	1 588,6	5,4	13 420,8
	marras	279,7	150,2	5 635,1	1 798,1	2 242,5	1 365,0	229,5	395,2	1 760,4	982,9	2 726,2	1 632,2	10,3	13 572,3
	joulu	239,7	139,0	5 783,3	1 896,3	2 261,6	1 405,0	220,4	391,9	1 761,0	996,5	2 719,1	1 550,7	-8,5	13 572,7
2002	tammi	246,4	148,9	5 744,5	1 847,9	2 258,0	1 418,8	219,7	410,8	1 776,1	1 007,5	2 755,2	1 577,5	2,4	13 669,2
	helmi	240,2	155,7	5 743,9	1 843,5	2 255,0	1 420,9	224,5	422,0	1 778,4	1 011,4	2 763,2	1 542,8	1,5	13 659,3
	maalis	254,4	157,5	5 771,3	1 843,7	2 271,9	1 422,9	232,9	427,0	1 797,1	1 008,0	2 784,5	1 504,4	-12,7	13 691,7
	huhti	262,0	157,6	5 792,7	1 874,0	2 273,4	1 414,5	230,7	433,8	1 790,6	1 002,5	2 767,3	1 493,7	-19,6	13 680,6
	touko ^(p)	274,4	149,0	5 809,9	1 874,3	2 282,7	1 415,4	237,5	439,4	1 810,0	1 006,3	2 750,1	1 496,0	-21,6	13 713,6

Lähde: EKP.

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.
- 3) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

3. Saamiset: virrat¹⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6					
2000	joulu	61,4	8,9	52,5	-15,6	-19,0	3,4	4,8	8,9	1,2	-29,5	31,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	35,1	2,9	32,2	-12,1	-15,6	3,5	12,5	63,6	-1,0	29,5	127,6
	helmi	14,0	-8,2	22,2	13,4	4,5	8,9	7,4	16,8	0,5	-11,9	40,2
	maalis	60,8	2,4	58,5	11,7	4,2	7,6	17,2	97,2	0,1	46,0	233,0
	huhti	33,2	-8,2	41,4	12,1	6,7	5,4	18,4	-17,8	1,2	10,0	57,1
	touko	4,1	-5,6	9,7	26,3	21,3	5,0	1,0	-1,1	1,4	18,7	50,3
	kesä	57,3	-2,6	59,9	14,3	13,7	0,6	-32,4	27,5	0,9	-1,4	66,2
	heinä	12,7	-2,5	15,1	9,6	-3,1	12,6	-8,4	-39,6	1,1	-50,5	-75,2
	elo	-18,9	-3,7	-15,2	5,0	-4,2	9,3	-6,0	55,6	0,3	-10,6	25,4
	syys	48,6	1,0	47,5	-1,2	-4,2	2,9	-5,0	49,2	0,7	51,9	144,1
	loka	25,7	-2,7	28,4	-7,0	-9,5	2,5	5,7	43,9	0,7	30,1	99,1
	marras	65,7	16,0	49,7	10,0	7,9	2,1	-3,2	67,3	1,1	5,7	146,8
	joulu	27,8	3,7	24,1	-8,0	-10,2	2,1	22,2	-28,1	1,1	-17,2	-2,1
2002	tammi	9,5	-3,1	12,7	26,9	22,0	5,0	-0,2	1,7	-2,5	31,0	66,4
	helmi	19,3	2,7	16,5	9,3	1,3	8,0	0,6	0,3	-0,9	-39,1	-10,5
	maalis	62,9	7,1	55,9	15,8	18,2	-2,4	-8,8	20,5	-0,3	-53,7	36,3
	huhti	21,6	-19,7	41,3	-0,7	1,7	-2,4	6,7	20,0	-0,4	-13,0	34,3
	touko ³⁾	25,8	-2,8	28,6	13,3	10,4	2,9	1,7	71,9	0,2	-17,6	95,1

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaika-	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahasto- osuudet ³⁾	Rahamarkkina- paperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	joulu	10,7	-4,3	96,3	53,7	20,3	20,9	1,5	-9,4	-3,7	-21,9	-8,1	-33,8	5,4	31,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,0	-19,0	-14,8	-49,2	14,2	1,6	18,6	14,6	28,4	-4,3	119,3	17,0	6,6	127,6
	helmi	-1,0	8,7	8,3	1,5	11,2	-6,3	1,9	9,3	14,3	2,8	26,5	11,1	-39,8	40,2
	maalis	1,3	-5,2	32,6	8,3	14,9	-0,8	10,1	12,4	2,7	16,5	133,7	47,2	-8,1	233,0
	huhti	-0,1	2,2	29,8	30,8	-1,0	1,1	-1,1	9,3	-2,4	1,3	18,5	-11,7	10,3	57,1
	touko	-3,3	-5,6	28,9	21,7	-3,5	-1,7	12,4	10,4	-11,6	8,4	11,8	12,7	-1,4	50,3
	kesä	0,1	18,6	34,6	40,4	-1,3	8,3	-12,8	-0,9	20,6	19,0	-5,3	-18,3	-2,3	66,2
	heinä	-5,0	-10,0	-8,2	-17,4	4,3	3,0	1,9	9,5	3,0	-6,4	-58,0	-11,6	11,5	-75,2
	elo	-8,8	-3,1	-2,0	-29,6	16,3	3,9	7,5	10,8	1,4	7,3	30,1	-7,4	-2,9	25,4
	syys	-9,6	-4,6	51,1	68,4	-17,0	5,3	-5,6	4,1	15,8	8,9	18,0	41,3	19,1	144,1
	loka	-14,2	5,4	21,6	0,9	2,6	9,2	8,9	12,4	13,0	8,2	18,4	46,0	-11,8	99,1
	marras	-15,7	-3,0	52,5	47,2	-0,3	13,1	-7,4	10,1	23,8	2,9	38,6	33,0	4,6	146,8
	joulu	-40,0	-11,2	148,1	98,5	18,8	40,0	-9,2	-1,4	-0,5	14,7	-17,8	-74,5	-19,5	-2,1
2002	tammi	6,7	10,4	-40,6	-49,4	-2,9	12,4	-0,6	19,8	10,4	13,3	13,8	20,9	11,7	66,4
	helmi	-6,2	6,9	-0,1	-4,3	-2,8	2,1	4,8	11,3	4,8	-0,6	10,7	-36,6	-0,7	-10,5
	maalis	14,2	1,8	28,4	0,5	17,7	2,0	8,2	4,0	21,4	-0,4	30,6	-49,5	-14,2	36,3
	huhti	7,6	0,0	25,6	31,8	4,1	-8,2	-2,1	8,5	-0,5	-4,5	20,8	-16,9	-6,4	34,3
	touko ³⁾	12,4	-8,5	24,3	2,4	13,9	1,2	6,8	4,5	29,5	3,6	36,7	-5,3	-2,1	95,1

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli- talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	marras	337,7	1 675,3	2 013,0	112,37	986,4	1 202,1	4 201,4	106,63
	joulu	348,4	1 728,8	2 077,1	116,18	991,8	1 221,1	4 290,0	109,13
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	355,3	1 743,4	2 098,7	-	1 028,6	1 271,1	4 398,5	-
2001	tammi	336,1	1 692,8	2 028,8	112,28	1 042,2	1 275,1	4 346,1	107,83
	helmi	335,1	1 692,9	2 028,0	112,22	1 054,7	1 269,7	4 352,3	107,97
	maalis	336,3	1 703,2	2 039,5	112,74	1 070,7	1 269,8	4 380,0	108,53
	huhti	336,2	1 735,9	2 072,1	114,54	1 072,1	1 273,4	4 417,6	109,47
	touko	332,9	1 759,2	2 092,1	115,47	1 072,9	1 273,2	4 438,3	109,78
	kesä	333,0	1 798,4	2 131,4	117,66	1 070,4	1 283,0	4 484,8	110,96
	heinä	328,0	1 780,3	2 108,3	116,48	1 077,2	1 287,2	4 472,8	110,77
	elo	319,2	1 747,5	2 066,7	114,28	1 092,8	1 292,9	4 452,4	110,38
	syys	309,6	1 815,1	2 124,7	117,48	1 075,2	1 299,7	4 499,7	111,54
	loka	295,5	1 816,1	2 111,6	116,78	1 078,9	1 311,6	4 502,1	111,60
	marras	279,7	1 864,6	2 144,3	118,55	1 081,0	1 326,4	4 551,7	112,79
	joulu	239,7	1 967,1	2 206,8	122,02	1 092,7	1 367,9	4 667,4	115,66
2002	tammi	246,4	1 921,2	2 167,6	119,80	1 084,8	1 390,4	4 642,9	115,02
	helmi	240,2	1 917,2	2 157,4	119,24	1 080,3	1 394,5	4 632,2	114,77
	maalis	254,4	1 916,8	2 171,2	120,02	1 091,7	1 397,8	4 660,7	115,49
	huhti	262,0	1 950,4	2 212,4	122,38	1 095,2	1 391,8	4 699,4	116,54
	touko ^(p)	274,4	1 951,1	2 225,5	123,23	1 102,7	1 393,9	4 722,1	117,25

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli- talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	joulu	10,7	57,5	68,2	5,7	11,2	19,3	98,6	3,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	-20,0	-50,4	-70,4	1,6	14,0	3,9	-52,5	2,6
	helmi	-1,0	-0,1	-1,1	2,1	12,3	-5,4	5,8	2,9
	maalis	1,3	8,1	9,3	2,0	13,4	-0,1	22,7	3,2
	huhti	-0,1	32,6	32,5	1,6	1,6	3,7	37,8	3,2
	touko	-3,3	20,1	16,8	3,2	-3,7	-0,5	12,7	3,6
	kesä	0,1	39,6	39,7	4,3	-1,8	9,8	47,7	4,4
	heinä	-5,0	-16,4	-21,4	3,3	9,0	4,4	-7,9	4,3
	elo	-8,8	-30,9	-39,7	3,2	18,3	5,9	-15,5	4,2
	syys	-9,6	67,4	57,7	5,5	-17,9	6,8	46,6	5,2
	loka	-14,2	1,6	-12,6	5,0	3,2	11,8	2,4	5,4
	marras	-15,7	47,8	32,1	5,5	1,2	14,8	48,1	5,8
	joulu	-40,0	102,7	62,7	5,0	11,6	41,5	115,8	6,0
2002	tammi	6,7	-46,9	-40,2	6,7	-6,8	21,1	-25,9	6,7
	helmi	-6,2	-3,8	-10,0	6,3	-4,3	4,1	-10,2	6,3
	maalis	14,2	-0,1	14,1	6,5	12,0	3,2	29,4	6,4
	huhti	7,6	35,1	42,7	6,9	5,4	-5,9	42,2	6,5
	touko ^(p)	12,4	2,9	15,3	6,7	10,9	2,4	28,6	6,8

Lähde: EKP.

1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾							
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
9	10	11	12	13			
173,5	319,8	128,2	4 823,1	107,91	2000	marras	
174,9	300,1	135,7	4 900,7	110,00		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
195,2	300,1	135,0	5 028,8	-	2001	tammi ¹⁾	
213,8	313,2	138,9	5 012,1	109,64	2001	tammi	
215,8	322,3	145,4	5 035,9	110,15		helmi	
225,9	333,2	139,3	5 078,4	110,98		maalis	
224,9	341,8	139,9	5 124,2	111,95		huhti	
237,4	351,3	134,9	5 161,8	112,59		touko	
224,5	349,3	145,2	5 203,8	113,53		kesä	
226,4	358,4	140,8	5 198,5	113,51		heinä	
233,9	369,9	142,4	5 198,6	113,62		elo	
228,2	374,4	147,5	5 249,8	114,59		syys	
236,9	386,4	149,8	5 275,2	115,13		loka	
229,5	395,2	152,1	5 328,6	116,33		marras	
220,4	391,9	145,8	5 425,5	118,46		joulu	
219,7	410,8	141,7	5 415,1	118,30	2002	tammi	
224,5	422,0	138,6	5 417,3	118,34		helmi	
232,9	427,0	139,7	5 460,2	119,28		maalis	
230,7	433,8	136,8	5 500,7	120,26		huhti	
237,5	439,4	146,0	5 545,0	121,35		touko ⁴⁾	

M3 ²⁾							
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
9	10	11	12	13			
1,5	-9,4	2,6	93,3	4,2	2000	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
18,6	14,6	3,1	-16,2	3,7	2001	tammi	
1,9	9,3	6,2	23,3	3,8		helmi	
10,1	12,4	-7,2	38,0	4,0		maalis	
-1,1	9,3	-1,6	44,5	4,0		huhti	
12,4	10,4	-6,5	28,9	4,5		touko	
-12,8	-0,9	9,2	43,2	5,6		kesä	
1,9	9,5	-4,5	-1,0	5,7		heinä	
7,5	10,8	2,3	5,1	6,0		elo	
-5,6	4,1	-0,9	44,2	7,0		syys	
8,9	12,4	0,9	24,7	7,4		loka	
-7,4	10,1	4,6	55,3	7,8		marras	
-9,2	-1,4	-8,0	97,2	7,7		joulu	
-0,6	19,8	-0,5	-7,2	7,9	2002	tammi	
4,8	11,3	-4,0	1,9	7,4		helmi	
8,2	4,0	1,6	43,1	7,5		maalis	
-2,1	8,5	-3,7	44,9	7,4		huhti	
6,8	4,5	10,0	49,9	7,8		touko ⁴⁾	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 7	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 8
				Yhteensä 3	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 6		
2000	marras	338,6	1 678,4	2 017,0	112,59	2 210,1	102,84	4 227,1	107,28
	joulu	337,9	1 684,1	2 022,0	113,09	2 199,0	102,60	4 221,0	107,37
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	342,3	1 692,5	2 034,8	-	2 285,6	-	4 320,3	-
2001	tammi	341,8	1 700,5	2 042,3	113,03	2 295,9	103,09	4 338,2	107,63
	helmi	340,9	1 706,0	2 046,8	113,26	2 310,7	103,75	4 357,5	108,10
	maalis	338,3	1 710,6	2 048,9	113,26	2 329,8	104,48	4 378,8	108,50
	huhti	337,0	1 723,4	2 060,3	113,89	2 340,1	104,95	4 400,4	109,04
	touko	333,2	1 749,3	2 082,5	114,94	2 345,8	104,99	4 428,3	109,54
	kesä	330,5	1 763,5	2 093,9	115,59	2 361,6	105,73	4 455,5	110,24
	heinä	325,2	1 767,8	2 093,0	115,63	2 374,3	106,41	4 467,3	110,63
	elo	318,8	1 789,8	2 108,6	116,60	2 378,7	106,74	4 487,4	111,25
	syys	309,8	1 822,1	2 131,9	117,87	2 392,3	107,34	4 524,2	112,15
	loka	297,6	1 845,0	2 142,6	118,49	2 406,3	107,94	4 548,9	112,76
	marras	279,0	1 878,0	2 157,0	119,25	2 425,8	108,77	4 582,8	113,56
	joulu	233,5	1 924,9	2 158,4	119,34	2 450,6	109,88	4 609,0	114,21
2002	tammi	250,3	1 930,1	2 180,3	120,50	2 456,0	110,11	4 636,4	114,86
	helmi	243,9	1 931,4	2 175,4	120,24	2 461,8	110,38	4 637,1	114,89
	maalis	253,0	1 916,7	2 169,7	119,94	2 481,1	111,27	4 650,7	115,25
	huhti	263,4	1 935,7	2 199,1	121,65	2 479,6	111,29	4 678,6	116,03
	touko ^(p)	273,2	1 948,5	2 221,7	123,02	2 491,4	111,99	4 713,1	117,02

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1						M2				
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 4	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 5	Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾			Yhteensä 9	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 10	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 11
							Yhteensä 6	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 7	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 8			
2000	joulu	-0,7	9,7	8,9	0,4	5,3	-5,1	-0,2	2,1	3,8	0,1	3,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-3,9	2,0	-1,9	-0,1	1,9	11,2	0,5	3,5	9,3	0,2	2,8
	helmi	-1,0	5,2	4,3	0,2	2,3	14,6	0,6	3,5	18,9	0,4	2,9
	maalis	-2,5	2,4	-0,1	0,0	1,7	16,4	0,7	4,3	16,3	0,4	3,0
	huhti	-1,4	12,7	11,3	0,6	1,7	10,5	0,4	4,8	21,8	0,5	3,3
	touko	-3,8	22,8	19,1	0,9	3,0	0,9	0,0	4,0	20,0	0,5	3,5
	kesä	-2,7	14,6	11,8	0,6	4,0	16,6	0,7	4,5	28,4	0,6	4,3
	heinä	-5,3	6,0	0,7	0,0	3,3	15,1	0,6	5,1	15,8	0,4	4,3
	elo	-6,4	23,9	17,5	0,8	3,6	7,5	0,3	4,9	25,0	0,6	4,3
	syys	-9,0	32,0	23,0	1,1	5,0	13,2	0,6	5,1	36,2	0,8	5,0
	loka	-12,2	23,5	11,3	0,5	5,2	13,5	0,6	5,6	24,7	0,5	5,4
	marras	-18,6	32,4	13,7	0,6	5,9	18,5	0,8	5,8	32,2	0,7	5,9
	joulu	-45,4	47,1	1,6	0,1	5,5	24,8	1,0	7,1	26,4	0,6	6,4
2002	tammi	16,7	4,2	20,9	1,0	6,6	5,1	0,2	6,8	26,0	0,6	6,7
	helmi	-6,3	1,5	-4,8	-0,2	6,2	6,0	0,2	6,4	1,2	0,0	6,3
	maalis	9,1	-14,4	-5,3	-0,2	5,9	19,9	0,8	6,5	14,6	0,3	6,2
	huhti	10,4	20,5	30,9	1,4	6,8	0,5	0,0	6,0	31,4	0,7	6,4
	touko ^(p)	9,8	15,0	24,8	1,1	7,0	15,5	0,6	6,7	40,3	0,9	6,8

Lähde: EKP.

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

M3 ²⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾		
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾					
9	10	11	12	13	14	
628,4	118,99	4 855,5	108,63	6 067,9	119,09	2000 marras
637,2	121,78	4 858,2	109,04	6 076,5	119,61	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
657,8	-	4 978,1	-	6 130,0	-	2001 tammi 1.
673,2	124,75	5 011,4	109,63	6 181,0	120,43	2001 tammi
676,3	125,32	5 033,8	110,11	6 213,9	121,10	helmi
684,8	126,96	5 063,5	110,66	6 264,7	121,92	maalis
690,3	127,71	5 090,6	111,22	6 305,0	122,75	huhti
703,5	130,03	5 131,8	111,93	6 342,1	123,26	touko
714,6	132,09	5 170,1	112,79	6 362,6	123,78	kesä
727,7	134,59	5 195,0	113,43	6 378,5	124,26	heinä
744,3	137,68	5 231,7	114,34	6 397,0	124,81	elo
761,1	139,58	5 285,3	115,36	6 433,5	125,43	syys
782,4	143,35	5 331,3	116,35	6 466,4	126,05	loka
786,2	144,72	5 369,0	117,21	6 512,4	126,93	marras
791,8	145,78	5 400,8	117,92	6 503,9	126,90	joulu
778,3	144,14	5 414,7	118,29	6 528,9	127,34	2002 tammi
776,8	143,73	5 413,9	118,27	6 556,1	127,91	helmi
783,0	144,74	5 433,8	118,70	6 591,9	128,65	maalis
783,3	144,96	5 462,0	119,42	6 626,6	129,46	huhti
799,9	147,99	5 513,0	120,65	6 662,6	130,35	touko ⁶⁾

M3 ²⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %								
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
14,7	2,3	7,8	18,5	0,4	4,1	4,0	8,8	0,4	9,6	2000 joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
16,8	2,4	10,4	26,0	0,5	3,7	3,9	104,5	0,7	9,3	2001 tammi
3,0	0,5	10,1	21,9	0,4	3,8	3,8	32,9	0,6	9,0	helmi
8,9	1,3	8,8	25,2	0,5	3,8	3,9	50,7	0,7	8,7	maalis
4,1	0,6	9,2	25,9	0,5	4,1	4,1	40,4	0,7	8,4	huhti
12,5	1,8	10,8	32,5	0,6	4,5	4,7	36,8	0,4	8,0	touko
11,1	1,6	14,0	39,5	0,8	5,5	5,2	20,5	0,4	7,9	kesä
13,5	1,9	15,1	29,3	0,6	5,7	5,7	16,1	0,4	7,8	heinä
16,7	2,3	17,6	41,7	0,8	6,0	6,2	18,6	0,4	7,2	elo
10,3	1,4	19,1	46,5	0,9	6,8	6,8	36,4	0,5	6,7	syys
20,5	2,7	21,0	45,2	0,9	7,4	7,4	32,9	0,5	6,5	loka
7,5	1,0	21,6	39,7	0,7	7,9	7,8	46,0	0,7	6,6	marras
5,8	0,7	19,7	32,2	0,6	8,1	8,0	-8,5	0,0	6,1	joulu
-8,9	-1,1	15,5	17,1	0,3	7,9	7,8	25,0	0,3	5,7	2002 tammi
-2,3	-0,3	14,7	-1,1	0,0	7,4	7,5	27,2	0,5	5,6	helmi
5,5	0,7	14,0	20,1	0,4	7,3	7,4	35,8	0,6	5,5	maalis
1,2	0,2	13,5	32,6	0,6	7,4	7,5	34,9	0,6	5,5	huhti
16,3	2,1	13,8	56,6	1,0	7,8	.	36,2	0,7	5,8	touko ⁶⁾

5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

6) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:			
								lainat	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	marras	1 162,6	122,9	1 537,2	920,8	1 939,3	6 837,1	6 057,0	118,88	69,1	167,7
	joulu	1 168,3	125,4	1 525,3	894,6	1 924,5	6 879,2	6 092,0	119,91	77,5	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,0	126,7	1 526,9	912,1	2 009,9	6 952,0	6 154,0	-	183,3	172,9
2001	tammi	1 170,2	126,8	1 555,4	909,0	2 002,8	7 000,2	6 186,3	120,54	17,9	171,8
	helmi	1 169,2	126,9	1 564,2	911,4	2 005,1	7 037,3	6 207,4	120,97	9,0	172,3
	maalis	1 172,5	126,4	1 576,9	927,0	2 016,9	7 129,3	6 274,3	122,11	-26,1	172,0
	huhti	1 169,7	124,6	1 577,9	928,1	2 014,9	7 194,3	6 313,6	122,92	-62,0	173,3
	touko	1 170,6	123,2	1 584,7	940,1	2 029,8	7 222,1	6 334,1	123,11	-79,4	174,6
	kesä	1 170,9	122,0	1 593,3	965,9	2 041,0	7 247,0	6 387,9	124,27	-40,3	175,4
	heinä	1 165,2	120,7	1 593,9	955,3	2 033,3	7 260,7	6 394,0	124,57	-24,0	176,5
	elo	1 161,9	119,5	1 586,4	960,0	2 020,6	7 237,6	6 369,3	124,27	2,8	176,9
	syys	1 163,0	118,6	1 604,9	970,4	2 024,1	7 283,3	6 421,5	125,20	56,1	177,6
	loka	1 162,7	116,9	1 616,9	981,4	2 013,1	7 324,3	6 451,2	125,75	79,4	178,3
	marras	1 161,5	115,8	1 606,8	982,9	2 033,5	7 378,8	6 501,5	126,72	101,2	179,1
	joulu	1 168,9	115,8	1 613,8	996,5	2 026,2	7 423,5	6 519,0	127,19	86,7	180,0
2002	tammi	1 173,2	112,3	1 633,2	1 007,5	2 050,4	7 443,2	6 534,0	127,44	74,1	177,5
	helmi	1 174,7	111,2	1 639,2	1 011,4	2 054,6	7 464,2	6 548,4	127,76	69,6	176,6
	maalis	1 180,2	109,9	1 657,3	1 008,0	2 084,4	7 507,9	6 602,4	128,85	61,1	176,3
	huhti	1 178,2	108,0	1 653,3	1 002,5	2 064,9	7 546,7	6 636,9	129,66	60,8	175,9
	touko ⁴⁾	1 179,9	106,8	1 663,5	1 006,3	2 074,6	7 569,9	6 655,7	130,21	95,4	176,0

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
									8		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	joulu	9,1	2,5	-3,4	-21,9	-10,0	60,7	52,5	9,5	16,9	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	0,2	0,1	24,7	-4,3	-12,7	48,3	32,2	9,3	-55,7	-1,0
	helmi	-1,1	0,1	8,6	2,8	-3,7	38,6	22,2	9,0	-9,7	0,5
	maalis	1,5	-0,5	8,5	16,5	6,5	83,3	58,5	8,7	-36,5	0,1
	huhti	-2,7	-1,9	-0,1	1,3	-1,5	65,3	41,4	8,4	-36,3	1,2
	touko	0,1	-1,4	-5,0	8,4	15,6	15,7	9,7	8,0	-12,9	1,4
	kesä	0,5	-1,1	11,6	19,0	11,1	28,1	59,9	7,9	32,7	0,9
	heinä	-4,8	-1,4	7,1	-6,4	-5,5	19,3	15,1	7,7	18,4	1,1
	elo	-2,1	-1,2	-0,8	7,3	-8,0	-11,9	-15,2	7,2	25,4	0,3
	syys	0,8	-0,9	17,5	8,9	-3,2	45,5	47,5	6,7	31,2	0,7
	loka	-0,5	-1,7	12,3	8,2	-12,2	36,7	28,4	6,5	25,4	0,7
	marras	-1,5	-1,1	19,0	2,9	23,9	48,7	49,7	6,6	28,8	1,1
	joulu	7,3	0,1	7,7	14,7	-6,5	48,5	24,1	6,1	-10,3	1,1
2002	tammi	3,8	-3,6	11,0	13,3	18,8	17,4	12,7	5,7	-12,1	-2,5
	helmi	1,6	-1,0	9,4	-0,6	4,0	25,2	16,5	5,6	-10,4	-0,9
	maalis	5,6	-1,3	20,4	-0,4	25,2	44,6	55,9	5,5	-10,1	-0,3
	huhti	-1,3	-1,9	2,7	-4,5	-18,0	45,6	41,3	5,5	-0,8	-0,4
	touko ⁴⁾	3,0	-1,2	19,6	3,6	7,6	33,1	28,6	5,8	35,2	0,2

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaisille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaisien liiketoimintaan laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt							
	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaali- turva- rahastot	Yli 5 vuotta	Yli 5 vuotta		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000 III	385,6	247,2	138,8	33,1	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,9	305,3	18,5	818,1	97,3
IV	394,8	252,9	142,8	31,5	21,8	114,8	173,1	297,3	255,4	350,9	315,8	14,6	835,9	99,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 tammi 1.	395,4	253,4	-	31,6	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,4	15,2	849,6	-
2001 I	418,0	273,0	153,0	35,9	26,8	130,6	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,6	99,1
II	425,3	280,7	155,7	35,8	26,7	130,2	175,1	294,0	254,9	350,4	312,4	17,2	836,6	97,2
III	408,4	256,3	149,4	36,6	26,9	133,9	168,2	293,9	254,1	349,7	312,0	18,9	830,8	96,6
IV	433,8	275,7	159,6	34,1	24,8	124,8	170,1	298,3	252,0	362,9	322,3	16,4	847,7	98,5
2002 I ⁴⁾	459,4	301,6	169,3	39,5	28,0	144,7	180,1	294,0	248,2	364,4	322,0	15,9	854,5	99,3

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt							
	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Suhteelli- nen vuosi- muutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Suhteelli- nen vuosi- muutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt					Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ²⁾ , %
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaali- turva- rahastot	Yli 5 vuotta	Yli 5 vuotta		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000 IV	11,1	6,8	18,2	-1,6	-3,5	6,6	0,3	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	28,0	22,7	19,6	4,3	5,0	-3,4	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,7	0,4	-2,9	-0,4
II	7,5	7,6	14,7	-0,1	-0,1	-7,9	-14,7	-1,3	-0,4	-2,0	-1,7	1,6	-16,4	-1,8
III	-17,2	-24,4	7,6	1,0	0,2	11,2	-6,2	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	1,7	-5,2	-0,7
IV	27,9	21,5	11,8	-2,5	-2,1	8,7	0,9	4,3	-2,1	13,2	10,3	-2,5	15,9	-1,0
2002 I ⁴⁾	26,2	26,5	10,7	5,4	3,2	10,8	9,9	-4,2	-3,8	1,5	-0,3	-0,4	6,7	0,1

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 III	953,5	423,5	1 256,9	2 633,9	115,6	96,4	164,9	208,3	469,6	114,4
IV	968,0	429,3	1 287,9	2 685,1	118,6	97,5	165,2	212,9	475,7	115,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	996,6	436,6	1 293,6	2 726,9	-	102,1	166,1	213,0	481,2	-
2001 I	1 034,2	445,4	1 313,6	2 793,2	120,9	98,7	168,4	212,7	479,8	115,0
II	1 051,7	455,8	1 343,4	2 851,0	123,1	100,1	171,1	217,6	488,7	117,5
III	1 027,6	466,8	1 371,8	2 866,2	124,3	100,6	170,7	221,7	493,1	118,6
IV	1 018,4	489,7	1 394,6	2 902,8	125,9	102,6	170,4	226,7	499,6	120,0
2002 I ⁴⁾	1 008,1	499,4	1 421,2	2 928,7	126,8	100,3	170,8	229,0	500,1	120,1

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 IV	20,5	10,0	36,9	67,4	10,9	1,1	0,4	4,6	6,1	7,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,7	5,4	13,2	51,3	10,1	-4,4	0,1	0,4	-3,9	4,5
II	13,6	12,1	25,7	51,4	9,0	1,3	3,9	5,2	10,4	5,2
III	-18,8	14,3	32,2	27,7	7,5	0,9	-0,5	4,1	4,5	3,6
IV	-10,0	24,4	22,9	37,2	6,2	1,9	-0,7	4,9	6,1	3,5
2002 I ⁴⁾	-12,3	9,6	22,6	19,9	4,9	-2,3	0,5	2,3	0,5	4,5

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Tekniisiä huomautuksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
21,9	62,9	1 749,3	1 834,1	119,0	143,3	101,0	342,1	586,4	111,6	2 890,1	116,7	37,6	107,7	2000 III
22,2	62,4	1 792,7	1 877,3	121,7	147,4	101,0	340,0	588,4	112,7	2 941,4	118,8	38,2	109,3	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
22,2	62,9	1 803,4	1 888,5	-	147,6	101,0	340,0	588,5	-	2 958,2	-	38,2	-	2001 tamm. I.
21,8	61,9	1 832,2	1 916,0	123,6	146,9	104,2	342,1	593,2	113,7	2 989,0	120,0	37,3	106,5	2001 I
22,3	62,4	1 868,5	1 953,3	125,7	148,8	100,6	342,7	592,1	114,8	3 034,2	122,0	40,7	116,5	II
22,5	61,0	1 906,9	1 990,5	128,2	144,3	100,5	342,1	586,9	113,9	3 070,4	123,5	39,0	111,6	III
22,7	61,0	1 936,1	2 019,7	130,0	144,6	101,9	343,6	590,0	115,1	3 109,3	125,2	39,0	111,7	IV
24,0	62,0	1 966,0	2 052,0	132,1	142,9	101,7	339,5	584,0	115,1	3 136,0	126,5	38,7	110,8	2002 I ^(p)

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
0,3	-0,5	42,1	41,9	8,5	4,4	1,1	0,3	5,8	3,5	53,9	7,4	0,6	2,0	2000 IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
-0,5	-0,9	30,1	28,7	8,2	0,4	3,1	2,0	5,5	3,1	30,3	6,5	-1,0	-4,8	2001 I
0,5	0,5	32,1	33,1	7,6	2,0	-1,8	5,1	5,3	2,7	48,9	6,2	3,5	8,1	II
0,2	-1,4	38,9	37,7	7,7	-4,5	0,0	0,1	-4,4	2,1	37,8	5,9	-1,7	3,7	III
0,1	-0,1	28,9	28,9	6,8	0,3	3,8	2,1	6,2	2,1	41,2	5,4	0,0	2,2	IV
1,4	1,0	30,1	32,4	6,9	-1,3	0,4	0,7	-0,2	1,2	32,7	5,4	-0,3	4,0	2002 I ^(p)

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaika-	Repot		6	7	8	9			Osa-	Paikal-	Sosiaa-		
2000 III	431,7	158,6	191,4	76,6	131,1	464,6	34,1	413,8	12,9	111,7	159,2	30,3	63,2	57,9	310,6	117,8
IV	431,1	153,6	198,9	74,0	130,9	477,6	40,6	418,5	15,3	114,8	164,5	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	434,1	154,1	200,2	75,2	-	479,9	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,9	151,8	194,2	91,2	133,3	483,6	38,2	423,1	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,4
II	455,4	164,3	195,9	89,3	136,2	486,1	41,4	424,0	16,9	116,4	165,5	31,4	66,8	60,8	324,6	121,3
III	455,2	162,7	201,7	85,6	133,7	487,6	39,3	426,7	17,9	116,7	147,8	33,3	67,4	60,4	308,9	115,5
IV	467,8	157,9	217,9	86,7	136,2	495,3	48,0	427,4	16,4	118,5	139,0	30,0	68,9	61,0	299,0	111,7
2002 I ⁴⁾	492,5	162,2	233,1	91,2	142,8	497,9	43,1	433,1	17,7	119,1	157,5	30,9	64,6	61,2	314,3	117,7

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaika-	Repot		6	7	8	9			10	11	12		
2000 IV	-0,5	-4,9	7,5	-2,6	8,9	13,0	6,5	4,6	2,4	6,1	5,3	0,3	5,0	-4,7	5,9	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	7,7	-2,5	-5,9	16,0	1,7	3,7	-2,5	4,5	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,6
II	9,6	12,4	-2,1	-1,8	4,2	2,8	3,4	1,0	-1,9	4,5	15,1	0,5	1,9	3,6	21,1	6,5
III	-8,2	-1,6	-2,2	-3,7	2,0	1,5	-2,1	2,7	1,0	4,5	-17,7	1,9	0,5	-0,5	-15,7	-2,0
IV	8,2	-4,6	11,5	1,2	4,0	7,6	8,8	0,6	-1,4	3,3	-8,8	-3,4	1,5	0,7	-10,0	-6,9
2002 I ⁴⁾	22,7	4,3	13,2	4,4	7,1	2,5	-4,9	5,6	1,2	3,0	19,1	1,0	-4,3	0,1	15,9	3,7

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	III	464,3	331,9	24,7	25,0	845,8	106,4	874,4	1 107,8	1 235,5	51,6	3 269,3	101,4
	IV	497,5	324,7	24,1	26,3	872,5	111,3	906,9	1 131,5	1 241,5	57,1	3 337,0	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	<i>tammi 1.</i>	<i>504,5</i>	<i>337,9</i>	<i>24,2</i>	<i>30,5</i>	<i>897,2</i>	<i>-</i>	<i>910,4</i>	<i>1 154,0</i>	<i>1 292,3</i>	<i>69,6</i>	<i>3 426,4</i>	<i>-</i>
2001	I	479,0	349,3	24,1	32,4	884,7	108,7	906,1	1 192,4	1 287,1	78,9	3 464,5	104,6
	II	514,6	335,7	24,4	32,1	906,8	111,0	947,2	1 198,8	1 293,5	81,3	3 520,8	106,3
	III	514,8	322,8	25,4	34,5	897,5	112,1	963,6	1 203,8	1 305,3	84,6	3 557,3	107,5
	IV	577,1	337,3	27,5	36,5	978,4	121,8	1 042,8	1 195,8	1 365,7	76,8	3 681,2	111,4
2002	I ⁴⁾	530,4	346,3	27,5	35,3	939,6	116,9	1 038,8	1 183,5	1 380,7	81,7	3 684,6	111,5

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	IV	37,1	1,1	-0,6	1,3	38,9	11,1	32,6	24,4	6,3	5,5	68,7	1,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	-28,5	6,8	-0,1	1,8	-20,0	7,5	-4,6	37,8	-5,8	9,3	36,7	2,4
	II	32,7	-13,8	0,3	-0,4	18,8	6,3	41,1	6,4	6,3	2,3	56,2	4,4
	III	3,9	1,6	0,4	2,5	8,4	5,3	16,2	5,2	12,7	3,4	37,4	6,0
	IV	62,1	11,9	2,0	2,0	78,1	9,5	79,4	-2,9	60,3	-7,8	129,1	7,6
2002	I ⁴⁾	-47,2	8,7	0,1	-1,2	-39,6	7,5	-4,1	-9,7	14,9	4,8	6,0	6,6

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	979,5	93,6	79,3	441,4	520,7	122,0	1 500,3	101,7	168,2	159,7	321,5	175,4	496,9	109,7	665,1	119,0
IV	945,4	92,9	78,9	445,6	524,5	127,0	1 469,9	102,7	171,1	171,7	290,6	183,7	474,3	108,8	645,4	120,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	964,1	-	78,9	449,3	528,2	-	1 492,3	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,6	99,8	76,3	518,0	594,2	142,1	1 645,8	111,9	188,8	187,1	285,9	204,5	490,4	112,6	679,3	126,4
II	1 071,4	99,9	78,9	519,3	598,2	139,7	1 669,6	111,3	210,5	204,2	294,6	208,7	503,2	113,5	713,7	130,4
III	1 081,7	103,0	74,9	527,8	602,6	145,9	1 684,4	115,3	206,6	207,0	273,8	213,0	486,8	113,4	693,4	130,8
IV	1 116,0	105,8	75,2	543,7	618,8	147,4	1 734,9	117,7	236,4	233,0	290,2	217,6	507,8	116,8	744,2	138,4
2002 I ^(p)	1 114,1	105,3	76,4	546,1	622,5	148,5	1 736,6	117,7	259,4	254,9	276,9	218,7	495,7	114,1	755,1	140,4

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 IV	-7,6	3,7	-0,7	22,2	21,5	10,5	13,9	6,0	12,7	26,8	-32,3	28,1	-4,2	6,9	8,5	11,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	70,3	7,0	3,7	58,4	62,1	20,5	132,5	11,6	15,3	27,8	4,9	11,6	16,5	6,1	31,8	11,3
II	1,3	3,4	2,6	-12,6	-10,0	18,3	-8,7	8,3	17,3	34,1	9,2	-5,2	4,0	5,4	21,3	12,5
III	33,5	10,1	-4,0	30,5	26,5	19,6	60,1	13,4	2,9	29,7	-22,3	21,9	-0,4	3,4	2,6	10,0
IV	28,5	13,9	0,3	6,0	6,3	16,0	34,8	14,7	25,9	35,7	16,7	-2,4	14,3	7,3	40,2	14,9
2002 I ^(p)	-4,4	5,6	3,2	1,5	4,8	4,5	0,3	5,2	22,2	36,3	-9,9	-1,5	-11,4	1,4	10,8	11,1

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
58,1	226,4	81,4	190,0	139,5	202,8	1 578,5	122,1	81,6	526,5	608,1	138,6	2 186,6	126,3	2000 III
61,6	241,9	80,0	192,7	141,6	210,2	1 550,9	124,1	84,6	504,0	588,7	138,0	2 139,6	127,6	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 560,8	-	85,6	507,9	593,4	-	2 154,3	-	2001 tammi I.
65,1	252,2	94,3	227,3	159,4	235,4	1 781,7	139,6	89,3	577,1	666,4	152,7	2 448,2	143,0	2001 I
61,1	236,4	97,2	233,7	158,3	233,3	1 817,5	139,3	94,9	587,1	681,9	153,4	2 499,4	142,9	II
63,6	245,8	89,9	215,6	153,5	225,8	1 710,8	135,8	93,0	588,5	681,5	158,0	2 392,3	141,5	III
73,0	269,9	89,8	217,4	162,8	236,1	1 718,4	134,9	95,3	615,0	710,3	162,6	2 428,8	142,0	IV
76,2	279,0	100,6	245,9	176,7	256,7	1 739,4	136,0	99,2	635,4	734,6	167,6	2 474,0	144,0	2002 I ^(p)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
4,0	47,8	1,1	46,2	5,1	46,8	26,1	12,5	3,0	-6,0	-3,0	17,8	23,1	13,9	2000 IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2,6	27,0	14,4	46,7	17,0	38,1	193,5	13,3	3,5	59,6	63,1	21,1	256,6	15,3	2001 I
-4,1	15,3	2,7	45,4	-1,4	32,2	-3,6	14,6	5,6	-2,7	2,8	18,2	-0,8	15,6	II
2,4	8,5	-7,5	13,5	-5,1	11,4	-45,2	11,3	-1,9	22,4	20,6	14,0	-24,6	12,0	III
6,2	11,6	0,7	12,8	7,0	12,3	-12,0	8,7	2,3	17,5	19,8	17,9	7,8	11,2	IV
2,5	10,6	11,8	8,2	14,3	9,1	13,6	-2,6	4,3	17,6	21,9	9,8	35,6	0,8	2002 I ^(p)

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 III	3 941,6	3 481,5	57,9	402,2	279,2	38,1	64,9	19,9	5 322,1	5 133,0	29,1	160,0	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,7	3 526,3	47,5	376,0	265,0	34,4	61,0	15,6	5 434,7	5 256,5	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	10,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,6	3 558,9	55,4	445,3	316,6	40,2	67,8	20,7	5 578,2	5 367,8	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II	4 072,5	3 586,1	52,8	433,6	309,0	40,3	65,4	19,0	5 693,7	5 480,7	30,7	182,3	133,5	24,0	11,6	13,2
III	4 101,5	3 624,2	48,9	428,5	300,6	38,9	71,0	17,9	5 706,6	5 507,6	28,2	170,9	125,7	22,1	10,8	12,2
IV	4 166,0	3 694,1	46,6	425,4	307,6	33,0	67,2	17,6	5 921,6	5 720,3	26,0	175,4	127,4	24,5	10,5	13,0
2002 I ³⁾	4 099,4	3 612,0	49,2	438,3	311,4	39,4	66,6	20,9	5 928,9	5 725,3	28,6	175,0	127,6	22,8	10,4	14,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 III	1 578,5	611,7	145,6	821,2	662,0	63,3	63,5	32,4	608,1	252,8	61,1	294,3	245,6	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,9	590,9	126,8	833,2	684,3	53,1	65,8	30,1	588,7	254,1	64,1	270,5	225,6	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,7	698,6	142,6	940,6	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,2	255,9	17,6	14,2	12,4
II	1 817,5	690,1	133,8	993,6	815,4	72,9	73,2	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,2	19,3	13,6	14,9
III	1 710,8	664,3	140,3	906,2	745,2	53,5	76,3	31,2	681,5	297,7	69,2	314,5	263,0	18,4	17,1	16,0
IV	1 718,4	631,1	132,3	955,1	799,1	48,5	75,3	32,1	710,3	308,1	60,8	341,4	293,9	16,8	18,1	12,6
2002 I ³⁾	1 739,4	660,5	137,2	941,7	787,5	48,2	72,8	33,2	734,6	314,1	66,8	353,7	298,9	20,2	19,9	14,8

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 III	2 555,0	2 226,7	47,7	280,6	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 567,1	2 246,1	46,5	274,5	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,7	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II	2 731,3	2 358,3	53,9	319,1	189,3	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III	2 751,1	2 384,7	52,8	313,6	187,1	68,6	38,4	19,5	265,0	217,9	4,0	43,2	36,0	3,1	2,8	1,2
IV	2 779,1	2 377,9	67,8	333,3	208,7	63,8	40,6	20,2	254,7	204,8	6,0	43,9	37,9	2,8	2,1	1,1
2002 I ³⁾	2 845,1	2 429,7	69,7	345,7	219,5	60,5	42,7	22,9	275,8	227,2	6,1	42,5	36,4	2,2	2,7	1,1

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	3 930,8	-	-	-	-	-	-	-	6 798,3	6 487,1	34,8	276,3	155,8	44,4	72,1	4,0
IV	3 937,8	-	-	-	-	-	-	-	6 927,0	6 622,8	32,4	271,8	151,6	41,2	74,3	4,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,2	-	-	-	-	-	-	-	7 126,0	6 782,7	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6
II	4 089,4	-	-	-	-	-	-	-	7 223,5	6 857,3	29,4	336,9	204,7	51,7	74,0	6,5
III	4 082,8	-	-	-	-	-	-	-	7 251,4	6 907,3	30,9	313,1	177,9	52,1	77,3	5,8
IV	4 174,5	-	-	-	-	-	-	-	7 366,7	7 025,3	29,8	311,7	181,3	47,8	77,5	5,1
2002 I ^(p)	4 112,7	-	-	-	-	-	-	-	7 456,9	7 106,8	30,5	319,6	187,7	48,4	77,4	6,1

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	943,4	898,7	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,7	1 353,4	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 354,6	1 320,8	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,8	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II	994,4	951,3	11,0	32,1	22,1	6,5	1,6	1,8	1 507,0	1 465,2	4,9	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III	999,2	959,7	9,6	29,9	21,0	5,9	1,5	1,5	1 521,3	1 482,3	4,2	34,8	20,4	12,6	1,2	0,6
IV	1 011,8	966,8	12,4	32,6	23,1	6,3	1,4	1,8	1 515,2	1 477,4	3,7	34,1	20,3	12,1	1,1	0,6
2002 I ^(p)	1 049,5	1 000,9	14,3	34,4	24,3	6,5	1,7	1,8	1 576,6	1 540,3	3,9	32,4	19,1	11,7	1,0	0,6

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	979,5	445,9	90,9	442,7	332,0	42,1	33,8	34,8	520,7	156,1	46,1	318,6	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,4	410,0	89,2	446,2	337,8	44,2	32,6	31,7	524,5	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,6	468,4	98,7	484,6	365,8	46,3	34,5	37,0	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II	1 071,4	473,5	103,0	494,9	375,9	47,3	36,7	35,0	598,2	184,4	47,7	366,1	318,5	12,1	26,9	8,6
III	1 081,7	486,5	101,5	493,7	378,3	41,2	40,3	33,9	602,6	201,3	46,8	354,5	307,9	12,7	24,9	9,0
IV	1 116,0	449,5	114,7	551,9	434,9	45,2	37,9	33,8	618,8	202,5	46,8	369,6	323,5	12,0	25,7	8,4
2002 I ^(p)	1 114,1	432,3	131,4	550,3	435,9	44,8	35,4	34,2	622,5	197,7	49,3	375,5	323,0	16,5	26,8	9,1

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	168,2	62,4	15,3	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,1	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,6	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,1
II	210,5	72,4	25,5	112,6	98,4	6,8	2,6	4,8	503,2	121,3	25,8	356,1	316,2	26,9	3,0	9,9
III	206,6	76,4	27,0	103,2	93,1	4,7	2,1	3,4	486,8	129,0	27,1	330,7	292,7	27,1	3,9	7,1
IV	236,4	80,5	27,6	128,3	118,1	4,2	2,7	3,3	507,8	131,4	27,0	349,4	306,2	30,3	4,2	8,7
2002 I ^(p)	259,4	84,8	33,9	140,6	130,1	4,3	2,7	3,5	495,7	129,2	26,6	339,9	299,4	25,5	5,0	10,0

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

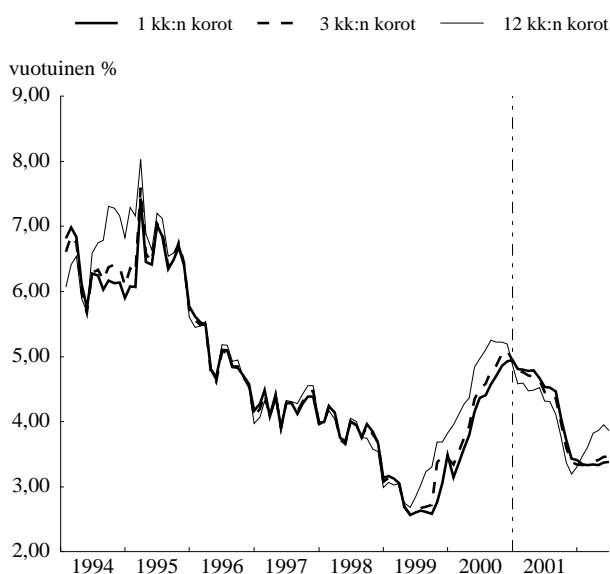
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset
	1	2	3	4	5	6	7
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2001 kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08
syys	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77	3,03	0,06
loka	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37	2,40	0,08
marras	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20	2,10	0,08
joulu	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30	1,92	0,08
2002 tammi	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48	1,82	0,09
helmi	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59	1,90	0,10
maalis	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82	1,99	0,10
huhti	3,32	3,34	3,41	3,54	3,86	1,97	0,08
touko	3,31	3,37	3,46	3,62	3,95	1,91	0,08
kesä	3,35	3,38	3,46	3,59	3,87	1,88	0,07
2002 kesä 7.	3,33	3,38	3,47	3,61	3,92	1,89	0,07
14.	3,31	3,37	3,47	3,60	3,86	1,88	0,07
21.	3,58	3,39	3,47	3,58	3,82	1,87	0,07
28.	3,49	3,39	3,44	3,54	3,77	1,86	0,07

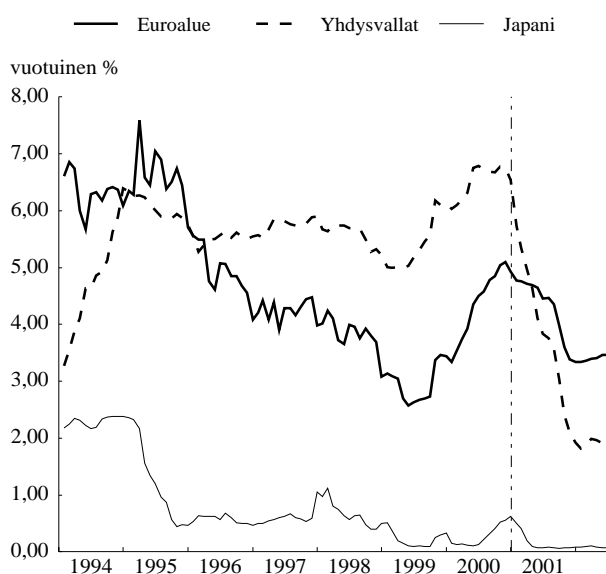
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

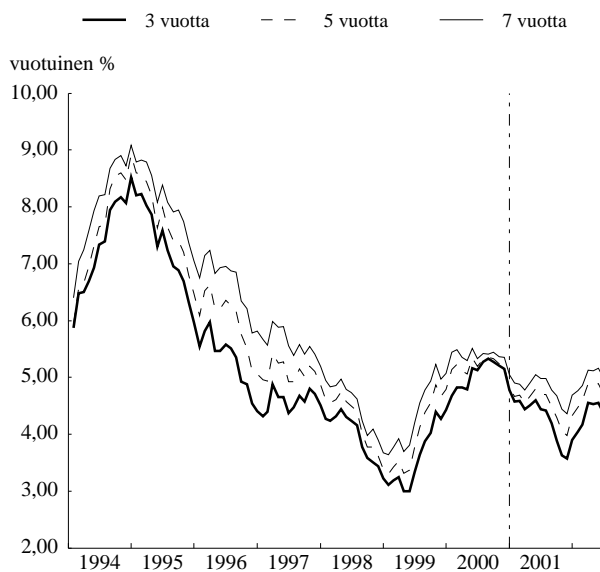
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34
2001	kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	1,19
	heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	1,33
	elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	1,36
	syys	3,77	3,89	4,29	4,67	5,04	1,40
	loka	3,44	3,63	4,05	4,44	4,82	1,36
	marras	3,36	3,58	3,98	4,37	4,67	1,33
	joulu	3,66	3,90	4,33	4,68	4,96	1,35
2002	tamm	3,84	4,04	4,48	4,76	5,02	1,42
	helmi	3,96	4,17	4,60	4,85	5,07	1,52
	maalis	4,25	4,55	4,90	5,13	5,32	1,45
	huhti	4,21	4,53	4,86	5,12	5,30	1,39
	touko	4,25	4,55	4,89	5,16	5,30	1,38
	kesä	4,10	4,37	4,70	4,99	5,16	1,36
2002	kesä 7.	4,20	4,48	4,81	5,11	5,27	1,36
	14.	4,05	4,32	4,65	4,95	5,12	1,37
	21.	4,04	4,31	4,64	4,94	5,10	1,32
	28.	4,00	4,23	4,58	4,91	5,08	1,31

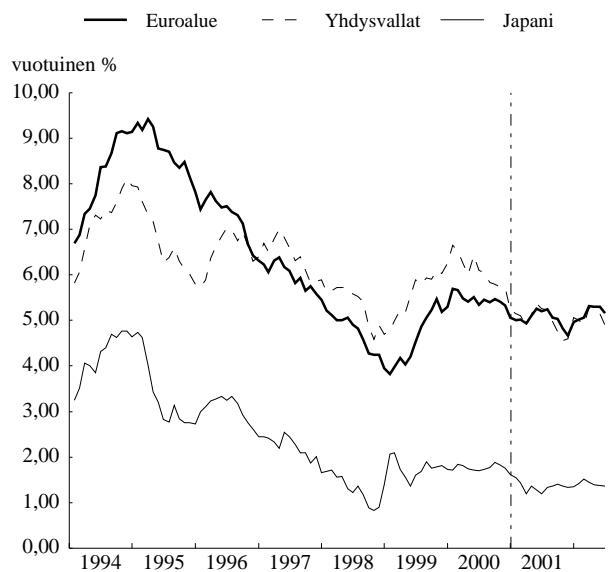
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

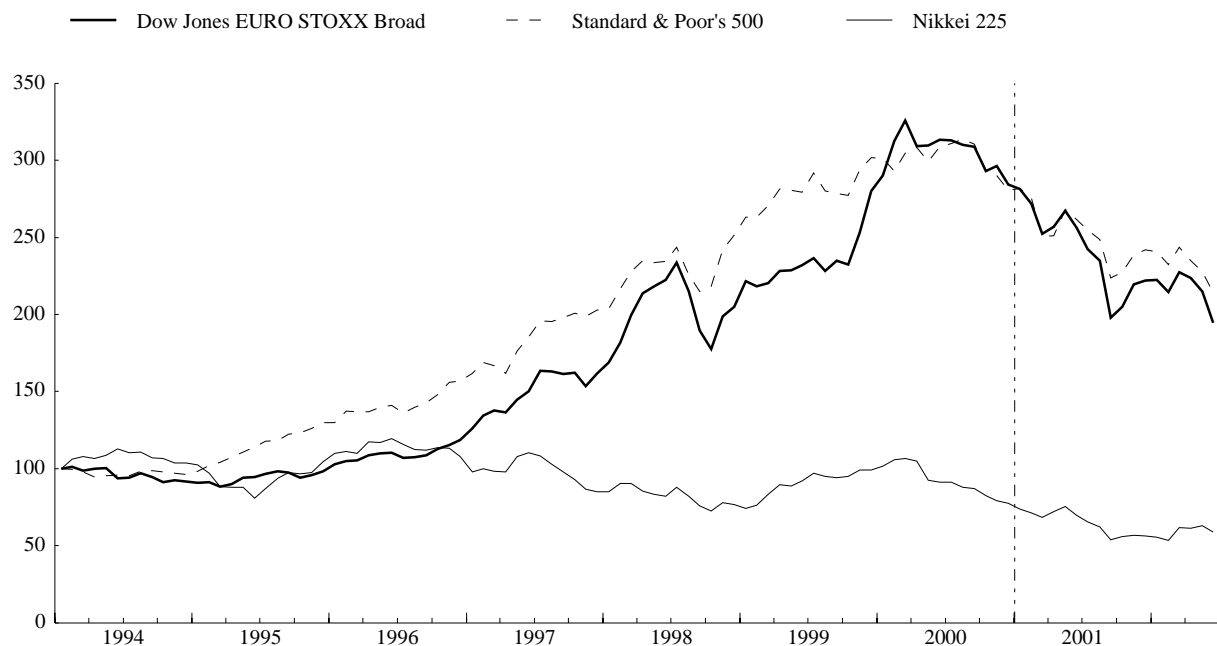
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit													
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi	Nikkei 225 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4		
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9		
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8		
2001	kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9	
	heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1	
	elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2	
	syys	274,3	3 277,0	253,2	176,7	284,2	315,8	265,9	253,2	325,4	298,7	366,5	509,2	1 058,7	9 974,7	
	loka	284,4	3 440,9	260,5	180,4	281,1	322,5	269,9	253,7	373,4	302,7	418,9	539,7	1 076,6	10 428,8	
	marras	304,2	3 674,4	281,3	202,1	286,7	313,7	287,5	270,6	464,5	297,0	473,2	528,8	1 130,3	10 519,7	
	joulu	308,0	3 708,4	286,2	209,9	288,8	313,0	285,6	282,2	496,4	286,4	480,9	520,9	1 144,9	10 490,8	
2002	tammi	308,5	3 690,1	293,2	210,8	287,8	320,2	286,3	281,8	494,5	291,1	459,7	524,8	1 140,5	10 338,5	
	helmi	297,9	3 537,6	294,9	198,6	288,5	334,0	275,1	279,3	463,7	291,1	406,3	490,1	1 101,5	9 966,9	
	maalis	315,4	3 739,6	312,9	215,5	296,5	355,0	294,8	299,0	494,4	291,2	429,3	486,3	1 153,3	11 452,5	
	huhti	310,2	3 657,0	308,6	210,2	302,8	351,5	299,5	299,0	438,6	296,9	409,7	472,1	1 112,0	11 391,6	
	touko	298,2	3 503,5	306,9	204,3	300,7	347,3	293,7	296,7	378,3	290,6	355,9	460,8	1 079,9	11 695,8	
	kesä	269,8	3 143,1	293,1	187,5	282,1	324,6	263,8	275,3	312,4	273,0	302,4	408,1	1 014,0	10 965,9	
2002	kesä	7.	276,1	3 210,5	298,5	192,9	289,5	327,7	272,8	280,3	317,3	275,4	313,2	409,1	1 027,5	11 438,5
		14.	263,4	3 054,5	286,4	184,0	278,2	314,0	257,0	270,6	303,5	267,9	296,9	396,0	1 007,3	10 920,6
		21.	260,6	3 036,3	288,3	177,5	274,4	317,8	254,2	266,8	300,0	270,1	283,2	403,1	989,1	10 354,4
		28.	266,8	3 133,4	291,7	181,5	279,2	332,2	260,0	269,8	313,3	271,5	284,1	416,9	989,8	10 621,8

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

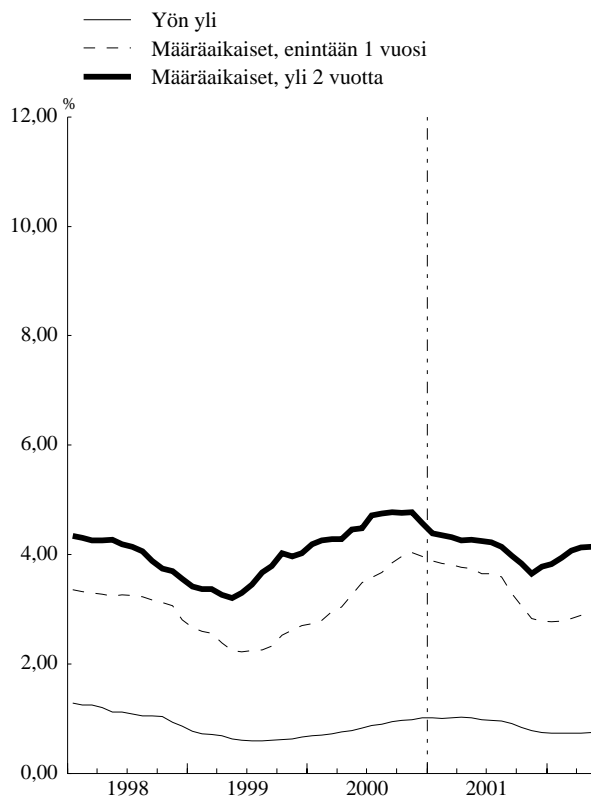
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,40	5,29	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2001	touko	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
	kesä	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
	heinä	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,11	6,05
	elo	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
	syys	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,70	6,07	10,08	5,86
	loka	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
	marras	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48
	joulu	0,74	2,79	2,78	3,77	2,17	2,79	6,26	5,69	9,81	5,52
2002	tammi	0,73	2,77	2,77	3,83	2,17	2,80	6,18	5,63	9,78	5,53
	helmi	0,74	2,78	2,79	3,95	2,15	2,91	6,16	5,75	9,81	5,61
	maalis	0,74	2,83	2,84	4,07	2,15	3,00	6,12	5,85	9,76	5,74
	huhti	0,74	2,89	2,90	4,13	2,14	3,07	6,14	5,86	9,76	5,81
	touko	0,74	2,91	2,92	4,15	2,15	3,08	6,16	5,89	9,80	5,82

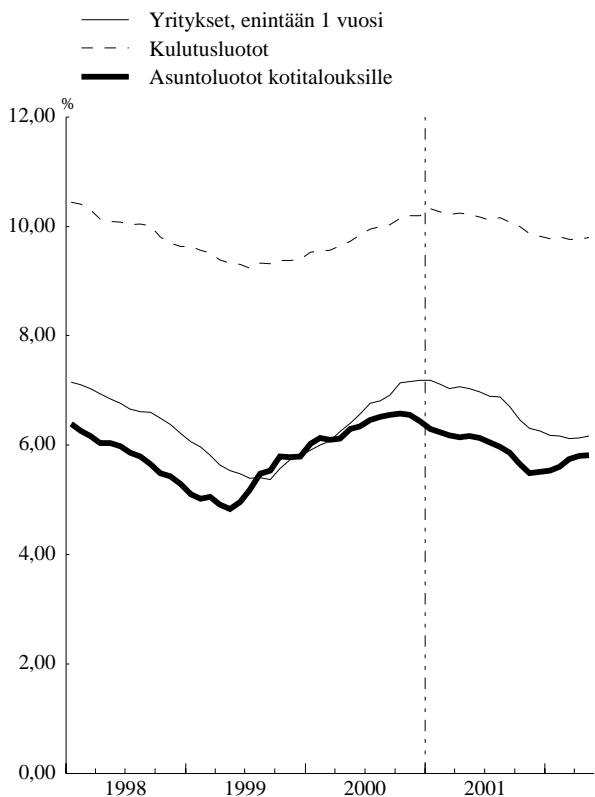
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	441,8	431,7	10,1	733,2	424,1	412,7	11,4	653,9	17,7	19,0
	touko	478,0	480,6	-2,7	735,1	456,8	460,1	-3,3	651,8	21,2	20,5
	kesä	410,6	418,6	-8,1	726,3	387,9	395,5	-7,6	642,7	22,7	23,2
	heinä	393,9	385,5	8,4	735,0	370,6	365,2	5,4	649,5	23,3	20,3
	elo	422,9	418,4	4,5	738,1	404,8	400,2	4,6	654,9	18,2	18,2
	syys	396,4	399,8	-3,4	734,9	374,1	376,2	-2,1	653,3	22,3	23,7
	loka	498,2	494,0	4,2	742,3	480,0	470,8	9,3	662,9	18,2	23,2
	marras	486,0	489,9	-3,9	740,0	459,4	466,7	-7,3	655,4	26,6	23,2
joulu	332,1	375,9	-43,9	696,1	307,7	353,4	-45,7	610,6	24,4	22,5	
2002	tammi	484,7	453,3	31,5	730,8	464,0	432,6	31,4	643,4	20,7	20,7
	helmi	405,7	408,0	-2,2	726,5	386,4	387,2	-0,8	643,9	19,3	20,8
	maalis	420,4	402,8	17,7	746,1	399,7	383,0	16,7	662,3	20,8	19,8
	huhti	398,9	405,6	-6,7	739,2	375,2	384,1	-8,9	653,5	23,7	21,5

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	114,4	74,2	40,2	6 696,2	97,7	64,6	33,1	6 116,6	16,7	9,6
	touko	132,4	81,9	50,5	6 768,7	118,3	67,9	50,3	6 167,1	14,1	14,0
	kesä	138,9	78,9	60,0	6 823,6	116,9	59,2	57,7	6 223,3	22,0	19,7
	heinä	144,9	98,4	46,5	6 857,8	125,6	85,5	40,1	6 263,6	19,3	13,0
	elo	93,3	73,9	19,4	6 862,0	77,8	63,5	14,3	6 276,7	15,4	10,4
	syys	124,3	106,5	17,8	6 882,3	108,9	88,3	20,6	6 297,6	15,4	18,2
	loka	144,5	108,4	36,1	6 921,1	123,4	91,5	31,9	6 329,8	21,0	16,8
	marras	142,1	91,9	50,2	6 975,7	115,9	86,5	29,3	6 358,9	26,3	5,4
joulu	122,7	85,5	37,3	7 012,0	112,2	75,1	37,1	6 395,1	10,5	10,4	
2002	tammi	173,6	111,2	62,4	7 079,1	155,9	105,3	50,7	6 444,0	17,7	6,0
	helmi	141,4	107,3	34,0	7 114,4	129,6	97,4	32,2	6 477,5	11,8	9,9
	maalis	163,9	102,7	61,2	7 174,5	142,3	91,8	50,5	6 527,4	21,5	10,9
	huhti	124,4	78,9	45,5	7 210,4	115,0	71,6	43,4	6 571,4	9,3	7,2

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	556,2	505,9	50,3	7 429,3	521,8	477,3	44,5	6 770,5	34,4	28,6
	touko	610,3	562,5	47,8	7 503,9	575,1	528,0	47,0	6 818,9	35,3	34,4
	kesä	549,5	497,5	52,0	7 549,9	504,8	454,7	50,1	6 865,9	44,7	42,8
	heinä	538,8	483,9	54,9	7 592,8	496,1	450,7	45,5	6 913,1	42,6	33,2
	elo	516,2	492,3	23,9	7 600,1	482,6	463,7	18,9	6 931,6	33,6	28,6
	syys	520,7	506,3	14,4	7 617,2	483,0	464,5	18,5	6 951,0	37,7	41,9
	loka	642,7	602,4	40,3	7 663,4	603,5	562,3	41,2	6 992,7	39,2	40,1
	marras	628,1	581,8	46,4	7 715,7	575,2	553,3	22,0	7 014,3	52,9	28,5
joulu	454,8	461,4	-6,6	7 708,1	419,9	428,5	-8,7	7 005,8	34,9	32,9	
2002	tammi	658,3	564,5	93,8	7 809,9	620,0	537,9	82,1	7 087,4	38,4	26,6
	helmi	547,1	515,3	31,8	7 840,8	516,0	484,6	31,4	7 121,4	31,1	30,7
	maalis	584,3	505,5	78,9	7 920,6	542,0	474,8	67,3	7 189,7	42,3	30,7
	huhti	523,3	484,5	38,8	7 949,7	490,2	455,8	34,5	7 224,9	33,0	28,7

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuolelut	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuolelut	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-1,4	79,3	7,2	29,2	-22,0	55,9	431,3	441,9	-10,6	709,8	2001	huhti
0,7	83,3	11,8	13,5	-1,7	54,2	468,6	473,6	-5,0	706,1		touko
-0,5	83,6	25,1	9,8	15,2	69,5	413,0	405,3	7,7	712,1		kesä
3,0	85,6	6,2	25,5	-19,3	50,2	376,8	390,7	-13,9	699,7		heinä
-0,1	83,2	9,9	14,7	-4,8	45,4	414,7	415,0	-0,3	700,3		elo
-1,3	81,6	22,0	12,0	10,0	55,4	396,1	388,1	8,0	708,8		syys
-5,0	79,4	8,8	20,0	-11,1	44,3	488,9	490,8	-1,9	707,2		loka
3,5	84,6	16,2	12,9	3,3	47,6	475,5	479,6	-4,1	703,0		marras
1,9	85,5	17,1	10,2	6,9	54,5	324,8	363,7	-38,8	665,1		joulu
0,1	87,4	11,3	24,2	-12,9	41,6	475,3	456,8	18,5	685,0	2002	tammi
-1,5	82,6	13,4	11,8	1,7	43,3	399,8	399,0	0,9	687,1		helmi
0,9	83,8	24,3	7,9	16,4	59,7	424,0	390,9	33,1	722,0		maalis
2,2	85,8		huhti

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuolelut	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuolelut	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
7,1	579,6	20,0	6,7	13,3	777,9	117,7	71,3	46,4	6 894,5	2001	huhti
0,1	601,6	27,0	10,4	16,6	794,4	145,2	78,3	66,9	6 961,5		touko
2,3	600,3	33,6	8,7	24,9	819,5	150,5	68,0	82,6	7 042,8		kesä
6,4	594,2	15,1	5,8	9,3	829,0	140,7	91,2	49,4	7 092,6		heinä
5,1	585,3	12,9	6,0	6,9	836,1	90,7	69,5	21,2	7 112,8		elo
-2,8	584,7	8,4	9,0	-0,6	835,5	117,3	97,3	20,0	7 133,2		syys
4,2	591,3	19,6	4,6	15,0	850,5	143,0	96,1	46,9	7 180,3		loka
20,9	616,8	30,1	7,4	22,7	873,2	145,9	93,9	52,0	7 232,0		marras
0,2	616,8	13,6	13,4	0,2	873,4	125,8	88,5	37,3	7 268,5		joulu
11,7	635,1	20,4	6,8	13,6	886,9	176,3	112,1	64,2	7 330,9	2002	tammi
1,8	636,9	19,7	13,9	5,8	892,8	149,3	111,2	38,0	7 370,3		helmi
10,6	647,1	25,4	12,0	13,4	906,2	167,7	103,8	64,0	7 433,6		maalis
2,1	639,0		huhti

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuolelut	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuolelut	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
5,8	658,8	27,2	35,9	-8,7	833,9	549,0	513,2	35,8	7 604,3	2001	huhti
0,8	684,9	38,8	23,9	14,9	848,6	613,8	551,9	61,9	7 667,6		touko
1,9	683,9	58,7	18,6	40,1	889,0	563,5	473,3	90,2	7 754,9		kesä
9,4	679,7	21,3	31,3	-9,9	879,3	517,5	481,9	35,5	7 792,3		heinä
5,0	668,5	22,8	20,7	2,1	881,5	505,4	484,5	21,0	7 813,2		elo
-4,1	666,3	30,4	21,0	9,4	891,0	513,4	485,5	28,0	7 841,9		syys
-0,9	670,7	28,4	24,6	3,9	894,8	631,9	586,9	45,0	7 887,4		loka
24,4	701,4	46,2	20,2	26,0	920,8	621,5	573,5	48,0	7 935,1		marras
2,1	702,3	30,7	23,7	7,1	927,9	450,6	452,2	-1,6	7 933,6		joulu
11,7	722,5	31,7	31,0	0,7	928,5	651,7	568,9	82,8	8 015,9	2002	tammi
0,3	719,5	33,1	25,6	7,5	936,0	549,1	510,2	38,9	8 057,4		helmi
11,6	730,9	49,7	19,9	29,8	965,9	591,7	494,6	97,1	8 155,6		maalis
4,3	724,8		huhti

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	653,9	268,6	5,5	92,4	285,3	2,2	55,9	26,8	18,5	9,7
	touko	651,8	260,3	5,5	99,4	284,1	2,4	54,2	26,5	18,0	8,8
	kesä	642,7	261,0	5,3	97,5	276,9	2,0	69,5	32,1	24,7	11,5
	heinä	649,5	258,7	5,1	101,3	280,8	3,6	50,2	25,3	17,3	6,7
	elo	654,9	254,3	4,4	106,8	285,9	3,6	45,4	23,1	15,7	5,8
	syys	653,3	251,6	4,1	106,4	287,5	3,7	55,4	27,1	22,2	5,5
	loka	662,9	261,4	3,8	110,3	284,0	3,4	44,3	23,3	16,4	4,0
	marras	655,4	250,7	3,9	106,1	291,2	3,6	47,6	23,6	19,4	3,4
	joulu	610,6	240,3	3,4	95,4	267,3	4,1	54,5	23,8	24,4	4,4
2002	tammi	643,4	257,4	3,7	100,1	278,8	3,5	41,6	18,8	18,9	3,1
	helmi	643,9	251,8	3,9	98,1	286,6	3,5	43,3	19,9	19,0	3,6
	maalis	662,3	258,8	4,3	96,9	299,0	3,3	59,7	26,4	26,2	6,4
	huhti	653,5	256,0	4,2	92,3	298,0	3,0

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	6 116,6	2 247,9	272,2	301,5	3 182,6	112,5	777,9	202,5	244,4	82,7
	touko	6 167,1	2 255,4	282,5	311,5	3 204,5	113,2	794,4	208,1	250,5	88,0
	kesä	6 223,3	2 270,4	290,1	318,9	3 230,7	113,2	819,5	216,5	256,2	91,2
	heinä	6 263,6	2 291,0	307,5	321,0	3 228,7	115,4	829,0	219,1	261,9	93,2
	elo	6 276,7	2 291,0	310,3	327,5	3 229,6	118,3	836,1	220,2	268,9	93,9
	syys	6 297,6	2 297,4	314,6	326,0	3 237,2	122,4	835,5	221,0	269,7	93,3
	loka	6 329,8	2 313,0	325,0	323,6	3 240,8	127,5	850,5	223,0	276,1	95,3
	marras	6 358,9	2 315,4	333,3	340,0	3 240,9	129,2	873,2	227,2	287,5	99,7
	joulu	6 395,1	2 317,9	363,3	345,1	3 238,3	130,4	873,4	229,4	287,0	100,3
2002	tammi	6 444,0	2 322,7	368,5	350,4	3 269,0	133,4	886,9	229,6	291,4	103,7
	helmi	6 477,5	2 343,6	373,1	353,4	3 274,4	133,0	892,8	233,0	294,3	104,5
	maalis	6 527,4	2 365,3	377,7	353,7	3 293,1	137,6	906,2	235,4	305,0	106,2
	huhti	6 571,4	2 373,2	388,3	358,7	3 309,0	142,2

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	6 770,5	2 516,4	277,7	393,9	3 467,9	114,6	833,9	229,3	262,8	92,3
	touko	6 818,9	2 515,8	288,0	411,0	3 488,6	115,6	848,6	234,6	268,5	96,8
	kesä	6 865,9	2 531,5	295,3	416,4	3 507,6	115,2	889,0	248,6	280,8	102,7
	heinä	6 913,1	2 549,7	312,5	422,2	3 509,6	119,0	879,3	244,4	279,2	99,9
	elo	6 931,6	2 545,4	314,7	434,3	3 515,5	121,8	881,5	243,3	284,5	99,7
	syys	6 951,0	2 549,0	318,7	432,4	3 524,7	126,1	891,0	248,1	291,8	98,8
	loka	6 992,7	2 574,3	328,8	433,9	3 524,8	130,8	894,8	246,3	292,5	99,3
	marras	7 014,3	2 566,1	337,2	446,0	3 532,1	132,8	920,8	250,7	307,0	103,0
	joulu	7 005,8	2 558,2	366,8	440,6	3 505,6	134,6	927,9	253,3	311,4	104,7
2002	tammi	7 087,4	2 580,1	372,1	450,5	3 547,8	136,9	928,5	248,4	310,4	106,8
	helmi	7 121,4	2 595,4	377,0	451,4	3 561,0	136,5	936,0	252,9	313,4	108,1
	maalis	7 189,7	2 624,1	382,0	450,6	3 592,1	140,9	965,9	261,8	331,2	112,6
	huhti	7 224,9	2 629,2	392,4	451,0	3 607,0	145,2

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,8	0,1	709,8	295,4	23,9	102,1	285,3	2,9	0,1	2001	huhti
0,1	0,8	0,1	706,1	286,8	23,5	108,2	284,2	3,2	0,1		touko
0,2	0,8	0,2	712,1	293,1	29,9	109,0	277,1	2,8	0,2		kesä
0,2	0,7	0,0	699,7	284,0	22,3	108,0	281,0	4,3	0,0		heinä
0,1	0,6	0,0	700,3	277,4	20,1	112,6	286,0	4,2	0,0		elo
0,1	0,5	0,1	708,8	278,6	26,3	111,9	287,7	4,2	0,1		syys
0,1	0,3	0,2	707,2	284,6	20,2	114,3	284,2	3,7	0,2		loka
0,1	0,4	0,6	703,0	274,3	23,3	109,4	291,3	4,0	0,6		marras
0,1	0,5	1,3	665,1	264,1	27,8	99,8	267,4	4,7	1,3		joulu
0,1	0,4	0,2	685,0	276,2	22,6	103,2	278,9	4,0	0,2	2002	tammi
0,1	0,3	0,4	687,1	271,7	22,9	101,6	286,8	3,8	0,4		helmi
0,1	0,2	0,4	722,0	285,2	30,5	103,3	299,1	3,5	0,4		maalis
.	huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
91,5	40,0	116,9	6 894,5	2 450,4	516,5	384,1	3 274,1	152,5	116,9	2001	huhti
92,5	39,6	115,7	6 961,5	2 463,6	533,0	399,5	3 296,9	152,8	115,7		touko
94,4	46,1	115,1	7 042,8	2 486,9	546,2	410,0	3 325,1	159,4	115,1		kesä
94,0	46,1	114,7	7 092,6	2 510,1	569,4	414,1	3 322,7	161,5	114,7		heinä
93,8	46,0	113,4	7 112,8	2 511,2	579,1	421,4	3 323,4	164,3	113,4		elo
92,0	46,0	113,6	7 133,2	2 518,4	584,3	419,3	3 329,1	168,4	113,6		syys
91,8	51,3	113,0	7 180,3	2 535,9	601,1	418,9	3 332,6	178,7	113,0		loka
91,5	51,7	115,7	7 232,0	2 542,6	620,8	439,6	3 332,4	180,9	115,7		marras
92,1	51,7	112,9	7 268,5	2 547,4	650,4	445,4	3 330,4	182,1	112,9		joulu
91,3	56,5	114,4	7 330,9	2 552,3	659,9	454,1	3 360,3	189,8	114,4	2002	tammi
92,0	56,3	112,5	7 370,3	2 576,7	667,4	457,9	3 366,5	189,3	112,5		helmi
92,2	56,3	111,1	7 433,6	2 600,7	682,7	460,0	3 385,3	193,9	111,1		maalis
.	huhti

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
91,6	40,8	117,0	7 604,3	2 745,8	540,5	486,2	3 559,5	155,5	117,0	2001	huhti
92,6	40,4	115,8	7 667,6	2 750,4	556,5	507,7	3 581,2	156,0	115,8		touko
94,6	46,9	115,3	7 754,9	2 780,0	576,1	519,1	3 602,2	162,2	115,3		kesä
94,2	46,9	114,8	7 792,3	2 794,1	591,7	522,1	3 603,8	165,8	114,8		heinä
93,9	46,6	113,5	7 813,2	2 788,7	599,2	534,0	3 609,4	168,4	113,5		elo
92,1	46,5	113,7	7 841,9	2 797,0	610,6	531,2	3 616,8	172,6	113,7		syys
92,0	51,6	113,2	7 887,4	2 820,6	621,2	533,2	3 616,8	182,4	113,2		loka
91,6	52,1	116,3	7 935,1	2 816,9	644,2	549,1	3 623,7	185,0	116,3		marras
92,2	52,2	114,1	7 933,6	2 811,5	678,2	545,2	3 597,9	186,7	114,1		joulu
91,4	56,9	114,6	8 015,9	2 828,5	682,5	557,3	3 639,2	193,8	114,6	2002	tammi
92,2	56,6	112,9	8 057,4	2 848,3	690,3	559,5	3 653,2	193,1	112,9		helmi
92,3	56,5	111,5	8 155,6	2 885,9	713,2	563,2	3 684,4	197,4	111,5		maalis
.	huhti

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 huhti	424,1	301,6	3,2	69,4	48,5	1,4	7,2	2,7	3,3	1,1	
touko	456,8	341,5	2,8	71,3	39,2	1,9	11,8	5,7	5,0	0,8	
kesä	387,9	282,0	2,7	64,7	37,4	1,1	25,1	9,8	11,5	3,3	
heinä	370,6	245,1	2,3	75,7	44,9	2,6	6,2	2,8	2,8	0,6	
elo	404,8	287,4	1,6	69,0	45,3	1,5	9,9	4,8	4,1	0,9	
syys	374,1	269,5	2,2	66,4	34,3	1,8	22,0	8,0	11,4	2,2	
loka	480,0	345,9	2,0	85,9	45,1	1,1	8,8	3,0	4,7	0,9	
marras	459,4	347,2	2,3	66,4	42,2	1,3	16,2	6,4	7,9	1,1	
joulu	307,7	228,5	1,3	52,6	23,4	1,9	17,1	6,6	8,4	1,3	
2002 tammi	464,0	327,5	2,1	71,2	61,3	2,0	11,3	5,0	5,0	1,1	
helmi	386,4	268,1	2,6	66,0	47,9	1,9	13,4	5,0	6,5	1,5	
maalis	399,7	286,5	2,2	60,1	49,0	1,8	24,3	10,7	10,1	3,3	
huhti	375,2	254,7	2,2	63,3	53,2	1,8	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 huhti	97,7	41,0	8,7	6,2	39,1	2,6	20,0	5,3	9,1	2,7	
touko	118,3	38,9	13,6	11,9	52,9	0,9	27,0	8,9	9,7	6,5	
kesä	116,9	44,9	11,0	10,9	49,6	0,5	33,6	11,8	7,7	4,7	
heinä	125,6	53,3	20,9	6,1	42,6	2,7	15,1	4,8	7,3	2,3	
elo	77,8	29,9	7,5	7,7	29,6	3,1	12,9	3,4	8,5	0,9	
syys	108,9	35,9	7,3	2,3	58,8	4,6	8,4	4,8	3,0	0,2	
loka	123,4	58,7	13,6	4,5	40,8	5,8	19,6	3,4	7,9	2,3	
marras	115,9	48,0	11,9	17,5	35,8	2,7	30,1	6,0	12,7	4,6	
joulu	112,2	43,0	34,9	9,1	23,0	2,2	13,6	6,4	3,9	1,7	
2002 tammi	155,9	47,5	10,8	6,5	88,0	3,2	20,4	4,1	5,3	3,7	
helmi	129,6	54,0	8,7	8,2	57,5	1,1	19,7	8,1	8,2	1,3	
maalis	142,3	56,9	7,9	2,8	69,4	5,3	25,4	8,6	12,1	3,3	
huhti	115,0	43,0	13,9	7,7	45,5	4,9	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 huhti	521,8	342,6	12,0	75,6	87,6	4,0	27,2	7,9	12,4	3,8	
touko	575,1	380,4	16,4	83,2	92,1	2,9	38,8	14,7	14,8	7,3	
kesä	504,8	326,9	13,7	75,6	87,0	1,6	58,7	21,6	19,2	8,0	
heinä	496,1	298,3	23,2	81,9	87,5	5,2	21,3	7,6	10,1	2,9	
elo	482,6	317,3	9,1	76,6	74,9	4,6	22,8	8,2	12,6	1,7	
syys	483,0	305,4	9,4	68,7	93,1	6,4	30,4	12,7	14,3	2,4	
loka	603,5	404,6	15,6	90,3	86,0	6,9	28,4	6,5	12,6	3,2	
marras	575,2	395,3	14,2	83,9	78,0	4,0	46,2	12,5	20,6	5,7	
joulu	419,9	271,5	36,1	61,7	46,4	4,1	30,7	13,0	12,3	3,1	
2002 tammi	620,0	375,0	12,9	77,6	149,3	5,2	31,7	9,1	10,3	4,8	
helmi	516,0	322,1	11,3	74,2	105,4	3,0	33,1	13,2	14,7	2,9	
maalis	542,0	343,4	10,2	62,9	118,4	7,1	49,7	19,3	22,2	6,6	
huhti	490,2	297,8	16,1	71,0	98,7	6,7	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,1	0,0	431,3	304,2	6,5	70,5	48,5	1,5	0,0	2001	
0,0	0,2	0,0	468,6	347,2	7,9	72,1	39,3	2,1	0,0	huhti	
0,1	0,1	0,2	413,0	291,8	14,3	67,9	37,5	1,2	0,2	touko	
0,0	0,0	0,0	376,8	247,8	5,1	76,4	44,9	2,6	0,0	kesä	
0,1	0,0	0,0	414,7	292,2	5,7	69,8	45,4	1,5	0,0	heinä	
0,1	0,4	0,0	396,1	277,5	13,5	68,6	34,3	2,1	0,0	elo	
0,0	0,0	0,2	488,9	349,0	6,7	86,7	45,1	1,2	0,2	syys	
0,1	0,2	0,4	475,5	353,7	10,2	67,5	42,3	1,5	0,4	loka	
0,0	0,1	0,7	324,8	235,0	9,7	53,9	23,4	2,0	0,7	marras	
										joulu	
0,1	0,0	0,1	475,3	332,5	7,1	72,2	61,5	2,0	0,1	2002	
0,0	0,1	0,2	399,8	273,1	9,1	67,6	47,9	2,0	0,2	tammi	
0,0	0,1	0,1	424,0	297,2	12,4	63,4	49,0	1,9	0,1	helmi	
.	maalis	
.	huhti	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,3	0,4	1,2	117,7	46,3	17,9	8,9	40,4	3,0	1,2	2001	
1,7	0,0	0,1	145,2	47,8	23,3	18,4	54,6	1,0	0,1	huhti	
2,0	6,7	0,8	150,5	56,7	18,7	15,6	51,6	7,2	0,8	touko	
0,5	0,1	0,0	140,7	58,1	28,2	8,4	43,2	2,7	0,0	kesä	
0,1	0,0	0,0	90,7	33,3	16,0	8,5	29,7	3,2	0,0	heinä	
0,1	0,0	0,4	117,3	40,7	10,2	2,5	58,9	4,6	0,4	elo	
0,2	5,4	0,4	143,0	62,1	21,5	6,8	41,1	11,2	0,4	syys	
1,0	0,5	5,1	145,9	54,1	24,6	22,1	36,8	3,2	5,1	loka	
1,3	0,1	0,1	125,8	49,4	38,8	10,8	24,3	2,3	0,1	marras	
										joulu	
0,0	5,1	2,1	176,3	51,7	16,1	10,2	88,0	8,3	2,1	2002	
1,5	0,3	0,3	149,3	62,2	16,9	9,5	59,0	1,4	0,3	tammi	
0,8	0,5	0,3	167,7	65,5	20,0	6,1	70,2	5,8	0,3	helmi	
.	maalis	
.	huhti	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,3	0,5	1,2	549,0	350,6	24,4	79,5	88,9	4,5	1,2	2001	
1,7	0,2	0,1	613,8	395,1	31,2	90,6	93,9	3,1	0,1	huhti	
2,1	6,8	1,0	563,5	348,5	32,9	83,6	89,1	8,4	1,0	touko	
0,6	0,1	0,1	517,5	305,9	33,3	84,8	88,1	5,3	0,1	kesä	
0,2	0,0	0,1	505,4	325,5	21,8	78,4	75,1	4,7	0,1	heinä	
0,2	0,4	0,4	513,4	318,1	23,8	71,1	93,2	6,7	0,4	elo	
0,2	5,4	0,5	631,9	411,1	28,3	93,5	86,2	12,3	0,5	syys	
1,1	0,8	5,6	621,5	407,7	34,8	89,6	79,1	4,7	5,6	loka	
1,3	0,3	0,8	450,6	284,5	48,5	64,8	47,8	4,3	0,8	marras	
										joulu	
0,1	5,1	2,2	651,7	384,1	23,2	82,4	149,5	10,3	2,2	2002	
1,5	0,4	0,5	549,1	335,3	26,0	77,1	106,9	3,3	0,5	tammi	
0,8	0,5	0,4	591,7	362,7	32,3	69,5	119,2	7,6	0,4	helmi	
.	maalis	
.	huhti	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 huhti	11,4	4,3	0,4	-2,0	8,8	0,0	-22,0	-11,1	-7,3	-3,0	
touko	-3,3	-9,5	0,1	7,0	-1,1	0,2	-1,7	-0,4	-0,5	-0,9	
kesä	-7,6	2,2	-0,3	-1,8	-7,3	-0,4	15,2	5,6	6,7	2,7	
heinä	5,4	-3,7	-0,2	3,7	4,0	1,6	-19,3	-6,7	-7,4	-4,8	
elo	4,6	-5,2	-0,7	5,5	5,0	0,0	-4,8	-2,2	-1,6	-0,9	
syys	-2,1	-3,2	-0,3	-0,4	1,7	0,1	10,0	4,0	6,5	-0,3	
loka	9,3	9,6	-0,4	3,8	-3,5	-0,3	-11,1	-3,8	-5,8	-1,5	
marras	-7,3	-10,7	0,1	-4,1	7,1	0,2	3,3	0,3	3,0	-0,6	
joulu	-45,7	-11,4	-0,5	-10,5	-23,8	0,6	6,9	0,2	5,0	1,0	
2002 tammi	31,4	15,7	0,2	4,6	11,4	-0,6	-12,9	-5,0	-5,5	-1,3	
helmi	-0,8	-6,6	0,2	-2,2	7,8	0,0	1,7	1,1	0,1	0,5	
maalis	16,7	5,4	0,4	-1,2	12,4	-0,2	16,4	6,5	7,2	2,8	
huhti	-8,9	-3,0	-0,1	-4,6	-1,0	-0,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 huhti	33,1	7,8	5,5	3,1	14,5	2,1	13,3	2,8	7,7	2,5	
touko	50,3	7,4	10,3	10,1	21,9	0,7	16,6	5,6	6,2	5,4	
kesä	57,7	16,5	7,6	7,4	26,2	0,0	24,9	8,4	5,6	3,1	
heinä	40,1	20,6	17,4	2,1	-2,2	2,1	9,3	2,5	5,6	2,0	
elo	14,3	1,2	2,8	6,6	0,9	2,9	6,9	1,1	6,8	0,7	
syys	20,6	6,0	4,4	-1,5	7,5	4,1	-0,6	0,8	0,8	-0,6	
loka	31,9	15,3	10,4	-2,4	3,7	5,1	15,0	2,0	6,5	2,0	
marras	29,3	2,1	8,4	16,9	0,1	1,8	22,7	4,2	11,4	4,4	
joulu	37,1	3,4	30,0	5,1	-2,6	1,2	0,2	2,3	-0,5	0,6	
2002 tammi	50,7	6,5	5,1	5,5	30,7	3,0	13,6	0,1	4,4	3,4	
helmi	32,2	19,6	4,6	2,9	5,4	-0,4	5,8	3,5	2,8	0,8	
maalis	50,5	22,3	4,6	0,4	18,7	4,6	13,4	2,4	10,7	1,7	
huhti	43,4	7,3	10,6	5,0	15,9	4,6	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 huhti	44,5	12,1	5,9	1,1	23,2	2,1	-8,7	-8,3	0,4	-0,5	
touko	47,0	-2,1	10,3	17,0	20,7	1,0	14,9	5,3	5,7	4,5	
kesä	50,1	18,6	7,3	5,6	19,0	-0,4	40,1	14,0	12,2	5,9	
heinä	45,5	17,0	17,2	5,8	1,7	3,7	-9,9	-4,2	-1,8	-2,8	
elo	18,9	-4,0	2,1	12,0	5,9	2,8	2,1	-1,1	5,2	-0,2	
syys	18,5	2,8	4,1	-1,8	9,2	4,3	9,4	4,7	7,3	-0,9	
loka	41,2	24,9	10,0	1,4	0,2	4,7	3,9	-1,8	0,7	0,5	
marras	22,0	-8,5	8,5	12,7	7,2	2,1	26,0	4,5	14,5	3,7	
joulu	-8,7	-8,1	29,5	-5,4	-26,4	1,7	7,1	2,5	4,5	1,6	
2002 tammi	82,1	22,2	5,3	10,1	42,1	2,3	0,7	-4,9	-1,0	2,2	
helmi	31,4	13,0	4,8	0,7	13,2	-0,4	7,5	4,5	2,9	1,3	
maalis	67,3	27,7	5,0	-0,8	31,1	4,3	29,8	8,9	17,9	4,5	
huhti	34,5	4,3	10,5	0,4	14,9	4,3	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
-0,1	-0,2	-0,3	-10,6	-6,8	-7,0	-5,0	8,6	-0,2	-0,3	2001	huhti	
0,0	0,0	0,0	-5,0	-9,8	-0,4	6,1	-1,1	0,2	0,0		touko	
0,1	0,0	0,1	7,7	7,8	6,4	0,9	-7,2	-0,3	0,1		kesä	
0,0	-0,1	-0,2	-13,9	-10,4	-7,6	-1,1	3,9	1,5	-0,2		heinä	
0,0	-0,1	0,0	-0,3	-7,4	-2,2	4,6	5,0	-0,2	0,0		elo	
0,0	-0,1	0,0	8,0	0,8	6,2	-0,7	1,7	0,0	0,0		syys	
0,0	-0,2	0,1	-1,9	5,8	-6,1	2,3	-3,5	-0,5	0,1		loka	
0,0	0,1	0,4	-4,1	-10,4	3,2	-4,7	7,1	0,4	0,4		marras	
0,0	0,1	0,7	-38,8	-11,2	4,5	-9,5	-23,9	0,6	0,7		joulu	
0,0	-0,1	-1,1	18,5	10,7	-5,2	3,3	11,5	-0,7	-1,1	2002	tammi	
0,0	-0,2	0,2	0,9	-5,5	0,3	-1,7	7,8	-0,2	0,2		helmi	
0,0	0,0	0,0	33,1	11,8	7,6	1,6	12,4	-0,3	0,0		maalis	
.		huhti	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,9	0,1	-0,6	46,4	10,6	13,2	5,6	15,3	2,2	-0,6	2001	huhti	
1,0	-0,4	-1,1	66,9	13,0	16,5	15,5	22,8	0,3	-1,1		touko	
1,9	6,5	-0,6	82,6	24,8	13,2	10,5	28,2	6,5	-0,6		kesä	
-0,5	0,0	-0,4	49,4	23,2	23,0	4,1	-2,7	2,1	-0,4		heinä	
-0,2	-0,1	-1,3	21,2	2,3	9,6	7,2	0,6	2,8	-1,3		elo	
-1,8	0,0	0,2	20,0	6,8	5,2	-2,0	5,7	4,2	0,2		syys	
-0,1	5,3	-0,6	46,9	17,2	16,9	-0,4	3,5	10,3	-0,6		loka	
-0,4	0,4	2,7	52,0	6,3	19,8	21,2	-0,3	2,2	2,7		marras	
0,6	0,0	-2,8	37,3	5,7	29,5	5,7	-2,0	1,2	-2,8		joulu	
-0,8	4,8	1,5	64,2	6,6	9,6	8,9	29,9	7,8	1,5	2002	tammi	
0,7	-0,2	-1,9	38,0	23,1	7,4	3,8	6,1	-0,5	-1,9		helmi	
0,1	0,0	-1,4	64,0	24,7	15,3	2,0	18,8	4,5	-1,4		maalis	
.		huhti	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,7	-0,1	-0,9	35,8	3,8	6,3	0,7	24,0	2,0	-0,9	2001	huhti	
1,0	-0,5	-1,1	61,9	3,2	16,1	21,6	21,7	0,5	-1,1		touko	
2,0	6,5	-0,5	90,2	32,6	19,5	11,4	21,0	6,2	-0,5		kesä	
-0,5	0,0	-0,6	35,5	12,8	15,4	2,9	1,3	3,7	-0,6		heinä	
-0,3	-0,2	-1,3	21,0	-5,1	7,3	11,8	5,6	2,6	-1,3		elo	
-1,8	-0,1	0,2	28,0	7,5	11,4	-2,7	7,4	4,2	0,2		syys	
-0,2	5,1	-0,5	45,0	23,1	10,7	1,9	0,0	9,8	-0,5		loka	
-0,3	0,5	3,1	48,0	-4,1	23,0	16,5	6,9	2,6	3,1		marras	
0,6	0,0	-2,2	-1,6	-5,5	34,0	-3,8	-25,9	1,8	-2,2		joulu	
-0,8	4,7	0,5	82,8	17,3	4,3	12,2	41,4	7,1	0,5	2002	tammi	
0,7	-0,3	-1,7	38,9	17,6	7,7	2,1	14,0	-0,7	-1,7		helmi	
0,1	-0,1	-1,4	97,1	36,5	22,8	3,7	31,2	4,3	-1,4		maalis	
.		huhti	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	61,1	61,1	38,9	38,9	100,0	100,0	61,1	38,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,5	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2001	108,9	2,5	108,1	2,5	110,4	2,5	-	-	-	-
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 II	109,2	3,1	108,8	3,4	110,1	2,4	108,9	1,1	108,4	110,1
2001 III	109,2	2,4	108,2	2,3	111,2	2,5	109,2	0,3	108,5	110,8
2001 IV	109,5	2,1	108,6	1,7	111,2	2,8	109,6	0,3	108,6	111,6
2002 I	110,4	2,6	109,1	2,2	112,6	3,1	110,5	0,8	109,3	112,6
2001 heinä	109,2	2,6	108,1	2,7	111,2	2,5	109,1	-0,1	108,4	110,5
2001 elo	109,1	2,4	107,9	2,3	111,3	2,4	109,1	0,0	108,3	110,8
2001 syys	109,4	2,2	108,6	2,0	111,0	2,6	109,5	0,4	108,8	111,0
2001 loka	109,5	2,3	108,7	2,0	111,1	2,8	109,6	0,1	108,7	111,4
2001 marras	109,5	2,1	108,5	1,5	111,1	2,7	109,6	0,0	108,5	111,6
2001 joul	109,6	2,0	108,6	1,6	111,5	2,8	109,7	0,1	108,6	111,9
2002 tammi	110,1	2,7	108,9	2,4	112,2	3,0	110,3	0,5	109,2	112,3
2002 helmi	110,2	2,5	108,8	2,1	112,7	3,0	110,4	0,1	109,2	112,6
2002 maal	110,8	2,5	109,7	2,0	113,0	3,2	110,7	0,3	109,5	113,0
2002 huhti	111,4	2,4	110,4	2,0	113,2	3,0	111,0	0,3	110,0	113,1
2002 touko	111,5	2,0	110,5	1,3	113,6	3,3	111,2	0,2	109,9	113,7
2002 kesä ²⁾	.	1,7

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	20,4	12,3	8,1	40,7	32,0	8,7	9,7	6,3	2,5	14,3	6,1
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	2,0	0,2	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2001	4,5	2,8	7,0	1,5	1,1	2,7	1,9	3,5	-2,8	3,3	2,6
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 II	4,9	2,7	8,3	2,7	1,4	7,2	1,8	3,5	-2,8	3,3	2,5
2001 III	5,1	3,3	7,9	1,0	0,9	1,1	1,9	3,7	-2,5	3,2	2,7
2001 IV	4,7	3,5	6,7	0,2	1,6	-4,1	2,0	3,8	-1,8	3,6	2,9
2002 I	4,9	3,5	7,0	0,9	1,8	-2,0	2,3	3,6	-1,2	4,0	3,2
2001 heinä	5,3	3,2	8,5	1,4	1,0	2,9	1,8	3,8	-2,5	3,1	2,6
2001 elo	5,0	3,4	7,6	1,0	0,7	2,0	1,9	3,7	-2,7	3,1	2,7
2001 syys	5,0	3,4	7,6	0,6	1,2	-1,4	1,9	3,6	-2,2	3,4	2,8
2001 loka	5,0	3,5	7,5	0,5	1,5	-2,7	2,0	3,8	-1,7	3,6	2,9
2001 marras	4,5	3,4	6,2	0,0	1,6	-5,0	2,0	3,7	-2,0	3,5	2,9
2001 joul	4,6	3,5	6,3	0,2	1,6	-4,6	2,0	4,0	-1,7	3,6	2,9
2002 tammi	5,6	3,8	8,4	0,9	1,7	-1,8	2,2	3,6	-1,2	3,9	3,1
2002 helmi	4,8	3,3	7,1	0,8	1,9	-2,8	2,2	3,5	-1,2	4,0	3,2
2002 maal	4,2	3,3	5,5	1,0	1,8	-1,5	2,3	3,7	-1,0	4,2	3,2
2002 huhti	3,6	3,2	4,1	1,2	1,8	-0,5	2,5	3,2	-0,9	3,8	3,3
2002 touko	2,7	3,1	2,1	0,6	1,7	-2,9	2,4	3,5	-0,7	4,4	3,4
2002 kesä

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2002.

2) Arvio perustuu Sakasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/ barreli)		
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾										Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus		hinnat ¹⁾	
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat		Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa ¹⁾						
	1995 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kestävät			Ei- kestävät					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14	
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,7	2,0	1,7	0,9	1,4	0,9	6,0	-7,5	16,0	
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,3	0,8	10,7	14,6	17,0	
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,7	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,0	-12,5	12,0	
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,2	0,2	15,8	-5,9	17,1	
2000	105,7	5,5	2,6	5,0	0,6	1,5	1,4	1,6	19,0	2,4	5,2	50,8	16,7	31,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	108,1	2,1	1,8	1,1	1,0	3,0	2,1	3,1	2,7	2,2	1,2	-8,8	-7,6	27,8	
2001	II	108,9	3,6	2,3	1,9	1,0	3,4	2,2	3,5	8,8	2,7	2,5	4,6	-3,0	31,7
	III	108,3	1,4	1,5	0,1	1,2	3,0	2,1	3,1	0,6	2,4	0,6	-11,3	-10,4	29,0
	IV	107,2	-1,0	0,7	-1,3	1,1	2,4	1,9	2,4	-8,1	1,3	-1,5	-28,8	-15,6	22,4
2002	I	107,3	-0,9	0,2	-1,8	1,2	1,6	1,8	1,6	-5,0	1,7	-0,7	-10,5	-3,6	24,6
	II	-8,7	-5,5	27,8
2001	kesä	108,9	3,1	2,1	1,4	1,0	3,4	2,3	3,5	6,8	-	2,0	3,0	0,9	32,5
	heinä	108,3	2,1	1,7	0,6	1,1	3,1	2,2	3,2	2,8	-	1,2	-1,3	-1,8	29,4
	elo	108,2	1,6	1,5	0,2	1,2	3,1	2,2	3,2	1,4	-	0,8	-10,4	-10,7	28,7
	syys	108,3	0,6	1,2	-0,4	1,2	2,8	2,0	2,9	-2,3	-	-0,2	-20,7	-18,1	28,8
	loka	107,6	-0,6	0,9	-0,9	1,1	2,5	1,9	2,6	-7,3	-	-1,3	-30,2	-19,3	23,8
	marras	107,1	-1,3	0,6	-1,4	1,0	2,4	1,9	2,5	-9,5	-	-1,8	-34,1	-15,1	21,7
	joulu	106,8	-1,0	0,4	-1,6	1,1	2,1	1,9	2,1	-7,6	-	-1,5	-20,6	-12,3	21,5
2002	tammi	107,2	-0,8	0,4	-1,8	1,2	2,0	1,9	2,0	-5,5	-	-0,7	-14,4	-6,5	22,6
	helmi	107,2	-1,1	0,1	-1,9	1,2	1,6	1,7	1,5	-5,7	-	-0,9	-15,2	-4,0	23,5
	maalis	107,6	-0,8	0,1	-1,7	1,2	1,2	1,7	1,2	-3,9	-	-0,6	-1,6	-0,3	27,9
	huhti	107,9	-0,8	0,2	-1,3	1,0	1,1	1,5	1,0	-3,9	-	-0,3	-1,2	-1,4	29,3
	touko	107,9	-0,9	0,2	-1,1	1,1	0,9	1,5	0,8	-4,9	-	-0,6	-9,5	-6,8	28,1
	kesä	-15,0	-8,4	25,8

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimäinen kysyntä				Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾	
	1995 = 100		Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus				
						17			18
	15	16	17	18	19	20	21	22	
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8	
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6	
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	-0,1	-1,5	
1999	106,5	1,1	1,2	1,1	1,7	0,8	-0,5	-0,3	
2000	107,8	1,3	2,4	2,1	2,4	2,6	4,7	8,3	
2000	I	107,3	1,1	2,4	1,9	2,4	2,3	3,7	7,7
	II	107,6	1,1	2,3	1,8	2,2	2,7	4,6	8,2
	III	108,1	1,4	2,5	2,3	2,5	2,6	5,0	8,4
	IV	108,4	1,4	2,6	2,5	2,5	2,9	5,3	8,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	110,6	2,3	2,1	2,4	2,1	1,9	1,5	1,0	
2001	I	109,8	2,0	2,4	2,4	2,1	2,1	3,2	4,0
	II	110,4	2,3	2,4	2,7	2,1	1,8	2,6	2,8
	III	110,8	2,2	2,0	2,3	2,1	2,1	0,8	0,3
	IV	111,7	2,7	1,8	2,2	2,2	1,7	-0,5	-2,8

Lähteet: Eurostat paitasi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1997	5 649,0	5 500,5	3 201,3	1 150,7	1 138,2	10,3	148,6	1 827,2	1 678,7
1998	5 882,6	5 743,4	3 331,5	1 176,6	1 201,9	33,3	139,3	1 948,5	1 809,3
1999	6 144,9	6 043,3	3 499,7	1 229,8	1 291,4	22,3	101,6	2 052,7	1 951,1
2000	6 440,4	6 372,5	3 664,4	1 283,2	1 387,0	37,9	67,9	2 410,3	2 342,4
2000 IV	1 632,9	1 621,6	928,0	326,3	352,5	14,9	11,3	637,2	625,9
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	6 810,5	6 696,3	3 905,3	1 359,3	1 434,1	-2,4	114,2	2 538,1	2 423,9
2001 I	1 689,5	1 663,1	964,1	335,2	359,2	4,6	26,4	641,0	614,5
II	1 699,0	1 676,2	975,9	338,2	358,2	3,9	22,9	639,7	616,8
III	1 706,6	1 677,3	980,3	340,9	358,6	-2,5	29,3	633,2	603,9
IV	1 715,3	1 679,7	985,0	344,9	358,1	-8,4	35,6	624,3	588,7
2002 I

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1997	5 509,1	5 354,1	3 093,4	1 126,1	1 131,9	2,7	155,0	1 806,3	1 651,2
1998	5 666,9	5 543,9	3 187,2	1 139,8	1 189,7	27,2	122,9	1 938,4	1 815,4
1999	5 819,7	5 730,5	3 292,3	1 164,2	1 260,4	13,6	89,2	2 040,7	1 951,4
2000	6 023,7	5 898,5	3 375,0	1 186,3	1 319,1	18,1	125,2	2 288,9	2 163,6
2000 IV	1 519,9	1 487,8	846,6	299,2	332,3	9,7	32,1	594,5	562,4
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	6 219,0	6 062,2	3 510,8	1 228,0	1 336,6	-13,2	156,8	2 372,8	2 215,9
2001 I	1 554,8	1 515,8	874,6	305,4	337,4	-1,5	39,0	600,0	561,0
II	1 555,2	1 519,3	878,2	306,7	335,0	-0,7	35,9	595,5	559,5
III	1 556,8	1 515,6	879,3	307,2	332,9	-3,9	41,2	592,6	551,4
IV	1 552,2	1 511,5	878,6	308,7	331,3	-7,2	40,7	584,8	544,0
2002 I	1 555,6	1 503,7	877,0	309,5	329,1	-11,9	51,9	590,0	538,2

(vuotuinen prosenttimuutos)

1997	2,3	1,7	1,6	1,3	2,3	-	-	10,4	9,0
1998	2,9	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,3	9,9
1999	2,7	3,4	3,3	2,1	5,9	-	-	5,3	7,5
2000	3,5	2,9	2,5	1,9	4,7	-	-	12,2	10,9
2000 IV	2,9	2,4	1,8	1,8	3,5	-	-	11,6	10,6
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	1,5	0,8	1,7	2,2	-0,5	-	-	2,5	0,8
2001 I	2,5	1,8	1,9	2,3	1,6	-	-	7,7	6,1
II	1,6	1,1	1,7	2,4	0,2	-	-	4,5	3,2
III	1,3	0,7	1,8	2,3	-1,7	-	-	0,9	-1,0
IV	0,3	-0,4	1,5	1,9	-2,2	-	-	-2,8	-4,8
2002 I	0,1	-0,8	0,3	1,3	-2,4	-	-	-1,7	-4,1

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältyvät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden välituotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistointa, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1997	5 269,5	138,6	1 227,8	291,7	1 086,1	1 381,4	1 144,0	202,7	582,2
1998	5 469,0	138,8	1 276,1	294,9	1 140,2	1 440,4	1 178,6	201,4	615,0
1999	5 682,6	135,6	1 298,0	310,9	1 186,3	1 524,9	1 226,9	200,2	662,5
2000	5 964,4	136,4	1 367,7	325,7	1 247,7	1 615,9	1 271,1	212,9	688,8
2000 IV	1 512,9	34,6	347,6	82,0	317,9	410,0	320,7	53,9	174,0
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	6 321,0	151,0	1 425,9	345,5	1 341,2	1 716,0	1 341,5	229,4	718,9
2001 I	1 567,0	36,8	359,7	85,5	331,1	422,6	331,2	56,4	179,0
II	1 576,4	37,4	357,6	85,8	334,7	427,4	333,5	57,3	179,9
III	1 586,0	38,4	357,5	86,6	337,2	429,3	337,0	57,8	178,4
IV	1 591,6	38,4	351,1	87,5	338,1	436,6	339,9	57,9	181,6
2002 I									

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden välituotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistointa, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1997	5 167,0	140,2	1 217,5	290,1	1 071,2	1 338,3	1 109,7	213,8	556,0
1998	5 317,2	142,2	1 254,8	292,0	1 114,0	1 388,3	1 125,9	221,1	570,8
1999	5 454,0	145,4	1 269,9	298,9	1 161,7	1 438,0	1 140,1	229,5	595,3
2000	5 659,9	144,9	1 328,2	305,2	1 215,5	1 505,8	1 160,3	244,8	608,6
2000 IV	1 429,6	36,3	335,7	76,2	308,7	381,3	291,5	62,4	152,7
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	5 856,2	152,3	1 352,4	310,5	1 277,2	1 573,0	1 190,8	260,8	623,6
2001 I	1 463,3	37,9	342,8	78,2	318,4	389,5	296,5	64,2	155,7
II	1 463,4	37,9	339,1	77,6	319,2	392,3	297,3	64,8	156,6
III	1 466,4	38,3	338,3	77,4	319,6	394,6	298,2	65,6	156,0
IV	1 463,0	38,2	332,2	77,3	320,0	396,6	298,8	66,2	155,4
2002 I	1 469,7	38,2	334,3	77,9	320,4	399,3	299,7	66,3	152,2

(vuotuinen prosenttimuutos)

1997	2,4	0,4	3,3	-1,8	3,1	3,3	1,0	3,7	2,4
1998	2,9	1,4	3,1	0,7	4,0	3,7	1,5	3,4	2,7
1999	2,6	2,2	1,2	2,3	4,3	3,6	1,3	3,8	4,3
2000	3,8	-0,4	4,6	2,1	4,6	4,7	1,8	6,7	2,2
2000 IV	3,4	-1,3	4,3	1,0	4,5	4,2	1,5	6,6	-0,3
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001	1,7	-0,7	0,7	-0,5	2,6	3,0	1,1	4,9	0,5
2001 I	2,8	-0,6	3,4	-0,4	3,9	3,5	1,3	5,8	1,5
II	2,0	-0,7	1,2	-0,2	2,9	3,2	1,0	4,8	0,1
III	1,5	-0,8	0,4	-0,7	2,4	2,8	1,2	4,7	0,7
IV	0,6	-0,6	-2,2	-0,7	1,1	2,6	1,0	4,5	-0,2
2002 I	0,4	0,8	-2,5	-0,4	0,6	2,5	1,1	3,3	-2,2

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaaliatalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Raken- taminen	Tehdas- teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	3,7	109,3	4,3	4,7	4,0	7,8	2,7	4,6	2,3	1,1	1,3	4,7
1999	2,1	111,4	2,0	2,1	1,9	2,5	1,6	1,3	1,7	1,4	4,2	2,0
2000	5,0	117,5	5,5	6,0	6,0	9,3	2,2	6,2	1,4	1,8	1,9	5,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	0,0	117,8	0,2	0,0	-0,9	1,2	0,1	-2,7	0,7	0,9	-0,5	0,1
2001 I	3,3	119,5	4,4	5,1	3,7	8,8	2,9	2,8	3,0	-0,7	-1,6	5,1
II	0,4	118,3	0,8	0,8	0,3	1,9	0,4	-1,9	0,9	0,9	-0,9	0,8
III	-0,4	117,7	-0,4	-0,5	-1,4	0,1	0,2	-3,9	1,0	0,5	-0,4	-0,5
IV	-3,1	115,7	-3,8	-4,8	-6,0	-4,9	-2,9	-7,5	-1,9	2,7	0,6	-4,7
2002 I	-2,7	116,4	-2,8	-3,5	-2,2	-7,1	-1,3	-7,5	0,0	1,6	1,0	-3,8
2001 heinä	-1,1	116,9	-1,4	-1,6	-1,8	-1,9	-0,7	-6,5	0,6	0,0	-0,2	-1,6
elo	0,7	118,5	1,1	1,1	-0,6	2,8	1,8	0,3	2,0	0,7	-0,8	1,1
syys	-0,7	117,8	-0,5	-0,8	-1,8	0,1	-0,2	-4,1	0,6	0,9	-0,4	-0,7
loka	-1,9	116,0	-2,6	-2,9	-3,5	-2,7	-2,2	-7,1	-1,2	-1,1	2,2	-2,9
marras	-3,3	115,3	-4,1	-5,0	-6,2	-5,1	-2,9	-7,4	-1,9	1,7	0,3	-4,9
joulu	-4,3	115,7	-4,7	-6,6	-8,7	-6,7	-3,6	-8,1	-2,7	7,2	-0,9	-6,4
2002 tammi	-2,5	116,0	-2,9	-3,7	-3,4	-6,6	-0,9	-7,4	0,4	2,5	2,0	-3,9
helmi	-2,7	116,1	-3,3	-4,0	-2,8	-7,8	-1,4	-7,1	-0,2	1,3	1,8	-4,0
maalis	-2,7	117,0	-2,3	-2,7	-0,5	-6,8	-1,7	-8,0	-0,3	1,0	-0,5	-3,3
huhti	-1,6	116,2	-1,2	-1,7	-0,5	-3,3	-1,6	-6,5	-0,6	3,0	-3,6	-1,2
touko

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin							Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet					
	1995 = 100		1995 = 100						Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1998	107,9	3,7	104,5	3,0	2,1	3,6	2,1	4,5	923	7,2	
1999	111,5	3,3	107,2	2,6	3,0	2,5	1,4	3,0	973	5,4	
2000	116,1	4,1	109,7	2,3	1,9	2,3	1,7	4,9	952	-2,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	121,3	4,1	111,4	1,6	1,3	1,6	1,6	0,0	970	-0,6	
2001 I	119,6	4,5	110,9	2,2	1,8	2,7	2,7	1,1	954	-4,9	
II	121,2	4,1	111,3	1,2	0,7	1,3	1,0	-0,3	1 008	1,9	
III	121,9	4,3	111,6	1,6	1,6	1,4	2,1	-0,5	953	-1,2	
IV	122,4	3,4	111,7	1,2	1,1	1,2	0,4	-0,2	966	2,5	
2002 I	122,9	2,8	112,3	1,2	1,3	0,3	0,6	-1,5	913	-4,0	
2001 heinä	121,6	4,4	111,3	1,6	2,0	1,3	0,6	-1,7	940	-1,5	
elo	122,0	4,6	111,5	1,7	1,8	1,4	0,4	1,2	961	-0,5	
syys	122,1	3,8	111,8	1,6	1,0	1,6	5,5	-0,8	958	-1,3	
loka	121,3	2,6	110,8	0,1	0,6	0,5	-3,1	0,1	962	3,2	
marras	123,2	4,1	112,3	1,9	1,4	2,0	3,2	-0,4	970	3,3	
joulu	122,6	3,5	112,0	1,5	1,3	1,1	1,1	-0,4	966	0,8	
2002 tammi	122,2	1,8	111,7	0,2	0,3	-0,4	-1,1	-2,4	926	-2,4	
helmi	123,2	3,4	112,5	1,6	1,4	0,7	1,0	-0,4	920	-3,2	
maalis	123,4	3,1	112,6	1,8	2,2	0,6	2,0	-1,7	893	-6,1	
huhti	123,2	1,9	112,0	0,4	0,7	-0,2	1,3	-2,7	892	-8,0	
touko	913	-6,7	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ^{1),2)} (1995 = 100)	Tehdasteollisuus					Kuluttajien luottamusindikaattori ¹⁾				
		Teollisuuden luottamusindikaattori				Kapasi- teetin käyttö- aste ³⁾ , %	Yhteensä	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1998	101,4	-1	-5	9	11	83,0	-5	2	-4	16	-2
1999	101,2	-7	-17	11	7	81,8	-4	3	-4	12	-1
2000	103,8	5	3	5	17	83,8	1	4	1	1	0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	101,0	-8	-13	13	3	83,2	-5	2	-9	13	0
2001 II	101,6	-5	-8	13	5	83,6	-2	3	-5	6	1
2001 III	100,3	-10	-17	15	2	83,0	-8	1	-12	18	-2
2001 IV	98,9	-17	-27	17	-8	81,8	-11	1	-16	29	0
2002 I	99,3	-13	-26	14	0	80,8	-10	0	-11	26	-1
2002 II	99,6	-10	-23	11	5	80,7	-9	0	-8	21	-5
2001 kesä	101,1	-7	-10	14	3	-	-3	2	-7	8	1
2001 heinä	100,7	-9	-16	15	5	-	-6	2	-10	14	-1
2001 elo	100,1	-10	-16	15	2	-	-8	1	-12	19	-3
2001 syys	100,1	-11	-18	15	-1	-	-9	1	-13	21	-1
2001 loka	99,2	-16	-25	16	-8	-	-10	2	-17	27	1
2001 marras	98,6	-18	-28	18	-9	-	-12	1	-17	31	-1
2001 joulou	98,9	-17	-28	16	-7	-	-10	1	-14	28	0
2002 tammi	99,1	-14	-28	14	-1	-	-11	0	-13	28	-1
2002 helmi	99,2	-14	-25	14	-2	-	-9	1	-10	26	-1
2002 maalisk	99,5	-11	-24	13	4	-	-9	0	-9	25	-1
2002 huhti	99,4	-11	-25	12	5	-	-10	-1	-10	22	-5
2002 touko	99,9	-9	-22	10	5	-	-8	0	-7	21	-4
2002 kesä	99,6	-10	-23	12	5	-	-9	0	-8	21	-5

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori ¹⁾			
	Yhteensä	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yhteensä	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät
1998	-19	-25	-12	-3	-3	13	8	32	33	30	32
1999	-7	-14	1	-5	-5	15	4	27	25	24	31
2000	1	-6	8	-1	4	16	9	30	36	22	33
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	-5	-10	1	-6	-4	16	3	15	17	8	21
2001 II	-3	-9	4	-6	-5	16	3	24	24	16	31
2001 III	-7	-10	-3	-6	-5	16	3	14	18	6	19
2001 IV	-9	-14	-4	-9	-11	15	-2	-4	-5	-8	0
2002 I	-11	-17	-4	-14	-19	18	-4	4	4	-13	22
2002 II	-11	-17	-4	-15	-21	18	-7	7	3	2	15
2001 kesä	-5	-11	2	-7	-6	17	3	23	24	17	29
2001 heinä	-7	-10	-3	-4	0	16	3	17	21	10	21
2001 elo	-8	-10	-6	-8	-7	16	0	14	17	4	20
2001 syys	-5	-9	0	-6	-8	15	6	12	17	5	15
2001 loka	-8	-12	-4	-9	-11	14	-1	-2	-3	-6	3
2001 marras	-10	-14	-5	-9	-10	14	-3	-6	-7	-7	-4
2001 joulou	-9	-16	-2	-10	-12	17	-1	-5	-5	-11	1
2002 tammi	-12	-19	-4	-11	-15	15	-4	1	1	-15	18
2002 helmi	-10	-17	-3	-15	-24	17	-3	3	3	-14	21
2002 maalisk	-11	-16	-6	-15	-19	21	-6	9	9	-10	27
2002 huhti	-12	-17	-6	-15	-22	19	-5	8	5	1	19
2002 touko	-9	-16	-2	-15	-21	19	-6	8	5	2	16
2002 kesä	-11	-17	-5	-16	-20	16	-11	4	-1	3	11

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

3) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	101,3	0,8	0,9	0,1	-0,2	1,4	13,946	10,9	9,4	21,9
1998	103,0	1,7	1,9	0,3	1,1	2,2	13,269	10,2	8,9	20,0
1999	104,7	1,7	2,2	-0,5	-0,1	2,6	12,253	9,3	8,2	18,0
2000	106,9	2,1	2,4	0,3	0,7	2,8	11,092	8,4	7,3	16,2
2001	108,3	1,4	1,6	0,1	<i>Euroalueen laajeneminen</i>		11,061	8,0	7,0	15,7
					0,5	1,9				
2001 I	108,0	1,9	2,2	0,7	1,3	2,4	11,040	8,0	7,0	15,7
II	108,2	1,4	1,6	0,3	0,7	1,8	10,980	8,0	7,0	15,6
III	108,5	1,2	1,4	-0,1	0,3	1,8	11,042	8,0	7,0	15,7
IV	108,7	1,0	1,2	-0,3	-0,3	1,7	11,183	8,1	7,1	15,9
2002 I	108,9	0,8	1,0	-0,3	-0,8	1,7	11,362	8,2	7,2	16,2
2001 touko	-	-	-	-	-	-	10,975	8,0	7,0	15,6
kesä	-	-	-	-	-	-	11,011	8,0	7,0	15,7
heinä	-	-	-	-	-	-	11,029	8,0	7,0	15,7
elo	-	-	-	-	-	-	11,031	8,0	7,0	15,7
syys	-	-	-	-	-	-	11,066	8,0	7,0	15,7
loka	-	-	-	-	-	-	11,140	8,1	7,0	15,8
marras	-	-	-	-	-	-	11,183	8,1	7,1	15,9
joulu	-	-	-	-	-	-	11,225	8,1	7,1	16,0
2002 tammi	-	-	-	-	-	-	11,302	8,2	7,1	16,1
helmi	-	-	-	-	-	-	11,367	8,2	7,2	16,2
maalis	-	-	-	-	-	-	11,416	8,2	7,2	16,3
huhti	-	-	-	-	-	-	11,466	8,3	7,2	16,3
touko	-	-	-	-	-	-	11,567	8,3	7,3	16,5

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa	
	Yksikkötyökustannukset	Työvoimakustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1997	0,7	2,2	1,6	2,6	2,6	2,7	2,2	2,7	2,2	
1998	0,1	1,3	1,2	1,6	1,9	0,8	1,6	1,4	2,2	
1999	1,3	2,3	0,9	2,3	2,6	1,4	2,4	1,9	2,4	
2000	1,0	2,6	1,5	3,2	3,4	2,5	3,2	2,9	2,7	
2000 I	0,3	2,5	2,2	3,5	3,7	2,8	3,6	3,3	2,9	
II	0,3	2,1	1,8	3,3	3,4	2,6	3,2	2,8	2,8	
III	1,3	2,4	1,1	3,2	3,4	2,5	3,1	2,6	2,5	
IV	1,7	2,3	0,7	3,0	3,2	2,1	2,8	2,9	2,5	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	2,6	2,7	0,1	3,4	3,6	2,6	3,2	3,2	3,1	
2001 I	2,0	2,5	0,5	3,4	3,8	2,3	3,2	3,3	3,4	
II	2,5	2,7	0,2	3,0	3,2	2,3	3,1	2,1	3,1	
III	2,5	2,7	0,2	3,7	3,9	3,1	3,6	3,7	3,2	
IV	3,4	2,9	-0,5	3,3	3,5	2,7	2,9	3,6	2,8	
2002 I	.	.	-1,0	3,7	3,9	3,0	3,3	3,9	.	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset							Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ⁴⁾	Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ⁵⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Repot			
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	I	4 642,4	311,8	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2
	II	4 699,1	315,5	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7
	III	4 677,5	311,8	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6
	IV	4 826,0	323,4	4 211,2	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,6	215,3
1999	I	4 676,2	318,6	4 075,8	1 239,1	1 464,6	1 306,2	66,0	133,4	148,4	243,9
	II	4 702,5	324,8	4 114,2	1 321,8	1 418,3	1 315,7	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 713,8	328,3	4 112,8	1 324,6	1 416,5	1 313,1	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 860,0	350,8	4 215,1	1 370,9	1 457,7	1 323,5	63,0	142,0	152,1	229,7
2000	I	4 837,9	335,5	4 222,3	1 379,6	1 462,5	1 303,3	76,8	130,2	150,0	260,6
	II	4 895,0	342,0	4 256,9	1 409,7	1 485,7	1 282,6	78,9	146,0	150,1	247,2
	III	4 915,2	339,8	4 266,5	1 396,9	1 524,0	1 263,7	81,9	159,2	149,7	254,1
	IV	5 030,4	348,4	4 361,6	1 464,4	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	156,0	230,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 146,2	336,3	4 502,3	1 446,1	1 625,7	1 314,6	115,9	150,3	157,2	259,8
	II	5 243,2	333,0	4 586,7	1 526,1	1 621,2	1 321,1	118,3	165,5	158,0	269,9
	III	5 233,6	309,6	4 615,9	1 547,9	1 609,5	1 333,7	124,7	147,8	160,3	266,4
	IV	5 364,6	239,7	4 819,5	1 689,7	1 616,3	1 396,3	117,2	139,0	166,3	297,7
2002	I	.	254,4	4 780,9	1 638,3	1 609,8	1 411,1	121,7	157,5	.	.

		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾			Vakuustekninen vastuuvulka			
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	I	1 598,7	192,7	1 406,0	3 303,0	1 978,8	1 324,3	186,5	2 482,4	2 217,2	265,1
	II	1 555,5	167,6	1 387,9	3 529,6	2 099,6	1 429,9	186,7	2 532,1	2 264,8	267,3
	III	1 546,3	156,5	1 389,9	3 165,5	1 725,1	1 440,4	187,9	2 527,5	2 257,5	270,1
	IV	1 542,8	155,5	1 387,3	3 527,9	2 006,8	1 521,1	172,7	2 625,8	2 355,8	270,0
1999	I	1 587,4	137,1	1 450,4	3 746,7	2 116,4	1 630,3	194,8	2 690,6	2 411,0	279,6
	II	1 508,0	127,6	1 380,5	4 005,9	2 273,8	1 732,2	211,6	2 760,8	2 479,2	281,6
	III	1 514,5	116,9	1 397,6	4 055,4	2 315,3	1 740,1	210,8	2 803,4	2 519,1	284,3
	IV	1 556,3	143,2	1 413,1	4 646,0	2 811,8	1 834,1	203,9	2 950,1	2 662,4	287,7
2000	I	1 558,3	149,1	1 409,1	4 899,5	2 966,8	1 932,7	218,3	3 074,5	2 773,3	301,2
	II	1 589,5	149,9	1 439,5	4 793,7	2 887,2	1 906,5	208,9	3 118,0	2 814,0	303,9
	III	1 656,4	164,4	1 491,9	4 918,4	2 996,6	1 921,8	207,3	3 168,4	2 861,2	307,2
	IV	1 730,6	180,1	1 550,5	4 939,8	3 065,8	1 874,0	203,4	3 198,0	2 888,3	309,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 827,5	239,1	1 588,4	4 662,5	2 818,5	1 844,0	228,5	3 248,1	2 925,1	323,0
	II	1 838,4	219,4	1 619,0	4 725,3	2 861,7	1 863,6	235,3	3 301,7	2 976,4	325,3
	III	1 867,7	224,7	1 643,0	4 084,2	2 336,2	1 747,9	256,0	3 275,7	2 947,2	328,5
	IV	1 885,4	221,3	1 664,1	4 461,7	2 618,9	1 842,8	263,5	3 372,7	3 038,7	333,9
2002	I

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkakuukitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
	Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998 I	5 897,6	5 357,3	906,9	35,6	871,3	2 452,4	855,4	1 597,1	2 538,2	223,4	2 314,8	146,9
II	6 006,2	5 453,0	901,1	31,9	869,2	2 505,1	878,9	1 626,2	2 599,9	232,5	2 367,4	151,3
III	6 081,8	5 524,1	903,5	33,3	870,2	2 528,7	866,2	1 662,5	2 649,6	233,8	2 415,9	147,4
IV	6 227,4	5 663,4	911,3	36,0	875,2	2 600,6	902,9	1 697,7	2 715,5	240,8	2 474,8	151,3
1999 I	6 267,5	5 682,7	903,5	36,3	867,2	2 597,4	921,4	1 676,1	2 766,5	251,8	2 514,8	156,8
II	6 432,3	5 817,5	900,8	39,0	861,8	2 689,5	964,2	1 725,3	2 842,0	255,6	2 586,4	183,3
III	6 498,4	5 886,6	885,9	37,9	848,0	2 704,7	943,7	1 761,0	2 907,8	255,4	2 652,4	191,4
IV	6 669,0	6 039,5	900,8	42,1	858,7	2 795,7	979,8	1 815,9	2 972,5	264,1	2 708,4	201,4
2000 I	6 814,1	6 156,4	891,4	41,1	850,3	2 894,7	1 037,7	1 857,0	3 028,0	265,6	2 762,4	221,1
II	6 962,3	6 262,2	885,6	42,0	843,7	2 996,9	1 090,8	1 906,2	3 079,7	274,4	2 805,3	219,7
III	7 099,3	6 379,6	865,8	39,9	825,9	3 099,2	1 145,7	1 953,5	3 134,3	275,9	2 858,4	252,3
IV	7 269,6	6 500,6	883,0	42,0	841,0	3 197,8	1 160,5	2 037,3	3 188,8	280,9	2 907,9	245,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	7 452,1	6 672,1	897,2	41,7	855,5	3 318,7	1 237,3	2 081,4	3 236,2	279,2	2 957,0	257,3
II	7 552,7	6 762,5	880,4	42,3	838,1	3 388,7	1 259,8	2 129,0	3 283,5	285,0	2 998,5	296,2
III	7 622,3	6 806,4	873,6	45,3	828,4	3 427,8	1 238,5	2 189,3	3 320,9	280,5	3 040,3	265,5
IV	7 725,8	6 898,8	890,7	50,1	840,6	3 469,2	1 219,4	2 249,8	3 365,9	282,5	3 083,4	284,1
2002 I		6 957,9										

	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka
	Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset					
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1998 I	3 767,7	3 448,7	498,0	2 950,7	319,0	55,7	263,3	2 535,8	136,3	218,5
II	3 833,5	3 511,5	496,6	3 014,9	322,0	53,9	268,1	2 762,9	134,2	221,2
III	3 924,3	3 592,3	498,6	3 093,8	332,0	55,3	276,7	2 362,0	133,8	224,1
IV	3 926,8	3 593,2	468,2	3 125,1	333,6	55,1	278,5	2 659,1	140,3	227,0
1999 I	3 971,5	3 636,0	466,9	3 169,2	335,5	66,0	269,5	2 734,3	146,9	229,7
II	3 954,5	3 613,2	459,3	3 153,9	341,2	66,6	274,6	2 955,3	136,6	232,6
III	3 933,5	3 579,1	449,7	3 129,5	354,4	74,9	279,5	2 948,2	137,6	235,5
IV	3 893,8	3 530,1	421,1	3 109,0	363,7	78,2	285,5	3 959,9	149,8	238,7
2000 I	3 964,4	3 597,4	425,3	3 172,1	367,1	79,1	287,9	4 428,2	147,6	241,0
II	3 997,9	3 618,5	425,8	3 192,7	379,4	88,9	290,5	4 179,9	147,6	243,4
III	4 035,0	3 634,7	421,8	3 212,9	400,4	95,7	304,6	4 058,7	147,2	245,3
IV	4 078,9	3 661,4	400,8	3 260,6	417,5	100,8	316,7	3 838,4	153,7	247,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	4 252,9	3 796,7	429,5	3 367,2	456,1	113,0	343,1	3 568,9	154,7	249,3
II	4 310,7	3 829,8	440,9	3 388,9	480,9	124,2	356,7	3 577,4	155,2	251,5
III	4 387,7	3 891,2	450,1	3 441,1	496,5	138,2	358,3	2 826,5	155,4	253,7
IV	4 396,3	3 881,0	434,5	3 446,4	515,4	137,0	378,3	3 281,0	164,3	253,1
2002 I										

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilähdet. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

	Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾	
	Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾			
			Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset					Repot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	I	-45,9	-8,8	-24,3	-25,9	-11,2	20,1	-7,4	-14,5	1,6	29,5
	II	52,2	3,6	45,0	68,1	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,6	-3,7	-19,1	-17,8	2,3	-0,4	-3,3	9,0	-0,7	2,8
	IV	148,6	11,6	137,1	98,1	13,0	44,9	-18,8	-6,6	6,5	-24,5
1999	I	-39,6	-5,2	-37,0	-19,4	-15,1	10,3	-12,7	-4,2	6,8	23,4
	II	22,1	6,3	34,2	81,3	-48,9	9,4	-7,6	-8,4	-9,9	-4,3
	III	12,9	3,4	0,2	3,5	-1,1	-2,6	0,3	8,3	1,0	-2,8
	IV	138,7	22,3	95,1	44,2	36,4	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,2
2000	I	-28,9	-15,3	0,4	6,1	0,9	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	26,3
	II	52,6	6,7	30,0	31,9	17,8	-21,8	2,1	15,8	0,1	-12,8
	III	6,4	-2,2	-4,2	-17,3	28,8	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-1,7
	IV	128,4	8,6	108,3	71,4	27,3	5,7	3,8	5,3	6,3	-16,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-19,3	-19,8	14,8	-34,4	41,9	-6,1	13,4	-15,6	1,2	13,6
	II	93,6	-3,3	81,0	77,1	-4,8	6,3	2,3	15,1	0,8	5,8
	III	9,1	-23,4	47,8	25,4	3,0	13,0	6,5	-17,7	2,3	3,1
	IV	133,3	-69,9	206,0	141,7	9,3	62,5	-7,5	-8,8	6,0	11,5
2002	I	.	14,7	-36,9	-51,9	-4,2	14,8	4,4	19,1	.	.
	Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvélka			
	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1998	I	-25,4	-10,3	-15,1	93,8	-5,3	99,1	7,3	68,0	55,6	12,4
	II	-66,2	-24,9	-41,3	118,4	24,4	94,0	0,0	46,5	44,5	2,0
	III	-12,7	-11,2	-1,5	100,1	14,3	85,8	1,0	42,9	40,2	2,6
	IV	-13,6	-2,2	-11,4	82,6	63,2	19,4	-16,1	49,5	47,5	2,0
1999	I	18,4	-12,8	31,2	103,8	2,3	101,6	2,9	64,2	58,1	6,0
	II	-46,1	-11,1	-35,0	148,6	64,0	84,7	16,8	54,1	49,6	4,5
	III	-7,3	-13,1	5,9	94,1	53,4	40,7	-0,4	56,9	52,2	4,7
	IV	53,4	21,4	32,0	-8,3	24,1	-32,4	-6,8	71,0	68,9	2,1
2000	I	-9,5	12,4	-21,9	-14,0	-61,0	47,0	12,9	76,6	70,6	6,0
	II	41,6	0,3	41,3	71,7	52,6	19,0	-9,7	56,6	52,2	4,3
	III	74,5	15,2	59,3	151,2	142,8	8,4	-1,8	56,4	51,9	4,5
	IV	16,0	5,3	10,6	222,1	184,0	38,1	-3,9	58,3	59,3	-0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	103,5	63,1	40,4	51,2	14,4	36,8	24,8	58,7	52,0	6,7
	II	9,7	-21,3	31,1	45,6	41,2	4,4	6,3	55,8	51,6	4,2
	III	35,7	2,3	33,4	46,5	22,5	24,0	20,0	52,0	46,0	6,0
	IV	3,0	-7,1	10,1	15,7	-14,0	29,7	7,1	70,7	65,2	5,4
2002	I

Lähde: EKP.

- Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvélka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
	Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998 I	70,9	43,7	-16,1	-18,6	2,5	57,6	28,6	28,9	29,4	-0,2	29,6	3,9
II	117,7	110,8	-6,0	-3,7	-2,4	56,2	22,3	33,9	67,5	9,1	58,5	6,4
III	80,1	81,3	2,5	1,4	1,2	26,9	-15,3	42,3	50,6	1,2	49,4	-0,7
IV	160,4	151,2	8,5	2,8	5,8	75,9	37,3	38,5	76,0	7,1	68,9	3,5
1999 I	90,1	76,6	-7,5	0,3	-7,8	22,2	23,6	-1,4	75,4	9,2	66,2	1,9
II	164,5	133,1	-4,1	2,7	-6,8	89,7	41,2	48,5	78,9	3,9	75,0	23,9
III	68,8	71,5	-14,7	-1,1	-13,6	17,7	-16,7	34,4	65,8	-0,3	66,1	8,4
IV	170,8	146,6	15,1	4,2	10,9	85,6	34,0	51,7	70,1	8,8	61,3	-7,0
2000 I	143,7	108,8	-7,9	-1,0	-7,0	93,5	54,9	38,7	58,1	1,6	56,5	15,1
II	162,5	118,4	-6,0	0,9	-6,9	113,8	61,2	52,6	54,7	8,8	46,0	-0,8
III	131,1	91,6	-16,3	-2,1	-14,2	97,0	53,3	43,7	50,4	-0,1	50,5	23,2
IV	182,4	139,9	16,5	2,1	14,4	115,8	19,2	96,7	50,0	5,3	44,7	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	92,8	77,7	-3,8	-0,5	-3,3	62,1	39,0	23,0	34,5	-5,2	39,7	9,2
II	102,9	87,4	-17,1	0,6	-17,7	64,3	20,8	43,5	55,7	5,8	49,9	33,5
III	83,3	58,7	-6,0	2,9	-8,9	50,6	-15,7	66,4	38,6	-4,2	42,8	-22,1
IV	101,3	94,4	15,7	4,8	10,9	37,0	-18,8	55,8	48,6	2,1	46,5	4,4
2002 I	.	59,0

	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain								Yritysten liikkeeseen- laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka
	Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset						
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1998 I	69,6	58,7	-6,1	64,8	10,9	10,0	0,9	10,4	1,1	2,2	
II	53,3	50,6	-1,3	51,9	2,7	-1,8	4,4	36,8	-2,1	2,2	
III	61,3	54,0	2,1	52,0	7,3	1,6	5,7	10,1	-0,4	2,2	
IV	-10,5	-15,4	-31,0	15,6	4,8	0,5	4,4	40,1	6,4	1,9	
1999 I	73,8	60,4	1,0	59,4	13,4	10,4	3,0	10,8	6,6	2,3	
II	37,7	29,2	-7,5	36,7	8,5	0,6	7,9	34,4	-10,3	2,3	
III	56,1	38,0	-10,7	48,7	18,2	8,3	9,8	35,4	1,0	2,3	
IV	-11,8	-19,5	-27,6	8,1	7,6	3,3	4,3	43,0	12,1	2,3	
2000 I	61,4	59,5	10,0	49,5	1,9	0,6	1,3	18,0	-2,2	1,9	
II	37,9	23,6	-1,0	24,6	14,3	10,3	4,0	28,3	0,0	1,9	
III	50,0	26,0	-2,7	28,8	23,9	7,3	16,7	70,8	-0,4	1,9	
IV	-0,8	-17,6	-27,0	9,4	16,8	5,2	11,6	50,2	6,4	1,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	76,6	39,1	32,4	6,8	37,5	10,9	26,5	53,7	1,1	2,2	
II	86,0	60,2	10,7	49,6	25,7	11,1	14,7	45,1	0,4	2,2	
III	49,1	30,4	8,8	21,7	18,7	14,0	4,7	16,3	0,2	2,2	
IV	8,2	-9,5	-22,1	12,5	17,7	-1,2	18,9	5,2	8,9	-0,5	
2002 I	

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvetka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

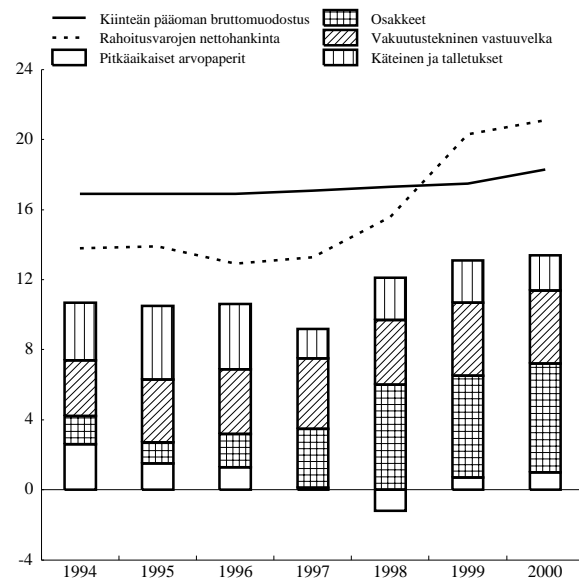
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}								
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus		Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkääikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutustekninen vastuvelka
				4	5							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	13,0	5,5	0,4	0,9	0,5	3,0	
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,8	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2	
1995	21,1	20,1	0,5	16,9	10,3	13,9	4,2	1,8	1,5	1,2	3,6	
1996	20,9	20,0	1,0	16,9	10,3	12,9	3,7	0,2	1,3	1,9	3,7	
1997	21,8	20,2	1,6	17,1	10,5	13,3	1,7	-0,5	0,1	3,4	4,0	
1998	21,8	20,4	0,9	17,3	10,8	15,6	2,4	-2,0	-1,2	6,0	3,7	
1999	21,8	20,6	0,0	17,5	10,9	20,3	2,4	0,9	0,7	5,8	4,2	
2000	22,0	21,1	-0,3	18,3	11,7	21,1	2,0	1,7	1,0	6,2	4,2	

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾	
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet	Lainat				
				15	16						
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,3	43,6	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,2	45,0	31,7
1995	21,4	11,8	7,4	-1,8	-1,7	1,5	4,8	3,6	6,5	45,1	25,7
1996	21,1	11,6	8,8	0,2	0,0	1,7	5,7	4,8	4,1	43,3	29,4
1997	20,6	11,3	9,5	0,1	0,1	1,4	5,9	4,7	3,8	43,8	31,6
1998	20,3	10,5	12,4	0,4	0,3	2,5	7,6	5,8	3,2	47,4	37,9
1999	19,3	9,9	17,6	0,9	0,4	3,3	9,9	7,6	2,7	53,7	47,7
2000	18,9	9,5	21,2	1,3	0,8	4,0	10,8	7,0	-0,1	53,6	52,9

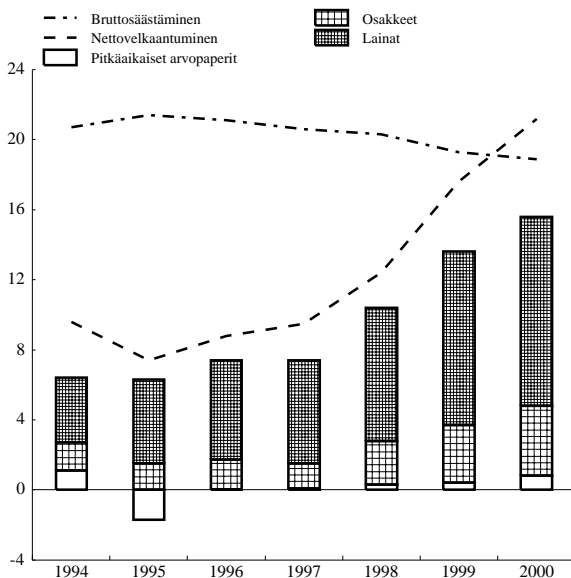
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välit-tömät verot	Koti-taloudet	Yritykset	Välil-liset verot	EU:n toimi-elinten	Sosiaali-turva-maksut	Työn-antaja	Vakuu-tettu	Myynnit	Pää-oma-verot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,0	47,5	12,1	10,0	2,1	13,2	0,8	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,6	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,4	2,5	0,5	0,2	42,7
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,6	0,7	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,3	47,7	12,8	10,1	2,6	14,3	0,6	16,4	8,5	4,9	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	47,9	47,4	13,0	10,1	2,7	14,2	0,6	16,2	8,5	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7
2001	47,4	46,8	12,7	9,9	2,5	Euroalueen laajeneminen			8,4	4,8	2,3	0,6	0,3	43,0
						14,0	0,6	16,1						

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot							Pää-oma-menot	Lisätieto: perus-menot ⁴⁾				
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvauk-set	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustuk-set ³⁾	Tuki-palkkiot			EU:n toimi-elinten maksa-mat	Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimi-elinten maksa-mat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	52,3	47,6	11,4	5,0	5,7	25,6	21,9	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,7	49,2	11,6	5,2	5,9	26,6	22,8	2,4	0,6	4,6	3,1	1,5	0,0	47,9
1994	52,7	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,3	0,6	4,3	2,9	1,4	0,0	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,9	47,1	11,0	4,8	5,1	26,2	23,1	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	50,0	46,1	10,7	4,7	4,7	25,9	22,6	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,6	45,5	10,7	4,7	4,2	25,8	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,3
2000	48,8	44,8	10,5	4,7	4,0	25,5	22,3	1,9	0,5	4,0	2,5	1,5	0,0	44,7
2001	48,7	44,5	10,5	4,7	3,9	Euroalueen laajeneminen			0,5	4,1	2,5	1,6	0,0	44,7
						25,4	22,3	1,9						

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvauk-set	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kulu-minen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	-4,9	-4,3	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,8	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,7	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,1	21,2	11,6	5,2	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,0	1,8	-2,5	8,6	12,1
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,1
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,9
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,0	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,9
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,1	0,4	3,2	19,9	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8
2001	-1,3	-1,5	-0,4	0,1	0,4	Euroalueen laajeneminen			4,7	5,1	1,7	-2,3	8,1	11,9
						2,6	19,9	10,5						

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,2	-0,8	-2,4	-2,3	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,7	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,8	0,4	-2,2	-2,2	1,9
2000	0,1	1,2	-0,8	-0,3	-1,3	4,5	-0,5	5,8	2,2	-1,5	-1,5	7,0
2001	0,2	-2,7	0,1	0,0	-1,4	1,7	-2,2	5,0	0,2	0,1	.	4,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,2 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ⁵⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1992	61,0	2,6	16,2	10,1	32,0	50,3	26,4	7,6	16,3	10,7
1993	67,3	2,7	17,0	10,0	37,6	52,6	27,6	8,7	16,3	14,8
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	9,9	16,1	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,9	43,8	58,3	30,5	11,0	16,9	15,9
1996	75,5	2,9	17,2	9,9	45,5	58,9	30,3	13,2	15,5	16,5
1997	74,9	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,0	14,4	13,5	17,9
1998	73,1	2,8	15,2	7,9	47,3	53,3	27,0	16,2	10,2	19,8
1999	72,0	2,9	14,2	6,9	48,1	49,7	25,3	14,8	9,6	22,3
2000	69,5	2,7	13,0	6,2	47,6	46,0	22,9	13,4	9,7	23,6
2001	69,1	2,6	12,5	6,3	47,7	45,0	22,3	12,2	10,5	24,1

Euroalueen laajeneminen

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ⁴⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1992	61,0	49,8	4,7	6,1	0,4	12,3	48,7	6,4	17,8	21,1	22,1	59,7	2,2	1,3
1993	67,3	55,3	5,2	6,3	0,6	12,0	55,3	6,7	18,5	24,4	24,4	65,6	2,9	1,7
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,6	26,7	26,7	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,4	30,2	72,4	2,9	1,9
1996	75,5	63,0	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,3	25,5	30,8	73,5	2,7	1,9
1997	74,9	62,4	6,3	5,6	0,6	8,8	66,1	6,0	18,6	25,4	30,8	72,9	2,8	2,0
1998	73,1	61,1	6,3	5,4	0,4	7,7	65,5	5,5	16,4	26,1	30,7	71,4	3,2	1,7
1999	72,0	60,1	6,2	5,3	0,3	6,3	65,7	5,1	14,5	26,8	30,6	70,1	-	1,8
2000	69,5	58,0	6,1	5,1	0,3	5,5	64,0	4,5	14,5	27,5	27,6	67,7	-	1,8
2001	69,1	57,6	6,2	5,0	0,3	5,7	63,4	3,3	.	.	.	67,4	-	1,7

Euroalueen laajeneminen

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1998	119,3	60,9	105,0	64,6	59,5	55,1	116,4	6,3	66,8	63,9	54,8	48,8
1999	115,0	61,3	103,8	63,1	58,5	49,6	114,5	6,0	63,1	64,9	54,2	46,8
2000	109,3	60,3	103,9	60,4	57,4	39,0	110,6	5,6	56,0	63,6	53,4	44,0
2001	107,5	59,8	102,6	57,2	57,2	36,3	109,8	5,5	52,9	62,9	55,4	43,6

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾	
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1992	6,7	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,1	1,0	4,5	4,8	3,1	0,7	1,9	
1993	8,0	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,6	2,0	1,3	4,4	
1994	6,0	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	0,2	
1995	7,8	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	2,4	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	1,2	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,2	-0,1	1,8	2,0	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	2,7	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,5	-1,7	-0,7	-0,7	3,2	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,2	-0,8	2,3	
					Euroalueen laajeneminen									
2001	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,4	1,3	0,5	0,0	-0,4	1,0	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset						Arvos-tus-tekijät	Luokit-telu-muu-tokset	Muut ¹¹⁾		
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot				Pääoma-sijoituk-set	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	6,7	-4,9	1,8	0,7	0,1	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,0
1993	8,0	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3
1994	6,0	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1
1995	7,8	-5,0	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,3
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,5	0,2	0,0	0,0	-0,7	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1
1999	1,6	-1,3	0,3	-0,2	0,3	0,1	0,1	-0,7	-0,9	0,2	0,3	0,2	0,0	0,1
2000	0,8	0,2	1,1	1,0	0,7	0,2	0,1	-0,1	-0,4	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,0
					Euroalueen laajeneminen									
2001	1,5	-1,3	0,3	-0,3	-0,6	0,1	0,1	0,0	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,6

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] – velka [t-1]) / BKT (t).
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

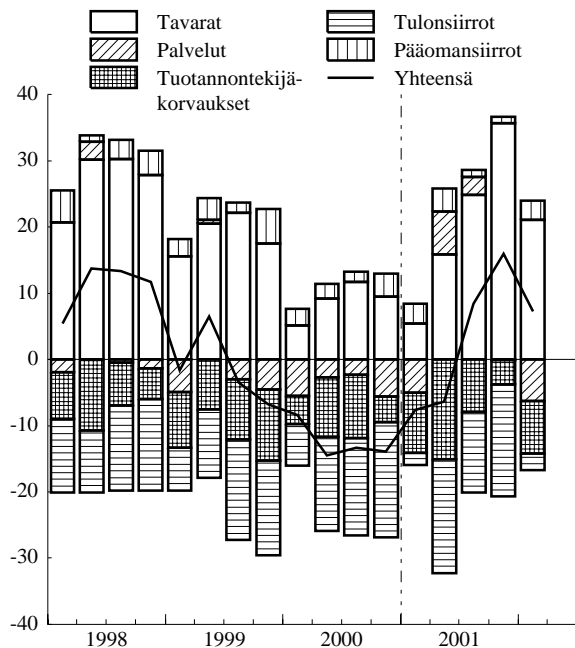
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-18,3	75,6	-11,9	-35,7	-46,3	12,9	10,9	-118,1	-45,7	4,5	160,1	10,1	-5,5
2000	-59,9	35,6	-16,1	-26,7	-52,6	9,7	93,4	17,6	-111,5	-1,7	171,5	17,6	-43,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	2,0	81,8	4,1	-35,8	-48,2	8,5	-69,9	-104,6	36,5	-20,7	1,1	17,8	59,5
2001 I	-10,5	5,5	-5,0	-9,1	-1,9	2,9	30,6	-40,6	-38,5	-2,0	102,2	9,5	-23,0
2001 II	-9,9	15,9	6,5	-15,1	-17,2	3,5	-12,0	-51,7	25,7	0,7	10,8	2,5	18,4
2001 III	7,4	24,8	2,7	-7,9	-12,2	1,0	-55,2	-22,4	49,6	-12,0	-72,8	2,5	46,7
2001 IV	15,0	35,6	-0,1	-3,7	-16,9	1,0	-33,3	10,1	-0,3	-7,3	-39,1	3,3	17,4
2002 I	4,3	21,1	-6,3	-7,9	-2,6	2,9	-12,3	-11,5	-43,0	-3,4	48,7	-3,0	5,0
2001 helmi	1,2	3,3	-1,1	-0,6	-0,5	1,5	7,7	2,4	-2,3	-0,7	3,8	4,5	-10,4
2001 maalis	-0,6	6,0	-1,5	-1,0	-4,0	0,1	20,6	-33,2	6,6	3,3	41,2	2,7	-20,1
2001 huhti	-6,7	3,1	1,6	-7,0	-4,5	2,2	11,7	0,8	-19,2	1,7	21,4	7,0	-7,1
2001 touko	-2,2	4,4	2,8	-3,9	-5,4	0,5	-9,6	-41,5	15,1	3,6	16,8	-3,6	11,3
2001 kesä	-1,0	8,4	2,1	-4,2	-7,3	0,8	-14,0	-11,0	29,8	-4,6	-27,4	-0,8	14,2
2001 heinä	-0,2	10,9	1,5	-7,1	-5,4	0,4	-20,3	-1,5	3,2	-7,4	-14,5	0,0	20,0
2001 elo	6,0	7,8	0,9	0,3	-3,0	0,6	-11,3	-7,0	2,4	-3,6	-7,2	4,1	4,7
2001 syys	1,6	6,1	0,4	-1,1	-3,8	0,1	-23,6	-13,9	44,0	-1,0	-51,1	-1,6	22,0
2001 loka	5,4	12,5	0,6	-2,4	-5,4	0,3	-24,8	1,9	-2,0	-2,7	-19,3	-2,6	19,2
2001 marras	5,2	11,1	-0,8	0,2	-5,3	0,1	-12,5	6,3	17,1	-3,0	-32,9	0,0	7,2
2001 joul	4,4	12,0	0,1	-1,5	-6,2	0,6	4,0	2,0	-15,4	-1,6	13,1	5,9	-9,0
2002 tammi	-1,5	2,1	-2,7	-6,7	5,8	2,5	-37,6	4,3	-41,3	0,6	4,0	-5,3	36,5
2002 helmi	2,1	8,2	-2,4	-0,1	-3,6	0,2	5,8	-9,9	-9,9	1,3	21,7	2,5	-8,1
2002 maalis	3,7	10,8	-1,2	-1,1	-4,8	0,2	19,6	-5,9	8,1	-5,4	22,9	-0,2	-23,5
2002 huhti	-5,8	8,2	-0,1	-7,9	-6,0	1,3	-1,1	7,7	11,5	2,1	-30,8	8,3	5,6

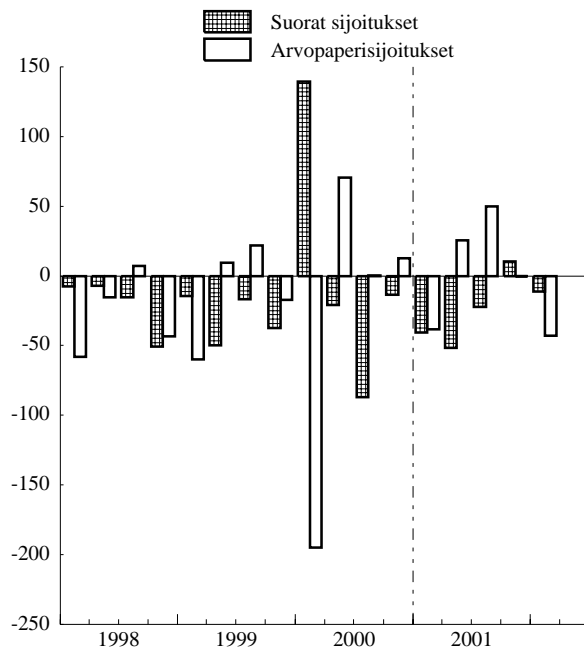
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3	
1999	1 334,5	1 352,7	-18,3	818,1	742,5	244,5	256,4	207,0	242,7	64,8	111,1	19,1	6,3	
2000	1 597,6	1 657,5	-59,9	986,8	951,3	279,5	295,7	264,0	290,7	67,2	119,9	18,3	8,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 718,1	1 716,2	2,0	1 039,8	957,9	317,8	313,7	286,0	321,8	74,6	122,7	16,4	7,9	
2001	I	423,3	433,9	-10,5	254,5	249,0	68,7	73,7	70,6	79,6	29,6	31,5	4,4	1,5
	II	435,1	444,9	-9,9	262,7	246,8	83,0	76,5	74,4	89,5	15,0	32,2	5,3	1,8
	III	424,7	417,3	7,4	255,1	230,3	86,0	83,2	69,0	76,9	14,7	26,9	2,7	1,7
	IV	435,0	420,1	15,0	267,5	231,9	80,2	80,3	72,0	75,7	15,3	32,2	4,0	3,0
2002	I	403,4	399,0	4,3	246,0	224,9	69,2	75,5	58,2	66,1	29,9	32,5	4,4	1,5
2001	helmi	135,1	133,9	1,2	82,3	78,9	22,4	23,5	22,5	23,1	7,9	8,4	1,9	0,4
	maalis	147,8	148,5	-0,6	92,4	86,4	23,9	25,4	25,4	26,4	6,1	10,2	0,7	0,5
	huhti	138,7	145,4	-6,7	83,6	80,5	26,3	24,6	23,0	30,0	5,8	10,3	2,6	0,4
	touko	148,3	150,5	-2,2	89,0	84,7	28,3	25,6	26,0	29,9	4,9	10,3	1,4	1,0
	kesä	148,1	149,1	-1,0	90,0	81,6	28,4	26,3	25,4	29,6	4,3	11,6	1,3	0,4
	heinä	153,2	153,4	-0,2	91,7	80,8	30,8	29,3	25,7	32,8	5,1	10,5	1,0	0,6
	elo	136,8	130,8	6,0	82,1	74,3	29,1	28,2	21,3	21,0	4,4	7,4	1,1	0,5
	syys	134,7	133,1	1,6	81,3	75,2	26,1	25,8	22,0	23,1	5,2	9,0	0,6	0,5
	loka	149,9	144,5	5,4	95,6	83,1	27,7	27,1	22,0	24,4	4,6	10,0	0,9	0,7
	marras	139,5	134,3	5,2	89,9	78,8	24,5	25,3	20,3	20,1	4,8	10,1	0,8	0,6
	joulu	145,6	141,3	4,4	82,0	70,0	28,0	27,9	29,7	31,3	5,9	12,1	2,2	1,6
2002	tammi	137,7	139,2	-1,5	76,3	74,2	23,6	26,3	20,5	27,2	17,3	11,5	3,0	0,5
	helmi	128,3	126,2	2,1	80,6	72,4	21,6	24,0	19,2	19,3	6,9	10,5	0,8	0,5
	maalis	137,3	133,6	3,7	89,1	78,3	24,0	25,3	18,5	19,6	5,7	10,5	0,6	0,5
	huhti	136,1	141,9	-5,8	86,1	77,9	25,8	25,9	19,6	27,5	4,7	10,7	1,9	0,6

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											Pääomansiirrot	
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 10	Menot 11
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
2000	I	371,1	378,7	-7,6	229,3	217,2	65,6	68,7	59,8	65,4	16,4	27,4	
	II	387,3	407,2	-19,8	241,5	231,8	67,3	72,6	60,9	70,0	17,7	32,7	
	III	410,5	426,4	-16,0	252,9	245,0	71,6	74,2	70,2	79,0	15,8	28,2	
	IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	429,5	434,6	-5,1	260,8	245,4	76,4	77,0	73,0	82,4	19,2	29,7	
	II	431,0	439,5	-8,4	263,5	246,4	80,7	78,1	69,0	81,9	17,9	33,1	
	III	432,2	427,2	5,0	260,0	239,2	80,4	80,1	73,1	79,6	18,8	28,3	
	IV	423,8	411,9	11,9	254,9	225,9	79,6	78,2	71,1	76,4	18,2	31,4	
2002	I	415,9	406,9	9,0	258,9	228,1	77,7	79,5	60,6	68,1	18,8	31,2	
2001	helmi	144,3	142,4	1,9	87,2	81,5	26,0	25,8	24,7	26,4	6,5	8,7	
	maalis	141,0	145,9	-4,8	86,1	81,7	25,0	25,8	23,6	27,2	6,3	11,2	
	huhti	143,8	147,8	-4,0	86,9	82,6	27,3	25,9	22,9	28,4	6,7	10,9	
	touko	145,6	145,6	0,0	88,4	81,7	27,1	25,8	24,5	27,2	5,6	10,8	
	kesä	141,7	146,1	-4,4	88,2	82,0	26,4	26,3	21,5	26,3	5,6	11,5	
	heinä	146,3	148,8	-2,6	86,7	81,5	27,3	27,2	26,1	29,5	6,1	10,7	
	elo	146,5	140,7	5,8	89,1	79,9	27,0	27,1	24,3	25,9	6,1	7,8	
	syys	139,4	137,6	1,8	84,1	77,8	26,1	25,8	22,6	24,2	6,6	9,8	
	loka	141,8	137,9	3,9	85,7	76,5	26,3	25,7	23,4	25,4	6,4	10,4	
	marras	138,7	134,8	3,8	84,8	75,0	25,6	26,1	22,4	23,4	6,0	10,4	
	joulu	143,3	139,2	4,1	84,4	74,4	27,7	26,4	25,3	27,7	5,8	10,6	
2002	tammi	139,9	134,8	5,2	83,7	73,0	26,8	26,9	22,3	25,7	7,1	9,0	
	helmi	137,2	134,5	2,7	85,3	74,7	25,1	26,4	21,2	22,4	5,7	11,0	
	maalis	138,8	137,7	1,1	89,9	80,3	25,8	26,2	17,2	20,0	5,9	11,2	
	huhti	133,7	138,0	-4,3	82,8	74,1	26,1	26,7	19,5	25,8	5,4	11,4	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,0	242,7	12,6	5,0	194,4	237,7	42,7	50,3	64,1	101,5	87,7	85,9
2000	264,0	290,7	13,2	5,4	250,8	285,2	57,4	59,3	74,6	106,9	118,7	119,0
2000 IV	72,7	76,6	3,4	1,3	69,3	75,3	16,7	17,0	18,9	24,2	33,7	34,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	286,0	321,8	13,7	5,8	272,3	316,0	68,8	66,3	83,8	118,0	119,8	131,7
2001 I	70,6	79,6	3,3	1,1	67,2	78,5	15,6	15,4	17,8	26,3	33,8	36,8
II	74,4	89,5	3,4	1,5	71,0	88,0	18,8	15,4	21,5	39,4	30,7	33,3
III	69,0	76,9	3,3	1,7	65,6	75,2	15,1	15,1	22,4	29,1	28,1	31,0
IV	72,0	75,7	3,6	1,5	68,4	74,2	19,3	20,3	22,0	23,2	27,2	30,6

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot			
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot	
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20
1999	36,2	46,1	6,4	4,2	9,5	34,0	54,6	67,5
2000	47,4	52,2	10,0	7,1	14,2	30,6	60,5	76,3
2000 IV	13,3	14,8	3,3	2,3	3,0	5,5	16,0	18,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	58,6	58,0	10,2	8,2	16,3	38,6	67,5	79,5
2001 I	13,1	13,0	2,5	2,4	2,4	7,0	15,4	19,4
II	16,2	13,0	2,6	2,4	5,3	17,1	16,2	22,3
III	12,9	13,5	2,2	1,7	3,9	8,6	18,5	20,5
IV	16,3	18,5	3,0	1,8	4,7	5,9	17,3	17,3

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomaille			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-172,8	.	.	91,5	.	.
1999	-315,6	-234,7	-81,0	197,5	144,2	53,3
2000	-382,4	-283,6	-98,7	400,0	296,4	103,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-227,8	-142,3	-85,5	123,1	77,4	45,7
2001 I	-65,4	-26,5	-38,9	24,7	28,7	-4,0
II	-80,6	-59,2	-21,4	28,9	16,4	12,4
III	-46,6	-28,0	-18,5	24,1	15,7	8,5
IV	-35,2	-28,6	-6,7	45,4	16,5	28,9
2002 I	-38,0	-26,1	-11,9	26,5	16,4	10,1
2001 helmi	-15,0	-1,9	-13,1	17,4	15,3	2,1
maalis	-33,0	-13,0	-20,0	-0,2	8,4	-8,5
huhti	-6,8	-9,4	2,6	7,6	2,8	4,9
touko	-51,8	-41,3	-10,5	10,3	10,2	0,1
kesä	-21,9	-8,5	-13,4	10,9	3,4	7,5
heinä	-15,8	-16,3	0,5	14,2	10,7	3,6
elo	-10,7	-5,9	-4,8	3,7	-1,9	5,6
syys	-20,1	-5,8	-14,2	6,2	6,9	-0,8
loka	4,4	-11,8	16,2	-2,5	-8,7	6,1
marras	-17,6	-6,8	-10,8	23,9	10,6	13,3
joulu	-22,0	-10,0	-12,1	24,0	14,6	9,4
2002 tammi	-4,8	-6,3	1,5	9,2	6,5	2,6
helmi	-20,0	-4,9	-15,1	10,1	3,1	6,9
maalis	-13,2	-14,9	1,7	7,3	6,7	0,5
huhti	-6,6	-3,0	-3,6	14,3	6,7	7,6

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7
1999	-311,4	265,7	-156,3	92,4	-155,1	-154,4	-0,7	173,4	117,4	55,9
2000	-412,8	301,2	-288,5	44,9	-124,3	-102,7	-21,6	256,3	229,6	26,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-266,7	303,3	-95,4	238,3	-171,3	-152,8	-18,5	65,0	78,0	-13,0
2001 I	-82,9	44,4	-29,1	18,7	-53,8	-37,2	-16,6	25,7	24,5	1,2
2001 II	-75,5	101,3	-42,5	108,7	-33,0	-46,6	13,6	-7,5	-1,6	-5,9
2001 III	-24,0	73,7	-1,0	53,4	-23,0	-18,2	-4,8	20,2	29,8	-9,5
2001 IV	-84,3	84,0	-22,8	57,4	-61,5	-50,8	-10,7	26,5	25,3	1,2
2002 I	-62,3	19,3	-28,4	28,1	-33,9	-15,9	-18,0	-8,9	8,3	-17,1
2001 helmi	-29,2	26,9	-12,6	12,5	-16,6	-16,4	-0,2	14,4	16,2	-1,8
2001 maal. huhti	-16,7	23,3	4,3	6,5	-21,0	-13,9	-7,1	16,8	17,4	-0,6
2001 touko	-20,7	1,5	-16,4	11,0	-4,3	-11,8	7,5	-9,5	-3,1	-6,4
2001 kesä	-28,1	43,2	-14,5	58,8	-13,6	-17,0	3,5	-15,7	-12,8	-2,8
2001 heinä	-26,8	56,6	-11,6	38,9	-15,2	-17,8	2,6	17,7	14,3	3,3
2001 elokuu	-14,9	18,2	-10,2	15,4	-4,7	-9,1	4,4	2,8	2,4	0,4
2001 syys	-23,0	25,4	-4,7	13,6	-18,3	-16,9	-1,5	11,8	18,7	-6,9
2001 loka	13,9	30,1	13,9	24,4	0,1	7,7	-7,6	5,6	8,6	-2,9
2001 marras	-35,2	33,2	-7,9	22,5	-27,2	-19,3	-7,9	10,7	8,1	2,6
2001 jouluk.	-38,4	55,5	-8,6	22,4	-29,8	-17,1	-12,7	33,1	36,6	-3,6
2001 jouluk.	-10,7	-4,7	-6,3	12,5	-4,4	-14,3	9,9	-17,2	-19,4	2,2
2002 tammi	-29,0	-12,3	-14,0	8,9	-15,0	-5,7	-9,2	-21,2	-7,8	-13,4
2002 helmi	-11,3	1,4	-6,1	6,8	-5,1	0,3	-5,5	-5,4	-1,3	-4,1
2002 maal. huhti	-22,1	30,2	-8,3	12,5	-13,8	-10,4	-3,3	17,7	17,4	0,3
2002 huhti	-8,5	20,0	-3,0	2,3	-5,6	-8,6	3,0	17,8	10,0	7,8

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	0,1	-2,1	-1,5	-152,8	0,1	-1,7	-15,4	-137,4	0,9	-0,1	-8,1	6,7
2000	0,0	-2,5	-4,4	-281,6	-1,7	-1,2	-72,7	-27,2	2,2	-0,7	-11,5	-11,5
2000 IV	0,0	-0,6	-5,0	-54,3	0,9	0,0	2,7	-19,2	0,6	0,9	0,8	-5,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	-0,4	-2,1	3,3	-96,3	1,9	-0,9	-68,6	-85,2	-2,3	0,1	-33,0	16,8
2001 I	-0,1	-0,4	-11,0	-17,6	1,0	-0,6	-16,3	-21,4	-1,3	-1,2	-18,0	4,0
2001 II	0,0	-0,7	6,3	-48,0	0,7	0,0	-22,3	-25,0	-0,7	-0,1	2,1	12,3
2001 III	-0,1	-0,4	3,3	-3,9	1,0	-0,1	4,2	-23,3	0,1	-0,5	-13,4	9,1
2001 IV	-0,2	-0,5	4,7	-26,8	-0,7	-0,3	-34,3	-15,6	-0,3	1,9	-3,7	-8,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2
1999	-32,5	192,6	-2,0	6,6	3,3	-13,0	18,1	161,1	-47,2	53,8	65,3	107,3	-51,8	37,8
2000	-178,9	350,5	-1,1	0,9	-2,5	1,0	-131,3	289,6	-49,3	53,0	-82,0	236,6	-44,0	58,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	-239,1	240,2	0,6	4,4	3,8	-1,2	-219,4	229,2	-41,2	20,3	-178,2	208,9	-24,1	7,8
2001 I	-136,1	238,3	0,8	-2,6	2,4	-8,2	-135,0	261,7	-7,4	1,8	-127,6	259,9	-4,3	-12,6
2001 II	8,1	2,6	-0,8	4,3	-0,3	2,8	12,0	-9,1	-10,2	17,0	22,2	-26,1	-2,7	4,7
2001 III	-55,1	-17,7	1,0	-0,9	-0,1	0,0	-53,0	-30,1	-7,8	11,2	-45,2	-41,3	-3,0	13,3
2001 IV	-56,0	16,9	-0,4	3,7	1,8	4,2	-43,4	6,6	-15,7	-9,8	-27,7	16,4	-14,1	2,4
2002 I	26,1	22,6	-0,4	1,2	0,1	-7,4	20,8	24,6	0,5	9,6	20,3	14,9	5,5	4,3
2001 helmi	-6,6	10,4	0,3	-2,1	0,1	-3,8	-4,8	16,8	-2,8	4,7	-2,0	12,1	-2,2	-0,5
2001 maalis	-84,3	125,5	0,0	-1,8	-1,3	2,0	-78,7	136,7	-0,7	-1,0	-78,0	137,7	-4,3	-11,3
2001 huhti	7,1	14,3	-0,3	-1,6	-0,2	-0,8	14,4	16,2	-0,4	5,4	14,8	10,8	-6,9	0,5
2001 touko	2,3	14,5	-0,3	1,6	1,2	2,4	4,7	4,9	-7,3	4,2	12,0	0,7	-3,4	5,6
2001 kesä	-1,2	-26,2	-0,3	4,2	-1,3	1,2	-7,2	-30,2	-2,6	7,4	-4,6	-37,6	7,5	-1,4
2001 heinä	46,3	-60,9	0,7	-0,4	-1,6	0,8	46,0	-67,3	-2,0	1,9	48,0	-69,2	1,2	6,0
2001 elo	-30,7	23,5	0,1	-2,4	1,7	-2,6	-31,6	24,9	-5,9	3,7	-25,7	21,2	-0,9	3,6
2001 syys	-70,8	19,7	0,1	1,9	-0,1	1,7	-67,4	12,4	0,1	5,6	-67,5	6,7	-3,4	3,8
2001 loka	-33,3	14,0	-0,5	4,5	-0,4	2,1	-22,1	5,6	-3,4	1,6	-18,7	4,1	-10,3	1,7
2001 marras	-59,4	26,4	0,0	2,0	2,0	2,5	-52,3	22,6	-9,2	-13,9	-43,1	36,5	-9,1	-0,6
2001 joulou	36,6	-23,5	0,1	-2,8	0,3	-0,4	31,0	-21,6	-3,2	2,6	34,1	-24,2	5,3	1,3
2002 tammi	9,6	-5,5	-0,7	2,6	-1,2	-8,4	15,9	0,4	-0,5	5,7	16,4	-5,3	-4,4	-0,1
2002 helmi	25,4	-3,7	-0,1	-3,8	1,2	-1,4	5,3	12,1	-6,0	1,4	11,3	10,7	19,0	-10,6
2002 maalis	-8,9	31,8	0,4	2,4	0,1	2,3	-0,4	12,0	7,0	2,5	-7,4	9,6	-9,0	15,0
2002 huhti	-51,4	20,6	-0,4	-4,3	0,5	-0,5	-29,6	21,1	-4,3	7,7	-25,3	13,4	-22,0	4,4

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
2000 IV	-0,9	2,9	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	0,6	4,8	5,4	0,0	-0,3	-0,3
2001 I	0,8	-2,7	-1,9	0,0	0,0	0,0
2001 II	-0,8	4,3	3,5	0,0	0,0	0,0
2001 III	1,0	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
2001 IV	-0,4	4,1	3,7	0,0	-0,4	-0,4

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0	
2000	0,1	0,0	0,1	-1,8	1,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,8	
2000 IV	0,1	0,0	0,1	5,3	3,2	8,6	0,3	0,2	0,4	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-0,1	0,0	-0,1	5,2	-1,2	4,0	-1,3	0,0	-1,3	
2001 I	0,0	0,0	0,0	2,9	-8,0	-5,1	-0,5	-0,2	-0,7	
2001 II	0,0	0,0	0,0	0,1	2,7	2,8	-0,4	0,1	-0,3	
2001 III	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	-0,3	0,0	-0,3	
2001 IV	0,0	0,0	0,0	2,0	4,1	6,1	-0,2	0,1	-0,1	

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,3	160,4	177,7	0,8	0,7	1,5
2000	-127,3	284,3	157,0	-4,1	5,3	1,3
2000 IV	-62,4	55,1	-7,4	-1,4	4,4	2,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-205,6	219,4	13,7	-13,8	9,8	-4,0
2001 I	-130,5	257,8	127,3	-4,5	3,9	-0,6
2001 II	15,4	-11,9	3,5	-3,4	2,8	-0,6
2001 III	-51,9	-31,9	-83,8	-1,1	1,8	0,7
2001 IV	-38,7	5,3	-33,3	-4,7	1,3	-3,5

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1999	-7,5	4,8	-2,7	-21,3	20,4	-1,0	-23,0	12,7	-10,3	
2000	-14,9	10,4	-4,5	-23,8	53,6	29,8	-5,4	-5,0	-10,4	
2000 IV	-4,3	1,3	-2,9	17,7	4,5	22,3	-3,9	2,4	-1,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-8,3	6,3	-2,0	-9,7	1,2	-8,5	-6,2	0,3	-5,8	
2001 I	-4,8	4,2	-0,6	3,0	-16,3	-13,3	-2,5	-0,4	-3,0	
2001 II	-3,7	1,8	-1,9	2,1	3,9	6,0	-1,2	-1,0	-2,1	
2001 III	-1,7	-1,5	-3,2	0,3	13,6	13,9	-1,7	1,3	-0,4	
2001 IV	1,8	1,8	3,6	-15,1	0,1	-15,0	-0,8	0,4	-0,4	

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,9	12,5	-11,3	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,0
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	13,3	4,3	4,7	0,0	-5,6	10,1	-0,1	0,0
2000 IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	11,0	1,1	4,3	0,0	0,8	4,7	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	17,8	0,6	-1,1	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2001 I	9,5	0,3	-0,4	0,2	9,5	7,8	-8,2	-1,1	5,2	5,7	0,0	0,0
2001 II	2,5	-0,1	-0,6	-0,7	4,0	0,2	-1,8	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0
2001 III	2,5	0,2	0,0	-4,5	6,7	-0,9	3,1	0,0	4,9	-0,4	0,0	0,0
2001 IV	3,3	0,1	-0,1	0,9	2,4	2,7	1,7	0,0	4,8	-6,9	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-147,9	152,2	124,2	28,0	-713,5	-462,0	-251,5	-229,0	-22,5	2,3	81,7	100,0	-107,1	88,8	329,4
1999	-75,0	402,4	318,9	83,5	-752,8	-591,3	-161,4	-108,4	-53,0	10,1	-107,3	111,9	-338,2	119,0	372,6
2000	-101,4	466,6	395,0	71,6	-666,8	-366,9	-299,9	-263,1	-36,7	7,0	-286,2	115,7	-530,4	128,5	378,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	-152,1	459,3	388,5	70,8	-721,5	-375,8	-345,7	-308,6	-37,1	7,0	-288,2	114,9	-531,6	128,5	391,2

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta	Miljoonaa troy-unssia	Erityiset nosto-oikeudet	Varantosuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset		
						Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit						Johdannaiset
							Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	201,2	12,6	19,6	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	0,0	7,6
1999 joul ³⁾	372,6	116,4	402,762	4,5	24,3	227,5	12,8	23,8	191,1	0,0	134,3	56,7	-0,2	0,0	14,6
2000 joul ³⁾	378,0	117,8	399,537	4,3	20,8	235,0	9,2	20,9	204,2	0,0	153,9	50,3	0,7	0,0	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi ¹⁾	391,2	119,2	404,119	4,3	21,2	246,5	9,2	28,3	208,2	0,0	157,9	50,3	0,7	0,0	16,3
2001 tammi	385,7	115,0	404,119	4,5	22,3	244,0	11,8	20,8	210,7	-	-	-	0,7	0,0	20,9
helmi	383,9	116,5	404,119	4,8	21,3	241,3	10,4	22,3	207,8	-	-	-	0,8	0,0	21,2
maalis ⁴⁾	392,9	117,6	403,153	4,9	21,4	249,0	9,7	29,4	209,5	-	-	-	0,5	0,0	20,2
huhti	386,3	119,5	403,153	4,9	21,1	240,8	11,5	24,3	204,6	-	-	-	0,4	0,0	23,4
touko	408,5	127,2	403,153	5,6	22,3	253,4	10,6	27,6	215,0	-	-	-	0,2	0,0	22,9
kesä ⁴⁾	410,0	128,6	403,089	5,7	22,9	252,8	9,8	31,6	211,2	-	-	-	0,2	0,0	22,7
heinä ⁴⁾	397,1	122,3	402,639	5,5	22,7	246,6	8,5	36,5	201,2	-	-	-	0,4	0,0	23,8
elo ⁴⁾	381,8	120,0	402,430	5,5	21,9	234,4	8,3	28,3	197,3	-	-	-	0,5	0,0	23,7
syys ⁴⁾	393,4	129,0	401,904	5,4	25,8	233,2	10,2	25,9	196,7	-	-	-	0,4	0,0	21,9
loka ⁴⁾	393,6	123,9	401,902	5,4	24,9	239,5	8,6	33,3	197,1	-	-	-	0,5	0,0	21,9
marras ⁴⁾	396,5	124,4	401,903	5,4	24,7	241,9	7,9	33,7	199,9	-	-	-	0,4	0,0	22,2
joul ⁴⁾	392,4	126,1	401,876	5,5	25,3	235,6	8,0	25,9	201,2	-	-	-	0,4	0,0	24,9
2002 tammi ⁴⁾	407,8	131,4	401,877	5,5	25,7	245,2	8,3	38,2	198,4	-	-	-	0,3	0,0	22,3
helmi ⁴⁾	411,4	137,9	401,798	5,6	26,0	242,0	9,0	35,6	197,2	-	-	-	0,2	0,0	22,6
maalis ⁴⁾	409,0	138,7	401,527	5,5	25,8	238,9	9,6	39,0	190,1	-	-	-	0,2	0,0	21,8
huhti ⁴⁾	394,2	137,0	400,564	5,3	24,2	227,7	10,3	34,2	182,9	-	-	-	0,3	0,0	23,8
touko ⁴⁾	386,7	139,3	400,324	5,2	23,4	218,9	11,5	33,9	173,0	-	-	-	0,4	0,0	22,9
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	42,3	0,3	7,8	34,3	0,0	27,7	6,5	0,0	0,0	2,6
2000 joul ³⁾	44,7	7,0	24,030	0,0	0,0	37,7	0,6	6,8	30,0	0,0	19,8	10,2	0,3	0,0	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,6	7,0	24,656	0,0	0,0	38,6	0,7	3,4	34,3	-	-	-	0,3	0,0	3,5
helmi	46,3	7,1	24,656	0,0	0,0	39,2	0,6	4,5	33,9	-	-	-	0,3	0,0	3,0
maalis	46,3	7,2	24,656	0,0	0,0	39,1	0,6	7,3	31,1	-	-	-	0,0	0,0	3,9
huhti	44,8	7,3	24,656	0,0	0,0	37,5	0,8	5,7	31,0	-	-	-	0,0	0,0	3,6
touko	49,6	7,8	24,656	0,0	0,0	41,9	0,8	7,1	34,0	-	-	-	0,0	0,0	2,7
kesä	50,7	7,9	24,656	0,1	0,0	42,8	0,9	9,6	32,3	-	-	-	0,0	0,0	3,1
heinä	49,8	7,5	24,656	0,1	0,0	42,3	1,0	11,7	29,6	-	-	-	0,0	0,0	2,9
elo	45,5	7,3	24,656	0,1	0,0	38,1	1,1	6,1	30,8	-	-	-	0,0	0,0	3,5
syys	44,5	7,9	24,656	0,1	0,0	36,5	1,4	4,4	30,6	-	-	-	0,0	0,0	3,9
loka	47,9	7,6	24,656	0,1	0,0	40,2	0,9	7,2	32,1	-	-	-	0,0	0,0	2,8
marras	48,3	7,6	24,656	0,1	0,0	40,6	0,9	6,1	33,6	-	-	-	0,0	0,0	3,2
joul ³⁾	49,0	7,7	24,656	0,1	0,0	41,2	0,8	7,0	33,3	-	-	-	0,0	0,0	3,6
2002 tammi	51,8	8,1	24,656	0,1	0,0	43,6	1,1	9,0	33,5	-	-	-	0,0	0,0	3,5
helmi	51,1	8,5	24,656	0,1	0,0	42,6	1,1	9,5	32,0	-	-	-	0,0	0,0	3,7
maalis	50,9	8,5	24,656	0,1	0,0	42,3	1,2	9,0	32,1	-	-	-	0,0	0,0	3,6
huhti	48,7	8,4	24,656	0,1	0,0	40,2	1,8	7,8	30,6	-	-	-	0,0	0,0	3,7
touko	46,8	8,6	24,656	0,1	0,0	38,2	1,4	7,9	28,9	-	-	-	0,0	0,0	4,0

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1998	797,1	369,9	179,9	214,0	697,8	711,4	393,5	123,0	175,9	540,3	41,6	128,1	126,4
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	162,9	179,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 049,6	480,5	232,4	280,3	918,8	1 000,4	562,0	174,0	220,2	724,6	106,1	170,7	176,6
2001 I	258,9	121,8	56,3	68,0	227,1	260,8	149,1	47,3	54,4	190,3	27,3	173,4	183,2
2001 II	266,0	122,0	58,6	68,4	233,1	258,2	145,7	44,3	54,1	186,7	28,0	173,0	182,7
2001 III	255,7	117,3	55,1	70,5	223,8	237,3	133,4	38,5	55,7	170,3	27,8	171,9	176,7
2001 IV	269,1	119,5	62,4	73,3	234,8	244,0	133,8	44,0	56,0	177,3	23,0	168,3	168,1
2002 I	254,7	.	.	.	220,8	234,8	.	.	.	170,0	21,4	172,9	168,4
2001 marras	90,4	40,5	20,3	25,0	78,6	83,4	45,8	15,3	19,1	61,0	7,4	167,2	167,5
2001 joul	81,7	35,5	20,2	21,4	71,3	73,3	39,7	13,5	16,7	52,5	7,3	167,4	166,0
2002 tammi	80,6	31,6	16,3	21,5	70,4	78,8	39,3	12,5	17,8	57,3	7,3	172,9	166,8
2002 helmi	82,7	32,3	16,7	22,8	72,3	76,6	37,4	12,0	17,5	55,9	7,1	171,7	169,5
2002 maal	91,5	.	.	.	78,1	79,4	.	.	.	56,8	7,0	174,2	168,8
2002 huhti	87,5	.	.	.	76,3	84,4	.	.	.	61,1	5,8	171,6	173,4
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	3,6	4,2	6,0	3,8	4,0	11,4	8,2	21,8	7,7	13,4	-4,5	120,1	123,1
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	122,7	130,6
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	138,1	138,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,0	-2,7	3,4	2,1	1,4	-2,4	-3,9	-7,4	-4,7	-4,5	-2,3	139,3	134,9
2001 I	6,0	4,1	11,4	5,5	7,1	1,2	0,7	4,5	-4,7	0,3	-1,8	143,0	138,7
2001 II	2,6	-1,6	4,1	2,1	3,3	-2,0	-4,3	-6,0	-5,5	-3,0	-3,2	140,3	136,6
2001 III	-0,4	-3,4	1,6	2,2	0,3	-5,1	-6,2	-12,4	-4,1	-7,4	-3,1	139,8	135,7
2001 IV	-3,7	-9,1	-1,9	-0,8	-4,2	-3,7	-5,6	-14,5	-4,5	-7,8	-0,6	137,7	134,3
2002
2001 marras	-6,1	-11,1	-5,3	-3,6	-7,2	-4,1	-6,5	-13,3	-3,7	-7,6	-5,2	136,4	133,7
2001 joul	-5,6	-12,2	-4,3	-1,7	-6,2	-8,3	-9,5	-20,5	-9,1	-13,3	1,1	136,4	131,7
2002 tammi
2002 helmi
2002 maal
2002 huhti
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	3,7	3,0	3,0	5,2	3,9	0,5	-0,3	3,1	5,0	2,8	-11,5	122,4	130,2
2001 I	6,6	6,4	5,6	5,5	6,5	8,8	9,2	8,6	8,0	9,3	3,2	121,2	131,6
2001 II	5,8	5,1	4,2	7,0	5,7	6,0	6,3	5,3	7,5	6,1	4,3	122,8	133,3
2001 III	3,1	0,8	2,3	6,6	3,0	-0,4	-2,3	2,4	5,3	2,2	-12,7	122,9	130,3
2001 IV	0,2	0,2	0,5	2,0	1,1	-10,5	-12,6	-2,9	-0,2	-5,2	-34,0	122,6	125,7
2002 I
2001 marras	0,5	0,8	1,8	1,3	1,5	-11,2	-13,2	-2,4	-1,2	-5,6	-36,8	122,9	125,9
2001 joul	0,2	0,5	0,0	1,9	1,0	-9,9	-12,1	-2,7	0,3	-4,2	-32,6	122,7	126,2
2002 tammi
2002 helmi
2002 maal
2002 huhti

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

- Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).
- Yksikköarvoindeksit, joiden perusteella arvioidaan myös viennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1998	797,1	-	150,5	31,6	20,6	101,5	51,1	120,3	23,9	114,9	49,7	42,4	90,5	
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6	
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	131,0	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	107,8	
Euroalueen laajeneminen														
2001	1 049,6	-	199,1	36,2	25,2	135,6	65,8	178,1	34,3	162,8	59,6	49,3	103,5	
2001	I	258,9	265,9	49,5	9,7	6,1	33,4	17,1	45,1	9,1	39,8	14,4	12,1	22,8
	II	266,0	265,2	50,8	9,1	7,2	34,0	16,6	45,1	8,3	40,4	15,3	12,7	26,5
	III	255,7	263,6	48,8	8,0	5,9	32,7	16,1	43,6	8,2	40,0	14,4	12,1	26,0
	IV	269,1	258,1	50,1	9,5	6,1	35,4	16,1	44,3	8,7	42,6	15,6	12,4	28,2
2002	I	254,7	265,1	50,6	9,0	6,0	32,9	15,5	43,7	7,8	38,5	13,7	10,0	.
2001	marras	90,4	85,5	17,1	3,5	2,1	12,3	5,6	14,3	2,8	14,0	5,1	3,9	9,7
	joulu	81,7	85,6	14,8	2,8	2,0	10,3	4,8	13,1	2,7	13,8	4,8	4,0	8,7
2002	tammi	80,6	88,4	16,1	2,9	2,1	10,1	4,7	14,1	2,5	12,1	4,2	3,1	8,7
	helmi	82,7	87,8	16,4	2,9	1,9	11,1	5,2	14,0	2,5	12,2	4,4	3,2	.
	maalis	91,5	89,0	18,1	3,1	2,1	11,8	5,6	15,6	2,8	14,2	5,0	3,7	.
	huhti	87,5	87,7
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2002	huhti	4,9	-
Tuonti (cif)														
1998	711,4	-	122,6	30,9	17,4	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	67,6	
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5	
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	101,2	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	111,5	
Euroalueen laajeneminen														
2001	1 000,4	-	151,5	33,6	20,9	116,3	52,5	136,3	57,7	205,8	73,3	40,4	112,1	
2001	I	260,8	258,4	38,7	8,9	5,2	29,0	13,5	37,5	16,1	53,8	19,9	9,8	28,4
	II	258,2	257,7	39,2	8,6	5,0	29,3	13,1	36,0	15,7	51,9	18,9	11,1	29,5
	III	237,3	249,3	35,2	7,6	5,1	28,2	12,0	30,9	12,8	50,7	17,8	10,1	26,9
	IV	244,0	237,2	38,4	8,5	5,6	29,8	13,8	32,0	13,1	49,4	16,7	9,3	27,2
2002	I	234,8	237,5	35,2	8,0	5,0	28,7	12,5	31,6	12,2	45,5	17,4	8,7	.
2001	marras	83,4	78,8	12,9	2,9	1,8	10,5	5,0	10,8	4,5	17,0	5,3	3,2	9,4
	joulu	73,3	78,1	12,1	2,5	1,9	8,6	3,8	9,6	3,7	14,8	5,3	2,6	8,5
2002	tammi	78,8	78,4	11,7	2,6	1,6	9,0	3,9	10,5	4,2	16,2	6,1	3,0	10,1
	helmi	76,6	79,7	11,2	2,5	1,6	9,6	4,4	10,3	3,8	14,4	5,7	2,7	.
	maalis	79,4	79,4	12,4	2,9	1,7	10,1	4,2	10,9	4,2	14,9	5,6	3,0	.
	huhti	84,4	81,5
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2002	huhti	0,7	-
Tase														
1998	85,7	-	28,0	0,7	3,2	29,9	10,2	15,5	-24,6	-17,1	3,9	13,1	22,9	
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1	
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	29,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	-3,7	
Euroalueen laajeneminen														
2001	49,2	-	47,6	2,6	4,3	19,3	13,4	41,8	-23,4	-43,0	-13,7	8,9	-8,6	
2001	I	-2,0	7,4	10,8	0,7	0,9	4,4	3,5	7,6	-7,0	-14,0	-5,5	2,3	-5,6
	II	7,8	7,5	11,6	0,5	2,1	4,8	3,5	9,2	-7,3	-11,5	-3,6	1,6	-3,0
	III	18,3	14,3	13,6	0,3	0,7	4,5	4,1	12,8	-4,6	-10,7	-3,4	2,0	-0,9
	IV	25,1	20,9	11,7	1,0	0,5	5,6	2,4	12,3	-4,5	-6,8	-1,1	3,1	1,0
2002	I	19,9	27,6	15,3	1,0	1,0	4,2	3,1	12,1	-4,4	-7,1	-3,6	1,4	.
2001	marras	7,0	6,7	4,1	0,5	0,3	1,8	0,6	3,5	-1,7	-3,0	-0,3	0,7	0,3
	joulu	8,4	7,5	2,7	0,3	0,0	1,7	1,0	3,6	-1,0	-1,0	-0,5	1,4	0,2
2002	tammi	1,7	10,0	4,4	0,3	0,4	1,1	0,8	3,6	-1,7	-4,1	-1,9	0,2	-1,4
	helmi	6,1	8,0	5,3	0,4	0,2	1,5	0,9	3,8	-1,3	-2,3	-1,2	0,6	.
	maalis	12,1	9,6	5,7	0,3	0,4	1,7	1,4	4,7	-1,5	-0,7	-0,5	0,7	.
	huhti	3,1	6,1

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/1 = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	99,1	99,4	99,3	100,3	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998	101,5	101,3	101,6	99,9	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999	95,7	95,7	95,7	96,0	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000	85,7	86,5	87,0	86,1	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
2000										
I	89,0	89,6	89,8	89,1	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
II	86,0	86,6	87,0	86,7	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
III	84,7	85,7	86,3	85,5	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
IV	83,0	84,0	84,9	83,1	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
2000										
tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
helmi	89,2	89,8	90,0	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
maalis	87,7	88,3	88,5	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
touko	84,5	85,0	85,7	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
elo	84,6	85,5	86,1	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
syys	82,8	83,6	84,6	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
loka	81,6	82,4	83,4	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
marras	82,3	83,3	84,1	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
joulu	85,4	86,4	87,1	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	87,3	88,9	89,2	86,8	91,0	88,0	0,896	108,7	1,511	0,622
2001										
I	88,6	89,8	90,5	87,6	91,4	88,7	0,923	109,1	1,533	0,633
II	86,0	87,7	87,8	85,6	89,5	86,8	0,873	106,9	1,528	0,614
III	87,0	88,7	88,8	86,0	91,2	88,0	0,890	108,3	1,507	0,619
IV	87,5	89,6	89,7	87,8	92,0	88,6	0,896	110,5	1,473	0,621
2002										
I	87,1	89,8	89,6	87,3	91,3	88,0	0,877	116,1	1,473	0,615
II	88,8	91,8	91,7	-	93,9	90,4	0,919	116,5	1,465	0,629
2001										
tammi	89,2	90,2	90,8	-	91,7	89,0	0,938	109,6	1,529	0,635
helmi	88,3	89,4	90,2	-	91,0	88,3	0,922	107,1	1,536	0,634
maalis	88,4	89,8	90,4	-	91,4	88,9	0,910	110,3	1,535	0,629
huhti	87,6	89,1	89,4	-	91,0	88,4	0,892	110,4	1,529	0,622
touko	85,9	87,5	87,6	-	89,3	86,7	0,874	106,5	1,533	0,613
kesä	84,7	86,3	86,3	-	88,1	85,3	0,853	104,3	1,522	0,609
heinä	85,4	87,1	87,1	-	89,1	86,2	0,861	107,2	1,514	0,609
elo	87,7	89,3	89,5	-	91,8	88,6	0,900	109,3	1,514	0,627
syys	88,0	89,7	89,8	-	92,6	89,3	0,911	108,2	1,491	0,623
loka	88,0	90,0	90,0	-	92,8	89,5	0,906	109,9	1,479	0,624
marras	86,8	88,8	89,0	-	91,3	87,9	0,888	108,7	1,466	0,618
joulu	87,7	89,9	90,1	-	91,9	88,5	0,892	113,4	1,475	0,620
2002										
tammi	87,6	90,3	90,2	-	91,6	88,3	0,883	117,1	1,475	0,617
helmi	86,8	89,4	89,2	-	91,1	87,7	0,870	116,2	1,477	0,612
maalis	86,8	89,6	89,3	-	91,2	88,1	0,876	114,7	1,468	0,616
huhti	87,2	90,2	89,8	-	91,7	88,4	0,886	115,8	1,466	0,614
touko	88,6	91,6	91,5	-	93,7	90,2	0,917	115,9	1,457	0,628
kesä	90,6	93,7	93,7	-	96,4	92,6	0,955	117,8	1,472	0,644
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾										
2002 kesä	2,3	2,3	2,4	-	2,9	2,6	4,2	1,7	1,0	2,5
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾										
2002 kesä	7,0	8,6	8,6	-	9,4	8,5	12,0	12,9	-3,3	5,8

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekurssseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608		II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569		III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516		IV
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620		huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566		touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641		kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636		heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556		elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517		syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498		loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497		marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001	I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583		II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582		III
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634		IV
9,16	7,43	7,81	1,398	1,692	6,84	1 155,3	1,607	2002	I
9,16	7,43	7,52	1,428	1,666	7,17	1 157,8	1,657		II
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001	tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607		helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611		maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617		huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586		touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550		kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569		heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586		elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593		syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640		loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625		marras
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639		joulu
9,23	7,43	7,92	1,413	1,709	6,89	1 160,8	1,625	2002	tammi
9,18	7,43	7,79	1,388	1,696	6,79	1 147,2	1,594		helmi
9,06	7,43	7,72	1,390	1,669	6,83	1 157,3	1,602		maalis
9,14	7,43	7,62	1,401	1,654	6,91	1 163,2	1,619		huhti
9,22	7,44	7,52	1,421	1,666	7,15	1 150,1	1,651		touko
9,11	7,43	7,40	1,463	1,679	7,45	1 160,6	1,703		kesä
-1,2	0,0	-1,5	2,9	0,8	4,2	0,9	3,2	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	2002 kesä
-1,1	-0,3	-6,7	12,4	2,0	12,0	5,1	9,9	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	2002 kesä

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyökustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1998	1,3	1,1	56,2	4,94	7,50	-0,9	3,0	2,5	2,2	4,9	5,4	4,27
1999	2,1	3,1	52,7	4,91	7,44	1,7	2,2	2,3	1,8	4,8	-0,2	3,44
2000	2,7	2,5	46,8	5,64	7,45	1,6	1,5	3,0	6,2	4,4	1,2	5,00
2001	2,3	2,5	44,5	5,08	7,45	2,5	3,7	1,0	1,6	4,3	5,6	4,70
2001	I	2,3	-	-	5,03	7,46	4,7	3,0	1,6	5,4	4,4	1,9
	II	2,5	-	-	5,27	7,46	1,8	3,9	0,8	0,8	4,4	3,3
	III	2,3	-	-	5,18	7,44	3,7	4,1	1,1	2,0	4,3	7,9
	IV	2,0	-	-	4,83	7,44	0,2	3,7	0,4	-1,4	4,2	9,5
2002	I	2,5	-	-	5,21	7,43	2,6	2,6	1,0	-3,1	4,2	2,5
	II	.	-	-	5,36	7,43	3,71
2002	tammi	2,5	-	-	5,08	7,43	-	-	-	-0,1	4,2	4,0
	helmi	2,4	-	-	5,14	7,43	-	-	-	-0,8	4,2	2,2
	maalis	2,5	-	-	5,40	7,43	-	-	-	-7,7	4,2	1,3
	huhti	2,3	-	-	5,40	7,43	-	-	-	7,1	4,2	3,1
	touko	1,9	-	-	5,42	7,44	-	-	-	.	4,2	3,3
	kesä	.	-	-	5,27	7,43	-	-	-	.	.	3,73
Ruotsi												
1998	1,0	1,9	70,5	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,5	65,0	4,98	8,81	2,7	-1,0	4,5	1,9	7,2	6,8	3,32
2000	1,3	3,7	55,3	5,37	8,45	3,5	5,8	3,6	7,9	5,9	6,2	4,07
2001	2,7	4,7	56,0	5,11	9,26	3,4	4,4	1,2	-0,8	5,1	.	4,11
2001	I	1,6	-	-	4,83	9,00	3,4	2,9	2,7	5,6	5,2	0,2
	II	3,0	-	-	5,20	9,13	2,2	5,5	1,0	-2,5	5,0	1,1
	III	3,1	-	-	5,28	9,41	4,2	4,9	0,4	-2,5	4,9	2,6
	IV	3,0	-	-	5,12	9,48	3,9	4,5	0,7	-3,3	5,1	.
2002	I	2,9	-	-	5,42	9,16	4,4	3,5	0,4	-2,0	5,2	.
	II	.	-	-	5,64	9,16	4,43
2002	tammi	2,9	-	-	5,27	9,23	-	-	-	-5,0	5,2	.
	helmi	2,7	-	-	5,37	9,18	-	-	-	-2,4	5,2	.
	maalis	3,0	-	-	5,63	9,06	-	-	-	1,1	5,2	.
	huhti	2,2	-	-	5,69	9,14	-	-	-	0,7	5,2	.
	touko	1,7	-	-	5,69	9,22	-	-	-	.	5,1	.
	kesä	.	-	-	5,53	9,11	-	-	-	.	.	4,45
Iso-Britannia												
1998	1,6	0,4	47,6	5,60	0,676	-0,5	2,8	2,9	0,9	6,1	9,7	7,42
1999	1,3	1,1	45,2	5,01	0,659	-2,0	3,8	2,4	0,8	5,8	5,5	5,54
2000	0,8	4,1	42,4	5,33	0,609	-1,6	1,9	3,1	1,6	5,3	6,6	6,19
2001	1,2	0,9	39,0	5,01	0,622	-1,6	3,4	1,9	-2,1	5,0	8,0	5,04
2001	I	0,9	6,3	39,8	4,90	0,633	-1,3	3,0	2,3	1,3	5,0	9,0
	II	1,5	-1,9	39,8	5,18	0,614	-1,3	3,9	2,1	-1,5	4,9	7,5
	III	1,5	1,6	38,8	5,13	0,619	-1,1	3,6	1,9	-2,7	5,0	7,7
	IV	1,0	-1,9	38,8	4,82	0,621	-2,8	3,3	1,5	-5,5	5,1	7,7
2002	I	1,5	1,4	37,8	5,14	0,615	.	.	1,1	-5,2	5,1	5,9
	II	.	.	.	5,29	0,629	4,17
2002	tammi	1,6	9,1	38,3	5,02	0,617	-	-	-	-5,7	5,0	6,0
	helmi	1,5	0,2	37,8	5,06	0,612	-	-	-	-4,5	5,1	6,4
	maalis	1,5	-5,0	37,8	5,34	0,616	-	-	-	-5,3	5,1	5,5
	huhti	1,3	-0,4	37,6	5,33	0,614	-	-	-	-4,1	.	4,17
	touko	0,8	-3,3	38,0	5,35	0,628	-	-	-	.	.	4,15
	kesä	.	.	.	5,19	0,644	-	-	-	.	.	4,18

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

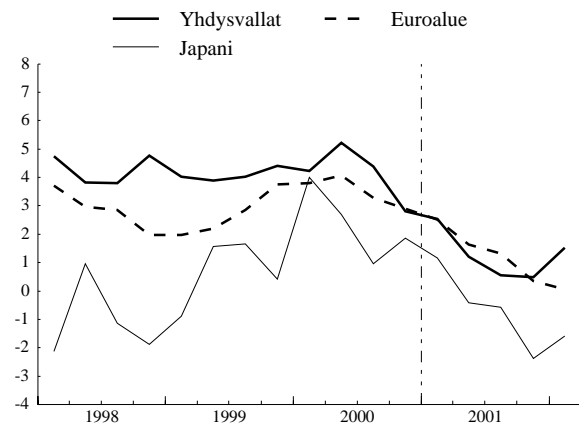
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- määrä, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1998	1,6	0,1	4,3	5,9	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-0,5	4,1	4,2	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5
2000	3,4	0,8	4,1	4,7	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	45,0
2001	2,8	6,1	1,2	-4,2	4,8	8,7	3,78	5,01	0,896	0,5	44,8
2001 I	3,4	6,7	2,5	-1,0	4,2	7,2	5,35	5,04	0,923	1,5	45,0
2001 II	3,4	8,0	1,2	-4,2	4,5	8,1	4,19	5,25	0,873	1,1	43,4
2001 III	2,7	6,4	0,5	-5,6	4,8	9,4	3,46	4,98	0,890	-0,9	44,0
2001 IV	1,9	3,5	0,5	-6,1	5,6	10,3	2,15	4,74	0,896	0,1	44,8
2002 I	1,3	-0,3	1,5	-3,6	5,6	9,2	1,90	5,06	0,877	-1,6	.
2002 II	1,92	5,08	0,919	.	.
2002 tammi	1,1	.	.	-4,2	5,6	9,7	1,82	5,00	0,883	.	.
2002 helmi	1,1	.	.	-3,7	5,5	9,5	1,90	4,90	0,870	.	.
2002 maaliskuu	1,5	.	.	-3,0	5,7	8,5	1,99	5,28	0,876	.	.
2002 huhti	1,6	.	.	-2,0	6,0	7,2	1,97	5,21	0,886	.	.
2002 touko	1,2	.	.	-1,6	5,8	8,0	1,91	5,15	0,917	.	.
2002 kesä	1,88	4,90	0,955	.	.
Japani											
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,7	.
1999	-0,3	-2,5	0,7	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-7,1	.
2000	-0,7	-6,5	2,4	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	-7,4	.
2001	-0,7	5,9	-0,6	-7,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	.	.
2001 I	-0,4	-0,2	1,2	-1,0	4,7	2,4	0,37	1,38	109,1	.	.
2001 II	-0,7	3,7	-0,4	-5,6	4,9	2,7	0,08	1,28	106,9	.	.
2001 III	-0,8	9,4	-0,6	-10,8	5,1	3,1	0,07	1,36	108,3	.	.
2001 IV	-1,0	11,0	-2,4	-13,5	5,4	3,2	0,08	1,35	110,5	.	.
2002 I	-1,4	.	-1,6	-10,9	5,3	3,6	0,10	1,46	116,1	.	.
2002 II	0,08	1,37	116,5	.	.
2002 tammi	-1,4	.	.	-11,4	5,3	3,5	0,09	1,42	117,1	.	.
2002 helmi	-1,6	.	.	-11,5	5,3	3,6	0,10	1,52	116,2	.	.
2002 maaliskuu	-1,2	.	.	-9,9	5,2	3,7	0,10	1,45	114,7	.	.
2002 huhti	-1,1	.	.	-6,1	5,2	3,6	0,08	1,39	115,8	.	.
2002 touko	-0,9	.	.	-2,2	.	3,5	0,08	1,38	115,9	.	.
2002 kesä	0,07	1,36	117,8	.	.

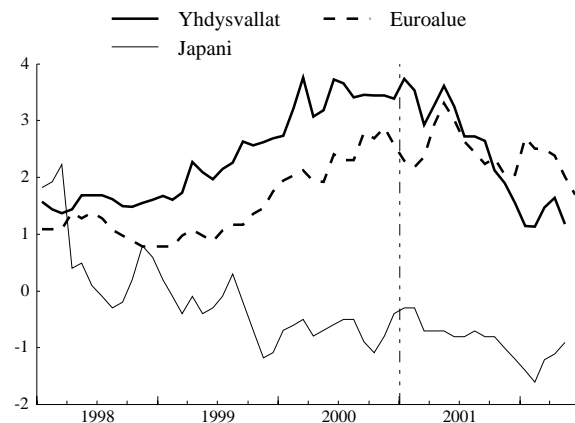
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

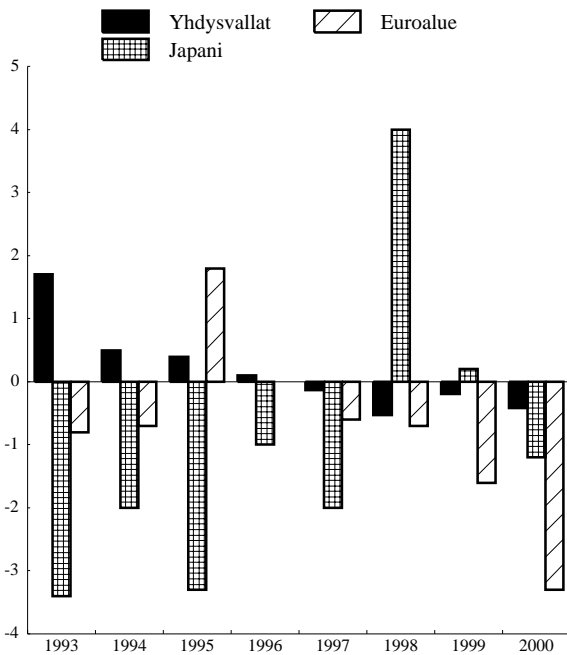
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾				
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääomamenot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Yhdysvallat														
1998	18,8	20,7	-2,3	9,4	8,6	6,5	8,2	7,0	1,4	12,3	6,0	12,8	5,5	
1999	18,4	20,9	-3,3	9,6	9,0	10,5	8,1	10,7	2,8	12,5	4,3	11,1	6,3	
2000	18,1	21,1	-4,4	9,7	9,2	7,7	8,1	8,1	2,5	12,6	2,5	10,3	5,7	
2001	17,1	19,3	-3,8	8,1	8,6	3,1	7,7	3,4	1,7	12,7	3,8	11,0	5,7	
2000	II	18,3	21,4	-4,2	9,8	9,1	9,0	8,2	9,4	2,7	12,6	2,7	10,4	5,6
	III	18,2	21,2	-4,5	9,9	9,4	7,5	8,2	8,0	1,9	12,5	2,8	10,1	6,0
	IV	18,0	21,0	-4,5	9,6	9,2	5,1	8,0	5,5	0,0	12,4	0,4	10,2	3,5
2001	I	17,3	20,2	-4,1	8,9	9,1	4,3	7,5	5,1	1,6	12,6	2,7	10,3	3,6
	II	17,2	19,7	-4,0	8,4	8,8	2,7	7,5	3,0	2,1	12,6	4,0	10,5	6,6
	III	17,1	19,1	-3,5	7,9	8,5	3,0	7,7	3,6	1,0	12,6	8,7	12,5	8,9
	IV	16,6	18,3	-3,5	7,1	8,1	2,6	8,2	1,9	2,0	13,1	-0,4	10,5	3,8
2002	I	16,5	18,8	-4,1	7,7	7,9	0,5	7,9	0,6	0,3	12,7	5,6	11,9	6,3
Japani														
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,0	13,3	-8,3	-0,3	5,3	6,1	11,7	-1,0	
1999	27,6	25,8	2,2	14,4	14,8	3,3	13,5	-2,1	1,8	5,2	5,9	11,1	-0,3	
2000	27,7	25,9	2,3	15,2	15,5	2,6	13,8	1,0	1,0	5,2	4,3	10,9	-0,4	
2001	.	27,5	.	.	.	-2,7	.	-6,2	1,4	.	4,0	.	-0,3	
2000	II	23,5	23,7	2,6	.	.	-25,1	.	-17,2	2,5	8,8	.	-7,5	
	III	27,9	26,1	2,6	.	.	13,5	.	1,9	-0,3	0,6	.	1,4	
	IV	27,2	26,9	1,8	.	.	6,9	.	13,8	2,8	8,0	.	-0,5	
2001	I	33,2	27,1	2,3	.	.	8,9	.	-3,3	0,2	-4,8	.	2,7	
	II	.	23,5	.	.	.	-30,8	.	-18,5	4,4	14,0	.	-5,3	
	III	.	26,1	.	.	.	5,1	.	-8,6	-1,1	-3,2	.	3,5	
	IV	.	25,1	.	.	.	4,7	.	4,5	2,1	9,8	.	-1,9	
2002	I	.	27,3	.	.	.	11,6	.	0,1	-0,8	-6,3	.	4,1	

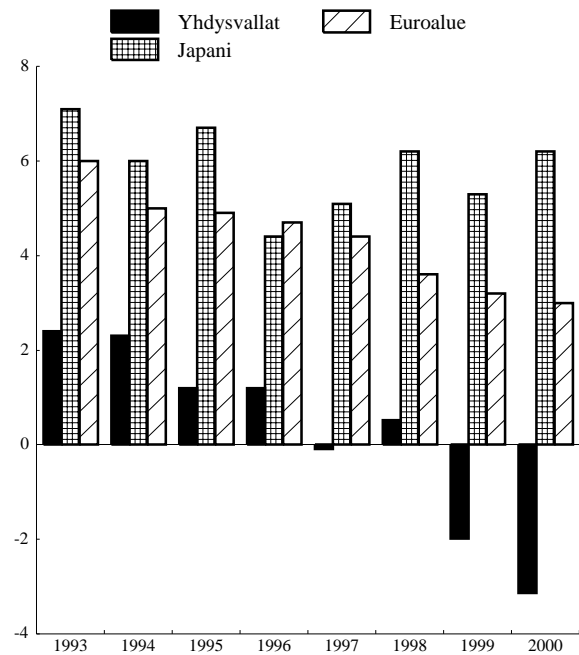
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukko 2.4¹

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta aluerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, eli

$$I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

jossa perusjakso $I_{\text{Joulu 1998}} = 100$, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuosit- taisten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, X_t^Q suhteellista muutosta (lisättyinä yhdellä) kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

Taulukko 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää pääsiäispyhä- ja työpäiväkorjaukset, palvelutaseessa pelkästään työpäiväkorjauksen. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

¹ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuutena, EKP:n kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tietoja heti tuoreeltaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”(www.ecb.int). Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa csv-muodossa (comma separated value).

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 3.7.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joi-takin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitteissä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suosituksia, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2002 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tie-

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

tojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisen arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitteluun käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIn sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokituk-

set C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoihin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastot ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakausta- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu euoina. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määriindeksit Eurostatin arvoja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä.

ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaalinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne

maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahanliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %. EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaa-

tioiden jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Euroopan keskuspankin julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Vuosikertomus 2001. Huhtikuu 2002.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Lähentymisraportti 2002. Toukokuu 2002.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdyntyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaatioisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella. Huhtikuu 2002.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät. Huhtikuu 2002.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset. Huhtikuu 2002.

EKP:n likviditeetin hallinta. Toukokuu 2002.

Kansainvälinen valvontayhteistyö. Toukokuu 2002.

Käteisen euron käyttöönoton vaikutus liikkeessä olevien setelien ja kolikkojen määrään. Toukokuu 2002.

Euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla. Heinäkuu 2002.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa. Heinäkuu 2002.

Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys. Heinäkuu 2002.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
 - 2 Buldorini L., Makrydakís S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.
 - 3 Brand C., Gerdesmeier D. ja Roffia B., Estimating the trend of M3 income velocity underlying the reference value for monetary growth. Toukokuu 2002.
-

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I.-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.

- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.

- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodríguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodríguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.

- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.

- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villette J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour. Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupiaz C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martínez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- 112 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.

- I 13 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- I 14 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- I 15 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- I 16 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- I 17 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- I 18 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–1998. Tammikuu 2002.
- I 19 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- I 20 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with heterogenous agents. Tammikuu 2002.
- I 21 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.
- I 22 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- I 23 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.
- I 24 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- I 25 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- I 26 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- I 27 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.
- I 28 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- I 29 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
- I 30 Diewert E., Harmonized indexes of consumer prices: their conceptual foundations. Maaliskuu 2002.
- I 31 Wynne M. A. ja Rodríguez-Palenzuela D., Measurement bias in the HICP: what do we know, and what do we need to know? Maaliskuu 2002.
- I 32 Arratibel O., Rodríguez-Palenzuela D. ja Thimann C., Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a "new Keynesian" perspective. Maaliskuu 2002.
- I 33 Mourougane A. ja Roma M., Can confidence indicators be useful to predict short term real GDP growth? Maaliskuu 2002.

- 134 Bode B. ja Van Dalen J., The cost of private transportation in the Netherlands, 1992–1999. Maaliskuu 2002.
- 135 De Fiore F. ja Teles P., The optimal mix of taxes on money, consumption and income. Huhtikuu 2002.
- 136 De Bondt G., Retail bank interest rate pass-through: new evidence at the euro area level. Huhtikuu 2002.
- 137 Bindseil U., Equilibrium bidding in the Eurosystem's open market operations. Huhtikuu 2002.
- 138 Mongelli F. P., "New" views on the optimum currency area theory: what is EMU telling us? Huhtikuu 2002.
- 139 Fratzscher M., On currency crises and contagion. Huhtikuu 2002.
- 140 Casares M., Price setting and the steady-state effects of inflation. Toukokuu 2002.
- 141 Eschenbach F. ja Schuknecht L., Asset prices and fiscal balances. Toukokuu 2002.
- 142 Cabrero A., Camba-Mendez G., Hirsch A. ja Nieto F., Modelling the daily banknotes in circulation in the context of the liquidity management of the European Central Bank. Toukokuu 2002.
- 143 Blow L. ja Crawford I., A non-parametric method for valuing new goods. Toukokuu 2002.
- 144 Silver M. ja Heravi S., A failure in the measurement of inflation: results from a hedonic and matched experiment using scanner data. Toukokuu 2002.
- 145 Bussiere M. ja Fratzscher M., Towards a new early warning system of financial crises. Toukokuu 2002.
- 146 Carletti E. ja Hartmann P., Competition and stability: what's special about banking? Toukokuu 2002.
- 147 Casares M., Time-to-build approach in a sticky price, sticky wage optimizing monetary model. Toukokuu 2002.
- 148 Brousseau V., The functional form of yield curves. Toukokuu 2002.
- 149 Willman A. ja Estrada A., The Spanish block of the ESCB-multi-country model. Toukokuu 2002.
- 150 Gropp R., Vesala J. ja Vulpes G., Equity and bond market signals as leading indicators of bank fragility. Kesäkuu 2002.
- 151 Canova F., G-7 inflation forecasts. Kesäkuu 2002.
- 152 Camba-Mendez G. ja Lamo A., Short-term monitoring of fiscal policy discipline. Kesäkuu 2002.
- 153 Willman A., Euro area production function and potential output: a supply side system approach. Kesäkuu 2002.
- 154 Fratzscher M., The euro bloc, the dollar bloc and the yen bloc: how much monetary policy independence can exchange rate flexibility buy in an interdependent world? Kesäkuu 2002.
- 155 Jimeno J. F. ja Rodriguez-Palenzuela D., Youth unemployment in the OECD: demographic shifts, labour market institutions, and macroeconomic shocks. Kesäkuu 2002.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – joulukuu 2001. Maaliskuu 2002.

Evaluation of the 2002 cash changeover. Huhtikuu 2002.

TARGET: Annual Report 2001. Huhtikuu 2002.

Yhteinen rahapolitiikka euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Huhtikuu 2002.

Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toimintakertomus. Tammikuu 2001 – helmikuu 2002. Toukokuu 2002.

Developments in banks' liquidity profile and management. Toukokuu 2002.

Talletus- ja ottoautomaattien käyttöä koskevat eurojärjestelmän ohjeet luottolaitoksille ja muille euroalueella sijaitseville laitoksille, joiden toimintaan kuuluu seteleiden lajittelu ja jakelu suurelle yleisölle. Toukokuu 2002.

Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Kesäkuu 2002.

TARGET minimum common performance features of RTGS systems within TARGET as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking data dictionary as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking specification as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking user requirement as at November 2001. Kesäkuu 2002.

Task force on portfolio investment collection systems, Final Report. Kesäkuu 2002.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.